

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 58

**35'inci Birleşim
12 Aralık 2017 Salı**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	11
II.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	13,28,47
A) ÖNERGELER	13
1.- Başkanlıkça, Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan'ın, esas komisyon olarak Anayasa Komisyonuna, tali komisyon olarak da Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna havale edilen (2/411) esas numaralı Siyasi Partiler Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'ni geri aldığına ilişkin önergesi (4/122)	13
B) TEZKERELER	13:14
1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmail Kahraman Başkanlığındaki bir heyetin, Kuveyt Ulusal Meclisi Başkanı Marzuq A. Al-Ghanım'ın vaki davetine icabet etmek üzere 16-18 Aralık 2017 tarihleri arasında Kuveyt'e resmî bir ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/1376)	13:14

C) ÇEŞİTLİ İŞLER

28,47

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Endonezya Temsilciler Meclisi Adalet ve Yasama Komisyonu Başkanı ve üyelerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

28

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Pakistan Azad Keşmir Parlamentosu Başkanı Shah Ghulam Qadir ve beraberindeki heyete “Hoş geldiniz.” denilmesi

47

III.-KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

**14,20,28,47,71,79,90,
106,116,145,176,179,198**

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

14:17,20:28,28:47,47:67,
71:75,79:86,90:105,106:116,
116:141,145:164,176:178,
179:197,198:201

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503)

14:17,20:28,28:47,47:67,71:75,
79:86,90:105,106:116,116:141,
145:164,176:178,179:197,198:201

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504)

14:17,20:28,28:47,47:67,71:75,
79:86,90:105,106:116,116:141,
145:164,176:178,179:197,198:201

A) CUMHURBAŞKANLIĞI

14:17,20:28,28:47,48:67,71:75,
79:86,79:86,91:105,107:116,
117:141,145:164,176:178,
179:187,187:189,198

1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

14:17,20:28,28:47,48:67,71:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,
187:189,198

2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

14:17,20:28,28:47,48:67,
71:75,79:86,91:105,107:116,
117:141,145:164,176:178,
179:187,189,198*B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ*14:17,20:28,28:47,48:67,71:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,189,190,
198

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

14:17,20:28,28:47,48:67,71:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,189,
198

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

14:17,20:28,28:47,48:67,71:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,190,
198*C) SAYIŞTAY*14:17,20:28,28:47,48:67,71:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,190:191,
198

1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

14:17,20:28,28:47,48:67,71:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,190,
198

2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

14:17,20:28,28:47,48:67,71:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,190:191,
198*Ç) ANAYASA MAHKEMESİ*14:17,20:28,28:47,48:67,71:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,191,
198

1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

14:17,20:28,28:47,48:67,71:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,191,
198

2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

14:17,20:28,28:47,48:67,71:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,191,
198*D) YARGITAY*14:17,20:28,28:47,48:67,71:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,191:192,
198

1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

14:17,20:28,28:47,48:67,71:75
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,191:192,
198

2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

14:17,20:28,28:47,48:67,71:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,192,
198*E) DANIŞTAY*14:17,20:28,28:47,48:67,72:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,192,
198

1) Danıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

14:17,20:28,28:47,48:67,72:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,192,
198

2) Danıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

14:17,20:28,28:47,48:67,72:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
145:164,176:178,179:187,192,
198

F) BAŞBAKANLIK

14:17,20:28,29:47,48:67,72:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,176:178,180:187,193,
199

1) Başbakanlık 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

14:17,20:28,29:47,48:67,72:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,176:178,180:187,193,
199

2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

14:17,20:28,29:47,48:67,72:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,176:178,180:187,193,
199

G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

15:17,20:28,29:47,48:67,72:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,176:178,180:187,194,
199

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,176:178,180:187,194,
199

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,176:178,180:187,194,
199

Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI

15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,176:178,180:187,195,
199

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim

Bütçesi

15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,176:178,180:187,195,
199

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim

Kesin Hesabı

15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
79:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,176:178,180:187,195,
199*H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ*15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
80:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,177:178,180:187,
195:196,199

1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim

Bütçesi

15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
80:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,177:178,180:187,195,
199

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim

Kesin Hesabı

15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
80:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,177:178,180:187,196,
199*1) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI*15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
80:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,177:178,180:187,
196:197,199

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
80:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,177:178,180:187,196,
199

2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
80:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,177:178,180:187,197,
199

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI 15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
80:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,177:178,180:187,197,
199

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
80:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,177:178,180:187,197,
199

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 15:17,21:28,29:47,48:67,72:75,
80:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,177:178,180:187,199

J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU 15:17,21:28,29:47,49:67,72:75,
80:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,177:178,180:187,199,
200:201

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 15:17,21:28,29:47,49:67,72:75,
80:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,177:178,180:187,199,200

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 15:17,21:28,29:47,49:67,72:75,
80:86,91:105,107:116,117:141,
146:164,177:178,180:187,199,
200:201

IV.- AÇIKLAMALAR

17,76,87,105,116,141,167,175,197

- 1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın birinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 17:18
- 2.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Meclis Başkanlık Divanının, Genel Kurulda partilerin, kişilerin yayın yapıp yapamayacaklarına ilişkin konuyu açıklığa kavuşturması gerektiğine ilişkin açıklaması 76
- 3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Genel Kurulda cep telefonunun yasak olmadığına, kullandıkları aparatı kaldırmayacaklarına ve sadece kendi milletvekillerini kendi sosyal medya hesaplarından yayınladıklarına ilişkin açıklaması 76:77
- 4.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Meclisin halk adına görev yaptığına ve halktan gizlenebilecek hiçbir iş, işlem ve söylemi olmaması gerektiğine, kısıtlılık veya yasaklılığın Meclisin temsil ettiği iradeye denk düşmeyeceğine ilişkin açıklaması 77
- 5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, iki oturum arasında Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'e fiilî saldırıda bulunulmak istendiğine ilişkin açıklaması 87:88
- 6.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, milletvekillerinin birbirlerine karşı nezaket çerçevesinde davranması ve fiilî bir davranışa hep birlikte karşı çıkılması gerektiğine ilişkin açıklaması 88:89
- 7.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, iki oturum arasında kendisine karşı fiilî saldırı girişiminde bulunulmasına ilişkin açıklaması 89
- 8.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın birinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 105:106
- 9.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 106
- 10.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Meclis Başkanlığının faaliyet raporu yayınlamasına karşı olmadıklarına ancak dijital çağda bunu yayınlamanın envairtörlü yolu olduğuna ilişkin açıklaması 116
- 11.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın birinci tur görüşmelerinde Hükûmet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 141:142

12.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 167:168

13.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın birinci tur görüşmelerinde Hükûmet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 175

14.- Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ın, sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin açıklaması 197:198

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

18,67,142,164,168,171

1.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 18:19

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 19:20

3.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İzmir Milletvekili Musa Çam'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın birinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması 67:71

4.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın birinci tur görüşmelerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 142:143

5.- Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Hükûmete sataşması nedeniyle konuşması 143:144

6.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın birinci tur görüşmelerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 164:167

7.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın birinci tur görüşmelerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 168:169

8.- Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ve İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

171:175

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

77,90,169,178

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, Meclis yayınlarının nasıl olacağının kurala bağlandığına ve buna riayet edilmesi gerektiğine ilişkin konuşması

77:78

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, Meclisin ve milletvekillerinin hukukunu zedeleyecek söz ve davranışlardan kaçınmak gerektiğine ilişkin konuşması

90

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, görüşmelerin sağlıklı ve verimli yürütülebilmesi için tüm milletvekillerinden İç Tüzük'te belirtilen hususlara dikkat etmelerini istirham ettiğine ve devletin başı olan Cumhurbaşkanına yönelik iftira ve yaralayıcı sözlerden kaçınılması gerektiğine ilişkin konuşması

169:171

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, Meclis Başkanının makam aracının Başbakanlıktan tahsis edildiğine ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından herhangi bir harcama yapılmadığına ilişkin konuşması

178:179

VII.- GEÇEN TUTANAK HAKKINDA DÜZELTMELER

202

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, 11/12/2017 tarihli 34'üncü Birleşimdeki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin dilekçesi

202

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 13.03'te açılarak dört oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkanı İsmail Kahraman, Amerika Birleşik Devletleri'nin Kudüs'le ilgili kararına, millet ve devlet olarak Filistinlilerin yanında olunduğunun her zeminde ifade edildiğine, bölgede ve dünyada sağduyu ve barışın hâkim olmasını dilediğine, 26'ncı Dönemin birinci devresinde yaptığı çalışmalar ve temsil göreviyle ilgili faaliyetleri rapor hâline getirip milletvekillerinin dikkatine sunmak istediğine ve 2018 yılı bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını niyaz ettiğine ilişkin bir konuşma yaptı.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 504), tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak maddelerine geçilmesi kabul edildi ve tasarıların 1'inci maddeleri okundu.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve CHP Grup Başkanına,

İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan, Başbakan Binali Yıldırım'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve CHP Grup Başkanına,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'nun satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Satışmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, Başbakan Binali Yıldırım'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, bütçe görüşmelerinde teamül olarak genel başkanlar konuştuğunda cevap hakkı talep edilmediğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 12 Aralık 2017 Salı günü saat 11.00’de toplanmak üzere birleşime 21.49’da son verildi.

İsmail KAHRAMAN

Başkan

Mücahit DURMUŞOĞLU

Osmaniye

Kâtip Üye

Mehmet Necmettin AHRAZOĞLU

Hatay

Kâtip Üye

12 Aralık 2017 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Bülent ÖZ (Çanakkale), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

II.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÖNERGELER

1.- Başkanlıkça, Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan’ın, esas komisyon olarak Anayasa Komisyonuna, tali komisyon olarak da Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna havale edilen (2/411) esas numaralı Siyasi Partiler Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi’ni geri aldığına ilişkin önergesi (4/122)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, esas komisyon olarak Anayasa Komisyonuna, tali komisyon olarak da Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna havale edilen (2/411) esas numaralı Siyasi Partiler Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan tarafından geri alınmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

B) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmail Kahraman Başkanlığındaki bir heyetin, Kuveyt Ulusal Meclisi Başkanı Marzuq A. Al-Ghanım’ın vaki davetine icabet etmek üzere 16-18 Aralık 2017 tarihleri arasında Kuveyt’e resmî bir ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/1376)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmail Kahraman Başkanlığındaki heyetin Kuveyt Ulusal Meclisi Başkanı Marzuq A. Al-Ghanım’ın vaki davetine icabet etmek üzere 16-18 Aralık 2017 tarihleri arasında Kuveyt’e resmî ziyarette bulunması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un 6’ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

İsmail Kahraman

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün birinci turdaki görüşmeleri yapacağız.

Birinci turda Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Sayıştay, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Başbakanlık, Kamu Denetçiliği Kurumu, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Diyanet İşleri Başkanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503) (x)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504) (x)

A) CUMHURBAŞKANLIĞI

1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) SAYIŞTAY

1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ANAYASA MAHKEMESİ

1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YARGITAY

1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DANIŞTAY

1) Danıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) BAŞBAKANLIK

1) Başbakanlık 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(x) 503, 504 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 11.12.2017 tarihli 34'üncü Birleşim Tutanağı'na eklidir.

*G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU**1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI**1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ**1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**I) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI**1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI**1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU**1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Sayın milletvekilleri, bütçe görüşmelerinde soruların gerekçesiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin yirmi dakika olması kararlaştırılmıştır. Buna göre, turda yer alan bütçelerle ilgili soru sormak isteyen milletvekillerinin sisteme girmeleri gerekmektedir. Tur üzerindeki konuşmalar bittikten sonra soru sahipleri ekrandaki sıraya göre sorularını yerlerinden soracaklardır. Soru sorma işlemi on dakikayla tamamlanacaktır, cevap işlemi için de yine on dakika süre verilecektir. Bilgilerinize sunulur.

Birinci turda grupları ve şahısları adına söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum: Birinci turda AK PARTİ Grubu adına söz alanlar; İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç, Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, İstanbul Milletvekili Haydar Ali Yıldız, Aydın Milletvekili Abdurrahman Öz, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya, Balıkesir Milletvekili Kasım Bostan, Antalya Milletvekili Mustafa Köse, Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç, Manisa Milletvekili Murat Baybatur, Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara, Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, Osmaniye Milletvekili Suat Önal, Sakarya Milletvekili Ali İhsan Yavuz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına; İstanbul Milletvekili Edip Semih Yalçın, Mersin Milletvekili Oktay Öztürk, İstanbul Milletvekili Celal Adan, Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına; İzmir Milletvekili Musa Çam, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, Ankara Milletvekili Murat Emir, Ankara Milletvekili Necati Yılmaz, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan, İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan, İstanbul Milletvekili Eren Erdem, Hatay Milletvekili Serkan Topal, Ankara Milletvekili Şenal Sarıhan.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat, Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, Mardin Milletvekili Mithat Sancar, İzmir Milletvekili Müslüm Doğan, Diyarbakır Milletvekili Nimetullah Erdoğan, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş.

Şahıslar adına; lehinde Kütahya Milletvekili İshak Gazel, aleyhinde İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş.

Şimdi, gruplar adına ilk söz, AK PARTİ Grubu adına İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç’a aittir.

Buyurun Sayın Dalkılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

Yalnız, sayın milletvekillerim, süre uzatımında bulunulmayacaktır. Özellikle, istirham ediyorum, lütfen, en önem verdiğiniz konuları en başta ifade edin, sonra tamamlamaya çalışmayın. Süre uzatımı yapmayacağım, bütün milletvekilleri için geçerli.

AK PARTİ GRUBU ADINA HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı bütçesi hakkında grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bildiğiniz gibi, cumhuriyet tarihimizden bu yana parlamenter sistemle ülkemiz idare ediliyor, yönetiliyor. Parlamenter sistemin sıkıntıları her vesileyle bu Mecliste dile getirilmiş, birçok sıkıntısını hep beraber yaşamışız. Geçmişte siyasi parti liderleri de parlamenter sistemin bu ülkeyi taşıyamayacağını, sıkıntılarını dile getirmişler ancak ne bir adım atabilmişler ne de bu sistem değişikliğini başarabilmişler. Hükümet krizleri, Cumhurbaşkanı-Başbakan çekişmeleri, koalisyon sıkıntıları, ekonomik krizler, zaman zaman vesayet odaklarının müdahaleleriyle karşı karşıya kalan bir sistem. Maalesef bu sistem yıllar yılı süregelmiş ama bunun en ağır bedelini aziz milletimiz ödemiş. 2002’de, gerçekten, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde iktidara gelen AK PARTİ onlarca büyük hizmetlere imza atmıştır, büyük hizmetler başarılmıştır. Yollar, barajlar, havalimanları yapılmış; eğitimde, sağlıkta milletimizin yüzünü güldüren onlarca büyük reformlar başarılmıştır. Ama bana “Recep Tayyip Erdoğan’ın en büyük başarısı, bu millete ettiği en büyük hizmet ne?” diye sorarsanız ben hiç tereddüt etmeden bütün vesayet odaklarını kenara atan, hiçbir vesayeti bundan sonra tanımayan, sadece milleti patron olarak gören bir Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini bu ülkeye getirmesi derim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Deriz ki, daha önce bu ülkede vesayet odaklarının, gazete patronlarının... “Asker ne der, falan kesim ne der?” diye siyasilerin adım atmadığı bir sistem vardı ama şimdi patron sadece millet. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde patronun ne dediği önemli. Cumhurbaşkanı halkla birlikte olacak. Cumhurbaşkanı, halka hesap verecek, siyasi sorumluluğu olacak, hukuki sorumluluğu olacak ve yürütmenin başında, asla daha önceleri olduğu gibi sadece resmî günlerde mesaj yayımlayan, yasaları ya veto eden veya onaylayan bir makam gibi değil, her an aktif. Gece gündüz millet için koşturan bir sisteme geçiş yaptık.

Dolayısıyla, değerli milletvekilleri, 16 Nisan kararını verdiğimizde de çok kolay olmadı yani -hepiniz hatırlayın, hafızamızda taze- sadece siyasi partiler karşı çıkmadı, dünyanın tüm küresel odakları ayağa kalktı. Efendim, bizi ne kadar çok severlermiş, Türkiye’ye parlamenter sistem ne kadar lazım olmuş, efendim, bize faydalıymış; bunların kampanyaları, kara propagandalarına ve Cumhurbaşkanımızı hedefe koyup alçakça saldırılarına rağmen 16 Nisanda millet kararını vermiştir ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle bundan sonra nasıl yönetileceğinin kararını vermiştir.

Terör odakları -hatırlayın- 16 Nisan öncesinde, sanki bu sistem Cumhurbaşkanımıza lazım gibi, milletimiz için değil de Cumhurbaşkanı için gerekliymiş gibi bir algı yönetmeye çalıştılar ancak hamdolsun, milletimizin basireti, Cumhurbaşkanımızın kararlı duruşuyla artık eski sistem geride kaldı.

Şimdi, Saygıdeğer Cumhurba...

Saygıdeğer milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı makamı ve Cumhurbaşkanımız, sadece AK PARTİ'lilerin Cumhurbaşkanı değil...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Milletvekillerine “Cumhurbaşkanı” diyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Allah şaşırtmasın!

HALİS DALKILIÇ (Devamla) - ...80 milyon vatan evladının bayrak gibi, vatan gibi, millet gibi, göz bebeğimiz gibi korumamız gereken bir makamdan bahsediyoruz, bir temsilden bahsediyoruz. Onun için, Sayın Cumhurbaşkanımız, sadece Türkiye'nin Cumhurbaşkanı değil, dünyanın tüm küresel odaklarının maalesef kan, gözyaşı üzerine inşa ettiği Batı medeniyetinin karşısında her vesileyle mazlumun, mağdurun yanında olan, hamisi, sesi olan bir cumhurbaşkanı ve bir milletin, bir iyilik medeniyetinin temsilcileri olarak bizler sorumluluğumuzun farkındayız. Diyoruz ki: Bizim mücadelemiz bu mücadeledir, verdiğimiz mücadele milletimizin ayağa kalkma mücadelesidir, vesayet odaklarını tasfiye etme mücadelesidir. Onun için, değerli milletvekilleri, her vesileyle bu milletin temsilcileri, milletvekilleri olarak milletin menfaatleri söz konusu olduğunda topyekûn birleşip, kenetlenip Cumhurbaşkanımızın etrafında onun hukukunu korumak, ona saygı duymak her birimizin vazifesidir.

Cumhurbaşkanlığı bütçemizin, merkezî yönetim bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum. Hepinizi tekrar saygıyla selamlıyor, hayırlı çalışmalar diliyorum. Allah'a emanet olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dalkılıç.

Sayın Özel...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın birinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İyi ve başarılı bir bütçe çalışması diliyoruz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak.

Tabii, Sayın Dalkılıç, kürsünün kendisine verdiği heyecanla 16 Nisan referandumu sırasında birtakım odakların, hainlerin, parlamenter sistemin ne kadar önemli olduğunu anlatıp alçakça savunduklarını söylediler. Bir alçaklıktan bahsedilecekse milletin önüne sandığı koyduktan sonra “hayır” diyenlere “terörist” “hayır” diyenlere “hain” denilmesidir. Kimse alçakça bir propaganda yapmamıştır. Bir alçaklık varsa eğer “hayır”ı savunanları terörist olarak yaftalamaktır.

İkinci bir husus da, dervişin fikri neyse zikri odur. Parlamentoda kürsüye çıkıp “Değerli milletvekilleri” diye selamlayacağı yerde bile dil sürçmesiyle “Değerli Cumhurbaşkanım” diyerek aslında vesayet odaklarını kaldırıp yerine tek ve egemen, bir tek vesayet olarak kimi koyduklarını ortaya koyuyor. “Tek devlet, tek millet, tek bayrak” derken tek hitap noktasına da geldiler. Daha ilk konuşmada Parlamento'yu selamlayamayan bir zihniyetin ülkeye bundan sonra katacağı bir şey yoktur.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dalkılıç.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Sözlerim çarpıtılmıştır ve sataşmıştır.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika süre veriyorum.

Dakika bir, gol bir arkadaşlar, bütçeye böyle başlamayalım, hele bir saniye, herkes kürsüde ifade etsin. Gerekirse sataşmadan söz veriz tabii.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Daha maç yeni başladı.

BAŞKAN - Yeni sataşmaya meydan vermeyelim.

Buyurun.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında bütçenin ilk günü, ilk konuşmacıyım. Ben, doğrusu konuşma yaparken böyle manipülatif bir karşılık verileceğini düşünmedim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Oo, sen ne yaptın!

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Konuşulan her cümle bu manada çarpıtmadır. Benim ne dediğim çok açıktır.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Açık, açık!

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Çok açık ve nettir.

Dün, Sayın Başbakanımız da burada cevap verdi, hangisini düzeltelim? Deminden beri beni dinlememiş, sanki benim bu noktadaki konuşmalarımın değil de tamamen farklı bir şeylerden bahsediyor Sayın CHP Grup Başkan Vekili.

Şunu çok net ifade ettim: “16 Nisan kararı verdiğimizde küresel odakların tamamı ve terör örgütlerinin tamamı ayağa kalktılar ve karşı çıktılar. Biz sadece buradaki siyasi partilerin karşı çıkmasıyla mücadele etmedik.” dedim, siyasi partileri ayrı tuttum konuşmamda zaten.

İki, bu noktada, Cumhurbaşkanımıza buradan “Sayın Cumhurbaşkanımız” demek bizim için şereftir...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Diyeceksin tabii.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – ...80 milyonun kürsüsü olan bu Meclisin kürsüsünde Cumhurbaşkanımıza ithafen konuşmak da dil sürçmesi de bizim için şereftir. Ancak şunu, bir defa, biraz önceki konuşmamda söyledim: Cumhurbaşkanının hukuku, sadece AK PARTİ'lilerin koruması gereken bir hukuk değildir. Biz milletsek, bizim bir bayrağımız, bir vatanımız varsa... Biz “Muhalefet yapmayın.” demiyoruz, muhalefet yapın ancak bazı semboller vardır ki bizi millet yapar, bunu Cumhuriyet Halk Partililer bir türlü, maalesef, öğrenmek istemiyorlar. Dolayısıyla, Cumhurbaşkanımız da bayrağımız da vatanımız da milletimiz de bizim göz bebeğimizdir.

Dolayısıyla, bu süreçte, şimdi, bütçenin ilk gününde böyle bir konuşmayı yapıyor olmak, gerçekten milletimiz adına da... Parlamentodan da ben özür diliyorum, “yanlış anlaşılma” demiyorum, çarpıtma var, sürekli çarpıtma var.

Özgür Bey, maalesef, buralardan muhalefet yapılmaz. Muhalefet yapacaksınız ülkeye dair bir şeyler getirin, hakikaten yapılan işlerle ilgili eleştirileriniz varsa onları konuşun.

Saygılar sunuyorum efendim.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Manipülatif” “dinlememiş” “çarpıtmış” “ortak değerlerine sahip çıkmama” gibi ithamlarda bulundu, cevap hakkı istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel, bir saniye...

Şunu açık açık ifade etti, “Ben siyasi partileri ayrı tuttum.” dedi konuşmasında, bu bir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, şahsıma söylüyor zaten.

BAŞKAN – İkincisi şu: Bakın, bu bütçenin bir geleneği var. İstirham ediyorum. Şimdi, burada çok sayıda konuşmacı var. Süreler kısa tutulmuş çok sayıda milletvekili meramını ifade etsin diye. Gerek iktidardan gerekse muhalefetten her milletvekilinin konuşmasına ya iktidar itiraz edecek ya muhalefet itiraz edecek. Her konuşmadan sonra bu tür satışmaların doğru olmadığını sizler de biliyorsunuz. Parlamento pratiği olan, tecrübesi olan değerli bir arkadaşımızsınız. Lütfen, istirham ediyorum, bunları uzatmayalım. Zaten sizin de söz sıranız gelecek, sizler de ifade edeceksiniz.

Ben son kez söz veriyorum ve istirham ediyorum, lütfen bir daha satışmaya meydan vermeyelim.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç’ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında sizin biraz önce koyduğunuz hassasiyet önemlidir. Zaten öyle düşünerek o kadar provokatif, o kadar saldırgan ve o kadar bütçenin ilk gününe yakışmayan bir konuşmaya yerimden bir dakika söz alarak ve kürsü hakkı kullanmadan başlamıştım ama Sayın Dalkılıç cevabı kürsüden verince biz de buradan cevap vermek durumunda kaldık.

Temel bir tartışma var, temel tartışma şu: Referandum öncesinde, sırasında, sonrasında bir sürü haksızlık oldu, kamu gücü eşit kullanılmadı ve kamu gücünü kendi lehine kullananlar, kullandıkları hegemonik dille yaratmaya çalıştıkları tahakküm ortamıyla vatandaşın... Yani bir teyzenin gidip bir pazar günü “Cumhuriyet rejiminden yana mı oy kullanayım, başkanlığa doğru bir geçiş mi yapayım?” diye karar vereceği bir yerde siz çıktınız dediniz ki: “‘Hayır.’ diyenler teröristtir. ‘Hayır.’ diyenler terör odaklarıyla birlikte hareket ediyor.” Bakın, zaten sizi, yüzde 70’lerde oy almayı bekleyen sizi şaşkına çeviren tepki de buradan geldi. Bu yanıltan dönün. O teyze şöyle dedi: “Ben hep AK PARTİ’ye oy verdim. Ben Tayyip Bey’i de severdim ama ben gelinimi de çok seviyorum. Gelinim ‘Hayır.’ diyor, ben ‘Evet.’ diyorum. Şimdi benim torunlarımın anası neden terörist oldu?”

Şimdi bu hatayı burada tekrar ederseniz bu Özgür Özel cevap verir, vermez, sabaha kadar verir; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tepki gösterir, göstermez, ne tepki gerekirse gösteririz ama esas sıkıntı “Bu ülkenin ortak değerleri” diyorsunuz ya, yaptığınız iş en başta vicdanlara dokundu. Benim dikkat çekmeye çalıştığım durum bu. Elbette, bayrağın, devletin, milletin, vatanın hepimiz için çok kıymetli

olduğuna bir şüphe yok ama bunları bir tarafın hegemonik söylemine dönüştürseniz... Bunu aynı terimleri kullanarak yapmaya çalışan son kişi işte “tek lider” dedikleri Führer’di. O da önce Almanya’yı, sonra Avrupa’yı, sonra dünyayı felakete sürükledi. Aklımızı başımıza alalım.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAşKAN – Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İşLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504) (Devam)

A) CUMHURBAşKANLIĞI (Devam)

1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) SAYIşTAY (Devam)

1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) DANIşTAY (Devam)

1) Danıştay 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) BAşBAKANLIK (Devam)

1) Başbakanlık 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Söz sırası, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’a aittir.

Buyurun Sayın Tunç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı’nın Cumhurbaşkanlığı bütçesi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Anayasa’mıza göre Cumhurbaşkanı devletin başıdır. Devlet Başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyeti’nin ve Türk milletinin birliğini temsil eder. Anayasa’nın uygulanmasını, devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri siyasi tarihimizde hep krizlerle anılmış, muhtıralara, darbelere gerekçe gösterilmiş, en son kriz 367 şartı dayatılarak çıkarılmış, bu krizi milletimiz cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini öngören Anayasa değişikliğiyle aşmış ve 2014 yılında milletimiz sandığa giderek, iki bin yıllık Türk devlet tarihinde ilk kez kendi oylarıyla Devlet Başkanını, Cumhurbaşkanını belirlemiştir. Cumhurbaşkanlığı makamını milletin seçtiği iktidarlar üzerinde bir vesayet organı olarak kurgulayan vesayetçi anlayışa dayalı sistem tarihe karışmış, millî iradeyi esas alan yeni bir sistemin kapıları aralanmıştır.

Gelinen noktada, bir yanda halkın oylarıyla seçilen cumhurbaşkanının, diğer yanda halkın oylarıyla seçilen bir başbakanın varlığının -günümüzde krize yol açmasa da- gelecekte muhtemel krizlere yol açabileceğini öngören AK PARTİ ve MHP, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişi öngören Anayasa Değişikliği Teklifi üzerinde uzlaşmış, teklif Mecliste kabul edilmiş ve ardından halkoyuna sunulmasıyla milletimiz Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişi sağlamıştır.

Yönetimde istikrarı sürekli kılacak, koalisyon ve hükûmet krizlerini tarihe gömecek olan ve 2019’dan itibaren uygulanacak Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde ülkeyi yönetme yetkisi

alabilmek için halkın yarısından fazlasının oyunu almak gerekecek, artık yüzde 15’lerle, yüzde 20’lerle iktidar olmak mümkün olamayacaktır. Yeni sistemi “Rejim değişikliği yapılıyor. Kuvvetler ayrılığı ortadan kalkıyor. Tek adamlık geliyor.” gibi propagandalarla eleştirenler olmuşsa da tam aksine Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle cumhuriyetimiz güçlenmiş, demokrasimizin çıtası yükselmiştir. Yargının tarafsızlığını güçlendiren, yasama ile yürütmeyi birbirinden ayıran yeni sistemde demokrasinin en önemli şartı olan kuvvetler ayrılığı ilkesi tam manasıyla uygulanabilecektir. Cumhurbaşkanı bakanlarıyla birlikte yürütme yetkisini kullanacak, Parlamento ise yasama yetkisini münhasıran kullanacak, Anayasa’da sayılan denetim yollarıyla hükûmeti denetleyebilecek, Cumhurbaşkanını, yardımcılarını ve bakanlarını gerektiğinde soruşturabilecektir. İşlemleri yargı denetimine kapalı, parlamentoya karşı sorumluluğu olmayan bir cumhurbaşkanı yerine, tüm işlemleri yargı denetimine açılan, soruşturulabilen bir cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin tek adam yönetimine yol açacağını söylemenin hiçbir inandırıcılığı yoktur. Yeni sistem, karşılıklı seçimleri yenileme yetkisi nedeniyle uzlaşmayı gerektirir; denge ve denetim mekanizmalarını içerisinde barındıran bir hükûmet sistemidir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde güçlü parlamento vardır, zayıf hükûmetler, istikrarsız dönemler yerine güçlü hükûmet, hızlı icraat vardır. Türkiye’nin yeni sistemle çok daha hızlı yol alacağından endişe edenler, ülkemizin güçlenmesini istemeyenler, milletimizin refahının artmasını siyasi ikballerinin önünde bir engel olarak görenler Cumhurbaşkanımızın şahsında aslında Türkiye’ye saldırmaktadırlar. Türkiye’yi ekonomide 4 kat büyüten, ülkemizi dünyanın dev projeleriyle tanıştıran, dünyada mazlumun ve haklının sesi olan, her alanda gerçekleştirdiği icraatlarıyla milletimizin refahını artıran ve bu başarıları sayesinde cumhuriyet tarihimizde 2002’den bu yana art arda tüm seçimleri kazanarak en uzun süre Başbakanlık yapma şerefine nail olan... Ve sonunda da ona iki bin yıllık Türk devlet tarihinde “seçimle gelen ilk Cumhurbaşkanı” unvanını veren bu aziz milletimiz, geçtiğimiz on beş yılda ona ve dolayısıyla ülkemiz aleyhine kurulan tüm tuzakları bozmayı başarmıştır. Her türlü karanlık planı milletimizin desteğiyle aşan Recep Tayyip Erdoğan’a çamur atanlar şunu bilsinler ki: Recep Tayyip Erdoğan’a çamur yapışmaz, çamur atanlar kendi çamurlarına bulaşır.

Bu duygu ve düşüncelerle 2018 yılı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu’nda.

Buyurun Sayın Durmuşoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlamadan önce Gazi Meclisimizin siz değerli üyelerine yoğun ve yorucu çalışmalarında başarılar diliyor, 2018-2020 dönemi Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu’nun ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyor, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Meclis bütçe teklifi hakkındaki değerlendirmelere geçmeden önce birkaç hususa değinmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde ve bölgemizde çok önemli hadiselerin yaşandığı hassas bir dönemden geçiyoruz. Yaşadığımız son olaylardan da görüldüğü üzere bölgemize ve İslam

dünyasına dair senaryoların önündeki en önemli dik duruş, Türkiye'ye ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a aittir. Siyasi, askerî ve ekonomik her açıdan güçlü bir Türkiye'nin bölgesel huzur ve istikrarın güvencesi olmaya devam edeceği tüm ülkeler tarafından çok iyi bilinmektedir. Yeniden dirilişimizden, yeniden yükselişimizden rahatsızlık duyanlar olsa da bizim daha da çok çalışacağımızdan, yorulmadan, dinlenmeden 2023, 2053, 2071 hedeflerine emin adımlarla ve büyük bir inançla yürüteceğimizden hiç kimsenin şüphesi olmamalıdır.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletimiz adına yasama ve denetim faaliyetlerini yürütmekte ve milletimizi temsil görevini yerine getirmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bu dönemde yoğun bir mesai sarf ettik. Bu dönemde Meclisimiz öncelikle 1982 Anayasası'nda köklü bir değişikliğe imza attı. 177 maddelik 1982 Anayasası'nda ilk değişikliğin yapıldığı 1987'den günümüze 19 ayrı tarihte değişiklik yapılmış, son değişiklik 21 Ocak 2017 tarihinde kabul edilmiş ve 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halk oylamasıyla yürürlüğe girmiştir. Bu değişiklikle 3 Kasım 2019'da yapılacak seçimlerden sonra, ülkemiz, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçmiş olacaktır. Böylece, 27'nci Dönemden itibaren, Türkiye Büyük Millet Meclisi, çalışmalarını yasama ve denetim odaklı yürütecek, kanun teklifleri milletvekillerimiz tarafından verilecek ve milletvekillerinin yasama faaliyetlerine daha etkin bir şekilde katılımı sağlanacaktır. Bu değişiklikle bir yandan ülkemiz millî iradenin güçlendiği, halkın tercihlerinin ön plana çıktığı bir sisteme kavuşurken diğer yandan da sistemde istikrar sağlanmıştır. İnşallah, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle ülkemiz bir daha hükûmet krizleri yaşamayacaktır.

Öte yandan, Türkiye Büyük Millet Meclisinde gerçekleştirdiğimiz yoğun çalışmalar neticesinde İç Tüzük'te de değişiklik yaptık. 27 Temmuz 2017 tarihinde yapılan değişiklikle yasama faaliyetlerine hız kazandırmak gayesiyle Genel Kurulun çalışma usul ve esasları yeniden belirlendi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; FETÖ'nün milletin iradesini gasbetmeye çalıştığı 15 Temmuz gecesi Parlamentoda yaşadıklarımız, Meclisimizin çalışmalarını kesintisiz olarak yapabileceği her türlü saldırıya ve afete karşı tam donanımlı ve fonksiyonel bir sığınağa duyduğumuz ihtiyacı çok ciddi bir şekilde ortaya koymuştur. Yaşanan tecrübeler iyi bir sığınagın, yapının bir israf değil, özellikle de demokrasimiz açısından ciddi bir ihtiyaç ve hatta bir zorunluluk olduğunu ortaya koymuştur. Meclis Başkanlığı almış olduğu isabetli bir kararla bu ihtiyacı karşılamak üzere harekete geçmiştir. Sayın Meclis Başkanımız İsmail Kahraman'a özellikle o 15 Temmuz gecesi gösterdiği kararlı ve dik duruşundan ötürü ayrıca şükranlarımı sunuyorum. Parlamentomuzun o ihanet gecesinde aldığı fiziki ve manevi yarayı gelecek nesillerimize de hatırlatmak ve demokrasiye sahip çıkmalarını sağlamak üzere Meclis Başkanlığının açmayı düşündüğü "Demokrasi Müzesi" ile bombanın bahçede açtığı çukurun olduğu alana yapılacak anıt için de gerekli her türlü desteği vermenin bizim görevimiz ve vebalimiz olduğuna inanıyor, Meclisimize emanet edilen tarihî mirasın korunması, yaşatılması ve tanıtılması için yürütülen çalışmaları Meclis Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu üyesi olarak önemsedığimi belirtiyor ve bu çalışmaların 2018 yılında da artarak devam etmesini temenni ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken içinde bulunduğumuz süreçten dolayı şunu da vurgulamak istiyorum: Uluslararası hukuk kurallarını hiçe sayan, binlerce masum Filistinliyi katleden, ilk kıblemiz olan Kudüs'ü bir oldubittiyle işgal devletinin başkenti yapacaklarını sanan ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a saldıranlar büyük bir hezeyan içerisindedir. Türkiye Cumhuriyeti ecdadının izinde, hakkın, hukukun ve mazlumların yanında olmaya devam edecektir.

Başta Türkiye Büyük Millet Meclisi olmak üzere kurumlarımızın 2018 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Tüm heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen değerli vatandaşlarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası İstanbul Milletvekili Haydar Ali Yıldız’a aittir.

Buyurun Sayın Yıldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HAYDAR ALİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri, yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Biz büyük medeniyetimizin diliyle “Önce insan, insan onuru, insan haysiyeti, insanın huzuru, refahı ve güvenliği” diyoruz ve her şeyden önce bizim ölçümüz, adalet ve hakkaniyet, değişmez ölçümüz budur.

Türkiye’deki, Avrupa’daki, Asya’daki -nerede olursa olsun- dünyanın dört bir yanındaki ve başta bugün konuştuğumuz Kudüs’teki, Filistin’deki insanların onuru bizim önceliğimizdir ve bu vesileyle, Filistin’de bir direnişin sembolü dolan 14 yaşındaki Filistinli çocuk Fawzi al-Juneidi’nin hakkı ve onuru da elbette ki gündemimizde.

Coğrafya, bir milletin kaderidir. Zor bir coğrafyada bulunuyoruz ve bu zor coğrafyanın gereği olarak da binlerce yıldır burada ürettiğimiz bir medeniyet müktesabatımız, bir geçmişimiz ve bir tarihimiz var. Bin yıldır buradayız ve şimdiye kadar bu topraklarda bizim kadar uzun ömürlü bir mücadele veren başka bir milletin ve bir devletin olmadığını biliyoruz ve bizler, bu coğrafyada kararları hızlı almak, uygulamak ve ilelebet ülkemizin varlığını, birliğini ve bekasını sağlamak, milletimizin huzur ve refahını devam ettirmek için de geçtiğimiz 16 Nisanda bir sistem değişikliğini zaruri gördük. Böylesine zor bir coğrafyada kararların hızlı alındığı ve hızlı uygulandığı, tatbik edildiği, netice alındığı bir sistemi hep birlikte, milletimizle birlikte gerçekleştirmiş olduk.

Birileri vadedilmiş topraklar üzerinden siyasetlerini, hedeflerini koyabilirler ama buradan, bu Meclis kürsüsünden, milletimizden, tarihimizden ve medeniyetimizden aldığımız güçle bizim için de vazgeçilmez topraklar olduğunu ifade etmek istiyorum. Yıllar önce bu kürsüde bu Meclis Misakımillî kararlarını alırken, millî ahdi ilan ederken önceliğimiz, şuuraltımız ve uygulamalarımız bugüne kadar hep bu çizgi istikametinde oldu. Evet, birileri vadedilmiş topraklar üzerinden hayaller kuracaklar ama bizler bütün direncimizi, bütün gücümüzü vazgeçilmez topraklarımız üzerinde taksif etmiş olacağız. Dolayısıyla, iki bin iki yüz yıllık bir devlet geleneğiyle, bin dört yüz yıllık bir medeniyet müktesabatıyla ve bin yıllık coğrafya hâkimiyetiyle bu topraklarda var olan bir ülkeyiz. Bizi biz yapan değerlerimizle, medeniyet değerlerimizle, tarihimizle, kültürümüzle, milletimizle hep birlikte de yürümeye devam edeceğiz.

Bugün bu coğrafyada ve dünyanın dört bir yanında bütün hukuk kitaplarının birinci sayfasında yazılı olan “Kuvvete dayanmayan adalet âciz, adaletle dayanmayan kuvvet zalimdir...” Kudüs’ü başkent kabul etmek veya büyükelçiliğini oraya taşımak suretiyle gücüne güvenerek ama adaleti hiçe sayarak siyasi tasarruflarda bulunanlara bu topraklarda binlerce yıllık adaletin nasıl hüküm sürdüğünü elbette ki anlatacak gücümüz, dilimiz ve siyasi geçmişimiz, müktesabatımız vardır. Dolayısıyla, alınan bu karar hukuka, adaletle dayanmadığı için de bu milletin vicdanında, bu coğrafyanın vicdanında ve insanlık vicdanında kabul görmeyecektir.

2018 yılı bütçesini görüşüyoruz, hayırlı olmasını diliyorum. Ülkemiz gibi bütçemizin de güçlü olması için verdiğimiz bir mücadele var. Terörün her çeşidiyle mücadele ediyoruz, ekonomik operasyonlar, siber saldırılar, siyasi operasyonlar ve elbette ki FETÖ, DEAŞ, PKK, DHKP-C gibi bütün terör örgütleriyle verdiğimiz bir mücadele var. Güçlü Türkiye için güçlü bir bütçe, güçlü bir ekonomi, güçlü bir siyaset... Elbette ki birileri “savaş ekonomisi” veya “savaş bütçesi” diyecek; hayır, elbette ki askerimizin de güçlü olması için her türlü tedbiri alacağız.

Bu topraklarda 15 Temmuzda 1071’deki Malazgirt ruhunun, birlik ruhunun, beraberlik ruhunun var olduğunu... Tarih kitapları bu ruhu anlatırken Çanakkale’ye atıf yapıyorlardı, Kurtuluş Savaşı’na atıf yapıyorlardı. 15 Temmuzda gördük ki bu ruh hâlâ capcanlıdır. Aliya İzzetbegović şöyle der: “Tarihi Allah yazar, önemli olan sizin nerede durduğunuzdur.” Yeni bir tarih yazılıyor ve önemli olan, bizim nerede durduğumuzdur.

Yarın, İslam İşbirliği Teşkilatı, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın riyasetinde İstanbul’da toplanacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAYDAR ALİ YILDIZ (Devamla) – İşte, nerede durduğumuzu, nasıl durduğumuzu, asil, millî ve yerli bir duruş gösterdiğimizi bütün dünya görecektir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası Aydın Milletvekili Abdurrahman Öz’dedir.

Buyurun Sayın Öz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa Mahkemesinin bütçesi hakkında AK PARTİ adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu, televizyonları başında bizleri izleyen insanlarımızı ve 80 milyon vatandaşımızı saygıyla selamlarım.

AK PARTİ hükümetlerinin iktidara geldiği günden bu yana kesintisiz 16’ncı bütçesini görüşüyor olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. 16’ncı bütçemizin öncelikle memleketimize, milletimize hayırlar getirmesini diliyorum. Bize verdikleri kesintisiz ve artarak devam eden destek için de milletimize teşekkür ediyorum. Sözlerimin başında Kudüs’le ilgili görüşlerimi kısaca ifade etmek istiyorum.

Kudüs, Müslümanların kutsal mekânıdır, ilk kıblesidir, Kubbet-üs Sahra ve Mescid-i Aksa’dır, kutsal kitabımız Kur’an-ı Kerim’de övülmüş bir beldedir. Bizim için Mekke ve Medine ne ise Kudüs odur. Aynı zamanda Kudüs, sadece Müslümanlar için değil, tüm ilahî dinler için de ortak bir değerdir, bir dine ve inanca hasredilemez. Bugün Kudüs’e gittiğinizde, sokaklarında gezdiğinizde her dinden insana, mekâna ve ibadethaneye ev sahipliği yaptığını görürsünüz. Bu açıdan baktığınızda Kudüs, insanlığın ortak değeridir. Kudüs’e gitmiş, o havayı teneffüs etmiş, Kubbet-üs Sahra’da, Mescid-i Aksa’da namaz kılmış, dar sokaklarında gezmiş bir kardeşiniz olarak Amerika Birleşik Devletleri’nin almış olduğu kararı kabul etmediğimi buradan açıkça ifade etmek istiyorum. Amerika Birleşik Devletleri’nin Birleşmiş Milletler kararlarına da açıkça aykırı olan, uluslararası toplumca da kabul görmeyen büyükelçiliğini Kudüs’e taşıma kararı yok hükmündedir. Bu karar bölgenin ve insanlığın barışına hiçbir katkı sağlamayacaktır, sadece ve sadece bölge ve insanlığın huzursuzluğuna sebep olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ hükümetleri göreve geldikleri ilk günden itibaren insan haklarıyla ilgili standartların gerek iç hukuk yönünden gerekse uluslararası hukuk yönünden yükseltilmesi için reformlar yapmıştır. Söz konusu reform hareketleri süresince ilk değişiklik Anayasa'nın 90'ıncı maddesine eklenen ve 2004 yılında yürürlüğe giren temel hak ve özgürlükler ile milletlerarası anlaşmaların çelişmesi durumunda milletlerarası anlaşmalara üstünlük tanınacağına ilişkin düzenlemedir. Devamında, 2010 yılında yapılan Anayasa değişikliğiyle getirilen ve Anayasa'nın 148'inci maddesinde düzenlenen bireysel başvuru hakkıdır. Bireysel başvuruyla Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında güvence altına alınmış olan temel hak ve özgürlüklerin kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddiasıyla vatandaşlara Anayasa mahkemesine bireysel başvuru yapma hakkı tanınmıştır. Bu Anayasa değişikliğinin sonucu olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde önceki dönemlerde yıllık 8 bin civarında müracaat yapılırken müracaat sayısı 2.000-2.500 sayılarına inmiştir. Yine, Adalet Bakanlığı bünyesinde oluşturulan İnsan Hakları Tazminat Komisyonu ve diğer kurumlar vasıtasıyla bu müracaat sayıları ciddi oranda azalmıştır. Bu reformlarla ülkemizin uluslararası hukuk uygulamalarına itibar kazandırılmaya çalışılmıştır.

Bireysel başvuru kapsamında Anayasa Mahkemesince verilen kararlara da kısaca dikkat çekmek istiyorum. 23 Eylül 2012 tarihinden başlayan süreçte toplam 171.639 bireysel başvuru yapılmıştır. Bunun 80.756'sı 2016 yılında, 38.690'ı 2017 yılındadır. 2017 yılı sonu itibarıyla toplam 132.847 dosya sonuçlandırılmış. Sadece 2017 yılında 85.458 dosya sonuçlandırılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vatandaşlarımızın iç hukukumuzdaki hak arama sürecinde de Anayasa Mahkememizin referans niteliğinde önemli kararları vardır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de yeri geldiğinde Anayasa Mahkememizin bu kararlarına atıflar yapmıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Anayasa Mahkemesini iç hukukun tüketilmesi gereken etkin ve zorunlu bir müracaat yolu olarak görmüştür.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 2016 yılında terör örgütünün faaliyetleri üzerine verilen sokağa çıkma yasaklarıyla ilgili bireysel başvuruları, iç hukuk yolları tüketilmeden, Anayasa Mahkemesine başvurulmadan geldiği gerekçesiyle reddetmiştir. Yine, FETÖ'yle ilgili müracaatları da aynı gerekçeyle reddetmiştir.

En son 2017 yılında yaptığımız Anayasa değişikliğiyle -Anayasa Mahkemesinin üye sayısı 15 olup- askerî yargı kaldırıldığından askerî yargı üyesinin Anayasa Mahkemesi ne üye olması çıkarılmıştır. Yine, en son yaptığımız değişiklikle, Anayasa Mahkemesine Türkiye Büyük Millet Meclisince üye seçme yetkisi verilmiştir.

Ben Anayasa Mahkemesi bütçemizin memleketimize, milletimize hayırlar getirmesini diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı'ya aittir.

Buyurun Sayın Kırçalı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN KIRCALI (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın Yargıtay bütçesiyle ilgili bölümünde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle hepinizi saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

Adalet mülkün temelidir. Büyük medeniyetler adaletle yükselmiş, adalet güneşinin sönmesiyle yok olup gitmişlerdir. Tarih boyunca kurulan büyük Türk devletleri de adalet ideali üzerinde yükselmişlerdir.

Değerli milletvekilleri, 1517'den 1917'ye kadar ecdadımızın hâkimiyeti boyunca Kudüs Musevilerin, Müslümanların ve Hristiyanların kardeşçe yaşadığı, adaletin hâkim olduğu bir yerken, son yüz yılda ise gözyaşının dinmediği, annelerin, çocukların, bebeklerin katledildiği, uluslararası hukukun ise yok sayıldığı bir şehir olmuştur. ABD Başkanının Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak tanıma kararı tüm insanlığa ve Birleşmiş Milletler kararlarına karşı yapılmış hadsiz bir meydan okumadır, uluslararası hukukun ayaklar altına alınmasından başka bir şey değildir. Kudüs bizim göz bebeğimizdir. Kudüs'ü işgal ve yağmadan başka hiçbir değeri olmayan devletlerin insafına da bırakmayacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa'mızın 2'nci maddesinde belirtildiği veçhile Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir. 2002 yılından bu yana AK PARTİ hükûmetlerimizin attığı adımların tümü insan hakları temelinde hukuk devleti ilkesinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesine yöneliktir. Hukuk alanında yapılan reform niteliğindeki değişikliklerle vatandaşlarımızın temel hak ve hürriyetleri daha fazla güvence altına alınmıştır. Anayasa ve başta temel yasalar olmak üzere gerçekleştirilen değişikliklerle adalet sistemimize çok önemli yenilikler kazandırılmıştır. Hükûmetlerimiz, bu değişiklikleri yaparken dünyadaki gelişmeleri de yakından izlemekte, uluslararası toplumun kazanımlarını da dikkate alarak gelişimini sürdürmektedir. Sürekli gelişen şartları dikkate alarak adalet sistemimizi daha da ileriye taşımayı tarihî bir sorumluluk olarak görmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yargıtay, Türk hukuk sisteminin en köklü ve en büyük kurumudur. Kuruluşundan bugüne kadar Türk hukukuna yön vermiş, hukuk düzeninin yerleşmesinde ve adaletin gerçekleşmesinde etkin rol oynayarak öncülük etmiştir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde 6 Mart 1868'de kurulan Divanı Ahkâmı Adliye, Yargıtayın tarihsel temelini oluşturmaktadır. Gelecek yıl 150'nci kuruluş yıl dönümünü kutlayacak olan Yargıtayın bugün olduğu gibi, yarın da ülkesine fedakârca hizmet etmenin ve toplumun yüksek adalet beklentilerine cevap vermenin gayreti içerisinde olacağına inancımız tamdır.

Değerli milletvekilleri, yargılamaların makul sürelerde bitirilmesi önem verdiğimiz konuların başında gelmektedir. Geçtiğimiz süreçte vatandaşlarımızın haklarına daha kısa sürede kavuşmaları için çeşitli uygulamaları hep birlikte hayata geçirdik. Bunların başında gelen, istinaf kanun yolunun yürürlüğe girmesiyle Yargıtaydaki dosya yığılmalarının önüne geçilmiştir. Yargılamaların uzamasına neden olan hususlardan birisi de bilirkişilik müessesesindeki eksikliklerdi. 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu'nda yapılan düzenlemelerle birlikte onların ikincil mevzuatı da yürürlüğe konmuş, çok önemli bir reform gerçekleştirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 15 Temmuzda asker kılığına girmiş hainlerin darbe girişimi karşısında, başta Anayasa Mahkemesi olmak üzere, Yargıtay ve diğer yargı kurumlarımız darbe girişiminin ilk saatlerinden itibaren gerekli kararları alarak halkımızın ve demokrasinin yanında yer almıştır. Yargı tarihi açısından bu önemli bir duruştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yargıtay Başkanlığının 2018 yılı bütçesi 2017 yılına göre 80 milyonluk bir artışla 460 milyon 437 bin TL olarak planlanmıştır.

2018 yılı bütçemizin ülkemize hayırlı uğurlu olmasını diliyor, hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kırçalı.

II.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Endonezya Temsilciler Meclisi Adalet ve Yasama Komisyonu Başkanı ve üyelerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Endonezya Temsilciler Meclisi Adalet ve Yasama Komisyonu Başkanı ve değerli üyeleri şu anda Meclisimizi teşrif etmişlerdir. Kendilerine tüm gruplar adına, Genel Kurul adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504) (Devam)

A) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) BAŞBAKANLIK (Devam)

1) Başbakanlık 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi, söz sırası Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya’ya aittir.

Buyurun Sayın Özkaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 2018 yılı Bütçe Kanunu Tasarısı kapsamında Danıştay Başkanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulumuzu, aziz milletimizi, ilk kiblemiz, ezeli ve ebedi başkentimiz Kudüs’ü ve bütün mazlumlara saygıyla selamlıyorum.

Danıştay, Sultan Abdülaziz’in kuvvetler ayrılığı ilkesine verdiği öneme binaen 10 Mayıs 1968 yılında kurulmuştur, “Şûrayı Devlet” adıyla kurulmuştur. 1924 Anayasası’yla anayasal bir kurum hâline gelmiş, 1961 ve 1982 Anayasası’yla da yüksek yargı mahkemeleri yanında yerini almıştır. Danıştayın temel misyonu idari uyumsuzlukları evrensel hukuk değerleri ve hukukun üstünlüğü ilkesi ışığında insan haklarını esas alan bağımsız, tarafsız ve adil bir yargılama yapmak, makul sürede nihai şekilde çözümleyerek içtihat birliğini sağlamak, danışma ve inceleme görevini etkin bir şekilde yerine getirmek olarak belirlenmiştir.

Danıştayın iki temel görevi vardır: Bunlardan ilki yüksek yargı mahkemesi olarak idare ve vergi mahkemelerince verilen kararların temyiz incelemesini yapmak ve ilk derece mahkemesi olarak açılan davalara bakmaktır. İkinci önemli görevi ise Başbakanlık ve Bakanlar Kuruluna gereken konularda görüş bildirmek ve idari uyumsuzlukları çözmektir.

Danıştayın bütçesi 2018 yılında yüzde 19 artırılarak 148 milyon 972 bin TL olmuştur. Son on yılda Danıştaya gelen dosya sayısı 169.924’ten, yaklaşık 170 binden 461 bine çıkmıştır. 2002 yılında

toplam verilen karar sayısı 59.800 iken yani yaklaşık 60 bin iken 2016 yılında 133 bine çıkmıştır. Aynı dönemde Danıştayda 69 üye 120'ye, tetkik hâkimi ise 223'ten 470'e, personel sayısı 348'den 647'ye çıkarılmıştır. Yani Hükûmetimiz, Danıştayın üye, tetkik hâkimi, personel ve bina gibi bütün ihtiyaçlarını bu süreçte karşılamıştır.

Danıştay hizmetlerinin görülmesinde yargısal alanda hizmet kalitesini artırıcı çabalar sürdürülerek evrensel hukuk normları, hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilkesinin gerektirdiği doğrultuda yargılama sürecinin hızlı, adil, güvenli ve isabetli şekilde işlemlerini sağlayacak, yargısal ulaşılabilirliği artıracak, bilirkişilik müessesesini etkinleştirecek hukuksal ve kurumsal düzenlemeler yapılması Hükûmetimizin temel politikalarındandır. Bu çerçevede, yargının iş yükünü azaltmak amacıyla alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması öncelik hâline gelmiştir.

Diğer taraftan, hâkim ve nitelikli idari personel sayısının artırılarak yargı mensupları ve idari personelin evrensel ölçüde etik ilkelerinin düzenlenmesi, bilgilendirilmeleri, farkındalıklarının geliştirilmesi, fiziki ve teknik altyapı eksikliklerinin giderilmesi, elektronik ortamda özellikle yargı organları arasında oluşturulan bilgi ağı yani UYAP'a taşınmış olan idari yargı hizmetlerinin güvenli ve etkin hâle getirilmesi de önceliklerimiz arasındadır.

Yeri gelmişken Danıştay ve idari yargıyla ilgili birkaç görüşümü sizlerle paylaşmak istiyorum. Anayasa'mızın 141'inci maddesi “Bütün mahkeme kararlarının gerekçeli olması zorunludur.” der. Gerekçe mahkeme kararlarının ruhu, amacı ve varoluş sebebidir. Gerekçe adil yargılama hakkının bir tezahürüdür. Bu vesileyle, Danıştay kararlarının da kanun maddeleri, kanun metni ve yerel mahkeme kararını özetlemekten öteye geçen, sebep-sonuç ilişkisini ortaya koyan, okuyan herkesi tatmin eden bir gerekçeyle yazılması ve yayınlanması en büyük arzumuzdur.

Yine, Danıştay dâhil tüm yüksek mahkeme kararlarının UYAP ortamında, sıra numarasıyla kişisel verilerden arındırılarak yayınlanması, etkin bir toplumsal taraf ve ilgililer denetiminin sağlanması açısından önemlidir diye düşünüyorum.

Öte yandan, Anayasa'nın 125'inci maddesindeki "İdarenin her türlü eylem ve işlemleri yargı denetimine tabidir." kuralının yanında, 2010 yılında yapılan değişiklikle "Yargı denetimi, yerindelik denetimini kapsamaz." şeklindeki hükmünün de idari yargıca daha etkin şekilde uygulanması gerektiğini düşünüyorum.

Bu vesileyle Danıştay bütçemizin Danıştay üyelerimize, hâkimlerimize, çalışanlarımıza ve bütün aziz milletimize hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası Balıkesir Milletvekili Kasım Bostan'a aittir.

Buyurun Sayın Bostan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KASIM BOSTAN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Başkanlık bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Başbakanlık teşkilatının Türk-İslam geleneğinden şekillenen köklü, tarihî geçmişine baktığımızda, Selçuklu Devleti'nde Büyük Divan, Osmanlı Devleti'nde Divan-ı Hümayun, Tanzimat Dönemi'nde Başvekâlet Kurumu olarak teşkilatlandığını görmekteyiz. Büyük Millet Meclisinin kurulmasıyla birlikte

“Egemenlik, kayıtsız şartsız Türk milletininindir.” anlayışının sonucu, tüm devlet yetkileri Türkiye Büyük Millet Meclisinde toplanmıştır. “Meclis Hükûmeti sistemi” olarak adlandırılan bu dönemde yürütme erkine ait tüm yetkiler Meclise bırakılmıştır. Meclis, yürütme yetkilerini kullanabilmek için bir İcra Vekilleri Heyetini yani bugünkü anlamda Bakanlar Kurulunu seçmekte, bu heyet de İcra Vekilleri Heyeti Başkanını yani bugünkü Başbakanı tayin etmekteydi. Fakat her bir bakanın doğrudan Meclis tarafından seçildiği ve yine İcra Vekilleri Heyeti Başkanı ile her bir bakanın tek tek Meclise karşı sorumlu olduğu bu sistemde hâliyle güçlü bir yürütme organı ve Başbakanın ortaya çıkması mümkün olmamıştır.

29 Ekim 1923'te Teşkilatı Esasiye Kanunu'nda yapılan değişiklikle cumhuriyet ilan edilmiş ve bu değişikliğin 12'nci maddesinde Başvekilin Cumhurbaşkanı tarafından ve Meclis üyeleri arasından seçilmesi karara bağlanmıştır. Diğer bakanların Başbakan tarafından yine Meclis üyeleri arasından seçildikten sonra, teşkil edilen kurulun yani Bakanlar Kurulunun Cumhurbaşkanı tarafından Meclisin güvenoyuna sunulacağı öngörülmüştür. Bu hükümler 20 Nisan 1924 tarihli ve 491 sayılı Teşkilatı Esasiye Kanunu'yla aynen tekrarlanmış ve Anayasa'nın 46'ncı maddesinde Bakanlar Kurulunun Meclise karşı kolektif sorumluluğu kabul edilmiştir. 1924 Anayasası'nın bu yaklaşımıyla birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi karşısında siyaseten sorumlu bir kuruluş olarak Bakanlar Kurulunun ve dolayısıyla Başvekilin etkinliği artmaya başlamıştır. Aynı zamanda Başbakanın, Bakanlar Kurulunu oluşturacak üyeleri belirleme ve görevden alma konusundaki yetkileri sayesinde siyasi gücü daha da artmış ve bu durum Başbakanlık teşkilatının süreç içerisinde güçlenmesini sağlamıştır. Cumhurbaşkanının sistem içerisindeki konumu ise Meclise karşı siyasi bir sorumluluğu bulunmamasından dolayı Bakanlar Kurulu ve Başbakana göre ikinci planda kalmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1961 Anayasası da parlamenter hükûmet sistemi uygulamasını devam ettirmiş ve Bakanlar Kurulu üyelerinin belirlenmesi ve görevden alınmalarında Başbakanı belirleyici kılarak sistem içerisinde Başbakana göreceli bir üstünlük sağlamıştır. Ancak 1961 Anayasası bir tepki anayasası olması nedeniyle Başbakan ve Bakanlar Kurulunu sınırlandıran birçok hükmü de bünyesinde barındırmıştır. 1961 Anayasası'nın yürütme organını göreceli olarak etkisizleştirmesi ve 1960'lı yılların sonlarında baş gösteren şiddet olayları devlet otoritesi ve kamu düzeninin tesisinde ciddi sorunlar doğurmuştur. Bu süreç 12 Mart 1971 tarihinde bir askerî müdahale ve 12 Eylül 1980'de askerî darbeye giden yolu açmıştır. Gerek 1971 yılında yapılan değişiklikler gerekse 1982 Anayasası'nın getirdiği sistem 1961 Anayasası'nın tam tersine yürütmenin güçlendirilmesi eğilimiyle sonuçlanmıştır. Örneğin, 1971 Anayasası değişiklikleriyle Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiş, 1982 Anayasası'yla da hem bu uygulama devam ettirilmiş hem de Bakanlar Kurulu ayrıca olağanüstü hâl kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisiyle donatılmıştır.

1982 Anayasası'nın 1961 Anayasası'ndan bir diğer önemli farklılığı Cumhurbaşkanının sistem içerisinde güçlendirilmiş olmasıdır. Normalde, parlamenter hükûmet sistemlerinde sadece sembolik yetkilere sahip olması gereken cumhurbaşkanları 1982 Anayasası'yla bizim sistemimizde siyasi sorumluluğu olmamakla birlikte oldukça geniş ve kapsamlı yetkilerle donatılmıştır. Bu da yürütme erkinde iki başlılık ortaya çıkarmış ve Cumhurbaşkanını ile sorumluluk sahibi Başbakan ve Bakanlar Kurulu arasında birçok kez çatışma doğurmuştur. 2007 yılında Meclis tarafından yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin 367 garabetiyle engellenmesi, Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini öngören bir

Anayasa değişikliğinin halk oylamasına sunularak kabul edilmesiyle sonuçlanmıştır. Böylece, zaten klasik parlamenter hükûmet sistemlerinde farklı olarak geniş yetkilere sahip Cumhurbaşkanı, doğrudan halk tarafından seçilmenin verdiği siyasi güçle yürütme organı içerisinde asli güç hâline gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KASIM BOSTAN (Devamla) – Yani hem 82 Anayasası’nın Cumhurbaşkanını sistem içerisinde güçlendirmesi hem de Cumhurbaşkanının doğrudan halk tarafından seçilmesiyle birlikte Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçiş kaçınılmaz hâle gelmiştir.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bostan.

KASIM BOSTAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 yılı Başbakanlık bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, bir sesi açar mısınız? Öğrenmek istiyoruz, bilgilenme hakkımız var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Süre uzatımında bulunmayacağımı söylemiştim değerli arkadaşlar.

Söz sırası Antalya Milletvekili Mustafa Köse’ye aittir.

Buyurun Sayın Köse. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Başbakanlığın 2018 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Konuşmamın başında iki hususa değinmek istiyorum, birisi Kudüs meselesi. İsrâ ve miracın vuku bulduğu, Müslümanların ilk kıblesi, gözümüzün nuru Kudüs, maalesef, alınmış olan çok yanlış bir karar neticesinde uluslararası toplumun gündemini işgal etmektedir. İsrail 1917’den itibaren Filistin topraklarını işgal etmeye başlamış, 1948 yılında bağımsızlığını ilan etmiş, bu bağımsızlık ilanının üzerine Araplar İsrail’e karşı savaş açmış, savaşın neticesinde İsrail Batı Kudüs’ü işgal etmiştir. 1967’deki Altı Gün Savaşları’ndan sonra ise İsrail Doğu Kudüs’ü de işgal etmiş bulunmaktadır. 1980 yılında İsrail Kudüs’ü başkent ilan etmiş, bu vahim hadise üzerine Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi toplanmış ve Amerika Birleşik Devletleri dâhil bütün ülkelerin ittifakıyla İsrail’in Kudüs’ü başkent ilanının ve ilhakının hukuksuz olduğu ve uluslararası toplum tarafından bunun tanınmadığı ilan edilmiştir. Bu karar hâlen meridir, geçerlidir, yürürlüktedir ve Trump’ın tek başına almış olduğu, Kudüs’ü İsrail’in başkenti ilan eden karar geçerli değildir, uluslararası hukuk tarafından da tanınmamıştır.

İkinci konu: Değerli arkadaşlar, ülkemiz için güzel ve sevindirici bir gelişme olan büyüme rakamları. Birinci çeyrekte yüzde 5,2, ikinci çeyrekte yüzde 5,1 büyüyen ülkemiz üçüncü çeyrekte yüzde 11,1 oranında büyümeyi yakalayarak dünyada en fazla büyüyen ülke hâline gelmiş ve G20 ülkeleri arasındaki bu birinciliği de gerçekten tüm dünyanın gündemine oturtmuştur. Emeği geçen herkesi kutluyor, tebriklerimizi ifade ediyoruz.

Bilindiği üzere Başbakanlığın görevi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde Başbakan ve Bakanlar Kuruluna Hükûmetin genel siyasetinin yürütülmesinde her türlü desteği sunmak, bakanlıklar arasında etkili bir iş birliği ve koordinasyonu tesis etmek ve devlet teşkilatının düzenli ve uyumlu bir şekilde işlemlerini sağlamaktır.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi 21 Ocak 2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde, 16 Nisan 2017 tarihinde halk oylamasıyla vatandaşlarımız nezdinde kabul edildikten sonra, şimdi Başbakanlık bu yeni sisteme uyarlamayla ilgili işlemleri yapmakta, uyum yasalarını çıkarmak için yoğun bir çalışma başlatmış bulunmaktadır. Bu kapsamda Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ve Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü tarafından 15.924 adet birincil ve 17.396 adet ikincil mevzuat taranmış olup bunların Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmesiyle ilgili hazırlıklar yürütülmektedir. Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü 1.224 adet kararname sonuçlandırmış, 85 adet kanun tasarısını TBMM Başkanlığına sevk etmiş, 16 adet olağanüstü hâl KHK'si çıkarmıştır.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğümüzce TSE Kalite Yönetim Sistemi'nin şartlarına uygun olarak yıllık ortalama 35 bin adet araştırma hizmeti yerine getirilmektedir. Bugüne kadar cumhuriyet ve Osmanlı arşivinde bulunan yaklaşık 32 milyon kıymetli arşiv evrakına ait görüntü elektronik ortama aktarılmıştır.

2017 yılı Kasım ayı sonu itibarıyla BİMER sistemine yaklaşık 1 milyon 800 bin adet başvuru yapılmış, BİMER vatandaş ile devlet arasında iletişim alanında bir marka değeri hâline getirilmiştir.

Başbakanlık tarafından, hain darbe girişimiyle anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etme ve Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini ortadan kaldırmaya teşebbüs etme suçlarından 53 ilde açılmış olan 263 davaya katılma talebinde bulunulmuştur.

Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığınca elektronik kamu bilgi yönetim sistemi kapsamında bütün kurumlarımızın tüm hizmetlerinin hizmet envanteri yönetim sistemine girmeleri sağlanmış, böylece ilk defa kamunun sunduğu tüm hizmetlerin bir envanteri çıkarılmıştır.

Başbakanlığımızın koordinasyonunda, tüm bakanlıkların hizmetleri e-devlet sistemine aktarılmakta olup vatandaşlarımızın devletten aldığı hizmetlerin kalitesi artırılmakta ve bürokratik engeller de mümkün olduğunca ortadan kaldırılmaktadır. 2018 yılı sonu itibarıyla tüm devlet hizmetleri e-devlete aktarılmış olacaktır. Çalışmaların hızlı bir şekilde devam edebilmesi için de on beş günde bir Başbakanlık Müsteşarının koordinasyonunda tüm bakanların müsteşarlarıyla toplantılar gerçekleştirilmektedir.

Bu vesileyle Başbakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, tüm Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'e aittir.

Buyurun Sayın Yavuz Gözgeç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama Nuri Pakdil'in sözleriyle başlamak istiyorum: “Kalbimin bir yarısı Mekke, diğer yarısı Medine; üzerinde bir tül gibi Kudüs vardır.” Evet, bizim kalbimizde Kudüs var. Dünya barışından yana olan devletlerin, Nizar Kabbani'nin “Ey kentlerin en acıısı...” diyerek seslendiği Kudüs'te daha fazla acı yaşanmasına sessiz kalmayacağımı umuyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumu, kökleri medeniyetimizde mevcut, devletin millet için var olduğu anlayışıyla kurulmuş anayasal bir kurumdur. Bizim kadim medeniyetimiz, kul hakkına, adalete, merhamete vurgu yapan, “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” ilkesinin üzerine bina edilmiş bir medeniyettir. Ahilik teşkilatı, vakıf kültürü, dârü'l-adl, Divan-ı Hümayun tecrübeleriyle şekillenen; hukuka, insan

haklarına, adalet anlayışına ve hakkaniyete dayalı olarak çalışan Kamu Denetçiliği Kurumu kamu ile vatandaş arasında çok önemli bir köprü vazifesi görmektedir. İdarenin hizmet kalitesinin artırılması, iyi yönetim ilkelerinin yerleşmesi, insan haklarının gelişmesi, hukukun üstünlüğünün sağlanması, hak arama kültürünün yaygınlaşması; şeffaf, hesap verebilir, insan odaklı bir idarenin oluşmasına katkıda bulunmak amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Tavsiye kararları yanında dostane çözüm kararlarıyla vatandaşın adalete hızlı erişiminin sağlanmasına katkıda bulunmaktadır. İnsan hakları, çocuk, kadın, engelli hakları gibi konularda da çalışmalar yürütmektedir.

Hak arama kültürünün yaygınlaştırılması ve farkındalığın artırılması amacıyla bölgesel toplantılar yapılarak valiler, belediye başkanları, il müdürleri; özetle kamu ile vatandaşlar, STK'ler bir araya getirilmiş, üniversitelerde ombudsmanlık kulüpleri kurulma çalışmaları başlatılmıştır. Yurt dışında yaşayan Türklerin haklarının korunması amacıyla, bulundukları ülkelerin ombudsmanları ve sivil toplum örgütleriyle toplantılar düzenlenmesi planlanmıştır. Uluslararası Göç ve Mülteciler Sempozyumu 50 ülkenin ombudsmanlarının ve insan hakları temsilcilerinin katıldığı Uluslararası Ombudsmanlık Konferansları gerçekleştirilmiştir. İnsana hizmeti rehber edinen tüm bu çalışmalar AK PARTİ'nin insan odaklı, devlet-millet kaynaşmasını esas alan reformları sayesinde gerçekleşebilmiştir.

Çok şükür ki “Öz yurdunda garipsin, öz vatanında parya.” dizesinde ifade edildiği gibi, tek tip insan üretmeye kalkan, milletin inancına, kılığına kıyafetine müdahale eden ceberut devlet anlayışı geçmişte kaldı. Bugün, devletine sahip çıkan bir millet, milletine hizmeti şiar edinmiş, millet sevdalısı bir devlet var ve biz bunun en somut örneğini 15 Temmuzda yaşadık. O gece, milletin seçtiği lider Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın “Halkın gücünün üstünde bir güç tanımıyorum. Milletçe meydanlarda toplanalım.” çağrısı ile tüm farklılıklara rağmen milletimiz tek yürek olmuş, canı pahasına iradesine, vatanına, devletine sahip çıkmıştır, hazırlanan senaryolar sonuçsuz kalmıştır. Hâlâ yeni senaryolar peşinde olanlar var ancak asıl üzücü olan, bu kirli senaryolarda figüran olmayı kabul eden, Türkiye düşmanlarının, terör örgütlerinin sözcülüğünü yapan, gözleri kör, kulakları sağır, dilleri lal, gaflet, delalet, hatta hıyanet içinde olanlar. Bu kirli senaryolara devam edenler bilmeliler ki vatan, bayrak, millet, devlet bilincine sahip bu millet Cumhurbaşkanımızın deyiimiyle senaryoları yırtar yırtar, oyunları bozar boza ilerleyecektir inşallah.

Kamu Denetçiliği Kurumu bütçesinin devletimize ve hepimize hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi söz sırası Manisa Milletvekili Murat Baybatur'a aittir.

Buyurun Sayın Baybatur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MURAT BAYBATUR (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 2018 yılı bütçe önerisi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği üzere, küresel düzeydeki çatışmaların şiddetlendiği, ittifak ilişkilerinin değiştiği ve bölgelerin yeniden şekillendirilmeye çalışıldığı bir süreçten geçmekteyiz. Bu süreçte Türkiye'ye yönelik iç ve dış tehditler de her geçen gün artmakta, algı operasyonları ve siber saldırılar gibi asimetrik tehditlerle boyutlanmaktadır. PKK, DEAŞ, FETÖ/PDY gibi devletleşmeye, devleti ele geçirmeye çalışan terör örgütleri, vekâlet savaşlarının yaşandığı Suriye ve Irak'taki otorite boşluğundan

yararlanmakta, bölgesel ve küresel güçler tarafından taşeron olarak kullanılmaktadır. Siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel etkileri olan yeni tehditleri de beraberinde getiren bu durum, giriftleşen tehditlere karşı bütüncül bir yaklaşımla mücadele edilmesini gerektirmekte ve Millî İstihbarat Teşkilatının etkin olarak faaliyet göstermesini yaşamsal kılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin ciddi sınamalarla karşı karşıya olduğu bu süreçten başarıyla çıkabilmesi ancak güçlü bir istihbarat teşkilatıyla mümkündür. Zira günümüzde uluslararası alanda söz sahibi ülkelerin tamamı emsalleri arasında üstünlük sağlayabilmek için, istihbarat servislerini daha etkin kılmak amacıyla insan kaynağı ve teknik altyapı yatırımlarını her yıl artırmaktadır. Böylece, istihbarat teşkilatları aracılığıyla sadece kendilerine yönelik tehditleri bertaraf etmekle kalmayıp çıkar alanlarındaki etkinlik ve kontrollerini de geliştirmektedirler.

Değerli milletvekilleri, ulusal güvenliğimiz ve menfaatlerimiz açısından üzerine düşen sorumluluğun bilincinde olan MİT Müsteşarlığımız da teknik ve insan istihbaratı bağlamında sürekli geliştirdiği kapsamlı yetenekler sayesinde yurt içinde ve dışındaki etkinliğini artırma gayretiyle faaliyet göstermektedir. İstihbarat teşkilatının teknik ve uydu analizleri kapsamındaki anlık istihbarat paylaşımları, terör örgütlerine önemli kayıplar verdirilmesinde ciddi oranda katkı sağlamaktadır. FETÖ/PDY'nin faaliyetlerinin akamete uğratılması noktasında MİT Müsteşarlığı tarafından gerçekleştirilen başarılı çalışmalar, teknik ve insan istihbaratı alanında yapılan yatırımların somut bir başarısıdır. Nitekim, byLock sisteminin kodları kırılarak örgütün gizli iletişim sistemleri ve kullanıcıları deşifre edilmiştir. Ayrıca, birçok firari örgüt mensubunun Türkiye'ye iadesini sağlayan MİT Müsteşarlığı, örgütün emniyet yapılanması ile emniyet teşkilatını sevk ve idare eden mahrem imamları da tamamen deşifre ederek örgütle mücadelede önemli katkılar sağlamıştır.

Bilindiği üzere, Bakanlar Kurulu ve Millî Güvenlik Kurulunda belirlenecek diğer görevleri de icra etmekle yükümlü olan İstihbarat Teşkilatımız, ülkemizin iç ve dış güvenliğine yönelik artan ve çeşitlenen tehditlere karşı yurt dışında da etkin olarak faaliyet göstermektedir. Bu kapsamda, özellikle Suriye ve Irak'ta kendisine verilen önemli görevleri icracı kurumlarla etkin ve hızlı koordinasyon sağlamak suretiyle başarıyla yerine getirmektedir. Bu itibarla, sadece haber toplayan değil tehditleri kaynağında bertaraf eden ve devletin ihtiyaç duyduğu alanlarda istihbarat diplomasisini daha etkin kullanan bir çalışma tarzını benimseyen Millî İstihbarat Teşkilatımızın yurt dışında yürüttüğü söz konusu faaliyetlerin başarısı ulusal güvenliğimiz ve ülke menfaatlerimiz çerçevesinde kritik önem arz etmektedir. Bu nedenledir ki, MİT Müsteşarlığının bir önceki yıla kıyasla artırmayı planladığımız 2018 yılı bütçesinin, Teşkilatımızın imkân kabiliyetlerini, teknik ve insan istihbaratı kapasitesini, altyapısını ve teknolojik donanımını geliştirmesi için kritik önemi haiz olduğunu bir kez daha vurgulamak isteriz.

Türkiye'yle kıyaslandığında İngiltere, Fransa ve Almanya gibi ülkelerin çok daha az tehdit algılaması bulunmasına rağmen istihbarat servislerine oldukça geniş bütçe ayırmakta olduklarını da dikkatlerinize sunmak isterim.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin bekası adına önem arz eden Millî İstihbarat Teşkilatımızın 2018 yılı bütçe ödeneğinin yüzde 17 oranında artırılmasını bilgi ve değerlendirmelerinize sunuyor, burada konuşmama son verirken 2018 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkanım, biraz önce AK PARTİ Grubu adına Ali Özkaya Danıştay bütçesinde konuşurken -tutanağı elimde- Danıştayın 1968 yılında kurulduğunu söylemiş ve tutanaklara geçmiş.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Dil sürçmesi; 1868.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu 1968 değil 1868’dir. Bunun kayıtlarda düzeltilmesini talep ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, böyle bir usul...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hiçbir şeyi düzelttirmeyin, böyle kalsın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Efendim, böyle bir usule müsaade etmemeniz gerekir.

BAŞKAN – Sayın Tanal bütün konuşmacıların konuşmalarını düzeltme görevi üstlendiği için sağ olsun...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O düzeltme makamı değil ki, tutanaklara geçiyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Doğru ama yani.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Doğru söze ne denir?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, böyle bir usule müsaade etmemeniz gerekir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi söz sırası...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, özür dilerim, kayıtlara geçsin. Aslında...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, her grup başkan vekilini ayağa kalktuğunda dinlemek zorunda değilsiniz. İşleme devam etmeniz gerekir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Allah Allah... Sen niye karışyorsun?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sadece AKP’ninki kalkınca kale al, başkasınınkini alma!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, sözünüzü kesemez kimse, işleme devam edin.

BAŞKAN – Tamam Sayın Elitaş.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bir önceki bizim itirazlarımıza rağmen ve maalesef AK PARTİ Grubu, Sayın Elitaş ne isterse istesin vererek...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, böyle bir usul var mı Allah aşkına?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...İç Tüzük’teki bu tip dil sürçmelerine karşı geçmiş tutanak hakkında düzeltme hakkını ortadan kaldırdı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kalkmadı, bilmiyor, İç Tüzük’ü okusun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Elitaş böyle bir eksikliği ortadan kaldıran bir uyarıda bulundu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bilmiyor İç Tüzük’ü, okusun, yazılı olarak düzeltebilir. Oku İç Tüzük’ü.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Verilen dilekçeleri Tutanak Dairesi işleme alamıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İç Tüzük’ün farkında değilsin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz sayın grup başkan vekilleri.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yazılı olarak verebilir.

BAŞKAN – Lütfen sayın milletvekilleri...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Verdim, alamıyor Tutanak Dairesi.

BAŞKAN – Sayın Özel, herkesin söylediği kendini bağlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, tabii.

BAŞKAN – Yani burada şu ya da bu şekilde bir ifade kullandı, onu düzeltme gereği hiç kimse hissetmesin.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Doğruları herkes bilsin.

BAŞKAN – Herkesin söylediği -dediğim gibi- hatibi bağlar, muhatabını değil.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İç Tüzük’ünüz sıkıntılı.

BAŞKAN – Lütfen, bütçenin geleneklerine uymayan bu tür yaklaşımlardan kaçınalım diyorum...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Düşünmeden hazırladınız İç Tüzük’ü.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, bütçe geleneğine uymamakla alakası yok.

BAŞKAN – ...ve söz sırası Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara’da diyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, yani, şimdi, diyorsunuz... Bu gerçeklere göz yummamızın nedeni olamaz bütçe.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “AKP yumuyorsa sen de yumacaksın.” diyorlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu kadar tahammülsüz iktidar olur mu ya? Hatanızı düzeltiyoruz, ona da itiraz ediyorlar.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Boynukara. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Değerli milletvekilleri, dünyadaki işleyiş dikkate alınırса pozisyonların iki kavram üzerinden oturtulduğu görülür; ticaret, güvenlik, aslında daha doğru bir ifadeyle güvenlik kaygısı. Diğer unsurların tümü bu iki temel kavrama hizmet etmek için kurgulanıyor. Küresel güçler bu iki alanı belirleme konusunda oldukça dayatmacı. Kendilerini ticaret, bizim gibi ülkeleri ise güvenlik kaygısı ekseninde tutmak istiyor. Bunu meşrulaştırmak için gerekçe üretme konusunda ise oldukça mahirler. Güvenlik kaygısının tek zemin olarak kabul ettirilmesi bizim açımızdan millî güvenliği ve toplumsal barışı tehdit eden bir sorundur çünkü Türkiye, onların dayattığı güvenlik kaygılarını aşabilecek, kendi önceliklerine göre güvenlik ve ticaret arasında denge kurabilecek geçmişe ve birikime sahiptir.

Değerli milletvekilleri, Millî Güvenlik Kurulundan bahsederken ülkenin ve milletin kaderini etkileyen bir kurumdan bahsediyoruz, yasal mevzuattaki ifadelerden çok daha derin etki alanı olan bir kurum. Geçmişte kurumsal gücün ve bu gücün kullanımında tercih edilen usulün kimi yanlış tutum, tanımlama ve istismlara neden olduğunu biliyoruz. Öyle ki söz konusu negatif politikaları meşrulaştırmak için güvenlik risklerinin farklı yansıtıldığı ve tehdit analizlerinin abartıldığı çok olmuştur. Toplumsal kesimler ve farklı düşünceler iç tehdit kavramıyla tanımlanmış ve hedefe konulmuştur. Bu, geçmişte kurulu egemen olan zihniyetin bahsettiğimiz küresel dayatmalara teslim olmasının sonucudur. Son yıllarda bu zihniyetin dönüştürülmesi için çaba gösterildiğini biliyoruz. Kurumsal yapıyı ve yaklaşımları değiştirmeye ilişkin adımlar atıldı ancak aslolan formun değil, zihniyetin değişmesidir çünkü “sivilleşme” diye somutlaşan değişim, sadece yönetim sürecindeki isimlerin ve oturma biçiminin değişmesiyle sağlanabilecek bir mesele değildir. Sivilleşme bir zihniyet meselesidir ve zihniyetin değişmesi önemlidir yani kendi vatandaşını tehdit olarak görmeyen bir anlayışın tüm karar alma süreçlerine nüfuz etmesi. Tabii, bu dönüşüm küreselcilerin güdümündeki terör örgütleri tarafından zaman zaman sabote edilmeye çalışılıyor. Bugün için PKK, FETÖ, DAİŞ, DHKP-C bu tür örgütlerdendir.

Değerli milletvekilleri, önemli konulardan birisi de geleceğe ilişkin planlama ve analizlerdir. Bu bağlamda, FETÖ'nün cezaevlerinde kurmaya çalıştığı örgütsel ağa ve ülke içinde Türkiye'ye karşı yürüttüğü kampanyalara, ABD'nin ve bölgemizdeki kimi ülkelerin PKK'yla kurduğu kirli ilişkilere, coğrafyamızda üretilmek istenen yeni çatışma denklemlerine ve DAİŞ unsurlarından türetilecek yeni örgütlere karşı duyarlı olmakta yarar var. Unutmayalım ki Türkiye ülkeleri arasında eşitler ilişkisi talep ettiği ve vatandaşını tehdit olarak görmekten vazgeçip yüzünü dışarıya çevirdiği müddetçe hedefte kalacak ve farklı operasyonlara muhatap olacaktır.

2012'de başlayan operasyonlar sürecinin yenilenerek devam edeceği açıktır. Neler mi? Etnik ve mezhepsel çatışma alanlarını test etme, ekonomik tehditler üretme, güvenlik mekanizmalarında görev yapan kadrolar arasında sivil siyaset karşıtlığını besleme ve bunlardan hareketle yönetimi ve sivil siyaseti sabote etme gibi operasyonlara karşı duyarlı olmakta yarar var.

Çözüm mü? Çözüm basit ve bizim elimizde. Toplumsal yapıyı tahkim etmek yani toplumsal yapının tüm unsurlarını ayrımsız bir araya getirmek ve bunu da siyasetüstü gören bir geleneği inşa etmek. İşte, küresel unsurların ve güvenlik kaygısını kullanarak içeride oyun kurmak isteyenlerin kirli emellerini boşa çıkaracak olan en temel çaba budur. Zihniyet değişimini içselleştirmiş Millî Güvenlik Kurulu bu süreçte önemli bir fonksiyon üstlenebilir. Bunun oluşturulması temennisiyle bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ta söz sırası.

Buyurun Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

İnanma ihtiyacı doğuştan gelir ve tarihin bütün dönemlerinde, bütün insan toplumlarında, bütün millet ve devletlerle beraber bizim milletimizin tarihinde de bütün devletlerimizde inanç ve ibadetle ilgili devrin şartlarına göre dinî teşkilat ve yapılanmalar olagelmıştır. Osmanlı Devleti'nde din işleri başında şeyhülislamın bulunduğu meşihat makamı tarafından yürütülmekteydi ve meşihat makamı birçok yetkilerle donatılmıştı. 19'uncu yüzyıl başlarından ve özellikle Tanzimat Dönemi'nden itibaren şeyhülislamlığın görev ve yetki alanı giderek daraltılmış, İttihat ve Terakki Dönemi'nde 12 Mart 1917'de çıkarılan bir kanunla başka bir statü getirilmiştir. 3 Mart 1924 tarih ve 429 sayılı Kanun'la Diyanet İşleri Reisliği ve Evkaf Umum Müdürlüğü kurulmuş, İslam dininin hukuk kuralları dışında kalan inanç ve ibadetlerle ilgili hükümlerinin yürütülmesi ile ibadet yerlerinin idaresi Diyanet İşleri Reisliğine, vakıfların yönetimi ise Evkaf Umum Müdürlüğüne verilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili tarihî süreçte, 30 Kasım 1925 tarih ve 677 sayılı, 8 Haziran 1931 tarih ve 1827 sayılı, 14 Haziran 1935 tarih ve 2800 sayılı, 23 Mart 1950 tarih ve 5634 sayılı, 22 Haziran 1965 tarih ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kurulu ve Görevleri Hakkında Kanunlar çok önemlidir. Sayın milletvekilleri, bu son kanunla daha önce dağınık hâlde bulunan hükümler yürürlükten kaldırılarak Diyanet İşleri Başkanlığı mevzuatı tek metinde toplanmış, yeni görevler ve yeni birimler ilave edilerek teşkilat geliştirilmiş ve günün şartlarına göre daha geniş bir hizmet imkânı sağlanmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığının yasal dayanağı Anayasamızın 136'ncı maddesi olup "Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, lâiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasî görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir." denilmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığının yürüttüğü kamu hizmetleri fetva hizmetleri, irşat ve tebliğ hizmetleri, ibadet ve cami hizmetleri, eğitim hizmetleri, yayın hizmetleri olarak sıralanabilir. Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an ve sünnetin rehberliğini, sahih, inancı sağlam ve sağlıklı bilgiyi, tarihsel tecrübenin ışığında akıl ve modern bilimin verilerini esas alır ve asla göz ardı etmez. Diyanet İşleri Başkanlığı her zaman akliselim ve sağduyuyla hareket etmiştir. Sürekli kendini yenileme ve hizmetlerini artırma gayreti içinde olan Diyanet İşleri Başkanlığı bugün sadece yurt içinde değil, 100'ü aşkın ülkede vatandaş, soydaş, millet ve ümmet varlığımız için de umut bir teşkilattır. Diyanet İşleri Başkanlığı bundan sonra da barış, huzur, din-i mübin-i İslam'ın kutlu mesajını küresel ölçekte duyurma yolundaki çabalarını saygın bir kurum olarak sürdürmeye devam edecektir.

Diyanet İşleri Başkanlığı 1924 yılından itibaren fiilen, 1961 Anayasası madde 154 ve 1982 Anayasası madde 136'yla da Anayasa gereği olarak genel idare içinde yer alan idari bir kuruluş olup bazı kesimlerin iddialarının aksine, toplumu din konusunda temsil etmeyi başarmıştır. Laiklikle daha çok bağdaşacak olan bir statü değişikliğinin bu kuruluşu umulan etkinliğine kavuşturacağını söylemek mümkündür.

Bu duygularla bütçenin hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker konuşacaktır.

Buyurun Sayın Şeker. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2018 yılı bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve yüce milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ hükümetleri olarak aralıksız 16'ncı bütçemizi de hazırladık. Yine bu bütçemiz de faiz bütçesi değil, hizmet ve yatırım bütçesidir. AK PARTİ olarak 2002 yılında iktidara geldiğimizde bütçenin yüzde 43,2'si doğrudan faiz harcamalarına giderken, şimdi bütçenin yüzde 90'ı vatandaşımıza hizmet olarak gitmektedir.

2018 yılı hizmet ve yatırım bütçesinde AFAD için 2 milyar 265 milyon 864 bin TL ödenek ayrılmıştır. Bu ödenekle AFAD, afetlerin meydana gelmesinden önce hazırlık ve zarar azaltma, olay sırasında yapılacak ilk yardım ve kurtarma operasyonu, olay sonrasında gerçekleştirilecek yardım, iyileştirme ve yenileme işlemleri, kurumlar arası koordinasyon sağlanması gibi görevleri yapmaktadır.

Türkiye jeolojik yapısı nedeniyle afetlerden etkilenen ve yüksek derecede risk taşıyan bir coğrafyada bulunmaktadır. Afetler yıkıcı etkileri açısından değerlendirildiğinde ilk sırayı depremler almaktadır. 780 bin kilometrekare topraklarımızın yüzde 66'sı birinci ve ikinci derece deprem bölgesinde bulunmaktadır. Yine, nüfusumuzun yüzde 70'i de maalesef bu bölge üzerinde yaşamaktadır. Ülkemizde meydana gelen depremlerde günümüze kadar yaklaşık 90 binin üzerinde insanımız hayatını kaybetti, on binlerce insanımız engelli kaldı, 500 binin üzerinde binalar kullanılamaz hâle geldi. Meydana gelen

depremler geri gelmesi mümkün olmayan can kayıplarına, doğrudan ve dolaylı ekonomik kayıplara, sosyal ve ruhsal problemlere yol açmaktadır. Son altmış yıllık istatistiklere bakıldığında, doğal afetlerin ülkemizde neden olduğu doğrudan ve dolaylı ekonomik kayıpların gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 3'ü kadarı olduğu görülmektedir. Tüm bunları dikkate aldığımızda, afetlerin, sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında hayati bir tehdit oluşturduğu görülmektedir. Bu tehditleri en aza indirmek için kriz odaklı bir afet yönetimi anlayışı yerine önceliği risk yönetimi olan afet yönetimi anlayışının gerekli olduğu görülmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2012 yılında yürürlüğe giren Deprem Stratejisi ve Eylem Planı'yla Türkiye'nin depremle mücadele yol haritası belirlendi. Deprem bilgi altyapısı geliştirildi. Afete Hazır Türkiye Projesi'yle halk bu anlamda bilinçlendirildi. Ulusal Deprem Araştırma Programı kapsamında bu konuda araştırma yapmak isteyen araştırmacılara maddi destekler sağlandı ki bugüne kadar 34 projeye 6 milyon TL yardım yapılmıştır. Karada ve Marmara Denizi'nin doğusunda derin kuyu sismometre ağı projeleri ile 7'si denizde, 9'u da karada olmak üzere derin kuyu sismik istasyonları kuruldu ve bu istasyonlar da kendi çapında başarılı neticeler vermekte ve dünya açısından da 2'nci sırada yerini almaktadır.

AFAD, 23 ülkenin yer aldığı Avrupa Plakası Gözlem Sistemi Projesi'nin de aynı zamanda ortağıdır. AFAD geliştirdiği kapasite, insan kaynakları ve ürettiği projelerle Türkiye'yi sürdürülebilir bir kalkınma modeline doğru taşımaktadır. AFAD, 2023'ün Türkiye'si'ne adım adım yaklaşırken AFAD yönetiminde önemli bir sistem ve teknolojik dönüşümü gerçekleştirmiştir.

Yurt dışında da çeşitli arama kurtarma çalışmalarına katılarak bu alanda da dünyada en başarılı ülkeler arasında yerini almıştır. AFAD'ın koordinasyonunda son dönemde 500'den fazla yurt içi ve yurt dışı insani ve acil yardımlar da yapılmıştır. AK PARTİ iktidarlarıyla yapılan bütün bu çalışmalar ve ekonomik büyümeyle Türkiye yardım yapılan ülke konumundan dünyanın her ülkesine yardım yapan ülke konumuna gelmiştir.

Meclisimize sunulan AFAD'ın bu bütçesiyle, milletimizin afet tehlikelerine karşı güven içerisinde yaşamasını ve ülkemizde etkin ve etkili bir afet yönetimi sürdürülmesini dilerken hazırlanan bütçenin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Osmaniye Milletvekili Suat Önal konuşacaktır.

Buyurun Sayın Önal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SUAT ÖNAL (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 mali yılı bütçe kanunu tasarısı AFAD (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, geçmişte yaşanan afetlerde afet yönetiminin koordinasyonunda yaşanan sorunlar sebebiyle 2009 yılı sonunda Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, Afet İşleri Genel Müdürlüğü ve Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü kapatılarak, afetlerin daha etkin ve tek elden yönetilmesi için Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı kurulmuştur. Kurumlar arası koordinasyonun sağlanması, afetlerin önlenmesi ve zararlarının azaltılması, afetlere etkin müdahale edilmesi ve afet sonrasında iyileştirme çalışmalarının süratle tamamlanması amacıyla kurulan AFAD

Başkanlığı ile AFAD il müdürlükleri, önlem alma ve zarar azaltma kültürünü toplum içinde geliştirmeye, eğitim faaliyetlerini hızlandırmaya, modern teknolojiye ve iletişim imkânlarından yararlanmaya, yerel, bölgesel ve uluslararası ölçekte iş birliğini geliştirmeye, bunun yanı sıra sürdürülebilir kalkınma ve sürekli gelişim sistemini hayata geçirmeye yönelik çalışmalar yürütmektedir.

AFAD, sahip olduğu tecrübeyle bugün afetlere her alanda daha hazırlıklı hâle gelmiştir. AFAD kurulduktan sonra 50'den fazla ülkeye afet ve acil durumlarda insani yardımda bulunmuştur. AFAD'ın koordinasyonunda son dönemde 500'den fazla yurt içi ve yurt dışı insani ve acil yardım faaliyeti icra edilmiştir. Suriye'den Filistin'e, Arnavutluk'tan Kırgızistan'a, Pakistan'dan Myanmar'a, Somali'den Afganistan'a, Bosna-Hersek'ten Irak'a kadar çok sayıda ülkeye insani yardım yapılmıştır. Ülkemiz, AFAD ile dünyanın her ülkesine yardıma koşan ve nüfus/gayrisafi milli hasıla oranına göre dünyada en fazla insani yardım yapan ülke konumuna gelmiştir. Afetlerden sonra etkin ve hızlı müdahaleyi sağlayacak şekilde 25 ilde lojistik depo kurulumu çalışmaları tamamlanmış ve işletmeye açılmıştır. Türkiye Afet Müdahale Planı'yla ulusal ve yerel düzeyde olay türü ve ölçeğine göre esnek yapıda müdahale organizasyon sistemi oluşturularak afet öncesi, sırası ve sonrasında olmak üzere yapılacak çalışmalar tanımlanmıştır. Afete Hazır Türkiye Projesi kapsamında Afete Hazır Aile, Afete Hazır Okul, Afete Hazır İş Yeri, Afete Hazır Gönüllü Gençler kampanyalarıyla da toplumun afetlere hazırlanması hedeflenmiştir. Bugüne kadar ülke genelinde 9 milyon 250 bin 832 kişi bu projeye dâhil edilmiştir.

Suriye'deki vahşet ve insanlık dramından sonra ülkemize sığınan 3,5 milyona yakın Suriyeli kardeşlerimizin 235 bini 10 ilimizde kurulan 21 geçici barınma merkezinde yaşamaktadır. Seçim bölgem Osmaniye'de de kurulan 2 ayrı barınma merkezindeki 4.108 konteynerde 15.329 Suriyeli kardeşimiz bugün itibarıyla yaşamaktadır. Gerek görev yaptığım Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde ve gerekse barınma merkezlerimize yapılan ziyaretlerde yabancı ülke parlamenter ve temsilcileri ülkemizdeki barınma merkezlerine övgüler yağdırmışlardır. Pek çok ülke AFAD'ın bu tecrübesini paylaşmak istemiştir. Standart uygulamalarımızdan olan Afet Geçici Kent Yönetim Sistemi AKFEN Birleşmiş Milletler nezdinde kamu hizmeti sunumunun geliştirilmesi kategorisinde 1'incilik ödülüne layık görülmüştür.

AFAD Başkanlığı ve tüm personelini şu ana kadar yapmış oldukları bu başarılı çalışmaları nedeniyle kutluyorum. Cari harcamalar, cari transferler, sermaye transferleri, yatırım, sermaye giderleri gibi kalemleri içine alan ve toplam 2 milyar 265 milyon 864 bin TL olarak öngörülen AFAD bütçesinin, milletimizin afet tehlikelerine karşı güven içerisinde yaşaması ve ülkemizde hâkim kılınmaya çalışılan etkin ve etkili bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SUAT ÖNAL (Devamla) - ...afet yönetim anlayışının sürdürülmesi açısından desteklenmesi gerektiğini ifade ederek 2018 mali yılı bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına son söz, Sakarya Milletvekili Ali İhsan Yavuz'a aittir.

Buyurun Sayın Yavuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

On beş yıllık iktidarı döneminde her alanda olduğu gibi insan hakları alanında da önemli işler yapan AK PARTİ, 65'inci Hükûmet Programı'nda barış, kalkınma ve insan haklarının korunması alanlarında da etkin ve görünür katkılar sağlayacağını ilan etmiştir. Bu kapsamda reform niteliğinde adımlar atan, köklü ve nitelikli yapılar inşa eden AK PARTİ hükûmetlerinin icraatlarından biri de hiç şüphesiz Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulmasıdır. Türkiye'de insan hakları konusunda yürütülen kurumsallaştırma çalışmalarının sonucu olarak 21/6/2012 tarih ve 6332 sayılı Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu yürürlüğe girmiş ve dolayısıyla Türkiye İnsan Hakları Kurumu kurularak faaliyete geçirilmişti. 2016 yılında Avrupa Birliği müktesebatının öngördüğü hususları da karşılamak üzere kurum yeniden yapılandırılmış ve bu doğrultuda 20/4/2016 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6701 sayılı Kanun'la ayrımcılık yasağıyla ilgili hususları da kapsayacak şekilde Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu kurulmuştur. 6701 sayılı Kanun'da ayrımcılığın temelleri, türleri, kapsamı ve istisnaları Avrupa Birliği müktesebatına ve Avrupa Konseyi belgelerine uyumlu olarak düzenlenmiştir.

Ayrımcılığın konusu, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanma olarak belirlenmiş, ayrımcılığın temelleri de cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş şeklinde düzenlenmiş, böylece hak ve hürriyetlerden yararlanmayı, sayılan temellere dayalı bir davranış ve uygulamayla hukuka aykırı şekilde engellemenin ayrımcılık oluşturacağı hükme bağlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, genel olarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermekle görevli ve yetkili kılınmıştır.

16/3/2017 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan listeyle, Bakanlar Kurulu tarafından 8, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 3 üye atanarak 11 kişilik kurul göreve başlamıştır.

Kurum, ulusal ve uluslararası faaliyetlerini sürdürmektedir. Ülkemizde ceza infaz kurumlarına ziyaretler gerçekleştirmiş, çeşitli ülkelerdeki toplantılara katılım sağlayıp, katkı sunmuştur. Kurum, son olarak hazırlıklarını tamamlayıp başvuruları da almaya başlamıştır.

2018 yılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu için öngörülen bütçe, genel kamu hizmetleri için 7 milyon 824 bin Türk lirası, kamu düzeni ve güvenlik hizmetleri için 230 bin Türk lirası olup, toplam 8 milyon 54 bin Türk lirasıdır.

AK PARTİ, yola çıktığı günden itibaren gerçekleştirdiği reformlarla önemli değişimlere imza atmıştır. Kökenleri, dini, inançları ve fikirleri ne olursa olsun herkese eşit şekilde davranan bir devlet anlayışını hâkim kılmıştır. Bu minvalde evrensel değerlere dayalı bir sistem oluşturmak, huzuru, güveni, istikrarı sağlamak için Kamu Denetçiliği, İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu gibi kurumları ihdas etmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımızın defaatle söylediği gibi, biz farklılıkları zenginlik olarak gören bir anlayış içerisindeyiz ve bu duruşumuz hiçbir zaman değişmeyecek. Haklı güçsüzleri haksız güçlülere karşı korumak en temel şiarımız olmaya inşallah devam edecektir.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu bütçesinin ülkemiz açısından hayırlı olmasını diliyor, bir kez daha yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Böylece Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talepleri karşılanmış olup söz sırası şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubundadır.

İlk söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Edip Semih Yalçın'a aittir.

Sayın Yalçın, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

Lütfen süresinde tamamlayalım, uzatmayacağız.

MHP GRUBU ADINA EDİP SEMİH YALÇIN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle de Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi meriyete girmeden önce 2019'a kadar yaşadığımız, yaşayacağımız uyum yasaları sürecine ve öncesine dair bazı görüşlerimizi sizlerle paylaşmak istiyoruz.

Türk milleti büyük iç ve dış tehditlere maruz kaldığı badireli dönemlerde birtakım iç kavgalara tutuşsa da, iktidar ve nüfus mücadeleleri yaşasa da bir yolunu bulup ittifak ederek bekasını daima korumuştur. 15 Temmuz ve sonrası da Türkiye'nin en büyük bölücü, ayrılıkçı tehditlerden birine maruz kaldığı bir süreç olmuştur. Bu süreçte milletimiz hem kendi iç barış ve dayanışma ruhunu öne çıkarmış hem de genetik kodlarının tetiklediği bağımsızlık ve hürriyet refleksiyle devletin bütünlüğünü kurtarmıştır.

Bununla beraber, 15 Temmuz ihanet kalkışması sonrasında atlatılan tehlikenin tamamen ortadan kalkmadığı, Türkiye'nin toplumsal kaynaşma, birlik ve beraberliğe eskisinden daha çok ihtiyaç duyduğu, inkâr edilemez bir gerçektir. İhanet kalkışmasının faili olan FETÖ, bölücü terör örgütü PKK ve IŞİD gibi örgütleriyle iş birliği, el birliği etmektedir. Çok boyutlu küresel güçlerin desteğindeki bu ittifak, ihanet ve bölücülük ittifakı karşısında birlik, bütünlük, tesanüt ve millî mutabakat ihtiyacı kendini her geçen gün daha çok hissettirmektedir.

Türkiye'nin toplumsal dokusu zengin bir hazine gibi Orta Asya'dan Kafkasya'ya, oradan Anadolu coğrafyasına taşınan devlet kurma ve yönetim geleneklerinin eseridir. Selçuklu ve Osmanlı Devleti'nin bin yılda kardığı harçla oluşan bu güçlü ve mukavim sosyal doku, bölücü faaliyetlerin Türkiye'yi ayrıştırmasına izin ve fırsat vermemektedir. Atalarımız bize bütün iç ve dış etkenlere karşı üstün direnç gösteren toplumsal barış iklimi bırakmışlardır. Selçuklu ve Osmanlı'dan kalma sosyal barışın egemen olduğu topraklarımızda her türlü bölücü, yıkıcı ve ayrılıkçı akım, kardeşlik ve barış ikliminde erimekte, yaşama şansı bulamamaktadır. Bu şaşmaz hakikatin en son örnekleri yakın tarihimizde Osmanlı'nın son döneminde ve millî mücadele yıllarında görülmüştür.

Ayrılıkçı, yıkıcı ve bölücü faaliyetlere karşı halkın gösterdiği birliktelik ve dayanışma ruhu son olarak 15 Temmuzda meydanlarda tecelli etmiştir. 15 Temmuzda iman seli gibi sokağa çıkan insanların tankların önüne yatarak, kendini kurşunlara siper ederek, ihanet teşebbüsünü kırmak için canını ortaya koyarak gösterdikleri millî direnç, maşeri vicdana binlerce yıllık birikimin yön verdiğinin ispatıdır. O gün, bütün dünya Türk toplumunun kendiliğinden organize olmak suretiyle varlık azmini koruduğuna ve ilelebet de koruma azmiyle mücehhez bulunduğu şahit olmuştur. Darbecilerin ve onu destekleyen küresel aktörlerin direncini işte bu sarsılmaz azim ve irade kırmıştır. 15 Temmuz darbe kalkışmasına mukavemet ederek milletimizin gösterdiği tarihî refleks ve kendi varlığıyla beraber devletin bekasını da koruma yolunda icra ettiği hayati işlev, aynı zamanda bir demokrasi destanıdır. Türk milleti kendi mevcudiyetiyle birlikte binlerce yıllık üstün bir geleneğin mahsulü olan devletin de en kıskanç, en

hararetili ve en kararlı savunucusu ve muhafızı olduğunu bu uğurda canını feda ederek göstermiştir. Milletimizin bağımsızlık azminin, birlik ve beraberlik şuurunun maşeri vicdanda temerküz ettiği ortaya çıkmıştır.

15 Temmuz destanı, aynı zamanda, Türk milletinin iç ve dış tehditlere gösterdiği muazzam direncin tezahürüdür. Yaşadığımız coğrafyada kıyamete kadar hayat sürmenin yolu, bu destansı direnişi hafızalarda daima diri tutmak, gelecek nesilleri bu bilinçle donatıp yetiştirmekten geçmektedir. Bu sebeple 2016 Ağustosundan itibaren Türkiye bertaraf ettiği tehdidin tamamen ortadan kaldırılması için seferber olmuş ve bu seferberlik millî mutabakatla açlandırılmıştır.

Değerli milletvekilleri, bu ifadelerimizden hamaset edebiyatına soyunduğumuz, ağıdalı bir belagatle yüce Meclisin vaktini boşa sarf ettiğimiz sanılsın. Unutulmasın ki Türkiye 15 Temmuzda uçurumun eşiğinden dönmüştür. Şükür ki o günün gecesi milletimiz bekasına ve bütünlüğüne yönelen tehlide yediden yetmişe bütün fertleri ve her kesimden insanıyla göğsünü siper etmiş, dayanışma ve birlik beraberlik şuruyla yıkıcı tehdit savuşturulmuştur.

Politikacıların ve siyasi partilerin en önemli görevi, millî direncimiz ve varlık azmimizin enerji kaynağı olan toplumsal birlikteliğimizi, sosyal barışı korumaktır. Bizlere düşen, birlik ve bütünlüğümüzün korunması için olanca ölçüde kiskanç ve titiz davranma gerekliliğidir. “Birlikten kuvvet doğar.” sözü klasik bir retorikten ibaret olmayan, binlerce yıllık içtimai kültürün damıttığı bir tecrübe hasılasıdır. Birlik olmalı, bütünlüğümüzü koruyabilmeliyiz. Türkiye’nin bekasının, toplumsal barış ve bütünlüğün korunması her türlü politik ve kişisel endişenin, çıkarın önünde ve üstündedir. Tarih boyunca görülmüştür ki bölücülük ve tefrika, milletimizi ve devletimizi daima badirelere, uçurumlara sürüklemiştir. Türk milletinin ayırıp, bölünüp birbirine düştüğü dönemlerde topraklarımız yabancı güçlerin işgaline uğramış, millî bağımsızlığımız maalesef yitirilmiştir. Milliyetçi Hareket Partisinin 15 Temmuz ve sonrasındaki süreçte takındığı tutumun ve siyasi duruşun bu çerçevede değerlendirilmesi gerekir. Milliyetçi Hareket Partisi 2016 Ağustosunda şekillenen millî mutabakat ruhunun peşinden durup dururken koşmamaktadır, peşine düşmemektedir; Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli, Türkiye’nin hükümet sisteminin sağlam bir hukuki ve anayasal zemine oturtulması için Hükûmete durup dururken teklifte bulunmamıştır. Gün birlik günüdür, dem dayanışma demidir. Topraklarımızın dışında, bilhassa okyanus ötesinde Türkiye’nin mahvı için kurulan fesat ve imha mahkemeleri ile bölgemizde taşeron terör örgütleri vasıtasıyla kurulan bölücü tezgâhlar karşısında bütün siyasi partilerin ortak tavır ve duruş sergilemeleri esasen bir vatan borcudur. Bu durumu mevcut iktidar partisinin meşru olmayan yollarla iktidardan uzaklaştırılması için fırsat olarak kullanmak doğru değildir. Türk milletinin etine aş erenlere ayran yetiştirmektir. Bize zincir vurmak, tarih sahnesinde yeniden güçlü günlerine dönme yolunda ilerleyen Türkiye’nin yoluna hendekler kazmaktır. Çünkü düşmanlarımızın hedefi iktidar değil, doğrudan Türkiye ve Türk milletidir. O bakımdan, Milliyetçi Hareket Partisi de her zaman olduğu gibi, siyaset anlayışını birlik ve beraberlik eksenine oturtmuştur. Bugün, aramızda hürriyet, eşitlik, kardeşlik hatta adalet prensiplerini savunarak Türkiye’nin altını oymaya çalışan ayrılıkçı unsurlar ile onların iş birlikçilerine zeytin dalı uzatanların yakın tarihimizden ibret alacaklarına inanmak istiyoruz. Geçmişten bugüne ulaşan tarihî ibret levhaları karşısında, Milliyetçi Hareket Partisi, sık sık, millî mutabakatın, millî meseleler söz konusu olduğunda özellikle siyasi partiler arasında meşru ittifakların taşıdığı önemin altını çizme ihtiyacı duymaktadır. Bizim ittifaktan muradımız, ülkeye, emperyalist

lkeler ve onların taeronları olan örgütlerle gizli veya açık bir itilaf siyaseti değil, tersine, milletle birlik ve bütünlük tesis etmektir.

Kim millettten uzaklatıysa ihanetin kucağına ve ağına dmtr, kim danla gizli veya açık i birliği ettiyse cezasını millet kesmiştir. Zamanla ihanet edenler ayıklanmış, ibaından uzaklatırılmıtır. Millet, çeşitli bahanelerle kirli hesaplarını mstevililerin kirli emelleriyle tevhit edenleri önünde sonunda tasfiye etmiştir.

15 Temmuz darbe girişiminden sonrasının Türkiye'nin i ve dış sorunlar yumağıyla giderek daha çok boğutuğu bir dönem olduğu hatırlarda tutulmalıdır. Türkiye, cumhuriyet tarihinin en ciddi rejim bunalımıyla karşı karşıya kalmıştır bu dönemde. Tarih bir kere daha tekerrür etmiş, ihanet ağlarını demokrasi ağacının dallarına, evrensel insani değerlerin, evrensel ilkelerin gövdesine rmtir. En kötüsü de FETÖ, PKK ve IİD gibi terör rgtleri Türkiye'ye ittifak hâlinde topyekn saldırıya geçmişlerdir. İte böylesi bir dönemde "İhanet ve ayrılıkçılık Osmanlı Devleti'nin sonu olmuştu ama Türkiye'nin sonu olmamalıdır, olmayacaktır." teziyle hareket eden Milliyetçi Hareket Partisi, siyasi engellemelerin ortadan kalkması için hamle yaparak tarihî bir fonksiyon icra etmiştir. Milliyetçi Hareket Partisinde bugnmzn ve yarınımızın millî mutabakat ve konsensüs içinde dizayn edilmesinin zaruretiye inanılmaktadır. 2019 yılında milletimizin vicdan ve iradesinde vasat bulmuş dayanışma ruhuyla, yeni bir ittihat ve ittifak uuruyla demokratik engelleri açmak, bekamıza dış bileyen oyunları birer birer bozmak da millî mukavemetin gerek ve zaruretleri arasındadır. Aslında, 15 Temmuzdan sonra millî mutabakat için müthiş bir fırsat doğmuş ancak politik hırslar ve endielerle iflah olmaz vehimler yüzünden bu hava dağıtılmıştır. Milliyetçi Hareket Partisi bu konsensüsün yeniden tesisi için yola çıkmıştır ve bu yolda üzerine deni kmilen yapmak için çaba göstermektedir. Neticede, milletimiz, AKP ve MHP'nin ittifakıyla hazırlanan Anayasa değişikliğine onay vermiş, tehditlerin, arkasında millet çoğunluğunun durduğu güçlü bir hkmet sisteminin önünü açarak bertaraf edilmesinin yolunu açmıştır. Artık adım adım Cumhurbaşkanlığı hkmet sisteminin taları yerine oturmaktadır. Bununla beraber uyum yasaları Meclisten geçirilip sistemin taları yerli yerine oturuncaya kadar siyasi sallantıların devam etmesi, birtakım arızaların çıkması mümkündür. Ayrılıkçı ve bölücü tehlike tamamen geçinceye, ülkede dinamikler ve her türlü ortam normalleinceye kadar siyasi partilere den, millî mutabakat içinde hareket etmektir. Bu yapılırken 2019 yılında Anayasa değişikliği hayata geçmeden önce uyum yasalarının siyasi uzlaşma arayışı içinde çıkarılması da hayati önem arz etmektedir. İşte bu çerçevede, Milliyetçi Hareket Partisi Lideri Sayın Devlet Bahçeli, Anayasa değişikliği sürecinde olduğu gibi, uyum yasaları sürecinde de devreye girmiş, Seçim ve Siyasi Partiler Kanunu'nda da kendi kurumsal kimliklerini korumaları şartıyla, siyasi partileri ortak hedeflerde buluturacak bir atırıyı esas alan hukuki değişikliklerin yapılmasını teklif etmiştir.

Milletimiz, 16 Nisanda Milliyetçi Hareket Partisinin siyasetst millî öncelik ve hassasiyetlerle henüz tamamen bertaraf edilmemiş küresel tehdidi dikkate alan yapıcı siyasetini tasvip ettiğini göstermiştir. Milletin bu tevecchnn karşılıksız bırakılmaması ve buna icabet edilerek uzlaşma kültürünün muhafazası, 2019 seçimlerine giden yolda siyasi bir vecibe olarak görülmektedir.

Genel Bakanımızın 2019 seçimlerinde siyasi partiler arasında açık ittifaka zemin hazırlanması için yasal düzenleme öngören teklifi, bu çerçevede oldukça önemli bir adımdır. Söz konusu teklifle sistemde aksaklıkların yaşanmaması, erkler dengesinin korunması ve siyasi partilerin demokrasimiz içindeki fonksiyonlarını bihakkın icra edebilmeleri planlanmaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bilindiği üzere, bugünkü yasalar açık bir ittifaka izin vermemektedir. Bu yüzden geçmişte siyasi partiler hileişeriye yoluyla ittifaka girmişlerdir. Bu durum, nispi bir belirsizliğe yol açarak hem seçmenin tercihlerini olumsuz etkilemekte hem de istenen sonuçların elde edilmesine mâni olmaktadır.

Diğer taraftan, bir başka partinin amblemiyle ve onun çatısı altında seçime girilmesi, ittifakı kabul eden edilgen konumdaki partinin kurumsal kimliğini zedelemekte, tabanda aşınmalara yol açmaktadır. Bu durum, aynı zamanda, ittifaka dâhil olan adayların söylemlerini halka anlatma ve onları ikna etme noktasındaki inandırıcılıklarını da sınırlamaktadır, oysa bazı Batılı ülkelerde seçimlerde açık ittifaka izin veren yasalar mevcuttur. İleri demokrasilerde ittifak meşru ve savunulan bir çıkış yoludur. Bu meseleye bir siyasi partinin baraja takılmadan parlamentoya girmesinin önünü açma çabası şeklinde bakmak yanlış, şaşkın ve şaşı bir niyet olur. Anayasa değişikliği sürecindeki mutabakatın sürdürülmesinin, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin sağlıklı ve istikrarlı bir şekilde hayata geçirilmesi bakımından yararlı olacağını düşünmekteyiz. Sayın Genel Başkanımız bu bağlamda bir cumhur ittifakı önermektedir. Bu teklifin en temel amacı güçlü bir parlamento oluşturmaktır. Zaten Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin hedefinde de kuvvetli bir meclis vardır. Sayın Devlet Bahçeli'nin önerdiği cumhur ittifakı önceden belirlenmiş iki partinin uzlaşması olarak algılanmamalıdır, bu sadece ittifakın çerçevesini çizen bir tekliftir yani sadece bir kanun teklifi önerisidir, bütün partiler için geçerlidir. Yasal değişikliklerle bu yol açıldığında, 16 Nisanda Anayasa değişikliğine karşı birleşen siyasi parti, sivil toplum örgütü ve diğer teşekküllerin de müşterek bir çatı tesis etmeleri mümkün olacaktır. Son günlerde gündeme getirdiğimiz siyasi partiler arasındaki seçim ittifakı düşüncesi ne iktidar partisinin oy kaybından ne de Milliyetçi Hareket Partisinin baraj altında kalacağı endişesinden kaynaklanmıştır. Burada asıl olan, yeni sistemde, yani Cumhurbaşkanlığı hükûmet modelinde, güçlü yürütme karşısında onu dengeleyen güçlü bir yasama organının oluşturulması, halkın kahir ekseriyetinin de böyle bir oluşuma destek vermesidir. O takdirde, cumhur ittifakı siyasi partiler kadar -adı üzerinde- cumhurun yani halkın da ittifakını sağlayan bir adım olacaktır. Bu yolla, biz, aslında ittifakı milletle, halkla yapmış olacağız. İttifak, bir gruplaşma ve ayrışma husule gelmesinden ve oyların belli bir çatının sandığında yığılmasından ziyade, Cumhurbaşkanlığı hükûmet modelinin hem sağlıklı işleyişini temin eden hem de bu işleyiş denetleyen etkin bir parlamentonun teşekkül etmesini hedeflemektedir. Özellikle Cumhurbaşkanlığı seçiminde seçimi kazanacak ve yürütmenin başına geçecek adayın yüzde 50 artı 1 alması zarureti dikkate alındığında, Parlamento aritmetiğini tayin edecek ittifakların ne kadar gerekli, normal ve meşru olduğu da kabul edilecektir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde istikrarın ve erkler dengesinin temini için güçlü bir parlamentoya daha çok ihtiyaç duyulacağı inkâr edilemez bir hakikattir. O hâlde, 2019'da hayata geçecek Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin dinamikleri ve anayasal çerçevesi dikkate alındığında güçlü bir Meclis yapısının taşıdığı önem takdir edilecektir. Güçlü Türkiye Büyük Millet Meclisi, güçlü yönetim, sağlıklı bir demokrasi demektir.

İşte bu bağlamda, cumhur ittifakı bize istenen tablonun ortaya çıkması için fırsat ve imkân verecektir. Güçlü bir parlamento yürütmeyi dengelemekle kalmayacak, etkin bir murakabe organı olarak işlev üstlenecektir; güçlü bir yasama organı, kuvvetli bir hukuk sistemini oturtmak için gereken demokrasi silahlarını da elinde bulunduracaktır. Bu sayede, Parlamento sadece yürütme karşısında etkin bir denge unsuru olmakla kalmayacak, yargı erkinin de denge mekanizmasındaki yerini sağlamlaştıracaktır.

İttifakı esas alan yasal değişiklikler yapıldığında mevcut sistemin tıkanıklıklarının giderilmiş olacağı yeni hükümet sisteminde şu anki yapıdan daha dominant bir parlamentonun teşekkülünün yolu açılmış olacaktır. Böylelikle, siyasi hedef ve niyetleri, Türkiye'nin geleceğine dair asgari müşterekleri olan kitlelerin gücü bir çatı altında birleştirilerek ortaya çıkan sinerjinin Meclise yansması sağlanmış olacaktır. Mecliste millî iradeyi daha bariz yansıtan bir siyasi tablo oluşacağından üç büyük denge unsurundan biri olarak yasama erki, bugüne kadarki en müessir konumuna ulaşabilecektir. İttifaklar gerçekleştirilerek yapılan seçime tek çatı altında girme konusunda uzlaşan partilerin birlikteliğinde kurumsal kimliklerin korunması da esas olacaktır. Oyların dağılımı partilere münhasıran olacak, bu sayede, ittifakta yer alan her partiye kendi tabanından veya kendi seçmenlerinden gelen oyların miktarı da belli olacaktır. Meclis aritmetiğini belirleyecek oy yekûnu ise ittifakın toplam oyu temel alınarak belirlenecektir. Bu sayede hem ittifak bünyesindeki partilerin kurumsal kimlikleri ve tüzel kişilikleri korunmuş hem de konsolide olmuş oyları sandığa yansıtmış olacaktır. İttifakta yer alan siyasi partiler Parlamentoda kendi oylarıyla grup oluşturabileceklerdir. Diğer taraftan, genel seçmen kitlesinin çoğunluğunun temayülü en kuvvetli şekilde bir uzlaşma ikliminde toplanmak suretiyle fevkalade verimli bir netice elde edilmiş olacaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi, cumhur ittifakını, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden esinlenerek ve bu sisteme atfen düşünmüş olup Cumhurbaşkanlığı seçimlerini de etkilemesini öngörmektedir. Bu nedenle, cumhur ittifakı, halkın kahir ekseriyetinin temayülünü bir mknatıs gibi kendisine çekebilecektir. İttifak, güven ve umut vermekle kalmayacak, güçler dengesinin teşekkülünü de açık bir şekilde ortaya koyacaktır. Anayasa değişikliği referandumunda yüzde 51 olan halk desteğinin, oyunun böyle bir ittifak sayesinde çok daha yüksek oranlara çıkması mümkün olacaktır.

Konuşmama yüce Meclisi saygıyla selamlayarak son veriyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yalçın.

II.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Pakistan Azad Keşmir Parlamentosu Başkanı Shah Ghulam Qadir ve beraberindeki heyete “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın İsmail Kahraman'ın davetlisi olarak ülkemize gelen Pakistan Azad Keşmir Parlamentosu Başkanı Sayın Shah Ghulam Qadir beraberindeki milletvekili heyetiyle birlikte Genel Kurulumuzu teşrif etmişlerdir. Kendilerine tüm gruplar adına ve Genel Kurul adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay

Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504) (Devam)

A) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

- 1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

C) SAYIŞTAY (Devam)

- 1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

Ç) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

- 1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

D) YARGITAY (Devam)

- 1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

E) DANIŞTAY (Devam)

- 1) Danıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Danıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

F) BAŞBAKANLIK (Devam)

- 1) Başbakanlık 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

- 1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

- 1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

- 1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

I) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi söz sırası Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Oktay Öztürk’e aittir. (MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Öztürk, sizin de süreniz yirmi dakikadır.

MHP GRUBU ADINA OKTAY ÖZTÜRK (Mersin) – Sayın Başkan, büyük Türk milleti ve onun saygıdeğer temsilcileri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi adına Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay bütçesi üzerine görüşlerimizi anlatmak için söz almış bulunuyorum. Ancak yüksek yargı organlarını ilk derece mahkemelerinden ve elbette hukuk eğitiminden ayrı ele almak doğru değildir düşüncesindeyiz. Bu sebeple, ilk derece mahkemesinden yüksek yargı organlarına, hasılı yargılamada görev yapan hâkim, savcı ve avukatların durumu ile yargısal faaliyetin ayrılmaz parçası olan idari personelin durumunu ele almaya gayret edeceğiz.

Elbette, yargının yaşadığı meseleler ele alınırken hukuk eğitiminde yaşanan meseleler gözden uzak tutulmamalıdır. Zira, yargısal faaliyetin sacayağı olarak nitelendirilen hâkim, savcı ve avukatların liyakatiyle ilgili problemin temelinde hukuk eğitimi yatmaktadır.

Malum olduğu üzere, yargının adil davranabilmesi için gerekli unsurların başında yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı gelmektedir. Bağımsız ve elbette tarafsız olmayan yargı mekanizmasından adil karar beklenemez. Zira, sözlük anlamı itibarıyla adalet “insafı, doğru, eşit olmak, eşit tutmak; doğru davranmak, zulmetmekten uzak olmak, her şeye tam hakkını vermek, hakkınca düzeltmek, mutedil yani kararlı ve ölçülü olmak, her şeyi yerli yerinde ve gereğince yapmak, istikamet ve hakkaniyet” anlamlarını içermektedir. Bağımsız ve tarafsız olmayan bir yargı mekanizmasından tanımı yapılan adaleti beklemek de mümkün olmayacaktır.

“Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı” denilince ilk akla gelen, yargı erkinin yasama ve yürütme erklerinin karşısında bağımsız ve tarafsız olması yani kuvvetler ayrımı ilkesinin kabul edilmiş olmasıdır. Yürürlükte olan 1982 Anayasası’nın başlangıç kısmının dördüncü paragrafında kuvvetler ayrılığı, devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip belli devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir iş bölümü ve iş birliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu şeklinde ifade edilmiştir. Anayasa’ya bir bütün olarak bakıldığında, normatif olarak kuvvetler ayrılığının hemen bütün unsurlarının kabul edildiği görülmektedir. Ancak “Normatif düzenlemeyle uygulama ne kadar uyumaktadır?” sorusu tarihi süreçte her zaman gündeme gelmiştir. Önemli olan, normatif olarak kuvvetler ayrılığının kabul edilmesi değil, özellikle yasama ve yürütme erkinin kuvvetler ayrılığının gerektirdiği davranışlara riayet etmesidir. Zira kuvvetler ayrılığı yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı bakımından olmazsa olmaz ilkelerden birisi olarak kabul edilmiştir. Elbette yargı erkinin siyasal iktidar ve yasama organı dışında kalan diğer güç odaklarının etkisinden de kurtarılması gereklidir. Bu bağlamda 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında görülen yargıya tarikat, cemaat yapılanmasının hâkim olması en güzel örnek olarak hâlâ hafızalarda tazeliğini muhafaza etmektedir. Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının sağlanmasında yasama ve yürütme erklerinin yanında diğer güç odaklarının yargıya hâkim olmasına engel olmak için geçmişten ders almak, gelecekte de

benzer yapılanmaların yargıya hâkim olmasına engel olacak tedbirlerle mümkündür. Zira bağımsızlığı hususunda ciddi endişe bulunan bir yargıdan adil kararlar beklemek, kişi hak ve özgürlüklerinin güvencesi olacağını beklemek mümkün değildir. Mülkün yani devletin temeli olarak kabul ettiğimiz adaletin sağlanamaması devletin bekası bakımından da ciddi endişe yaratacaktır. Yargı bağımsızlığının olmadığı yerde hukuk devleti ilkesinden bahsetmek de mümkün değildir. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün veciz ifadesiyle “Adalet gücü bağımsız olmayan bir ulusun devlet olarak bağımsızlığı söz konusu değildir.”

Geçmişten günümüze yargı sisteminin problemleri kartopu gibi sürekli artış göstermiş, yapılan bir kısım iyileştirmeler günü kurtarmaya yetmiş ama kalıcı çözüm olamamıştır. Yargıda yaşanan problemlere 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında terör örgütünün yargıdaki yapılanmasının boyutu da tabiri caizse tuz biber olmuştur. Öyle ki 15 Temmuz 2016 hain kalkışma sonrasında terör örgütünün Türk yargı sistemini neredeyse tamamen ele geçirdiği görülmüştür. Şöyle ki: Yargı organlarında görev yapan toplam 4.521 hâkim ve savcı hakkında terör örgütü üyesi olduğu gerekçesiyle işlem yapılmıştır. Bu veri yargıdaki örgüt yapılanmasının boyutunu da gözler önüne sermektedir. Terör örgütünün tasfiye edilmesiyle Türk yargı sisteminde de ciddi bir açık ortaya çıkmıştır. Şu anda yargıda görev yapan hâkim ve savcılar ortalama dört buçuk yıl kıdeme sahip oldukları görülmektedir, bu tespit geleceğe yönelik ciddi önlemlerin alınmasının zorunlu olduğunu göstermeye yetecektir.

15 Temmuz hain darbe girişiminden sonra, örgütle bağlantısı olduğu gerekçesiyle görevden uzaklaştırılan hâkim ve savcılarının yerinin doldurulması amacıyla açılmış olan sınavların ve doğru dürüst staj yaptırılmadan atanmak zorunda kalan idealist genç hâkim ve savcılarının tecrübesizliklerinin adalet arayışında olan vatandaşlarımız için ciddi buhrana sebep olmayacağını ümit etmekten başka yapacak bir şey yoktur. Zira, yargı boşluk kaldırmaz. İradesini cemaat yapılanmasına terk etmiş olan hâkim ve savcılardan adil karar vermelerini beklemek elbette ki safdillik olur. Bu sebeple, yargının yeniden yapılanmasında geçmişten ders alınmalı ve hâkim ve savcı alımında ve elbette yargıda belli görevlere terfilerde liyakat esas alınmalıdır. Aksi hâlde kısa ve orta vadede bir kısım ciddi problemlerle karşılaşılması kaçınılmaz olacaktır. Kısa vadede terör örgütünün yargılanmasında zafiyetler ortaya çıkabilecektir. Genç ve henüz yeterli tecrübesi olmayan hâkim ve savcılarının terör örgütünün yargılanmalarında görev yapmasının terörle mücadeleyi sekteye uğratabileceği endişesini taşımaktayız. Bu sebeple, ilk derecede görev yapan tecrübeli hâkim ve savcılarının yerlerinin muhafaza edilmesi, en azından yargılamalar sona erinceye kadar ve elbette yeni alınan hâkim ve savcılar tecrübe kazanıncaya kadar yargıda üst düzeyde görev yapacak hâkim ve savcılarının sayısında artışa gidilmemelidir. Orta ve uzun vadede ise geçmişte yaşanan sıkıntıların benzerleriyle ve belki de daha ağır sonuçlar doğurabilecek örgütlenmelerle karşılaşmak mukadderdir. Bu sebeple, yargıya alınacak hâkim ve savcılarda liyakat esasına azami derecede riayet edilmelidir. Unutulmamalıdır ki bir gün herkes adil yargıya ihtiyaç duyabilir.

Uzun zamandan beri hâkim ve savcılarının ehliyet ve liyakatiyle ilgili serzenişte bulunmaktadır. Elbette hâkim ve savcılar kadar dillendirilmese de adil yargılamanın üçüncü ayağı olan avukatların durumu da hâkim ve savcılarının durumundan pek farklı değildir. Hâkim ve savcılarının liyakatiyle ilgili problemin temelinde hukuk eğitiminin yattığı hususu aşikârdır. Lisans, lisanüstü ve meslek içi eğitimde gün geçtikçe geriye gidiş olduğu gözlemlenmektedir. Her yıl bir önceki yıl aranır olmaktadır.

Hâlihazırda Türkiye’de eğitim öğretim yapan hukuk fakültesi sayısı 85 olup, kuruluş kanunu çıkmasına rağmen henüz öğretime başlamamış ve fakat birkaç yıla kadar öğrenime başlayacak olanlar da nazara alındığında 100’ün üzerinde hukuk fakültesinin olduğu görülmektedir. Hukuk fakültelerinde taban puan uygulaması, çok düşük puanlarla hukuk fakültelerine girişin önüne geçmiştir. Buna rağmen 2017 yılı LYS kontenjanlarına bakıldığında alınan öğrenci sayısının 16 bin civarında olduğu görülmektedir. Buna, LYS kapsamında öğrenci almasına rağmen taban puan uygulaması dışında tutulan ve diplomaları Türkiye’de geçerli olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde bulunan hukuk fakülteleri dâhil değildir. Bunun yanında Balkanlarda kurulan ve hiçbir sınava tabi olmadan öğrenci kabul eden hukuk fakültelerini de dikkate aldığımız vakit 150 civarında hukuk fakültesine ulaşılmaktadır.

Yargıda görev yapan hâkim ve savcılar ile yargının bir parçası olan avukatların yeterli bilgi birikimine sahip liyakatlı kişilerden oluşması gerektiği hususunda görüş birliği vardır ancak çözüm yolu önerileriyle karşılaşmamaktayız. Yargıda liyakatin sağlanabilmesi, lisans, lisansüstü eğitim, yüksek lisans ve doktora ve meslek içi eğitimin kalitesi artırılmadan sağlanamaz. Konunun gündeme geldiği hemen her ortamda yargılamanın taraflarının liyakat eksikliğinden bahsetmelerine rağmen çözüm önerilerine şahit olamıyoruz. Bir de yargılamanın tarafları olan hâkim, savcı ve avukatların yeterli eğitim almadıkları kanaatindeyiz.

Hukuk eğitimini üç farklı başlıkta ele almakta fayda görüyoruz. Devlet veya vakıf üniversitesi ayrımı yapılmadan Türkiye’de eğitim öğretim yapan hukuk fakültelerinin birçoğunun durumu içler acısıdır. Öyle ki akademik kadrosunda profesör bulunmayan hukuk fakülteleri bulunduğu gibi hiçbir akademik deneyimi olmayan dışarıdan lisansüstü eğitimini tamamlamış öğretim üyelerinin sayısı da azımsanamayacak kadar fazladır. Bu fakültelerde lisans eğitiminin yanında lisansüstü eğitim verilmesi de başka bir garabettir. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak hâkim ve savcıların eğitiminin yetersizliği değil genel olarak hukuk fakültelerinin eğitim öğretim sisteminin yetersiz olduğu kanaatindeyiz. Bu sebeple hukuk eğitiminde acilen köklü değişikliklerin yapılması gerektiğini düşünmekteyiz. Hukuk eğitiminde köklü değişiklikler yapılmazsa yargının liyakatinden bahsedebilmek sadece kendinizi kandırmaktan öteye gitmeyecektir. Hukuk eğitiminde köklü değişiklikler yapılması zaman alacağından öncelikle kısa vadede alınması gerekli önlemlere yönelik önerilerimizi açıklamakta fayda görüyoruz.

Konuyla ilgili herkesin malumu olduğu gibi, mevcut uygulamada hukuk fakültesi diplomasına sahip bir kişi bir yıllık staj sonunda –ki stajın ciddi yapılmadığı da bilinmektedir- herhangi bir sınava tabi tutulmadan avukat olarak göreve başlayabilmektedir. Hâkim ve savcılar ise test usulüyle yapılan merkezî sınavda başarılı olması hâlinde –ki başarı kavramının da içi boşaltılmıştır- kısa dönem staj sonunda –şu anda bir yıl hatırladığım kadarıyla- atanabilmektedir. Bu durum hukuk eğitiminin yetersiz olmasıyla birleştiğinde liyakat sorununun kaynağı da ortaya çıkmaktadır.

Her hukuk fakültesinde verilen eğitimin aynı seviyede olmadığı ilgili tarafların kabulüdür. Bu sebeple, acilen, hukuk fakültesi diplomasına sahip kişilerin fakülte diplomasıyla hukukçu olarak mesleki faaliyette bulunabilmelerinin önüne de geçilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bizim bakış açımıza göre, fakülte diplomasına sahip olanları merkezî bir sınava tabi tutmak ve başarılı olanları hukukçu sıfatıyla mesleğe kabul etmek gerekir. Yapılacak merkezî sınavda öğrencinin hukuk bilgisini ölçecek test sorularının yanında –ki imkân olsa klasik sorular da sorulabilir- Türkçe kullanım bilgisi ve muhakeme yeteneği bağlamında klasik sorular da sorulmalıdır. Bu merkezî sınav bir anlamda mesleğe kabul sınavı

olacaktır. Yapılacak merkezî sınavların fakülte müfredatında okutulan dersler kapsamında olması gereklidir. Aksi hâlde bu sınavlara hazırlık bağlamında yeni kursların açılmasına ortam hazırlanmış olacaktır ki muradımız bu değildir. Yapılacak merkezî sınavlarda başarılı olan öğrenciler “hukukçu” sıfatıyla mesleklerini icra edebilmelidir. Elbette her bir meslek için o mesleğe yönelik yapılması gereken sınav ya da stajda da başarılı olanlar ilgili mesleğe kabul edilmelidir.

Bu şekilde merkezî sınav sisteminin kabul edilmesi hâlinde bir kısım problemlerle karşılaşılacağı malumdur. Bunların başında başarısız olan öğrencilerin durumunun ne olacağı akla gelecektir. Bu kişilerin hukuk fakültesi mezunu olmalarına rağmen “hukukçu” sıfatını kullanmamaları gerekir.

Uzun dönemde ise mevcut hukuk eğitim sistemi kökten değiştirilmelidir. Lisansüstü eğitimde yüksek lisans için her fakültenin kendi sınavını yapması yeterli olacaktır.

Hukuk alanında doktora eğitiminde farklı bir yöntem uygulanması isabetli olacaktır çünkü doktora eğitimi akademik çalışma yapabilmenin en önemli aşamasıdır. Ancak maalesef lisans seviyesi için yapılan eleştiriler aynı şekilde doktora aşaması bakımından da geçerlidir. Bu sebeple tıp fakültesi mezunları için açılan TUS benzeri bir sınavla hukuk alanında doktora eğitimi için öğrenci kabul edilmelidir. Avukatlık, hâkimlik ve savcılık mesleğine kabul için hazırlanan sınavlarda hukuk fakültesi müfredatının geneli nazara alınmalı, müfredatta yer alan hiçbir ders kapsam dışı bırakılmamalıdır. Hâkimlik ve savcılık mesleğine yönelik stajını tamamlayan kişiler derhâl bağımsız karar verecek konumda olmamalı, belli bir süre heyet hâlinde çalışan mahkemelerde veya savcılıklarda savcı yardımcısı gibi görev yaptıktan sonra bağımsız karar verecek konumda görevlendirilmelidir.

Elbette hâkim ve savcılarının mesleğe kabulü öncesindeki staj aşamasında ve mesleğe kabul sonrası meslek içi eğitimde Türkiye Adalet Akademisinin de oldukça önemli olduğunu vurgulamakta fayda vardır. Türkiye Adalet Akademisi, alanında yetkinliği hususunda genel kabul gören öğretim üyeleriyle yüksek yargıda görev yapan üyelerin ders verdiği bir kurum olarak yapılandırılmalıdır. Dersler teori ve uygulama boyutuyla verilmeli ve başarısız olan adaylar mesleğe kabul edilmemelidir. Meslek içi eğitimler belli aralıklarla tekrarlanmalı ve devamlılık arz etmelidir. Meslek içi eğitimlerde başarısız olan hâkim ve savcılara da elbette ki bir müeyyide uygulanması düşünülmelidir. “Ankara’da hâkimler var.” diyebilmek için liyakatli, bağımsız, tarafsız ve adil hâkimlere ihtiyaç var. Şayet evrensel hukuk ilkelerine uygun gerekli düzenlemeler yapılmazsa Türk insanı hiçbir zaman “Ankara’da hâkimler var.” diyemeyecektir. Oysa bizim kültürümüzde “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” anlayışı hâkimdir. İnsanı yaşatacak bir yargı düzeni kurulamaz, yargı belli gruplara teslim edilirse dün yaşanan sıkıntılardan ders alınmamış olacak ve gelecekte de benzer ve belki de daha vahim sonuçlarla karşılaşmak mümkün olacaktır.

Burada ülkemizi yakından ilgilendiren, Amerika Birleşik Devletleri’nde yapılan yargılamanın da ele alınmasında fayda var. Konuyu ele almadan önce uluslararası hukukta yaptırım kavramı üzerinde durmakta fayda vardır. Uluslararası hukukta yaptırım, hukuk sistemi tarafından yönetilen bir toplum ya da topluluk adına hareket etmeye yetkili bir organın kararlarını uygulamak üzere alınan zorlayıcı önlemlerdir. Zarar gören devletin uyguladığı yaptırım bir tür ihkakıhak olarak kabul edilmektedir; oysa uluslararası örgüt tarafından uluslararası hukuku koruyan ve kollayan tedbirler alınabilmektedir. Bu hâlde, hukuk kurallarının ihlalini tespit edecek ve bu kuralların uygulanmasını sağlayacak merkezî bir otorite bulunmaktadır. Bunun bir sonucu olarak, hukuka aykırı bir fiille tek taraflı olarak alınan her zorlayıcı önlem yaptırım olarak adlandırılabilir.

Günümüzde uluslararası alanda kabul edilen önlemler; silahlı ya da silahsız, ekonomik ya da askerî yaptırımlar gibi maddi, kınama gibi ahlaki ya da sahip olunan bir statünün kaybı, örneğin bir uluslararası örgüt üyeliğinin sona erdirilmesi gibi hukuki zorlama biçiminde de olabilir.

Uluslararası Hukuk Komisyonuna göre “yaptırım” terimi yalnızca tüm ulusları uluslararası toplum bakımından ciddi sonuçları olan uluslararası hukuk ihlallerine bir tepki, bir cevap olarak bir uluslararası örgüt tarafından alınan önlemler için kullanılabilir. Devletlerin tek taraflı olarak başvurduğu zorlayıcı önlemler yaptırım olarak değil, karşı önlem ya da ihkakihak olarak adlandırılabilir. Bu bakımdan, belli bir devletin diğer bir devlete karşı almış olduğu önlemler uluslararası hukukta yaptırım olarak kabul edilemez. Ancak Birleşmiş Milletlerin uluslararası barışın sürdürülebilmesi için aldığı zorlayıcı önlemler yaptırım olarak nitelendirilir; zira Birleşmiş Milletler, üyeleri ve yetkileri bakımından uluslararası toplumun tümünü temsil eden Güvenlik Konseyi aracılığıyla bağlayıcı kararlar alma ve bu kararları uygulama yetkisi bulunan tek uluslararası örgüt olarak kabul edilmektedir.

Genel çerçeveyi bu şekilde kısaca tespit ettikten sonra Amerika Birleşik Devletleri’nde görülen davaya ilişkin değerlendirme yapılmasında fayda görüyoruz. Hemen belirtmek gerekir ki ABD’de görülen davanın esasını oluşturan uyumsuzluğun maddi konusu Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi yaptırımlarının ihlal edilmesi değil, ABD’nin İran’a uyguladığı yaptırımlarla ilgilidir. Diğer bir ifadeyle, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi’nin İran’a uygulanmasına karar verdiği ambargoyla ABD’de görülmekte olan davanın doğrudan hiçbir bağlantısı bulunmamaktadır. Şayet iddia edildiği gibi, malum şahıs hukuka aykırı davranışlarda bulunmuş, bir suç işlemiş ise onun yargılanacağı yer ABD değil, Türkiye’dir. Zira, uluslararası hukukta genel kabul gören ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde de yer alan ilkeye göre, devletler ancak kendi yetki alanlarında yargılama yetkisini haizdirler. Hâl böyle olunca, malum şahıs işlediği iddia edilen suçlardan dolayı yargılama yetkisi Türk yargısına aittir. Dolayısıyla, malum şahıs Türkiye’ye iade edilmeli ve Türk yargısı yargılamayı yapmalıdır. Ama burada görüyoruz ki Amerika Birleşik Devletleri kendi tezleri söz konusu olduğu vakit, kendi menfaatleri söz konusu olduğu vakit hiçbir ahlaki endişe tanımamakta, hiçbir Birleşmiş Milletler kararına vesaireye riayet etmemektedir; orman kanunu uygulamaktadır.

Bu arada, değerli milletvekilleri, yeni bir kanun hükmünde kararnameyle yine yargıyla ilgili bir tasarrufla bulunulacağı bilgileri ulaşmakta. Geçmişte yaşananlardan ders alırsak tarihi tekerrür ettirmemek gibi bir imkân bulmuş oluruz. 2010’da bizatihi yargıyla oynamaya başladıkları vakit dilimiz döndüğünce, sesimiz çıktıkça “Yargı bu kadar rahat oynayacağınız bir saha değildir. Bu şekilde hareket ederseniz neticede birtakım art niyetlilerin de tuzağına düşmüş olursunuz.” dedik, dinletemedik ama sonunda “FETÖ” diye bir canavarla karşı karşıya geldik. Şimdi, bugün de yargıda birtakım sayısal çoğaltmalar vesaire üzerinde oynanıyor. Bizim, Hükûmete tavsiyemiz: Yargıda niceliklerle uğraşmak yerine niteliklerle uğraşırsanız bütün problemlerin kaynağına inmiş olursunuz. Burada, iddialar oldukça yaygın bir şekilde dilden dile dolaşıyor, bir gençleştirmeden bahsediliyor; böylece, yeni gelecek insanların otuz, otuz beş yıl yargı üyesi yapılacakları iddiası var. Bu iddialar böyle devam ettiği vakit yargı üzerindeki sıkıntılar da devam eder; bunların bir an önce vuzuha kavuşması, açıklığa kavuşturulması gerekiyor.

Tekraren söylüyoruz: Yargıda eğer illa da bir şey yapacaksanız, sayılarla uğraşmayın, nitelikle uğraşın; birçok problemi de bu şekilde çözmüş olursunuz diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

Birleşime yirmi beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.24

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.00****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Bülent ÖZ (Çanakkale), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi söz sırası Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Celal Adan’a aittir.

Buyurun Sayın Adan. (MHP sıralarından alkışlar)

MUSA ÇAM (İzmir) – Yirmi beş dakika ara veriyorsunuz, millet yetişemiyor haklı olarak yani. Yarım saat, kırk beş dakika verseniz ne olur yani, ne olur?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Müzmin muhalefet, müzmin.

BAŞKAN – Daha çok çalışalım diyoruz Sayın Çam.

Buyurun.

MHP GRUBU ADINA CELAL ADAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Başbakanlık, Kamu Denetçiliği Kurumu, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği bütçelerinin görüşülmesi dolayısıyla Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün bütçelerini konuştuğumuz kurumlar, sadece rakamlar üzerinden değerlendirilemeyecek kadar hayati görevleri olan, çok büyük sorumluluklar taşıyan kurumlardır. Bu değerli kurumlarımızın milletimiz ve devletimiz için taşıdığı önemin bilincinde olmalı, bu kurumlara bakışımızı klasik muhalefet anlayışı ya da siyasi hesapların ötesinde bir sorumluluk bilinciyle belirlemeliyiz. Unutulmamalıdır ki devletimizin güvenliği ve dolayısıyla bekası her türlü siyasi hesabın üstündedir. Özellikle devletimize diz çöktürmek için her koldan harekete geçmiş, düşmanlıklarını hiç olmadığı kadar büyük bir cüretle, açıkça gösterecek kadar artırmış düşmanlarımız ve bu dış düşmanların maşası, piyonu, taşeronu olan içimizdeki ihanet şebekeleri bu kadar azıtmışken devletimizin güvenliğini görev edinen kurumlarımıza karşı daha hassas, daha özenli olmalıyız.

Bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak tavrımız ve aldığımız pozisyon her zaman açık ve nettir: Devletin bekası söz konusu olunca geri kalan tüm unsurlar bizim için teferruat olarak kalır. Dolayısıyla başladığımız bütçe görüşmelerinde biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak şu parti, bu parti demeyeceğiz, önce Türk milleti diyeceğiz ve Türkiye diyeceğiz.

Değerli milletvekilleri, Başbakanlık 2019’a düğümlenen yolda, ülkemiz keskin dönemeçlerden geçmektedir. Türk parlamenter sisteminin mevcut hâli revize edilecek ve millî iradenin tercih ettiği yeni bir sistem için ilk adım 2019’da atılacaktır. Mevcut düzen içerisinde Başbakanlık makamı, Bakanlar Kurulunun başı, yürütme erkinin kılavuzu, devlet mekanizmasının temel çarkı olarak vazife görmektedir. Yeni sistemde ise Başbakanlık makamı partili Cumhurbaşkanının vazife ve

yetki sahasının içinde temsil edilecektir. Bu, önemli bir adımdır fakat bu adıma uygun hazırlıklar tamamlanmalı, devletin bütün kadroları köklü değişime hazırlanacak şekilde dizayn edilmelidir. Ayrıca, yeni sistemin getirdiklerini, devlet mekanizmasının hangi aşamalarla bu dönüşümü gerçekleştireceğini 2019 öncesinde vatandaşlarımıza aktarmak zorunluluğu da vardır. Türkiye’deki kurumların amiral gemisi sayılabilecek Başbakanlık makamının bu gibi faaliyetlere öncülük etmesi ve koordinatörlüğünü yürütmesi elzemdir.

Değerli milletvekilleri, Millî İstihbarat Teşkilatı Türkiye’nin en köklü, en önemli kuruluşlarından birisidir. Bu teşkilat, ihdas edildiği günden bu zamana kadar, ülke güvenliği için can damarı sayılabilecek bir önemi haiz olmuştur. Ayrıca, eminim ki bu kurumda vazife alan pek çok görevlimiz, Türkiye için, dünyanın neresinde olursa olsun önemli vazifeler üstlenmiş, milletimizin emniyeti için pek çok emek sarf etmişlerdir. Millî İstihbarat Teşkilatı çağın gereklerine uyum sağlayabilen bir kurum olmak mecburiyetindedir. Dünyanın yaşadığı bilişim atılımını ve teknolojik devrimleri Millî İstihbarat Teşkilatımız yakinen takip etmeli ve bu yeniliklere hakkıyla uyum sağlamalıdır çünkü dünyada aynı sahada faaliyet gösteren diğer haber alma kuruluşlarıyla boy ölçüşecek noktada olduğumuzu ortaya koymalıyız. Fakat İstihbarat Teşkilatımızın yükü ağır, üstlendiği vazife elbette çetindir çünkü tarih boyunca olduğu gibi şimdi de görünen ve görünmeyen birçok savaşın hem hedefi hem sahası bu topraklardır. 15 Temmuz 2016 gecesi yaşanan alçak işgal ve darbe girişiminden sonra Millî İstihbarat Teşkilatımız hakkında pek çok olumsuz görüş beyan edilmiş ve bir takım zaatlardan söz edilmiştir. Buna benzer kanaatleri dillendirenlerin bir kısmı elbette kötü amaçlar taşımakta olabilir fakat yorumların ardındaki niyetlerden bağımsız olarak ortada bir gerçek vardır. Gün geçtikçe büyüyen bir soru işareti yumağına son düğüm Reza Zarrab’ın Amerika’daki dava süreci vesilesiyle atılmıştır. Sanıklıktan tanıklığa geçmesi şüphe uyandırıcı olan bu şahsın son beyanları kamuoyunda çeşitli şayialara yol açmıştır. Bu vaziyet, “Reza isimli hayali ihracatçının, Amerika’ya gidişi dâhil, bir plan dâhilinde gerçekleşen örtülü bir ilticası mıdır?” sorusunun sorulmasına sebep olmuştur. Amerika’yla aramızda diplomatik krize sebep olan, okyanus ötesine yuvalanmış Fetullahçı terör örgütünün operasyon iştahını kabartan bu şahsın devletimizi itham edebilecek birtakım beyanlarda bulunabileceği öngörülemez bir hakikat değildir. Hâl böyleyken bu şahısla alakalı bir takip, tarassut işleminin yürütülmemesi büyük bir eksiklik olarak yorumlanabilmektedir. Devletin sırrı devletin namusudur, göz bebeği gibi korunmalıdır. Gerçekte var olmayan ama kirli bir sır varmış izlenimi yaratacak malzemeler ise hakiki sırlardan daha fazla korunmalıdır çünkü kara propaganda enstrümanı olarak kullanılabilecek böyle şahıslar, bir memleketin açık yarası gibi, dış müdahalelerden korunmalıdır. Gelinek noktada ortadaki tablo şudur: Okyanus ötesi menşeli olarak Türkiye’nin aleyhine sürdürülen bu algı operasyonu çok basit önlemlerle bertaraf edilebilecekken önüne geçilmemiştir, buna dair geliştirilecek hakikatli bir öz eleştiri ülkemizin istiklali, istikbali açısından çok mühimdir.

“Türkiye’de istihbarat zaafı var.” cümlesi, eskilerin deyimiyle şüyü vukuundan beter durumlardandır. İstihbarat teşkilatının zaafı olduğuna dair bir imajın oluşması, bu görüntünün ulusal ve uluslararası basın eliyle millete tekrar tekrar servis edilmesi önü alınamayacak bir tehlikenin işaret fişeğidir. Bu tehlike, Millî İstihbarat Teşkilatının hakikaten zafiyet içinde olmasından daha zararlıdır. Çünkü gerçek zafiyet kadro değişikliği ve bazı akut müdahalelerle ortadan kaldırılabılır fakat kamuoyu tarafından zihinlerde oluşturulan intiba kolay kolay değişmeyecek, zaman içinde halkımızın

teşkilatımıza duyduğu güven maalesef azalacaktır. Üstelik güçsüz bir haber alma örgütü görüntüsü bu ülkenin ve bu milletin düşmanlarına Türkiye üzerinde operasyon çekme davetiyesi manasına gelmektedir. Bu sebeple Millî İstihbarat Teşkilatımız, öncelikli olarak, bu kara propagandaya engel olacak algı yönetimi yürütmek için çaba göstermelidir. Türkiye'nin zor durumda kalmasına sebep olacak tabloların engellenmesi için, bu ülkenin yerli ve millî istihbarat görevlileri, derhâl, etkili bir master planı hazırlamak mecburiyetindedir.

Geçmişte, terör örgütünü, özellikle bizim sınırlarımız içerisinde, bizim vatan topraklarımızın içinde, hendeklere silahlar yerleştirirken görüp müdahale etmeyen ve o modern silahlarla binlere varan askerimizin şehadetine öncülük yapılmasına sebebiyet teşkil etmesine rağmen onu görüp müdahale etmeyen valilerin, onu görüp müdahale etmeyen Emniyet müdürlerinin olduğunu biliyoruz. Cenab-ı Allah bir daha milletimize böyle bir anlayışı göstermeyi nasip etmesin.

Dolayısıyla, geçmiş dönemlerde devletin yönetim biçiminden kaynaklanan zafiyetlerin neye mal olduğunu biliyoruz. Özellikle demokrasi nutukları atılarak, barış çıkırtkanlığı yapılarak, akil adamlar Türkiye'nin her tarafında dolaşıp “analar ağlamasın” dediğinde, nasıl anaların ağlatılacağına, nasıl Türkiye'nin bölüneceği noktasında bir iradenin alt yapısının hendeklere döşendiğine hepimiz birlikte şahit olduk. Cenab-ı Allah bir daha milletimize o günleri yaşatmasın.

Dolayısıyla, bu zor günlerde, geçtiğimiz bu günlerde de bir daha bir zaafa, milletimize zarar verecek bir zaafın ortaya çıkmasına, hepimiz birlikte hareket ederek müdahale etmek mecburiyetindeyiz.

Değerli milletvekilleri, Kamu Denetçiliği Kurumu, ombudsmanlık, “İnsanların en hayırlısı insanlara en fazla faydası dokunandır.” inancı ve “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” şiarıyla yola çıkıldığı iddia edilen Kamu Denetçiliği Kurumu, maalesef ki iddiaları kadar büyük ve etkili sonuçlara bir türlü ulaşamamıştır. Millet ile devlet arasında bir köprü, bir ara bulucu olması beklenen kurum, etkinlik sahasını genişletememiş ve kamuoyunda bir tanınırlık dahi elde edememiştir. Kendisine başvuran vatandaşlara, fiili olarak tasfiyeden öteye gitmeyen kararlardan başka bir şey vadedememiştir. Beş yılı aşkın bir süredir de faaliyette olmasına rağmen kurum, bize göre, bir ombudsmanlık olarak kendisini tanıtamamıştır. Yurt dışındaki örnekleriyle karşılaştırıldığında, saygınlık bakımından da etkinlik bakımından da benzerlerinin çok gerisindedir.

Yargı istatistiklerine bakıldığında, son on yılda açılan dava sayılarındaki artış oranlarının en çok idari yargıda olduğu görülmektedir. Bu durum, aslında, idarenin yaptığı işlemlerin sıhhati hakkında olumsuz bir intiba vermektedir. Buna rağmen, rahatsızlık taşıyan vatandaşların tercihlerini Kamu Denetçiliğinden yana kullanmaması önemli bir göstergedir. Vatandaşlar tarafından kurum ya tanınmamakta veya da ciddiye alınmamaktadır. Yargıdaki yükün hafifletilmesi anlamında bir katkısı olması beklenen kuruma başvuruların yetersizliği adli ve idari sistemin de sırtına bir yük daha koymaktadır. Millet için devletin kapılarını aralayacak anahtar olma umudu taşıyan kurum, mekanizmanın kilitlenmesine sebep olan bozukluğun bir parçası hâline gelmiştir. Bize göre, ombudsmanlık sisteminin, uygulamadaki eksiklikleri de dikkate alınarak ahlaki kirlilik ve yolsuzlukla mücadelede başarı sağlamak, vatandaşlık bilincinin gelişmesine katkı vermek, yargının yükünü hafifletmek, vatandaş mağduriyetini kısa sürede gidermek suretiyle demokratik gelişime katkı sunacak bir iklimi oluşturması, Türkiye'nin ihtiyaçları doğrultusunda yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Ülkemizde Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan Sayıştay ve bütün kurumlarımızda denetimle görevli en az birer birimin varlığı ortadayken, yolsuzlukların önlenmesinde, idarenin denetim yoluyla geliştirilmesinde yeterince mesafe katedilememiştir. Denetim birimleri arasında koordinasyonun ve birimlerin bağımsızlıklarının yeterince sağlanmaması, uluslararası denetim standartlarının yerleştirilmemesi, kamu hesaplarında mali saydamlığın, hesap verme sorumluluğunun ve performans yönetimi gibi çağdaş anlayışların bulunmaması denetim sistemimizi zayıflatan en önemli unsurlardır. Bu çerçevede, bağımsızlık ilkesinin tüm denetim birimlerinde yerleşmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Bu düzenlemeler sayesinde ombudsmanlığın da önü açılacak, kurum daha faal hâle gelecektir. Kamu yönetiminin iyileştirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumunun kamu yönetimiyle ilgili şikâyetlere ilişkin hazırlayıp gönderdiği yıllık çalışma raporları Mecliste itibar görmemiş, önemsenmemiş, görüşülmemiştir. Kurumun çalışmalarına ilişkin raporların bu şekilde ötelenmesi konunun önemi ve ciddiyetiyle bağdaşmamakta, kurumun da motivasyonunu olumsuz etkilemektedir. Kurum, kamu yönetiminin hukuka uygun ve kamu yararı doğrultusunda işlemesi yönünde uyarıcı, gözetici fonksiyon icra etmeyi amaçlamaktadır. Bu kadar önemli işleve sahip kurumun, idari olarak bağlı bulunduğu Meclis tarafından bile sahiplenilmemesi üzücüdür. Bu durumun ortadan kaldırılması, ombudsmanlığın kurumsal ve ciddi bir imaja kavuşabilmesi açısından ehemmiyet taşımaktadır. Ayrıca, hak arama kültürünün yaygınlaştırılması ve farkındalığın artırılması konusunda çalışmalara da hız verilmelidir. Böylece toplumun geneline ulaşmanın yolları aranmalıdır. Ombudsmanlığın hâlâ yeterince tanınmayan, tanınırlığı olmadığı için de değerlendirilmeyen bir yapı olduğu yönünde bizzat kurumun kendi çalışanlarının tespitlerinin bulunması dikkat çekicidir. Bu tespitler, öncelikli olarak nasıl çalışmalar yapılması gerektiğine dair fikir vermektedir.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği... Değerli milletvekilleri, Millî Güvenlik Kurulu Türkiye Cumhuriyeti'nin en eski kurumlarından birisidir fakat Millî Güvenlik Kurulunun uzun serüveni ele alındığında bu kurulun çeşitli dönemlerde farklı vazifeler üstlendiği görülmektedir. Cumhuriyetin kuruluş yıllarında, İkinci Dünya Savaşı'nın kaotik atmosferinde, soğuk savaş sürecinde Millî Güvenlik Kurulu hep uluslararası dengelerle ilişkili bir tavır takınmış, ona göre kararlar almıştır; bazen hatalı kararların alınmasına da sebep olmuş ve atılan bu yanlış adımların acısını ise topyekûn Türk milleti çekmiştir. Milleti tehdit eden tehlikeleri tespit etmek ve onlara karşı mücadele yöntemleri belirlemek amacıyla kurulan bu yapı bazen millet iradesine de zarar vermiştir. Seçilmişlerin üzerinde baskı kurmak isteyen güç odakları için de bir araç olarak Millî Güvenlik Kurulunun görüldüğü zamanlar da olmuştur fakat son yıllarda gerçekleştirilen yasal düzenlemeler sayesinde Millî Güvenlik Kurulu sivil yönetimin üzerinde sallanan askerî bir Demokles'in kılıcı olmaktan çıkmıştır, artık Millî Güvenlik Kurulu güvenlik bürokrasisi ile seçilmiş iradenin bir arada karar verebileceği, ülkemize yönelik potansiyel saldırıları önlemeye odaklanan bir yapıya dönüşmüştür. Bu durumun muhafazası devlet güvenliği açısından çok önemlidir. Milletin tercihlerini şekillendirmek isteyen 28 Şubat zihninin, yapısının Millî Güvenlik Kurulu kararları vasıtasıyla maşeri vicdanda açtığı yaralar ortadadır. Devletin en üst düzey emniyet tedbirlerini alabilmesi için ihdas edilen bu kurulu kendi arzuları doğrultusunda manipüle etmek, hangi taraftan gelirse gelsin, büyük tehlikelere sebep olacaktır. 15 Temmuzda yaşananlar esasen bu tehlikenin açığa çıkması fakat milletin gücü karşısında ezilip yok olmasından ibarettir. Gündelik siyasete yönelik ani değişmelerin Millî Güvenlik Kurulu reflekslerine yön vermemesi bu yüzden önemlidir. Bu hassasiyetin her daim akıllarda bulunması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Millî İstihbarat gibi, bizim coğrafyamız için çok anlamlı olan kuruluşlarımızla ilgili değerlendirme yaparken sizinle bir gerçeği paylaşmak istiyorum. Aşağı yukarı elli yıldır -takip ettiğimiz- ülkemizde hep birileri “Devleti nasıl ele geçiririz?” diye düşündüler oysa devlet Türk devletidir. Ele geçirilmeyecek, yüceltilecek olan devleti ele geçirip de ne yapacaksınız sorusunu hep sorduk biz. Daha güçlü bir millet, daha güçlü bir devlet ideali taşımak gerekirken devletin kuruluş kodlarıyla oynayarak siz eğer ülkeyi yönetirseniz bir yere çarpmamanız mümkün değildir. Eğer Türk devletinin, ki bir cihan imparatorluğu olan Osmanlı İmparatorluğu’nun bitişiyle bir tarihten Türk milletinin silindiğine karar verildiği bir dönemde Türk iradesine sarılarak kurulmuş olan Türk devletinin kodlarına bağlı kaldığımızda bu dünyada hiç kimseye ihtiyaç hissetmenize gerek yoktur. Yani siz Emniyet Genel Müdürlüğünü yönettiğinizde, Türk devletinin ana kodlarına bağlı bir polis memuru, bir odacı, bir müdür, bir komiser bile, dönüşüme uğramış, teslim olmaya yönelmiş binlerce Emniyetçinin ana karaktere dönmesine öncülük yapar, ne Fetullahçıya ihtiyaç kalır ne PKK’lıya ihtiyaç kalır ne çarpık düşüncelere ihtiyaç kalır. Bizim ihtiyacımız olan en önemli konu 1900 ile 1923’ü kavramak ve doğan Türk devletinin ana kodlarına yüzde yüz bağlı kalmaktan geçer. Buna bağlı kaldığımız zaman çok güçlü oluruz, çok büyük oluruz. Bugün iç çatışmalara sebep olan, Türkiye’yi yoran bir sürü hareketin önüne de zamanında geçme imkânı elde etmiş oluruz.

Dolayısıyla, bugünlerde Türk devletinin ana kodlarına bağlı kalma noktasındaki iradeyi seslendirenleri kutluyorum, tebrik ediyorum ve bugün Türk devletinin ana omurgasını temsil eden Cumhurbaşkanının ve Hükümetin değerli yöneticilerinin bu ana kodlara sımsıkı sarılma noktasındaki iradeleri bize heyecan vermekte. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sonuna kadar bu iradeyi de desteklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, dört yüz yılı aşan süre ecdadımızın hâkimiyeti altında bulunan, İslam dünyasının göz bebeği Kudüs, Amerika Birleşik Devletleri tarafından İsrail’in başkenti olarak kabul edildi. Sadece Orta Doğu’yu değil dünyayı ateş topuna çevirecek, tahrik dozu hayli yüksek bu karar, Amerika Birleşik Devletleri’yle yürütülen küresel ve tehlikeli tezgâhın son numarasıdır. Bu karar neresinden bakarsanız bakın Türkiye’nin, İslam dünyasının sinir uçlarına elektrik vermek demektir. Peş peşe sinir uçları tahrik edilen Türkiye sessiz kalmamış, bu konuda tavrını net bir şekilde koymuştur. Bu kapsamda, İslam ülkeleri, Türkiye’nin öncü, önemli örnek girişimini, güçlü iradesini dürüstçe sahiplenmeli, samimiyetle desteklemelidir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu kararı ilk andan itibaren reddettik, reddetmeye devam edeceğiz. Türkiye olarak Kudüs konusunda tek ses olmalı, güçlü iradede milim taviz verilmemelidir. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli’nin dediği gibi, Amerika Birleşik Devletleri’nin Kudüs komplosu, mukaddesatımızın sırtına inmek üzere kaldırılmış hançerdir. Bu hançer saplanırsa canı yanan, kanı dökülen, kayıplara sürüklenen yalnız İslam âlemi olmayacaktır.

Bu vesileyle, hepinizi saygılarımla selamlıyorum. 2018 yılı bütçesinin milletimize, memleketimize hayırlı olmasını diliyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Adan.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına son konuşmacı Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy olacaktır.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, 2018 yılı bütçe görüşmelerinde, Diyanet İşleri Başkanlığı, AFAD ve İnsan Hakları Kurumu üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere Diyanet, dinî yaşantının düzenlenmesi konusunda, bürokrasiyi, millet ile devlet arası ilişkiyi düzenleyen Anayasa hükmü gibi, manevi alanlarla milletin sağlıklı bir şekilde münasebet kurabilmesi hususunda teşekkül etmiş bir kurumdur. Tabii ki bu, tüm kurumlar gibi, sonradan çıkmış bir kurum değil, Türk medeniyetinin köklü geçmişlerinden bu tarafa süzülerek gelen bir terkinin sonucudur. Biliyorsunuz, imparatorluk bakiyesinde şeyhülislamlık bu müesseseye bakardı, sonra 3 Mayıs 1920’de Şeriye ve Evkaf Vekâleti kuruldu ve nihayetinde, cumhuriyetle birlikte, akabinde, 3 Mart 1924 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığı kuruldu. Diyanet İşleri Başkanlığının temel görevi, din konusunda toplumu aydınlatmak ve bilgilendirmek. Bu da kuruluş gerekçesinin 1’inci maddesinde var.

Şimdi, burada toplumun sağlıklı bir şekilde dinî bilgilere erişmesi ve dinî hayatta sağlıklı bir sonuç alabilmesi hususunda çok önemli gayret göstermiş olan başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, kurucu Diyanet İşleri Başkanlarından bugüne -Şemsettin Günaltay’dan Elmalılı Hamdi Yazır’a, Ahmet Hamdi Akseki’den Rifat Börekçi’ye- tüm hizmet eden kanaat önderlerini, kafa yoran, bu milletin derdiyle dertlenen geçmişi rahmetle anarak sözlerime başlamak istiyorum.

Ve bu hususta, tarihî süreçle ilgili değerlendirmelerden çok, günümüzden geriye doğru gittiğimizde, yaşadığımız temel problemlere aslında yine Diyanetin kendi raporlarından da hareketle baktığımızda, başımızda iki tane büyük problem var: Bunlardan bir tanesi FETÖ, bir tanesi DEAŞ. Bunların her ikisinin de dinî kaynaklı olduğunu görüyoruz ve “Bu her iki dinî kaynaklı operasyonel örgüt,, her ikisi de terör örgütü olarak nasıl ortaya çıktı?” sorusuna sağlıklı bir şekilde cevap aramak gerekiyor ve aranan cevapları da raporla sınırlamamak ve raporlarda tespit edilen konuların çözümüne ilgili eyleme geçmek gerekiyor.

Şimdi, bunun nasıl çıktığıyla ilgili, malum, muhtelif durum ortada. Artık kukla ve kuklacı arasındaki perde kalktı; kukla da ortada, kuklalar da ortada. Bir taraftan DEAŞ’ı besleyip marjinalleştirme ve bir şekliyle radikalleştirmeye doğru giden unsurları, şiddete eğilimli unsurları Müslümanlıkla bütünleştirmek isteyenler, diğer tarafta da ılımlı ve müteaddiyin görüntülü Müslüman ve ılımlı Müslüman görüntülü olan o yumuşak gücü de devlet sisteminin içerisine CIA’nın küresel operasyonu olarak Türkiye’ye... Kuş yumurtası gibi uyutma hadisesi olduğu ortada. “Bu iki gerçek Türkiye’de nasıl zemin buldu?” sorusuna aslında ciddi anlamda kafa yormak lazım. “Türkiye’de zemin bulma sürecini, makamları işgal ederken Diyanet İşleri kurumu görmemiş miydi?” sorusu koskoca bir soru işareti. Diyanet İşleri FETÖ ve DEAŞ raporlarını incelediğimde -bu konuşmayı hazırlarken- analizleri fevkalade ortada. FETÖ’nün eserlerini ve kürsü konuşmalarındaki din dışı hususları fevkalade analiz etmişler. Ama o analiz edenler o makamlardayken yine FETÖ oralarda o faaliyetleri de yapıyordu. Bu manada nispeten de olsa eleştiri hakkımızı kullanmamız gerekiyor ama bunun sureti haktan gözükmemesini bir şekliyle izah edilebilir bulalım ama bundan sonrası için eleştirinin ötesinde ne yapılması gerektiği sorusuna cevap çok önemli.

Şimdi, bütün bu hadiseleri, DEAŞ ve FETÖ başta olmak üzere, en son Kudüs hamlesini birbirinden ayrı düşünmemek lazım. Özellikle 1990’lı yılların sonunda, soğuk savaş yıllarından sonraki Batı’nın müesses nizamları, başta NATO olmak üzere, yeni bir konseptte evrildi ve kendisine yeni bir öteki inşa etmesi gerekiyordu; kendi toplum dinamiklerini ayakta tutmak, o öteki üzerinden kendi kimliğinin varlığına gerekçe oluşturmak, söz konusu ötekinin kaynaklarını kendisine getirebilmek ve oraları sömürebilmek için.

Bu süreç, malumunuz, 11 Eylülle başladı ve Arap Baharı'yla devam etti, Türkiye'ye sığması Gezi Parkı ve 15 Temmuz da yansıdı. Orta Doğu sürecinde Yemen'den, Libya'dan, Irak'ın işgalinden Suriye'ye kadarki hâllerin hepsi bu hâllerin bir parçasıydı. Türkiye Cumhuriyeti ve Türk siyaseti de bunları yaşayarak, tecrübe ederek gördü. Bu yaşanmışlıkların üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi bugünkü durduğu yerde. Benden iki konuşmacı önce konuşma yapan Genel Başkan Yardımcımız Semih Yalçın Bey'in izah etmiş olduğu siyasal duruş, bütün bu tecrübe ve aklın arkasındaki duruştur. Bu duruşun gerekçesinin arkasında bu ülkede yeni bir 15 Temmuz ve FETÖ ihaneti olmaması, bu duruşun arkasında IŞİD ve DEAŞ gibi radikal örgütlerin olmaması hususu vardır.

Bu konuda elbette Diyanet İşleri Başkanlığına ve onun geniş kitlesine çok büyük görevler düşüyor ama bu görevi... Ben buradan tekrar Hükûmete de seslenmek istiyorum: Dinî hizmetler ve manevi hizmetler kurum olarak Diyanete bağlı olsa da değerler eğitimi bağlamında bunlar kurumlar arası koordinasyonla ancak mümkündür. Bunu Millî Eğitim ile il müftülükleri bazında, Millî Eğitim müdürlükleri bazında, Aile ve Sosyal Politikalar bazında, Aile ve Sosyal Politikalarla beraber kültür müdürlükleri bazında il müftülüklerinin koordineli bir şekilde çalışma mecburiyetleri vardır.

Türkiye'de kamu bürokrasisi yorgundur arkadaşlar. Kamu bürokrasisinin yorgunluğu, her amirin kendi memuru ve kendi sorumluluğu içerisinde kalma mecburiyetinde gibi çalışması kamudaki işlerin, özellikle millete giden hizmet sektörlerinin sağlıklı yürümemesine sebebiyet veriyor. Bir memlekette okullar kapandığında değerler eğitimi ve dinî hizmetlerin verilebilmesi için yaz Kur'an kurslarının dışında müftülükler ne yapabilir, bunu tartışmak lazım. İllerde nasıl ki güvenlik koordinasyonu toplantısını bir vali yapabiliyorsa, Sayın Bakanım, Sayın Hükûmet, aynı şekilde, bu meseleleri tartışabilecek, az önce zikretmiş olduğum kurumların müdürlükleriyle beraber il valileri toplantı yapıp dinî hizmetleri, değerler eğitimi sağlıklı kaynaklardan nasıl verebiliriz, nasıl tezgâh altı ve merdiven altı odaklara fırsat vermeyiz, nasıl olur da şeffaf olmayan, aidiyetini Türkiye Cumhuriyeti devletine, mensubiyetini vatandaşlık hukuku temelli Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına hissedenenlerin dışındaki odakların dini kullanarak yeni bir yapılanmaya girmemelerine nasıl hizmet edebiliriz?

Bu konuda, Hâricilik ve Selefilikle ilgili, Diyanetin raporunda bahsetmiş olduğu temel problemlerde şu husus var: Özellikle Tahşiyecilik ve Hâriciliğin ötekileştirici dilini kullandığımızda, Selefilğin radikal dilini kullandığımızda, bunlara çözüm önerisi olarak neyi söyleyebilir Diyanet diye baktığımızda, bir Mâtürîdî aklını görüyoruz. Büyük bir çoğunluk, tabii ki bu konuda, ülkemizin belli bir bölgesinde Eşarî, Mâtürîdî dinî literatürlere sahip insanlar olabilir ama itikadî mezhep imamımız İmamı Mâtürîdî diyoruz ama Mâtürîdî'nin akletmiş olduğu temel nassların neler olduğu konusunda toplumu eğitemiyoruz. Ama diğer tarafta, hangi gıdaların haram, hangisinin helal olduğunu veyahut da namazın içindeki, dışındaki şartları konuşurken Alo Fetva hattından, internet üzerinden her türlü konularda bir şeklin hangisinin ibadeti bozabileceğiyle ilgili, toplumun tamamını ilgilendirmese de asparagas olabilecek, art niyetlilere malzeme olacak fetva makamları varken neden biz itikadî anlamda Mâtürîdî aklını ve din anlayışını daha yaygın hâle getirecek çalışmalar yapamıyoruz? Önemli sorulardan bir tanesi de bu ve bunu çoğaltabilmek adına, Diyanet İşleri Başkanlığı başta olmak üzere tüm kurumların bu yaklaşıma dâhil olması lazım ve İslam dininin insana ve muhatap olarak insanı gören manevi gök kubbemizin semayı aydınlatacak yaklaşımının da güzel ahlak olduğu gerçeğini ifade ettiğimizde, dini bir siyasal argüman olmaktan çıkartır, Hazreti Peygamber'i bir ideolog olmaktan, Kur'an-ı Kerim'i de bir ideoloji kitabı olmaktan çıkartırız.

İşte bu manada, Türkiye’deki Selefi akımların temelinden gelen, Körfez İslamı’yla ilgili farklı farklı yorumlar siyasal İslam’ın referans kaynaklarını oluşturmuştur bu ülkede ve bu ülkede bu kavramlar henüz yokken, henüz daha bu konularda ufuk, tartışma zemini olmadığı ortamda bizim beslendiğimiz kaynaklardan, gurur duyduğumuz isimlerden merhum Profesör Erol Güngör Hocamız “İslâmın Bugünkü Meseleleri” adlı eserinde bunların hepsinin analizlerini yapar ve yapmış olduğu yaklaşımlarda, İslam dünyasının aslında kendi doğal seyri içerisinde modernleşmeyi ve demokrasiyle temasını birikmiş gençleriyle aydınlatılabileceği potansiyeliyle ilk aslında “Arap Baharı” denilen o baharın ve Orta Doğu’daki değişimin habercisi olarak ifade eder. Ama bunu görerek oranın doğal yollarla müdahalesini, doğal yollarla gelişmesini engellemek isteyenler malum müdahalelerle oraları tarumar etmişlerdir. İşte bu tarumar ediş sürecinin sıçrama noktasının Türkiye olma gerçeklerini de hep beraber yaşadık. İşte dinin bu manada iyi idrak edilerek, sindirilerek ve içselleştirilerek yaşam tarzına dönüştürülmesi gereken manevi bir alan olduğu gerçeğini unutmamamız lazım. O sebepten dolayı Türkiye Cumhuriyeti devletinin müktesebatı ve tarihî tecrübesi; laik, sosyal hukuk devleti anlayışı; Orta Doğu’daki diğer yapılardan köklü devlet geleneğiyle beraber söz konusu olan o emperyalizme karşı duruşu samimiyetle bu medeniyetin eseridir.

Bugünkü siyasal sözcüler bu medeniyetin üzerinde söz söyleyebileceklerini bilmeli, bu medeniyetin sağlam kaynaklarını, sağlıklı rezervlerini milletiyle tanıştırmak için önemli girişimler, önemli katkılar ve önemli mücadeleler vermeli ki o zaman Kudüs’te nöbetini tutmaya devam eden Hasan Onbaşlılar, o zaman Medine’yi muhafaza eden Fahrettin Paşalar aynı azim ve kararlılıkla durabilsinler. İşte bu şuur ve bu iman bu yaklaşımlar üzerinden referans olabileceğini, yaşamış olduğumuz ihanet gecesinde kahramanca tankın altına yatan, ihanet odaklarına meydan okuyan bu memleketin evlatları gösterdi.

Ama bunun sürdürülebilirliğini ve normal şartlarda hayat akarken de belli bir şuurla devam edebilmesini ortaya koyabilmek için popüler kültürden arınmak, endişelerden kurtulmak, kitlenin üzerinde sadece dinî semboller üzerinden muhafazakârlık algısından kurtulmak gerekiyor. Dini magazin alanından kurtarmak gerekiyor. Dinî propagandaları özellikle ekranlarda boy gösteren hatipler üzerinden değil, kürsüde, minberde samimi manada Mehmet Akif’çe, samimi manada Elmalılı Hamdi Yazır’ca, Ahmet Hamdi Akseki’ce, Rıfat Börekçi anlayışındaki mütedeyyinlerin, hasbi insanların ifade etmesi gerekiyor.

Demek istediklerim fazlasıyla muhataplarına ulaştı diye düşünüyorum. Bu kapsamda, dinin siyasallaşma alanından kurtararak bir ahlak anlayışı ve bireyin manevi yaşam alanı olduğunu ve manevi yaşam alanı üzerinden hareketle de dinin, bu manada, bireyin ahlaklı olmasıyla da toplumun ahlaklı toplum olacağı durumunu tanımlayan bir anlayışla yola devam etmesi gerektiğini ifade ediyoruz.

Diğer taraftan, malumunuz, siyasi partilere de geldiğini düşündüğümüz, sizlere de geldiğini düşündüğümüz Diyanette hizmet veren insanların bu devasa kurum içerisinde önemli beklentileri vardır tabii. Bu hususta din adamı hüviyetinin itibar kazanması, il müftüleri ve imam-hatiplerin saygın bir pozisyonda olabilmesi için onların özlük haklarının mutlaka iyileştirilmesi gerekiyor. Aynı camide imamlık yapan ama 4 farklı kadro üzerinde görev yapan arkadaşların varlığı bir hakikat; İŞKUR üzerinden istihdam edilenler, 4/C üzerinden istihdam edilenler, 657 üzerinden memur olanlar gibi. Bu anlayışı bir an önce kurtarmak ve imamsız cami bırakmama hususunda özel bir gayret sarf etmemiz gerekiyor.

Bu konuda, görevinin başında, görevini hakkıyla yapan il müftülerimiz ve imamlarımıza da sonsuz saygılarımızı sunarak onların temsil ettiği manevi alanın şahıslarıyla bir memurluk makamı olmadığını, bir misyon görevi olduğunu, peygamberlik makamının temsilindeki bir imamet makamında oldukları şuuruyla görev yaptıklarını görmek ve o şekilde davrandıklarını bilmekten mutluluk duyuyoruz, bu böyle olmalıdır. Aynı şekilde, geçmişte olduğu gibi, Yeşilçam yapıtlarında olsun, televizyon dizilerinde olsun, dinî figürlerin ve din adamlarının, hocaların negatif, ötekileştirici, zaafı ön planda olan insan topluluğu olarak verilmesini de doğru bulmadığımızı, bu konuda ekranlara yansıyan din adamlarının yapıcı, müspet, manevi kanaat önderi konumunda erdemli, faziletli insanlar olduğu gerçeğini, bu manadaki değerlendirmelerde de ekranlarda da bu şekilde temsil edilmeleri gerektiğini ifade ediyoruz.

Benim bir başka konuşma alanım AFAD. AFAD kurumu Türkiye'nin bu manada önemli kurumlarından bir tanesidir. Malum, birtakım kurum ve kuruluşlar tecrübe ve yaşanmışlıklarla ancak mümkün olabiliyor. Erzincan depremiyle başlayan, 1939'lu yıllardan, 1980'li yıllardan, 1989'lardan, 1999'daki büyük depreme kadarki yaşanmışlıkların toplamının üzerinde AFAD gibi bir vizyon ortaya konuldu. AFAD, sadece ülke içerisinde olağanüstü hâllerde, afet anlarında yardım veren bir kurum olmaktan bizim medeniyetimizin, müktesebatımızın doğal sonucu olan, insanlığa hizmet götürebilen bir kuruluş hâline, işte Türk Kızılayı gibi AFAD da kendi içerisinde, mazlum olan, muhtaç olan her yere yardımını götürebilen bir kurum hâline geldi.

Biz Kuzey Irak adıyla, Irak'ın kuzeyindeki yapılanmaya siyaseten karşıydık, karşı oluş duruşumuzu sonuna kadar gösterdik, Türk devleti de buna karşı inisiyatif aldı ama o günlerde deprem oldu, herkesten önce oraya AFAD ve Kızılay gitti. Bu gerçeği hatırlatmak isterim. Aynı şekilde, insanlık nerede darda kalmışsa, bizim düşmanımız olarak gördüğümüz veyahüt da düşman olarak görmeyi bile muhatap kabul etmediğimiz, bizi düşman olarak görenlere bile en ihtiyaç duyduğu yerlerde insani yardımı götürebilecek bir kültüre sahibiz. AFAD'ın kurumsal akıl olarak ortaya çıkması deminki bahsetmiş olduğum medeniyet değerlerimizin vücut bulmasıyla alakalıdır. İşte hemen Suriye krizinde ülkemizdeki 3 milyon civarındaki sığınmacı misafirlerin istihdamı, yeme içmeleri ve insani yardımları başta olmak üzere bu vizyonla ortaya konuluyor.

Eleştirilen konu nedir? Eleştirilen konu şeffaflıkla ilgili, gelir gider şemasının denetlenebilirliğiyle ilgilidir. Bu konuda da yetkililerin yasal düzenleme yaparak bu denetlenme ve denetlenebilir olma hususunu da bir an önce netleştirmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Üzerinde konuşma yapacağım, değerlendireceğim bir başka kurum, değerli milletvekilleri, İnsan Hakları Kuruluyla ilgili oluşturulan yeni kurumumuzdur. Tabii, bu doğarken biraz problemler doğdu, aslında iyi niyetli İnsan Hakları Kurumunun yine tarihî tecrübeleri üzerinden var olan, 1990'lı yıllardan bu tarafa birikimin üzerinde var olan kurumlar. Öncelikli olarak, İnsan Hakları Kurumu komisyon olarak Mecliste İnsan Hakları Komisyonu oldu. Daha sonraki süreçte bir devlet bakanlığı nezdinde temsil edildi. Bu, İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu olarak 15 Temmuz kalkışmasından önceki dönemlere gelen kuruluşu ve kurumsallaşma süreci biraz yavaş işledi. Dolayısıyla, şu ana kadar yaptıkları çalışmalara baktığımızda çok sınırlı olduklarını gözlemledik. Buradan şuna varmak istiyorum: Türkiye'de demokrasiyi, Türkiye'de insan haklarını, evrensel anlamda bizim medeniyetimizde var olan değerleri daha görünür hâle getirdiğimizde, bizim, uluslararası çevrelerde hak, hukuk arayışımız çok daha mümkün olacaktır çünkü bu hak ve hukuk değerler setlerini etnik kimliklerin siyasallaşması veyahüt

da farklı art niyetli olan marjinal grupların kendi hakları üzerindeki değerlendirmeleri olarak kullanılan belli bir alana sıkıştırma doğru değildir. Biz, Kudüs davasında da mücadele verirken çıkışları sınırlı sayıda duygusal tepkilerle sınırlamamalıyız. Kudüs meselesinde de bu bahsetmiş olduğum kurumlar başta olmak üzere, Türkiye’deki insan hakları kurumları başta olmak üzere, özellikle Avrupa’da kendi sınırları ve nüfusları içerisinde Müslüman vatandaşların çoğunlukta olduğu Batı ülkelerinde ve insanlığın genelinde bu meseleye insan hakları bağlamında yaklaşarak insan haklarının evrensel hukukunun gereği bir durum olarak ifade etmemiz gerekiyor çünkü inanç hürriyeti meselesi, çünkü Kudüs meselesi bunun bir parçasıdır. Bu manadaki çıkışın Kudüs özelindeki çözümü, dört yüz yıl o bölgeye hâkim değil hadim olan, o bölgeye hizmet eden yine bizim mazimizdeki, medeniyetimizdeki kendi büyüklerimizin, atalarımızın ortaya koymuş olduğu yönetim anlayışı yine insanlığın ortak huzuru için çok önemlidir. Aksi takdirde, 1997 yılından bu tarafa soğuk savaşın yeni konsept değişikliğiyle kendisinin aradığı yeni öteki İslam dünyası, marjinal gruplar, Müslümanlar, bu manada bunların üzerine gidilmesi insanlığın derdine derman olacaktır diye kendi kamuoylarındaki propaganda taktiklerinin önüne geçilemez. Bunun önüne geçilebilmesinin yolu, bahsetmiş olduğumuz değerler setini pozitif anlamda kullanabilecek ve pozitif anlamda evrensel bir değer olarak insan haklarının, bir medeniyetin tezahürü olan insan haklarının Kudüs meselesine yaklaşımını da, dinî hürriyetlere yaklaşımını da bu çerçevede görmek gerekiyor. Aksi takdirde, DEAŞ ve FETÖ gibi unsurların arasına sıkıştırılmış bir Türkiye, ötekileştirilmiş bir İslam dünyası, hazırlanılmış, operasyona hazır hâle getirilmiş hilal ve haçın ve döneminin Amerika Başkanının ifadesiyle “Bu bir Haçlı Seferidir.” sözüne karşı çatışma alanlarının yükselerek artacağı günler insanlığı bekliyor. İnsanlığın ufkunda yeni bir güneş gibi doğabilmek ise Türk-İslam medeniyetinin mensubu Türk çocuklarına ve bu manadaki bu medeniyetin çocuklarına düşüyor.

Cemil Meriç bir sözünde diyor ki: “Olimpos Dağı’nın çocukları Hira Dağı’nın evlatlarına bir türlü tahammül edemediler.” Biz de ona şunu söylemeliyiz: “Tanrı Dağı kadar Türk, Hira Dağı kadar Müslüman olan Ankara merkezli bir medeniyetin, Türkistan merkezli bir anlayışın, Ankara merkezli bir başkent in ve siyasal vizyonun çocukları, tıpkı atalarının dün olduğu gibi bugün de ortaya koydukları yaklaşımı sergileyerek bu oyunu tekrar bozabilirler.” Bu mesele, Alp Arslan ile Romen Diyojen’in kavgası, Fatih’in Konstantinopolis’i İstanbul yapması, “Geldikleri gibi geri giderler.” diyerek bizi tekrar Asya steplerine göndermek isteyenleri yeniden geldikleri yere gönderen anlayışların toplamı yeniden karşı çıkmaya müsaittir diyor, bu anlayışla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ersoy.

Böylece Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubunda.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk söz İzmir Milletvekili Musa Çam’a aittir.

Buyurun Sayın Çam. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Çam, süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygıdeğer üyeleri, ekranları başında bizi seyretmekte olan değerli yurttaşlarımız, Maltepe Cezaevinde tutsak olarak bulunan Enis Berberoğlu,

kalemini asla satmayan, eğmeyen, bükmeyen gazeteciler, yazarlar ve kanun hükmündeki kararnamelerle meslekten atılan, eğilmeyen, bükülmeyen çok değerli bilim adamlarını da buradan sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

2018 yılı bütçemizin ülkemize hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Değerli arkadaşlar, dün burada AKP sözcüleri Sayın Muş, Sayın Cevdet Yılmaz ve Sayın Başbakan, bu sabah da toplam 16 AKP'li milletvekili arkadaşımız Türkiye'nin ne kadar güllük gülistanlık olduğunun, içeride ve dışarıda ne kadar iyi bir durumda olduğunun fotoğrafını çizdiler. Bu fotoğraf doğru bir fotoğraf mıdır değil midir, bununla ilgili birkaç saptamayı sizlerle paylaşmak istiyorum.

Öncelikle sormak istiyorum: On beş yıldır iktidardasınız ve bunu övünerek söylediğiniz 16'ncı bütçeniz. İktidar mensuplarının, cevabını önce topluma, sonra da kendi vicdanlarına vermeleri gereken bir soru var. On beş yıldır ülkeyi yöneten AKP'nin aldatılmadığı, kandırılmadığı veyahtu sonu hüsrarla bitmemiş tek bir politikası var mıdır, bunun cevabını burada duymak isteriz.

İyi düşünün lütfen, iktidarınızın uyguladığı, cansiparane savunduğunuz, karşı çıkanlara düşman, vatan haini muamelesi çektiğiniz tek bir politikanız var mı? Sonunda "Karşı çıkanlar yanılmış, iktidar haklı çıkmış olsun." dediğiniz bir icraatınız var mıdır?

Abartmıyorum, yol, köprü gibi altyapı hizmetlerinden bahsetmiyorum, bir ülkeye istikamet veren büyük politikalardan bahsediyorum. İtiraz edenlerin haksız, iktidarın haklı çıktığı tek bir politika var mıdır, bunu burada sayın bakanlardan duymak isteriz. Varsa söylesinler.

Mesela, Suriye politikası... "Bu politika önce Suriye'yi, sonra ülkemizi felakete götürür." diyenlere "Esatçı" dediniz. Ne oldu sonunda? Suriye politikasının yanlış olduğunu siz de kabul ettiniz. En son, eski Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş yaptığı açıklamada Suriye politikasının başından beri yanlış olduğunu söyledi fakat o yanlış politikanın bıraktığı ağır bir enkaz var; harap olmuş bir ülke, ölen yüz binlerce kadın, çocuk, ülkesini terk etmek zorunda kalmış milyonlarca insan; 2,5 milyon insandan fazlası bizim ülkemizde.

Geçtiğimiz günlerde Recep Tayyip Erdoğan Birleşmiş Milletlerde yaptığı konuşmada toplam 30 milyar dolar harcadığını söyledi. Plan ve Bütçe Komisyonunda Maliye Bakanına, ilgili bakanlara söyledik, "Bunun dökümünü bize verin." dedik ama 30 milyarın hesabını veremediler.

Mesela, Balyoz ve Ergenekon davaları... "Kumpas kuruluyor, iftira atılıyor, darbecilerle hesaplaşıyoruz bahanesiyle yanlış işler yapılıyor." diyen herkese Ergenekoncu yaftasını yapıştırdınız. Ne oldu sonunda? Yanıldığınızı, aldatıldığınızı, kandırıldığınızı söylediniz fakat eleştirileri dikkate almadığınız, itiraz edenlere vatan haini dediğiniz o süreçte binlerce insanın hayatı cehenneme döndü, kurumlar tahrip edildi, ülkenin çivisi çıktı, devlet âdeta kevgire döndü.

Mesela, cemaatle olan ittifaklarınız... Cemaatin size dost olduğundan emindiniz. "Bunlar kurumları ele geçirmek için kumpas kurup iftira atıyorlar, devlette korkunç derecede kadrolaşıyorlar." diye uyarılara "fitneci, düşman" diyerek ateş püskürüyordunuz. Ne oldu sonunda? "Allah bizi affetsin, yanılmışız." demek zorunda kaldınız fakat ülke büyük bir yara aldı, kurumlar tahrip oldu, insanlar zarar gördü.

Mesela, barış süreci... Biz dedik ki bu Parlamentoda: "Her şey bu Parlamentoda -kapalı kapılar arkasında konuşulmasın- burada konuşulsun." "Bu yaklaşımla barış sağlayamazsınız. Böyle yaparsanız buradan barış değil, daha büyük savaş çıkar." diyenlere âdeta öfke kustunuz. "Süreç istismar ediliyor,

o nedenle elinizi çabuk tutun.” diyenlere “Barışı hazmedemeyen azgın muhalefet.” dediniz. Ne oldu sonunda? “Yanıldık, kandırıldık, hata ettik.” diyerek bu politikadan geri döndünüz. Süreç çöktü ve eskisinden daha ağır çatışmalar başladı. Siz yanlış yaptınız, aldatıldınız ama asker, polis, sivil binlerce insanımızı kaybettik, şehirler yıkıldı, ülke büyük bir yara aldı.

Mesela, Rus uçağının düşürülmesi meselesi... Uçak düşürüldüğünde bu eylemi savunan, “Var mı bize yan bakan?” naraları atan, bunun büyük devlet olmanın bir gereği olduğunu savunan sizdiniz. “Yapmayın, Batı’yla ilişkisi zedelenmiş Türkiye’nin bir de Rusya’yla ilişkisi bozulursa bu, ülkemiz için çok büyük sorun olur.” diye itiraz eden, farklı tutum öneren herkesi “Kendi ülkesini değil, Rusya’yı tutan korkaklar.” diye aşağıladınız. “Sakin olun.” diyenlerle “Burayı hâlâ eski Türkiye mi sanıyorsunuz, gerekirse tezek yakarız.” diye alay ettiniz. Ne oldu sonunda? “Biz değil, FETÖ düşürmüş, Rusya’yla ilişkimizi çekemeyenler yaptılar.” diye özür dileyip bu politikadan çark ettiniz. Ahmet Davutoğlu uçağı düşüren pilotun FETÖ’cü olmadığını açıkladı yani sizin kararınız. Ama olan oldu, milyarlarca dolarlık kaybı ile itibarı zedelenen ve neticesinde Rusya’ya mecbur, onun bir dediğini iki etmeyen bir ülke kaldı ortada.

Almanya, Hollanda... Şimdi, Almanya, Hollanda gibi ülkelerle kriz yaşıyor. Hiçbir yararı olmayan bir seçim çalışması inadı yüzünden ülkeye, Avrupa’da yaşayan insanlarımıza büyük zarar verecek işler yaptınız. Evet, Avrupa’nın yaptığı demokrasiye uymuyor, zaten ülke içinde kimse Avrupa’nın bu tavrına destek olmadı ama her zaman olduğu gibi diplomatik dili bir tarafa bıraktınız, yine astınız kestiniz, savaş naraları attınız, ağza alınmayacak sözler söylediniz. “Böyle yapmayın. Bu tutum, bu yaklaşım, bu üslup ülkeye zarar verir. Bu yaptıklarınızdan dolayı Avrupa’da yaşayan insanlarımızın hayatı zehir olur. Avrupa’da bu yanlış politikalara karşı yükselen tepkiler giderek Türkiye düşmanlığına dönüşüyor, bundan hepimiz fazlasıyla zarar görürüz.” diyenlere “içimizdeki Hollandalılar” “içimizdeki Almanlar” dediniz. “Ülkeyi değil, Batılıları tutan vatan hainleri” gibi akıldan yoksun ithamlarda bulundunuz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; on beş yılda yapılan yanlışlar, hatalar, yolsuzluklar nedeniyle büyük bir itibar kaybı olduğu muhakkak. Kaybedilen, yitirilen itibar karşısında Recep Tayyip Erdoğan düzgün insan olduğunu ve kendisine inanmamızı istiyor. Erdoğan itibar kaybını Cumhurbaşkanlığı makamının itibarıyla, bu makamın verdiği güçle örtmeye çalışıyor. Kendine saygısı olan, değerlere inanan, insani hasletlere önem veren herhangi bir insanın asla kabul edemeyeceği söz ve eylemlerini unutturmaya çalışıyor. Kendisiyle alakalı bütün tartışmaların esasında siyasi bir tartışma olduğu, politik farklılıklardan kaynaklandığı izlenimini yaratmak için her yolu deniyor. Batılı devlet başkanlarıyla yaptığı görüşmelerdeki abartılı pozlar, kavga edip tasfiye ettiği eski yol arkadaşlarını etrafında tutma çabası, kendisine övgü düzen popüler kimselere abartılı ilgi; tüm bunların, bir anlamda, kaybettiği kişisel itibarını güçle geri kazanmaya dönük çabalar olduğunu düşünüyorum. Seçimlerden aldığı destekle sahip olduğu gücün onu akladığına, düzgün insan yaptığına inanmamızı istiyor bizden. Mesela, kendisini protesto eden bir çiftçiye söylediği “Ananı al da git.” cümlesindeki sefaleti, evladını kaybeden bir anneyi miting meydanında yuhalatan vicdansızlığını, yolsuzluk iddialarının olduğu ses kayıtlarında çıkan “Oğlum, paraları sıfırladın mı?” veyahut oğluna söylediği “O iş adamının getirdiği para az, sakın alma. Nasıl olsa kucağımıza oturacak.” cümlesindeki ahlaki problemi, Soma’da yaralı vatandaşa tokat atacak kadar gaddarlığı (CHP sıralarından alkışlar) yine Soma’da yaralı vatandaşı

tekmeleyen danışmanını el üstünde tutmasındaki pervasızlığı, “Barış sürecinin seçimde çok zararını gördük.” diyerek binlerce insanın canına mal olan çatışmaları yeniden çare gören çıkarıcılığı, on beş yıldır ülkeyi yönetmesine rağmen ülkeyi felakete götüren, her olayın sorumluluğunu başkasının üzerine yıkan kurnazlığı, bir gün “ak” dediğine ertesi gün “kara” demesindeki o ilkesizliği... Tüm bu söz ve davranışların ortaya çıkardığı insan profilinin halktan çok oy aldığı için muteber insan sayılabileceğine inanmamızı istiyor. Gücü elinde tutanın kişiliğine, ahlakına, karakterine, vicdanına, ilkeli olup olmadığına, hülasa, nasıl bir insan olduğuna değil, aldığı oya ve o oyla sahip olduğu güce bakarak ona saygı duymamızı bekliyor. Bu bakış açısını yerleştirmek için neredeyse her şeyi yapıyor. Hâlbuki, insana yakışan, bir makamdan değer kazanmak değil, o makama değer katmak. Kalıcı olan budur. Muteber insan bulunduğu makama duyulan saygıyı sömüren, azaltan değil, o makama fazladan değer katandır.

Diğer taraftan, Erdoğan’ın farkında olmadığı bir gerçek var. Nasıl bir insan olduğumuzu sevenlerin, el üstünde tutanların, taraftarların sözlerine bakarak anlayamayız. Esas olan, rakibin, muhaliflerin, yabancıların ne söylediği, bizi nasıl gördüğüdür. Ötekinin övgüsü, dostun ise eleştirisi makbuldür. Mesela, Hazreti Muhammed, muarızları, düşmanları “Tamam, farklı bir inanca sahibiz, bizim kurulu düzenimizi yıkıyor, atalarımızın dinini yok etmeye çalışıyor ama çok dürüst, kimsenin hakkını yemeyen biri.” dedikleri için “emin” sıfatını aldı. Ya da Bilge Kral Aliya İzzetbegoviç’e düşmanları “Biz şahidiz ki savaşta hiçbir adaletsizlik yapmadı.” dedikleri için Aliya’yı adaletli bir kişi olarak hatırlıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA ÇAM (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son sözüm, 299’la ilgili. Bugünkü Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ettiği yemine sadık kalmamış bir siyasi parti genel başkanıdır. Vatandaşlarımız, haklı olarak itiraz ettikleri, zaman zaman aleyhte konuştuklarından dolayı 299’dan yargılanmaktadırlar. Artık Recep Tayyip Erdoğan herhangi bir cumhurbaşkanı değildir, AKP Genel Başkanıdır. Dolayısıyla, binlerce insan hakkında soruşturma açmayı, kovuşturma açmayı, mahkemelere vermeyi, kanun hükmündeki kararnamelele tutuklamayı şiddetle reddediyoruz ve kınıyoruz arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Musa Bey yaptığı konuşmada Sayın Tayyip Erdoğan hakkında vicdansızlık, ahlaksızlık üzerinden sataşmalarda bulunmuştur, başka birçok söz de söyledi. Bu çerçevede...

BAŞKAN - Sayın Bostancı, iki dakika süre veriyorum, lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bostancı müziğin haram olması konusunda ne düşünüyor, düşüncesini alalım. AK PARTİ’nin ideoloğu Hayrettin Karaman da günah olduğunu söylüyor. Kadınların müzik dinlemesi...

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, Sayın Bostancı kürsüye geldi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bir düşüncesini alalım, ne düşünüyorlar.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

VELİ AĞBABA (Malatya) – “Müzik haramdır.” diyor Hayrettin Karaman.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Kendisini bağlayan bir açıklama, öyle saçma şey olur mu?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Öyle diyor, aç bak.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Desin, her dediklerine inanıyor musun sen?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sizin ideoloğunuz.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Hiç alakası yok, benim ideoloğum falan değil.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sizin patronunuz.

AK PARTİ’nin bu konudaki düşüncesi nedir?

AHMET UZER (Gaziantep) – Ya sus be, terbiyesiz!

V.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, İzmir Milletvekili Musa Çam’ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın birinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Musa Bey’in ilk cümlesi on beş yıldır AK PARTİ’nin iktidarda olduğu ifadesiydi, bu bir gerçeklik. AK PARTİ’yi iktidara taşıyan halk. Siz de on beş yıldır, Musa Bey, aynı lafları söylüyorsunuz, aynı yerdesiniz; aynı sözleri, aynı ifadeleri kullanıyorsunuz.

ATILA SERTEL (İzmir) – “Dönek” değil ya, “dönek” değil işte.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hiç olmazsa sabitiz, bildiğimizi, doğru bildiğimizi savunuyoruz; dönek değiliz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Halk size de bakıyor, yapılanlara da bakıyor, Tayyip Erdoğan’a da bakıyor ve bunun çerçevesinde AK PARTİ’yi iktidara getiriyor, 2014’te de Sayın Erdoğan’ı Cumhurbaşkanı yaptı. Sizin söyledikleriniz de hesabın içinde.

Peki, değişiklik ne burada? Değişiklik şu: “Volume”ü farklı tonlarla ifade ediliyor. Musa Bey’i de dinlerken... Mikrofon var, hepimiz duyuyoruz ama böyle meydanlara konuşmanın getirdiği heyecan verici bir üslupla bildik laflara bir anlam kazandırmaya çalışıyor Musa Bey ama bunlarla anlam kazanmaz.

Şimdi, Musa Bey, bir sürü şey söylediniz, Ergenekon ve Balyoz’dan bahsettiniz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Savcısıydınız.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bakın, buranın gözüne bakın, konuşurken buranın gözüne bakın, Tuncay Özkan’ın gözüne bakın.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Buradaki bir çeteden, bunun alçakça girişimlerinden, bu çerçevede yapmış olduğu yargılamalardan bahsettiniz, bunu hepimiz biliyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Savcısıydınız, savcısı.

MURAT EMİR (Ankara) – O yargıçları kim getirdi...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Orada, Sayın Bakan orada, o atadı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Peki, aynı çetenin 17-25 Aralık darbe girişimi sırasında...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Zekeriya Öz’e makam arabasını veren Tayyip Erdoğan.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tuncay Özkan’ın gözlerine bakıp özür dileyin.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - ...halk tabanı olmadığı için kendisine yandaş...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “Zekeriya Öz bir gider, bin gelir.” dedi İçişleri Bakanınız.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Davanın savcısı kimdi Sayın Bostancı?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - ...kendisiyle ittifak edebilecek çevreler bulmak amacıyla ortaya attığı birtakım malzemeleri kullanmak bir ahlak ve vicdan sorunu değil mi Musa Bey? Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum .

VELİ AĞBABA (Malatya) – Zekeriya Öz kahramanıydı, kahramanınız. “Fetullah Hoca Efendi Hazretleri”ydi, “Fetullah Hoca Hazretleri!”

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – “Bu davanın savcıyım.” demek ahlak sorunu değil mi Sayın Bostancı?

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bostancı konuşmasının son yirmi saniyesinde...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Ne dedim?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...17-25 Aralık sürecinde bir darbe yapmaya çalışan cemaatin kendisine toplumsal taban bulamadığı için ortaya koyduğu argümanları kullanmakla itham etti ve “Bu bir ahlak sorunu değil midir Sayın Musa Çam?” diyerek 17-25 Aralık sürecinde bu argümanları dile getirmenin bir ahlaksızlık olduğunu ifade etti.

Sataşmadan dolayı cevap hakkımızı kullanmak istiyoruz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, bir dakika... Her şey anlaşılсын.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Anlaşılсын.

BAŞKAN – Bir saniye... Sayın Bostancı söylesin ifadesini.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, tabii.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Özgür Bey’in yorumladığı gibi değil.

“17-25 Aralığı yapan çete, ortaya birtakım malzemeler sürdü, tabanı olmadığı için kimi insanları bu malzemeler etrafında iktidara karşı kışkırtmak için bunu yaptı.” dedim. Dün, ahlaksızlıkla, alçaklıkla, çete olmakla, namussuzlukla, mahkemelere sahte belge sunmakla suçlanan bir çetenin malzemelerini kullanmaya ilişkin bir atıfta bulundum ve bir soru sordum. Bu sorunun cevabını Özgür Bey zaten yapıлып edilen işlerle verdi, şöyle veya böyle halk da bunu anlamlandırdı. Benim sadece burada sorduğum bir sorudur, bir soru işaretidir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Musa Çam’a biraz önce yaptığı konuşmada “tape”lere yansıyan bir cümleyi kullandığı için “Bu cümleyi kullanmak ahlaksızlık değil de nedir?” diyerek doğrudan sataştı. Buna niye...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – “Bu bir ahlak ve vicdan sorunu değil midir?” dedim.

BAŞKAN –Bu “ahlaksızlık” ifadesini Sayın Çam’ın şahsına mı yoksa bunu ifade eden ya da bu ahlaksızlığı yapan terör örgütüne ilişkin olarak mı kullandı? (CHP sıralarından gürültüler)

MUSA ÇAM (İzmir) – İsmimi söyleyerek dedi.

BAŞKAN – Ben onu soruyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Kullanmak ve tekrar etmek” diyor.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Ben ne söyledigimi biliyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz de biliyoruz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Ben ne söyledigimi biliyorum. Dün söylediklerinize bugün yaptıklarınız arasındaki farkı ahlak ve vicdanda nereye oturtuyorsunuz?

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, ismimi söyleyerek...

BAŞKAN – Sayın Çam, ben tutanakları isteyeceğim, böyle bir şey varsa size söz vereceğim. Tamam, tutanakları isteyeceğim, söz vereceğim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bakın, iktidar partisinin grup başkan vekili burada bir sataşma hakkını kullanıyorken...

BAŞKAN – Evet, muhalefet de kullanıyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...ve siz de çok net olarak bunu duymuşken...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sataşma hakkı değil, cevap.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Özür dilerim, cevap hakkını.

Siz şunu çok net kulaklarınızla duymuşken: “Bu çetenin argümanlarını burada tekrar etmek ahlaksızlık değil de nedir Sayın Çam?” deyince, hâlâ, onun -özür dilerim- Sayın Bostancı’nın itirazı üzerine tutanağa dönüyorsanız da...

BAŞKAN – Ama Sayın Bostancı “Ben şahsına söylemedim.” diyor. (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Canım, nasıl söylemedi?

BAŞKAN – Tamam “Bakacağım, varsa vereceğim.” dedim, sorun yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben, bu durumdan dolayı Sayın Bostancı...

BAŞKAN – Sayın Bostancı “Ben şahsına söylemedim.” dedi, öyle deyince ben de tutanaklara bakacağım, söz...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok canım, şahsına...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Hayır, hayır, hayır, bir dakika, bir dakika.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “Musa Çam” dedi, daha ne desin?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Ben “Bu, bir ahlak ve vicdan problemi, sorunu değil mi?” diye ortaya bir soru koydum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Peki, ne ama ne?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Soru.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu çetenin argümanlarını destekliyor diyorsunuz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bunun cevabını geçmişte halk verdi, gelecekte de halk verecek.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Öyle değil.

BAŞKAN – Sayın Özel, bakacağım, varsa gerçekten, vereceğim, vereceğim. Vereceğim eğer sataşma varsa. Tutanakları getirelim arkadaşlar. Vereceğim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Çam, bakacağım, size o zaman söz vereceğim eğer varsa.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hayır, bir dakika, bir şey söyleyeceğim: Sayın grup başkan vekilimiz, genel anlamda, itirazlarını yükseltti ama bunun dışında, sayın grup başkan vekili, şahsımla ilgili eleştiriler de getirdi.

BAŞKAN – Zaten sizin şahsınız üzerinden polemik gitti Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – O nedenle, sataşmadan dolayı söz istiyorum.

BAŞKAN – Tamam, işte, ona bakacağım, vereceğim, bakacağım, eğer varsa vereceğim sataşmadan, yoksa da takdirlerinize sunacağım.

Sayın milletvekilleri...

Sayın Şeker, yalnız, sizi bir konuda ikaz etmek durumundayım: Bakın, bizim tüm grupların Meclis Başkanı başkanlığında imzalamış olduğu mutabakat metninde –tüm grup başkan vekilleri, Sayın Mehmet Naci Bostancı, Sayın Levent Gök, Sayın İdris Baluken...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şu anda hapiste.

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Baluken hapiste, nerede? Nerede?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sincan’da.

BAŞKAN - ...Sayın Erkan Akçay- Genel Kurula ürün ve eşya getirilmesini yasaklayan çok net bir hüküm var.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ne zaman yasaklanmış? Bu, cep telefonu, cep telefonu.

BAŞKAN – Bir de yeni İç Tüzük değişikliğinde...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Cep telefonu...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Telefon da mı yasak?

BAŞKAN – ...Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyal getirmek yasaklanmış.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ha, tamam, böyle yapıyoruz bundan sonra, bundan sonra böyle yapıyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, Allah aşkına, bunda ne var?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Böyle uygun mu? Telefonu yasakladınız mı?

BAŞKAN – Tamam mı? O ayaklı şeyi kaldırın ortadan o zaman. (CHP sıralarından gürültüler)

(CHP sıralarından milletvekillerinin cep telefonlarını yükseğe kaldırarak göstermesi)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kaldırdık, tamam al, bunu böyle yapıyoruz, tamam, al.

BAŞKAN – Peki.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkan, başka bir şey getirme konusunda...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Tamam, bunları kaldırdık. Teknolojiyi yasaklıyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Suç aleti, Ali Şeker’in suç aleti!

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri, bakın, bütçe müzakereleri yirmi dört saat boyunca canlı olarak yayınlanıyor zaten.

Ağbaba, o elindekini de kaldırsın.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sosyal medya hesapları da yasak, korkuyorsunuz gerçeklerden. Gerçeklerden niye korkuyorsunuz?

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ama, bakın...

BAŞKAN – Lütfen, Sayın Ağbaba, onu kaldırın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, tutanağa geçsin -siz, tutanak seviyorsunuz, İç Tüzük tartışmalarında Anayasa Komisyonu tutanağına başvurun- bu, dile getirildiğinde kastedilen “Yayın yapan cihazlar ya da yardımcı ekipman değildir.” diye tutanak var diyor arkadaşlar.

BAŞKAN – Şimdi, o zaman şunu getirelim: Herkes elinde koca ayaklı, kocaman bir kamerayla yayın yapsın Sayın Özel, kusura bakmayın, bu işin bir makuliyeti var, bir sınırı var.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kocaman değil bunlar, pratik, portatif.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Ağbaba, lütfen, istirham ediyorum....

MURAT EMİR (Ankara) – Bunda bir sakınca olmadığı AKP’li üyeler tarafından dahi belirtilmiştir.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504) (Devam)

A) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) BAŞBAKANLIK (Devam)

1) Başbakanlık 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi söz sırası İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu’na aittir.

Sayın Bekaroğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bekaroğlu, sizin ve bundan sonraki Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna ait sözcülerin konuşma süreleri yedişer dakikadır.

Buyurun.

CHP GRUBU ADINA MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kendi personeliyle ilgili yapmış olduğu bir yanlışlığı dile getirerek sözlerime başlayacağım. 3795 sayılı Yasa’yla, teknik lise mezunlarına gördüğü meslek dalı dikkate alınarak teknisyen unvanı verileceği belirtiliyor ama Türkiye Büyük Millet Meclisi, Teşkilat Yasası’nı ileri sürerek bu arkadaşlarımıza kadroyu vermiyor. Büyük bir haksızlık yapıyorlar, bu haksızlığı lütfen düzeltelim.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Meclis Başkanının -koca bir kitap masalarımıza bırakıldı- yaptığı faaliyetler var, bunlara baktık ama bu faaliyetler arasında bir şey yok; eski halkla ilişkiler binasının yıkılması ve caminin kapatılması yok burada. Başka bir şey daha yok, o günlerde, 15 Temmuzda Meclis

bombalandıktan sonra bir gayrimenkulcüler derneği gelmişti, demişti ki burada: “Milletin Meclisini millet yapar.” Nerede bu millet, nerede bu gayrimenkulcüler, ne yaptılar; bunu merak ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesi üzerinde konuşacağım. Türkiye Büyük Millet Meclisinin temeli aslında 1876’ya kadar dayanıyor. Bildiğiniz gibi, Kanun-ı Esasi’den başlıyor ve ilk Meclis 20 Mart 1877’de açılmış Meclis-i Umumi, Meclis-i Ayan yani padişahın atamış olduğu 26, seçilen de 115 üyeden oluşuyor. Enteresan bir şey var burada, bir bilgiyi paylaşmak istiyorum: Bunların 69 kişisi Müslümanlardan oluşuyor, 46 kişisi de gayrimüslimlerden oluşuyor. Daha sonra Meclis II. Abdülhamit tarafından kapatılmış, sonra ta 1908’e kadar kapalı kalmış, 1908’de tekrar açılmış.

Uzun hikâye tabii, zamanım yok, ama Türkiye Büyük Millet Meclisinin bugüne gelmesine kadar neler oldu. Değişik kesintiler oldu, sıkıntılar oldu, bu Meclis İstiklal Savaşı’nı yönetti 23 Nisan 1920’de tekrar açıldıktan sonra, daha sonra 14 Mayıs’ta çok partili demokrasi yine bu Mecliste, sonra 27 Mayıs’ta yapılan müdahale ve Meclisin kapatılması, 1980’de yapılan müdahale, Meclisin kapatılması gibi değişik müdahaleler var ama bütün bunlara rağmen, Meclis, Parlamento giderek ülkedeki özgürlükleri genişleterek bir yere kadar gelmiştir. Nereye kadar gelmiştir? 2010’a kadar gelmiştir. Anayasa değişikliği yapıldıktan sonra, Adalet ve Kalkınma Partisi -ki bu özgürleştirme gayretleri, Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde de devam etmiştir- özgürleştirme yönündeki, demokratikleşme yönündeki yönelimini nedense kaybetmiş ve seçilmiş Cumhurbaşkanı, daha sonra da işte, Cumhurbaşkanlığı sistemi diye tek bir şeye kilitlenmiş.

Değerli arkadaşlarım, sizinle bir şeyi paylaşmak istiyorum. Bakın, Cumhurbaşkanı, yeni hâliyle yani 16 Nisanda yapılan değişiklikle de seçilmiş Cumhurbaşkanı ya da Başkan, yürütme olarak seçiliyor yürütme. Seçilmiş Meclis bambaşka bir şey, yasama değerli arkadaşlarım. Dolayısıyla, biz başkanlık sistemine karşıyız ama dünyada demokratik başkanlık sistemleri de var. Sizin getirmiş olduğunuz sistem, demokratik başkanlık sistemi değil, seçilmiş bir adama Türkiye Büyük Millet Meclisini yani yasama üzerine vesayet kurma hakkı veriyorsunuz. Oysaki siz yıllarca vesayetle mücadele ettiniz.

Nedir bu haklar, uzun uzun girmeyeceğim, vaktim yok ama siz, denetim yetkinizden vazgeçtiğiniz gibi yasa yapma yetkinizi de seçilmiş Cumhurbaşkanıyla paylaşıyorsunuz; bu, demokrasiyle ilgili geri adım atmaktır değerli arkadaşlarım. Aslında, 16 Nisan 2017’de yapılan Anayasa değişikliği yürürlüğe girmeden henüz, ilk Cumhurbaşkanı seçimiyle beraber girecek ama siz OHAL’i fırsat bilerek bunu fazlasıyla hayata geçirdiniz.

Değerli arkadaşlarım, OHAL kanun hükmünde kararnamesinin nasıl çıkarılacağını, hangi konuları kapsayacağını Anayasa’nın 121’inci maddesi çok açık bir şekilde yazıyor ama siz, çıkarmış olduğunuz 28 tane OHAL kanun hükmünde kararnamesiyle, 111 temel kanun ve kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapmışsınız, bunların 46 tanesinin OHAL’le ilgisi yok. Öyle konular var ki şaşarsınız. Hele hele bir konu var, bütünüyle şaşarsınız. Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesi ortaya çıktıktan sonra, Plan ve Bütçe Komisyonu maddeyi reddettikten bir hafta sonra kanun hükmünde kararnameyle Meclisin iradesini çiğneyerek kamu bankalarıyla ilgili bir düzenleme yapmışsınız değerli arkadaşlarım. Bütün bunlar açık ve net bir şekilde ortaya koyuyor ki siz Parlatonun, siz içinde bulunduğunuz Türkiye Büyük Millet Meclisinin, ciddi bir şekilde, millî Parlamento olma vasfını ortadan kaldıracak değişiklikler yapıyorsunuz, böyle bir yöneliminiz var. Bu yönelim, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılmış olduğu 1876’dan bu yana özgürleşme yolunda yürümesini engelleyen bir düzenlemedir değerli arkadaşlarım.

Bakın, değerli arkadaşlarım, bu Meclis büyük sıkıntılar yaşamıştır, dışarıdan büyük müdahalelerle karşı karşıya kalmıştır. Bu Meclis askerî darbelerle kapatılmıştır değerli arkadaşlarım ve sizin ekibiniz de bu darbelerle karşı karşıya kalmıştır geçmişte. Şimdi sizden beklenen, bu Meclisin sürekli yaptığı gibi, özgürlükleri genişletici yasaları çıkarmanız, düzenlemeleri yapmanız ama siz öyle yapmadınız değerli arkadaşlarım. Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesini bir kişinin iradesine, tek bir insanın iradesine teslim ediyorsunuz değerli arkadaşlarım. Bu yanlıştır, bu yoldan dönmek gerekiyor değerli arkadaşlarım.

İlk Meclisteki bir anıyla sözlerimi bitirmek istiyorum. İlk Mecliste Erzurum Milletvekili Hüseyin Avni Ulaş, Erzurum'daki bir gazetecinin haksız yere tutuklanmasını Meclise getiriyor ve konuşurken diyorlar ki: Düşman Polatlı'dayken sen bunu burada konuşamazsın." Cevap veriyor: "Eğer adaleti ayağa kaldıramazsak, eğer özgürlükleri ayağa kaldıramazsak Polatlı'daki cephe çöker."

Değerli arkadaşlarım, yedi düvelle savaştığınızı söylüyorsunuz ama adaleti ayağa kaldırmamanın tam tersi şeyler yapıyorsunuz, özgürlükleri kısıtlayacak işler yapıyorsunuz diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bekaroğlu.

Sayın Şeker, o ayaklı materyali kaldıracaktınız. Sayın Şeker, lütfen, istirahat ediyorum yani bu çalışma düzenine hepimiz uymak zorundayız. O ayaklı materyali...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bunun ne zararı var Allah aşkına?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, lütfen...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – “Ayaklı materyal” dediğin nedir ya?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, şimdi, İç Tüzük değişirken bu konuyu gündeme getirmiş arkadaşlar, tutanak getireceğim. Sizin milletvekilleri, teklif sahipleri de bu “Cep telefonudur, ayaktır, bilmem nedir -çünkü orada da yayın var, yaptık oradan yayın- bunları kapsayan bir düzenleme değil.” demiş. Bunun kimseye bir zararı yok. Dönüp de başka bir grubun konuşmacısını da yayınlamıyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kendi konuşmalarımızı yayınlıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Özel, bakın, şu var, kaldı ki...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, bir şey söyleyeceğim. Buna bir ceza uygulayacaksınız uygulayın, o da sizin şerefınız olsun. Biz de...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Biz de buna devam ediyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Böyle şey olur mu ya, kaldırmıyoruz!

BAŞKAN – Ne demek yani şerefimizle biz burayı yönetiyoruz, kusura bakmayın Sayın Özel.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Evet ya, düzgün konuşun, Allah Allah!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Öyle, biz de şerefimizle işimizi yapıyoruz.

BAŞKAN – Ben İç Tüzük'ü uygulayarak onu kaldırıyorum Sayın Şeker, ben size... Siz o ayaklı materyali kaldırın, kaldırın o materyali. (CHP sıralarından gürültüler)

MURAT EMİR (Ankara) – İhlal ederek kaldırıyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, kaldırmıyoruz, kaldırmıyoruz!

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Hadi kardeşim!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – İç Tüzük'te yok öyle bir şey.

BAŞKAN – Yani bunun sınırı yok arkadaşlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kaldırmıyoruz!

BAŞKAN – Bakın, kaldı ki Sayın Özel, Meclisin yayın hakkı, tümenden Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, siz aklınıza gelen her şeyi yapacaksınız, muhalefet şunu koyacak, şuna itiraz ediyorsun ya!

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Ya, ne yaptık biz bugüne kadar?

BAŞKAN – Tamam.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, böyle bir şey yok, kaldırmıyoruz, kaldırmıyoruz kardeşim, kaldırmıyoruz!

BAŞKAN – Sayın Özel...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.12

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 15.49****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Bülent ÖZ (Çanakkale), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Sayın Bostancı, 60’a göre söz veriyorum.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Meclis Başkanlık Divanının, Genel Kurulda partilerin, kişilerin yayın yapıp yapamayacaklarına ilişkin konuyu açıklığa kavuşturması gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, ara vermeden önce burada CHP Grubundan yayın yapılmasıyla ilgili bir anlaşmazlık çıkmıştı.

Meclisin bir çalışma düzeni var. Bu müzakerelerin kamuoyuna nasıl intikal ettirileceğine ilişkin bir kamu yayıncılığı söz konusu. Bunun dışında bir yayıncılıkla buradaki müzakereleri kamuoyuna intikal ettirmenin haklı birtakım eleştiriler doğurduğu muhakkak. Esasen teknolojik gelişmeler de mevcut hukuki düzenle bir mesafe de doğuruyor. Bizim kanaatimiz ve Meclisin bugüne kadarki bu konuya ilişkin almış olduğu kararlar buradan ayrıca kişisel bir yayın yapılamayacağı istikametinde. Meclis Başkanlık Divanının bu konuyu nihai bir kararla, kesin ve açık bir şekilde aydınlığa kavuşturmasının önemli olacağını düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Çünkü bu tür anlaşmazlıklarda, nihai olarak teamüller ve hukuk marifetiyle problemleri çözmek gerektiğini düşünüyoruz. O yüzden, kamu yayıncılığının ötesinde, partilerin, kişilerin yayın yapıp yapamayacaklarına ilişkin, Meclis Başkanlık Divanının yapacağı ilk toplantıda bu konuyu muhakkak açıklığa kavuşturması hususunu arz ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özel, buyurun.

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Genel Kurulda cep telefonunun yasak olmadığına, kullandıkları aparatı kaldırmayacaklarına ve sadece kendi milletvekillerini kendi sosyal medya hesaplarından yayınladıklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Öncelikle şunun altını çizelim: İç Tüzük değişirken -tutanaklarda var- kastedilen işte “afiş, poster ve benzeri”ndeki işin bu tip bir aparat olmadığını Adalet ve Kalkınma Partili hatipler de söylemişti.

Burada cep telefonunu kullanmak yasak değil. Türkiye’yi her ne kadar bir açık cezaevine çevirdiysek de burası bir cezaevi değil ve burada bir cep telefonu yasağı yok. Nasıl aküler, kablolar yasaklanmıyorsa, arkadaşımızın ve iktidar partili birçok milletvekilinin kendi yaptığı yayınlara da engel olmuyorsak, bu, o yayında milletvekilinin kolu yorulmasın diye kullandığı çağdaş bir alettir. Nasıl “Bu kılıfı kullanmayın, yerine kese kağıdı koyun.” demiyorsa Meclis, bu cep telefonunun bu aparatına da kimse bir şey diyemez.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kel alaka!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama biz bu yayını yaparken sadece kendi milletvekillerimizi kendi sosyal medya hesaplarından yayınlıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir başka milletvekilinin çekilmesi ve yayınlanması gibi durumlarla ilgili tedirginlik ifade edildi. Onun kişinin kendi hakkı olduğunu görüyoruz. Kendi arkadaşlarımız konuşmalarını tamamladıktan sonra yayın yapmayacağımız için aparatı da burada görmeyeceksiniz. Ama Cumhuriyet Halk Partili milletvekillerinin konuşmalarında, cep telefonunun ayrılmaz bir parçası, milletvekilinin işini kolaylaştırmaktan başka bir amacı olmayan bu aparatı da buradan kaldırmayacağız.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, siz de buyurun.

4.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım’ın, Meclisin halk adına görev yaptığına ve halktan gizlenebilecek hiçbir iş, işlem ve söylemi olmaması gerektiğine, kısıtlılık veya yasaklılığın Meclisin temsil ettiği iradeye denk düşmeyeceğine ilişkin açıklaması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, şimdi, Sayın Bostancı bu konunun Başkanlık Divanında değerlendirileceğini söyledi, şüphesiz değerlendirilebilir. Ancak şu Meclis halk adına görev yapıyor ve halktan gizlenebilecek hiçbir iş, işlem ve söylemi olmamalıdır. Bu anlamda, biz Başkanlık Divanının farklı bir tasarrufta bulunmasına... Zaten İç Tüzük’te de buna engel olabilecek herhangi bir hükmün olmadığını biliyoruz. Bu yönüyle Sayın Özel sadece kendi milletvekillerinin konuşmasını yayınladığını söyledi. Kendi adımıza bizim arkadaşlarımız da dün yayın yaptılar, bizim dışımızdaki partilerin milletvekilleri de bizim konuşmalarımızı yayınlamakta hiçbir sakınca görmemelidirler. Biz halktan hiçbir şey gizlememeliyiz. Bu anlamda, kısıtlılık veya yasaklılık şu Meclisin temsil ettiği iradeye denk düşmeyecektir diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın’ın, Meclis yayınlarının nasıl olacağının kurala bağlandığına ve buna riayet edilmesi gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Hiçbir kısıtlılık, hiçbir gizlilik şu Meclis çalışmalarında yok, hele ki bütçe müzakerelerinde müzakere saat kaç kadar devam ederse etsin canlı olarak yirmi dört saat yayın yapılıyor. Sair zamanlarda da saat 21.00’e kadar yayın serbest yani televizyonlar aracılığıyla, Meclis televizyonu aracılığıyla yayın serbest, kaldı ki 21.00 sonrasında da zaten internet ortamında yayın

devam ediyor. Dolayısıyla Meclisin yayınlarının nasıl olacağı da kurala bağlanmış, bu kurala da riayet etmemiz gerekiyor. Yine aynı şekilde gerek grup başkan vekilleriyle yapılan toplantıda ürün ve eşya getirilmesini yasaklamışız gerekse de İç Tüzük'ün 65'inci maddesi, yine 160'ıncı maddesi benzeri hükümler ihtiva ediyor. Muhakkak ki...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, bunun aynısından Plan Bütçe Komisyonunda var, aynısını Plan Bütçe Komisyonu parayla aldı.

BAŞKAN - Bir saniye, tamamlayayım.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Plan Bütçe Komisyonunda var bunun aynısından. Plan Bütçe Komisyonunda var aynısı, bütçeden alındı.

BAŞKAN - Bizim bunu Başkanlık Divanında bir şekilde, net bir şekilde görüşüp -Meclis Başkanımızın başkanlığında yakın zamanda muhtemelen grup başkan vekilleriyle bir toplantı yapılması karara bağlandı- bir çözüm bulmamız lazım.

Bu ürünün, eşyanın şeklini şemalini, ebadını ne sizin ne bizim kestirme şansımız yok. Genel Kurulun çalışma esasları bellidir ve lütfen sayın milletvekilleri, bu esaslara hepimiz riayet edelim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Allah aşkına, Sayın Aydın, bundan niye rahatsız oluyorsunuz?

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Halk duymasın diye mi?

BAŞKAN - Zaman zaman tabii ki kameralar, cep telefonları fotoğraf çekmek amacıyla kullanılıyor, kısmi kullanımlar var ancak yayın ilkelerini de ihlal edercesine sürekli bir yayın yapmak...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ona TRT veya RTÜK baksın.

BAŞKAN - Kaldı ki bunu farklı aparatlarla yapmanın doğru olmadığı düşüncesindeyim.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yalnızca Yeliz mi yapacak?

EREN ERDEM (İstanbul) – Telefon bataryasını da yasak edin o zaman.

BAŞKAN - Tüm gruplara da bu konuda, lütfen, istirham ediyorum...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, bakın, bunun aynısından Plan Bütçe Komisyonu aldı, Plan Bütçe Komisyonu kendisi aldı bundan, milletvekillerine verdi bundan.

BAŞKAN – Plan Bütçe Komisyonu yayın yapabilir, Meclis Başkanlığı yayın yapabilir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Milletvekili yapamaz mı? Yaparız.

BAŞKAN - Ama bire bir, her bir milletvekili, burada 550 milletvekili farklı aparatlarla farklı yayınlar yaparsa...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Neden korkuyorsunuz, niye korkuyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen Meclisin çalışma esaslarına dikkat edelim diyorum.

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Halktan niye korkuyorsunuz? Niye korkuyorsunuz, ne saklıyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Özel zaten bu konuşmalar bittikten sonra kaldıracağını da ifade etti.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sizi de çekmiyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, farklı yayından kastınız ne? Farklı yayın, burada, Mecliste nasıl yapılabilir?

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504) (Devam)

A) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) BAŞBAKANLIK (Devam)

1) Başbakanlık 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

*H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)**1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)**1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN - Söz sırası şimdi Ankara Milletvekili Sayın Şenal Sarıhan'da.

Buyurun Sayın Sarıhan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi bir yasak tartışmasının üzerine, İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun bütçesi üzerinde konuşmak üzere söz almış bulunuyorum. Özünde dünden başlamak istiyorum söze. Dün Sayın Başbakanı dinlerken, konuşmasını da elimize dağıtılmış olan metinlerden izlemeye, takip etmeye çalıştım, acaba bütün bir konuşma süreci içinde şöyle bir cümle geçecek mi, insan haklarının korunması konusuna değinen herhangi bir cümle geçecek mi diye araştırmaya gayret ettim ve şunu gördüm: 3'üncü sayfada deniliyor ki "Bütçemiz insan odaklı, refah ve huzuru hedef alan ve geleceği hesaba katan, büyümeyi, istihdamı, yatırımı destekleyen ve mali disiplini gözetken bir bütçedir." Elbette ki bir bütçeden söz ederken mali hesaplardan, ekonomiden söz edilecektir ama bütçe bir hak olduğu için, bir insan hakkı olduğu için, bütçe konuşmalarında Sayın Başbakanın en azından bir tek cümleyle, Türkiye'de insan haklarının gerçekten sağlanabilmesinin koşullarını yaratmak üzere "Şunları, şunları, şunları da yaptık." diyebilmesi gerekir. Fakat ne yazık ki içinde bulunduğumuz iklim bunları söylemeye herhâlde izin vermiyor. Bunları söylemek için Türkiye'de bir gerçekliğin olması gerekir, o gerçekliğin ifadesine ihtiyac vardır.

Haksızlık yapmak istemedim, devam ettim -kadının insan hakları da var, çocuğun insan hakları da var- acaba kadının insan hakları ya da çocuğun insan hakları konusunda bir cümle söyleyecekler mi dedim; evet, bir cümle söylüyorlar, diyorlar ki: "Kadınlara yardım ettik, kadınlara ekonomik yardım ettik." Bu hangi bakış açısının cümlesidir? Bu "Kadın-erkek eşit değildir.", bunu özümsemiş bir anlayışın karşılığı olan bir cümledir. Nasıl yardım ediyorsunuz kadınlara? Kadınlara yardım etmeyiniz, kadınların yardıma gereksinimi yoktur, kadınlar bütün insanlar gibidir, erkekler gibidir ama onlara sunduğunuz ekonomik desteklerden söz ediyorsanız o destek de onların emeğinin karşılığıdır. Yani onlara evde yaşlı baktıkları için, çocuk baktıkları için, özürleyle, engelliyle ilgilendikleri için bir ödeme yapılıyorsa -ki tartışmalıdır bu da ama- bu bir emeğin karşılığıdır. Çocuk haklarından bir tek cümle var yine: "Çocuk haklarını geliştirdik." Evet, geliştirdiler. Aladağ'da çocuk hakları çok gelişmişti, yurtlarda çocuk hakları çok gelişmişti. Biz ona tanıklık ettik.

Şimdi, dönüyorum Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna. Bu kurum acaba bugüne kadar ne yaptı, geçmişte ne yapmıştı? Geçmişte, kurulduğu tarihten –ki çok yenidir bu tarih- bu yana bir şey yapamadığı için uluslararası denetleme gruplarından çok ağır eleştiriler almıştı; sadece eşitlik kavramının, insan hakları kavramının yetmediği, eşitliğin sağlanması gerektiği, ayrımcılığın önlenmesi gerektiği konusunda eleştiriler almıştı. O eleştirilerden sonra -son derece kısa bir tarih- arkasından yani 2012’den sonra 2016’da burada yeni bir kurumun yasasını oluşturduk.

Değerli arkadaşlar, benden önce konuşan bir arkadaşımız daha -MHP’li arkadaşımız zannediyorum- atıf yaptı. İşaret etmek istiyorum, eleştirilerimizi anımsayabilir buradaki arkadaşlar; bu kurumun Paris Prensipleri’ne uygun, işkencenin önlenmesine ilişkin ek protokole uygun, istenilen bir yapıya ulaşmadığı konusundaki eleştirilerimizin yok sayıldığını hepimiz biliyorsunuz. Bu yok sayılmadan sonra başka bir şey gerçekleşti, 20 Nisan 2016’da yasa Resmî Gazete’de yayımlandı. Fakat kurumun oluşması... Ki kurumun nasıl oluştuğunu biliyorsunuz, bu tamamen Hükûmeti temsil eden bir kurum hâlinde, Cumhurbaşkanını ve Başbakanlığı temsil eden kişiler arasından seçilmiş durumda ya da onların iradesiyle seçilmiş durumda. Bir yıl sonra ancak bir kurul oluşturulabildi. Şimdi, bakıyorum, bir rapor da sunmadılar. Eğer haksızlık yapıyorsam arkadaşlar düzeltsinler çünkü bir şey yapmadılar. Bir yıl sonra, mart ayında kurulabilmiş olan bir kurulun kısa sürede, beş altı ayda yeni bir şey yapması da mümkün değildi ama gerçekten hiçbir şey yapmadılar. Ziyaretler yaptılar, bunları görüyoruz. Sitelerine giriyoruz, tek ulaşılabilme dilinin İngilizce ve Türkçe olduğu... Çünkü Türkiye’de başka bir dil yok, çünkü Türkiye’de insan haklarından yararlanacak başka dillere sahip insanlar gelemmez. O siteye girip bakıyorsunuz, Adalet Bakanını ziyaret etmişler. Ben dilerdim ki Adalet Bakanı onları ziyaret etmiş olsun. Sadece bu tür beş altı ziyaretten ibaret, bir de yurt dışında bir etkinliğe gitmişler. Türkiye’de insan hakları avaz avaz bağıyor “Yoğun ihlal var.” diyor, yüz binlerce insan “Açığa alındık, ihraç edildik.” diyorlar, “Kürsülerimizden uzaklaştırıldık.” diyorlar, Emniyette insanlar yeniden işkence gördüklerini söylüyorlar, yeni baştan kanlar içinde kaldıklarını söylüyorlar. Çocuklar kendilerini koruyamaz hâldeler, zaten yapamazlar böyle bir şeyi, anneler babalar çocuklarının sokağa çıkmasından emin değiller. Burada parlamenterler tutuklanıyor, Parlamentoda parlamenterler tutuklanıyor. Sözleşmelere imza atılmış, deniliyor ki: “Seçim bir haktır.” Niçin haktır? Seçme hakkı ve seçilenin hakkı nedir? Kendini seçenin bütün haklarını üzerine toplar, o seçilmiştir ve herkesi temsil eder. Biz herkesi temsil eden insanları dertop ettik ve cezaevlerine gönderdik. Şimdi, burada herhangi bir biçimde yolsuzluğa karşı çıkan herhangi bir cümleye bile tahammül edemez durumdayız.

Peki, değerli arkadaşlar, parlamentolar doğru düzgün yasalar yapmazsa, bu yasalarla insan haklarını güvence altına almazlarsa, insan haklarının güvence altına alınmadığı ortamları denetlemezlerse buralardan nasıl bir sonuca varmak ve nasıl bir bütçe çıkarmak mümkündür? Bütçe haktır ama hakkımız olan bir bütçeye sahip değiliz.

Teşekkür ederim. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz sırası Ankara Milletvekili Murat Emir’e aittir.

Sayın Emir, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

2018 bütçesinin Sayıştay bölümüyle ilgili olarak söz almış bulunuyorum. Sayıştay niye var? Çünkü çağdaş demokrasilerde, modern devletlerde şeffaflık ve hesap verebilirlik en temel unsur; işte, bunu sağlayabilmenin de en temel enstrümanı, aracı Sayıştay. Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına dolayısıyla Türk milleti adına kamu kurumlarını denetliyor ve bunun üzerine raporlar düzenliyor, denetimler yapıyor ve kamu hizmetlerinin ve kamu harcamalarının denetlenebilirliğini ve şeffaflığını ortaya koyuyor ve biz de bu sayede Türkiye'nin parasının, tüyü bitmemiş yetim hakkının nasıl harcadığını öğrenme fırsatı buluyoruz. Peki, oluyor mu bu? Maalesef olamıyor.

Bakınız, Sayıştayın çeşitli görevleri var, bunlardan biri, performans denetimi yapacak; diğeri, mali denetim yapacak; diğeri, raporlar hazırlayacak ve bunun ötesinde de görüşler bildirecek ve yargısal faaliyet yürütecek. Bakın, performans değerlendirmesini Sayıştay yapmıyor ama ben bu kısacık süre içerisinde Sayıştayın performansını çok kısaca sizlere değerlendirmek istiyorum.

Şimdi, denetim raporları ortaya konuluyor ancak bu denetim raporları gerçeğin çok uzağında. Sayıştay içerisinde oluşturulan, siyasi direktiflerle oluşturulan kurullar ve komiteler aracılığıyla bu raporlar makyajlanıyor, sansürleniyor ve siyasi iradenin sevmeyeceği, hoşlanmayacağı bütün unsurlar bu raporlardan çıkartılıyor, özellikle eleştirileri yani murakıpların yaptığı eleştirileri bu raporlarda maalesef göremiyoruz. Bunun ötesinde, bu raporların Sayıştaya sunumu da geciktiriliyor. Mali raporlara baktığınızda, mali raporlarda zararların artık gösterilmediğini görüyorsunuz. Bu da bir makyajlamadır ve kamu yönetiminin, kamu bütçesinin harcanmasına dönük ve zararına dönük bilgilerin bizlerden yani Millet Meclisinden dolayısıyla da millettten gizlenmesi anlamına gelmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu söylediklerimi kimi örneklerle dikkatinize sunmak istiyorum. Şimdi, biliyorsunuz, Halkbank var ve Halkbank Sayıştay denetimine tabi. Gerçi, Varlık Fonu'na aldınız ve Varlık Fonu'nu da Sayıştay denetiminden kaçırdınız ama yine de Halkbankın kendisi Sayıştay denetimine tabi. Peki, Halkbank üzerinden milyarlarca dolarlık sahte ihracat yapılırken, sahte ihraç belgeleri kullanılırken neredeydiniz? Bunu denetlemeyecekseniz, bunu rapora bağlamayacak idiyse ne iş yaparsınız? Bakın, deniyor ki: "Ülkemize bir komplo kuruluyor ABD'de." Evet, kuruluyor olabilir ancak elin oğlu komplo yapmasın diye sizin burada görevinizi yapmış olmanız gerekmez miydi? Bakın, dikkatinizi çekerim, bugün "komplo, komplo" diye bağırانlar, o gün Sayıştay denetimini engelleyenler ve Sayıştayın gözünü bağlayanlardır.

Bunun ötesinde, değerli arkadaşlar, bakın, Ankara Büyükşehir Belediyesiyle ilgili sorunlar var. Başkan değişti, emirle başkanı değiştirdiniz, yeni Başkan ANKAPARK'la ilgili açıklama yapıyor, diyor ki: "2 milyar civarında para harcadığını zannediyoruz, çalışmalar devam ediyor, ne harcadığını bilemiyoruz." Ya, Ankara Büyükşehir Belediyesi Sayıştay denetimine tabi değil mi? Niye bilemiyoruz? Niye bulamıyoruz? Ben yıllardır Ankara Milletvekiliyim -iki buçuk yıldır- iki buçuk yıldır, soruyorum ANKAPARK'a ne kadar harcadınız diye. Sayıştay bunu bana söylemeyecekse niye biz bu Sayıştaya bütçe veriyoruz? Bu sorunun cevabı nerededir?

Bakın, saray, kaçak saray, kaçak sarayla ilgili hiçbir raporlama yapılmamış. Daha devam edeyim, Cumhurbaşkanlığınca teslim alınmış ama kaçak saraya ödenen paralar bilançoda gösterilmiyor. Bu saraya kaç lira harcandı kardeşim, bunu söyleyemeyecekse niye varsın? Biz Sayıştaydan bunu bekliyoruz. Ve aslında, eleştirim elbette ki Sayıştay çalışanlarına değildir, Sayıştayı böylesine iğdiş edilmiş bir duruma düşürenlerdir.

Bakın, burada Sayın Başbakanın bir açıklaması olmuştu, demişti ki: “Artık, şaşaa, debdebe dönemi bitiyor.” Nasıl bir Başbakan bu, yeni gelmiş bir Başbakan mı, yeni bir iktidarın Başbakanı mı? Hayır, on beş yıllık iktidarın son iki yılda Başbakan olmuş Başbakanı. Bu bir itiraftır, şaşaa ve debdebe yapıyorsunuz. Peki, bu şaşaa'yı, debdebeyi zamanında ortaya koyması gereken Sayıştay değil miydi?

Bakın, vaktim yettiğince size iletmeye çalışıyorum. 2016 EGO raporu, Sayıştayın raporu. Bu raporların nasıl zayıf, nasıl gerçeği yansıtmaktan uzak, nasıl sansürlenmiş ve nasıl göstermelik olduğunu anlatmak için söylüyorum size. 2016 EGO, Sayıştay eleştiriyor, “4 milyar 411 bin 296 lira boş yere trafik sigortası yapmışsın.” diyor belediyeye. Peki bunun devamı nerede? Bilmiyoruz. Yargısal faaliyetleri nasıl yapıyor? Bilmiyoruz. “İlamları yayınlıyoruz.” diyorlar. İlamları okursanız, zannedersiniz ki özel hukuk sonuçları, zannedersiniz bir boşanma davası. Kardeşim ben bilmek istiyorum, o 4 milyar küsur lirayı kim ödedi, kimin adına ödedi ve ona ne yapıldı? Bunu bilmek bizim hakkımız değil mi? Ama biz bunu sorduğumuz zaman diyorlar ki: “Biz ilamı yayınladık.” İlâm da bomboş bir ilâm.

Devam edelim yine Ankara Büyükşehir Belediyesinden. Bakın, Ankara Büyükşehir Belediyesi olmayan bir helikopteri kiralamış ve kira bedeli olarak da 1 milyon 700 bin dolar para ödemiş, olmayan helikopter için ödemiş.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Vay, vay, vay! Ama istifa etti!

MURAT EMİR (Devamla) – Ve bu, 2014 ASKİ raporunda var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İstifa etti o, aklandı!

MURAT EMİR (Devamla) – Ne sonuçlanmış bilmiyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sütten çıkmış AK PARTİ’li oldu istifa edince!

MURAT EMİR (Devamla) – İstifa ederek temize çıkılmaz.

Daha beterini söyleyeyim. Bakın, AŞTİ binasını Belediye BUGSAŞ’a kiraya veriyor. Kirayı ödemiyor BUGSAŞ, Büyükşehir Belediyesi hukuki süreç yürütüyor, icra gönderiyor ve Sayıştay 2014’te de 2015’te de diyor ki: “Kardeşim, belediyenin bir kurumu belediyeye davalık olur mu, buna harç ödenir mi?” Eleştiriyor, tenkit ediyor ama sonuç yok. Bakın, buralardan milyarlarca lira avukatlara harç ödendi ve ben hangi avukata ödendiğini biliyorum ve benim Melih Gökçek’le bir sürü davam var, bana yolladığı avukat da oradan milyonlarca lira kazanan avukattır.

Sayıştay bunları denetlemeyecekse, bunları bize söylemeyecekse, biz bu denetimi burada yapamayacaksak Sayıştaya değil bu kadar milyon lira, beş kuruş bile fazladır.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, tutanakları talep etmiştiniz. Tutanaklar geldi.

BAŞKAN – Evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tutanaklarda benim söylediğim cümleden farklı bir virgöl, noktalı virgöl olmuş değil. Sayın Bostancı 17-25 Aralığındaki bu belgelerin bugün burada dile getirilmesini yani o “tape”lere atıf yapılmasını kastederek, isim de vererek “Sayın Çam, bunları kullanmak ne kadar ahlaki?” demiştir. Buradaki ahlak sorgulaması Sayın Çam’a doğrudan bir kişilik sataşmasıdır, kişiliğine sataşmadır. Bu konuda cevap hakkımızı kullanmak istiyoruz.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Özel, ben de tutanaklara baktım; direkt Sayın Çam’a herhangi bir ahlaki ya da vicdani konuyla ilgili... (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir okur musunuz Sayın Başkan?

BAŞKAN – Okudum ben, şu anda arka tarafta masada, istettim ben. Ortaya bir soru soruyor...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Açık, açık...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır...

BAŞKAN – Soru soruyor, “Ahlaki ve vicdani midir?” diye bir soru, birlikte okuduk.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet, bunları kullanmasını söylüyor.

BAŞKAN – Ben dolayısıyla sataşmadan değil de Sayın Çam’a yerinden bir dakika süre verebilirim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bakın ama siz bizim hukukumuzu zedeliyorsunuz.

BAŞKAN – Hukukunuzu koruyorum, hukukunuzu koruyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakın, bir okuyun, son cümleyi okuyun. Okuyun son cümleyi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Zan altında bırakıyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki, okuyorum son cümleyi: “Peki, aynı çetenin 17-25 Aralık darbe girişimi sırasında halk tabanı olmadığı için kendisine yandaş, kendisiyle ittifak edebilecek çevreler bulmak amacıyla ortaya attığı birtakım malzemeleri kullanmak bir ahlak ve vicdan sorunu değil mi Musa Bey?”

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet.

BAŞKAN – “...bir ahlak ve vicdan...”

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Soruyorum Sayın Başkan, soruyorum, soruyorum. Ben onu düz bir cümle olarak da kullanırım; kullansam o zaman sataşma...

BAŞKAN – Bir soru, bir sual soruyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, hepimiz ortalama zekâda insanlarız. Lütfen, bana bunu yapmayın yani!

BAŞKAN – Şimdi bakın... Sayın Özel, şimdi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şunu, bakın, hepimiz belli bir zekâ seviyesinde insanlarız.

BAŞKAN – Kesinlikle doğru.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Lütfen, birbirimize haksızlık etmeyelim. Şurada iki dakika, bir dakika meselesi değil.

BAŞKAN – Kesinlikle doğru, zaten şimdiye çoktan o iki dakikayı da vermiştim eğer vermem gerekseydi Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu cümleyi kullanma gerekçesi, Musa Çam’ın “tape”lere yaptığı atıftır. O yüzden de o cümle doğrudan kişilik haklarına sataşmadır.

Lütfen, Sayın Başkan, istirham ederim...

BAŞKAN – Sayın Özel, lütfen... Ara da verdim zaten, ben Sayın Çam’a...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama o başka bir şey.

BAŞKAN – Mecburi bir ara vermek zorunda kaldık.

Sayın Çam’a 60’a göre yerinden söz vereceğim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MUSA ÇAM (İzmir) – Yerimden değil, kürsüden...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır... Efendim olur mu?

Sayın Başkan, bakın, büyük bir haksızlık yapıyorsunuz, haksızlık yapıyorsunuz.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkan...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, kürsüden söyledi, biz de kürsüden söyleyeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Çam, yerinizden 60’a göre size vereyim, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, olmaz, doğru değil, doğru değil. Doğru değil ama yapmayın bunu.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkan, eğer bu yolu açarsanız burada çok zedeleyici sorular sorulabilir, bu yolu açmayın.

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri, bakın, biz bunu konuştuk.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkanım, bu yolu açmayın; burada çok zedeleyici sorular sorulabilir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ara da verdim, zorunlu olarak ara vermiş bulundum ve ben Sayın Çam’a -size de söyledim- 60’a göre söz vereceğimi söyledim Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bakın, bu, kişiliğe bir sataşma ve siz orada tutanağı istediniz, tutanak gelene kadar ara oldu...

BAŞKAN – Evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, siz “yerinden” dersiniz, Musa Çam’ın kürsü hakkını gasbetmiş olursunuz. Bu doğru değil.

BAŞKAN – Hayır, hayır kesinlikle... Ben ona yerinden söz vereceğim. (CHP sıralarından gürültüler)

Sayın Çam, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, “yerinden” diyorsunuz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kürsü hakkı, kürsü hakkı.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Bakın, buna izin verirsiniz...

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar, Grup Başkan Vekilinizle konuşuyorum. Lütfen, sayın milletvekilleri...

Meramını ifade ediyor, ben de anladım ve bu noktada ara da verdiğimi söyledim. Burada, ortada, direkt Musa Çam Vekilimizin şahsına yönelik bir şey değil, böyle bir soru ortaya yöneltmiş, ortaya yönelttiği bir soru olarak...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır “Sayın Çam” diyor. Son cümle ya! Son kelime “Sayın Çam.”

BAŞKAN – Konuşma, öncesinde Sayın Çam tarafından yapıldığı için...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İsim vererek söylüyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır... Son kelime “Sayın Çam”, son kelime.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İsim vererek söylüyor.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye... Sayın Bostancı, sizi dinleyeyim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İsim veriyor.

BAŞKAN - Sayın Bostancı da meramını ifade etti, o da aynı şekilde kastını ifade etti.

Buyurun Sayın Çam.

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) – Başkan, iki dakika için bu kadar uzatmaya değmez.

BAŞKAN – Değmez de... Şimdiye verirdik eğer öyle bir şey olsaydı zaten.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, Sayın Özgür Özel’in bahsettiği ortalama zekâya herhâlde ben de sahibim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Fazlasına sahiptiniz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Ne söylediğimi de biliyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Fazlasına sahiptiniz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Ne söylediğimi de biliyorum.

Ben, bu cümleyi doğrudan bir cümle olarak da kurabilirdim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – E, özür dileyin o zaman böyle bir cümle için.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Musa Bey burada bir konuşma yaptı. O konuşma içerisindeki birbirine uymayan, mantıken aksi durum teşkil eden bir hususa işaret ederek buradan bir soru sordum yoksa doğrudan suçlayabilir, 69’a girecek şekilde bir ifade kullanabilirdim. Ben öyle kullanmadım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam, 60’a göre söz vereyim mi?

MUSA ÇAM (İzmir) – Hayır.

BAŞKAN – Peki.

Söz sırası Ankara Milletvekili Necati Yılmaz’a aittir.

Buyurun Sayın Yılmaz. (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

MUSA ÇAM (İzmir) – Hayır, kürsüden söz hakkı, kürsüden...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Böyle bir usul yok!

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, yaptığınız çok ayıptır bir defa, gerçekten çok ayıptır!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Böyle bir usul yok!

MUSA ÇAM (İzmir) – Çok ayıptır yaptığınız!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yanlış yapıyorsunuz!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yılmaz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Doğru değil yaptığınız!

BAŞKAN – Ben doğru yaptığımı biliyorum ve bu Meclisi de tamamen...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bakın...

BAŞKAN – Bakın Sayın Özel, bugün garip bir durum var “İlla benim dediğim doğrudur ve ben mutlaka istediğimi yapacağım.” gibi bir yaklaşım seziyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yok öyle bir şey!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır, o, sizin iktidar anlayışınıza bir tepki!

BAŞKAN – Bu, doğru bir yaklaşım değil. Lütfen...

İç Tüzük’ü uygulamaya çalışıyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben, İç Tüzük 60’a göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Ben, beş dakika ara veriyorum.

Sonra söz vereceğim size.

Kapanma Saati: 16.17

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.32****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Bülent ÖZ (Çanakkale), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi, söz sırası...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, sisteme girmiştım efendim.

BAŞKAN – Pardon Sayın Altay, görmedim.

Sayın Altay, 60’a göre söz veriyorum.

Buyurun

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, iki oturum arasında Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel’e fiili saldırıda bulunulmak istendiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, biraz önce Genel Kurulun oturumu kapattığımızın hemen akabinde AK PARTİ Grubuna mensup bir milletvekili Grup Başkan Vekilimiz Özgür Özel’e fiili saldırıda bulunmak üzere harekete geçmiştir. Milletvekillerimizin engellemesi sonucu bu fiili saldırı gerçekleşmemiştir.

Şimdi, ben size desem ki “İç Tüzük’ün 160’ıncı maddesinin (5)’inci fıkrasına uyan bu eylemden dolayı işlem talep ediyorum.” diyeceksiniz ki efendim “Oturumu kapatmıştım; işlem yapamam.” Bunu söylemiyorum, bunun yerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun milletvekillerine seslenmek istiyorum: Saldırı amaçlı bu koridordan Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna yönelen, saldırı amaçlı yönelen bir milletvekilini indiremezseniz size yazıklar olsun!

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne gerekiyorsa yapacağız, ne gerekiyorsa.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Şiddeti savunmayın. Grup başkan vekilisin, bu ne biçim söylem!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bundan sonra ölümüne! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Yakışıyor mu?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne gerekiyorsa yapacağız.

BAŞKAN – Sayın Altay, ne Meclisimize ne milletvekilimize yakışır bir durum değil.

Sayın Bostancı, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne gerekiyorsa yapacağız bundan sonra.

MURAT DEMİR (Kastamonu) – Hadi oradan!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen.

Buyurun Sayın Bostancı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hadi gel! Hadi geç! Hadi!.. Hadi geçin bakalım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Hadi geçin, bu tarafa geçin!

MURAT DEMİR (Kastamonu) – Aynı sözü bir daha tekrarlar bakalım!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Hadi koşarak gel buraya!

BAŞKAN – Sayın Bostancı'ya söz verdim sayın milletvekilleri.

Lütfen, buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, siz ara verdiğinizde...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Göreceğiz!

MURAT DEMİR (Kastamonu) – Göreceğiz inşallah!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Dışarıda da göreceğiz.

AYŞE SULA KÖSEÖĞLU (Trabzon) – Grup başkan vekilisiniz, sorumlu davranın, arkadaşınıza sahip çıkın. Bu ne ya! Güya grup başkan vekilisiniz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Burada saldırırsanız orada da göreceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, lütfen...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Öyle yok!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, sayın grup başkan vekiliniz konuşuyor; lütfen...

6.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, milletvekillerinin birbirlerine karşı nezaket çerçevesinde davranması ve fiili bir davranışa hep birlikte karşı çıkılması gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Evet, Sayın Başkanım, siz ara verdiğinizde, burada maalesef kabul edilemez bir olay gelişti ama her olay karşılıklı ilişki çerçevesinde gelişir, kimse durup dururken herhangi bir şey yapmaz. (CHP sıralarından gürültüler) Bir dakika... Alim Bey'i orada ilk durdurmaya çalışan benim. Ben AK PARTİ Grup Başkan Vekili olarak böyle bir şeyi asla kabul etmem. Hiçbir partinin hiçbir vekili bir başka kişiye yönelik, burada ne olursa olsun böyle bir harekette bulunamaz, kabul edemeyiz. Onu ilk engellemeye çalışan bendim; buradaki arkadaşlar şahittir. Meclisin hukukunu korumak benim de görevim, Cumhuriyet Halk Partisinin de görevi, herkesin görevi. Burada hep beraber, milletin iradesini temsil eden vekiller olarak görevi hangi kurallara göre yapacağımız hususu açıktır. Zaman zaman öfkeler, kırgınlıklar, vesaire olabilir ama her zaman akliselimle ve soğukkanlılıkla davranmak aynı zamanda en başta grup başkan vekillerinin görevidir.

Orada Alim Bey ile CHP Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel arasında önce sözlü bir tartışma olmuş, sonra kesinlikle kabul edilemez bir ifade kullanmıştır Özgür Bey. Bu, elbette, o davranışı meşrulaştırmaz ama bu ifadenin yanlışlığını da görelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – O yüzden, burada -Cumhuriyet Halk Partisinden olsun, AK PARTİ'den, başka partilerden- birbirimize karşı davranışları nezaket çerçevesinde devam ettirmek ve her kim herhangi bir şekilde fiili bir davranışta bulunursa onun karşısına hep birlikte çıkmak bizim görevimiz. Zaten aslında yaşananlar da öyleydi; burada, arada olaylar çıkma emaresi gösterdiğinde Cumhuriyet Halk Partisinden sayın vekiller de, biz de hep beraber araya girerek olayları yatıştırmaya çalıştık. Meclisin hukuku bunu gerektirir. Bundan sonra da birlikte çalışacağımıza göre bu hukuka, bu nezakete dikkat ederek çalışmakta fayda var derim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özel, buyurun.

7.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, iki oturum arasında kendisine karşı fiilî saldırı girişiminde bulunulmasına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, aslında bu tip bir gerginlikten sonra gerginliğin tarafları yerine diğer grup başkan vekillerinin söz alması yerleşmiş bir uygulama ve son derece de yerindedir, hep de öyle uyguluyoruz. Ancak biraz önce Sayın Naci Bostancı “tutanak altında olmayan bir süreyle ilgili” ve “kabul edilemez bir ifade” deyince olaya bir açıklık getirelim. Olayın evveliyatı da var.

Sayın milletvekili geçmişte benimle çok iyi ilişkiler kuran ve benim de kendisine son derece saygılı davrandığım biriyken, bir gün burada, bir gerginlik sırasında yine bir fiilî taarruz ve hakarete bulunduğu için o gün “Seni çok yanlış tanıdım, bir daha da seninle görüşmem.” deyip o günden beri de hiç irtibatımın olmadığı biridir. Bugün siz oturumu kapatınca oradan bana “Özgür -işte- her şeyi sen mi biliyorsun?” falan deyince ben “Beş altı ay önce seninle irtibatı kestim çünkü senin ne mal olduğunu biliyorum veya gördüm.” diye bir ifade kullandım.

Türkçede “senin ne mal olduğunu bilme” ifadesi, içindeki “mal” kelimesi ne bir eşyaya ne bir nesneye ne bir hayvana denk gelir. Bu, “Ben senin ne olduğunu biliyorum.” demektir.

NURETTİN ARAS (İğdır) - Ama temiz dil de değil.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Bu söz kötü bir söz olsa dahi -ki olmadığını biliyorum ve o sözden dolayı da hiçbir pişmanlık duymuyorum, hissiyatım odur, hissiyatımı ifade ettim- oradan buraya öldüresiye bir koşuya başlamak son derece kabul edilemez bir davranıştır. Grup başkan vekilimiz bundan duyduğu üzüntü, rahatsızlıkla ve bizim hukukumuzu siz ve AKP Grubu korumadığı için “Kendi hukukunu bu grup artık korur.” ifadesini kullanmıştır. Olayın başladığı yere baktığınızda da iki dakikalık sözü vermemek için sizin sayın grup başkan vekilinin ifadelerine teslim olduğunuz, eşitlikten uzaklaştığımız, Musa Çam’a söz vermeyip daha sonra da oturumu kapattığınızdaki gergin ortamda başlayan, alevlenen bir durumdur. Benim sözümde ne bir hakaret vardır, benim sözümde olsa olsa sitem ve hissiyatımı söyleme vardır. Beş ay öncesine kadar en iyi sözleri söylediği birisine bir kavga sırasında -bir niteleme yapmayayım ama- bir şekilde saldıran birisinin ona sitemidir. Sayın grup başkan vekilinin bu yaklaşımı da sizin bizim hukukumuzda duymadığınız saygı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...göstermediğiniz saygı -bizim benzer durumlarda neler yaptığımızı herkes görüyor, biliyor burada- âdeta Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna bir düşman hukuku uyguluyor olmanıza tepkidir. Bu kadar net.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, Meclisin ve milletvekillerinin hukukunu zedeleyecek söz ve davranışlardan kaçınmak gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, millet bizi izliyor, hepimizi izliyor ve bu Meclisin vakarı, onuru, haysiyeti, mehabeti hepimizin söylemleri ve eylemleriyle sabitlenecektir ve hepimiz birlikte bu Meclisin de her birimizin de hukukunu ayrı korumak zorundayız.

ATİLA SERTEL (İzmir) – En çok da siz.

BAŞKAN - İstirham ediyorum sayın milletvekili. Biz bu Meclisi yönetirken -hata herkese mahsustur- hata yapabiliriz, eksikliklerimiz olur, bilmeden yanlış yapabiliriz, eleştiri yapabiliriz, eleştiri doğaldır, olması gerektir ama hiçbir surette itham edici kem söz kullanmak, kötü söz kullanmak, hakaret etmek hiçbirimizin hakkı değil. Yine konuşurken, çalışırken fiili birtakım durumlara yol açmak, bu tür ilişkileri son derece bozan, Meclisin çalışma düzenini bozan, ahengini bozan durumlardır. Hepimizin buna riayet etmesi lazım. Meclis İçtüzüğü'müz çok açık; 65, 66, 67'nci maddeleri açık, bunu bir tarafa bırakıyorum. Bunun dışında, birer milletvekili olarak ve şu anda milletin temsilcileri olarak milletin gözü önünde kem söz de kötü hareket de sahibini bağlar diyorum ve bu anlamda millet hepimize de buradaki duruşumuzla puan veriyor. Meclisin itibarı dediğimiz şey bu, Meclisin hukuku dediğimiz husus bu ve eksiklikler, hatalar, tartışmalar işin akışında doğal olarak olabilir, birbirimizi yanlış da anlayabiliriz ama ne olursunuz, itham etmeyelim, eleştirelim, tahkir etmeyelim, birbirimizle hukukumuzu zedeleyecek, Meclis dışındaki hukukumuzu da zedeleyecek söz ve davranışlardan kaçınalım diyorum.

Tekrar, göstereceğiniz ve gösterdiğiniz hassasiyetten dolayı hepinize teşekkür ediyorum. Bu Meclis hepimizin ortak Meclisi, bu milletin ortak Meclisi, milletin temsil makamı. Ne olursunuz, hatalarımızla, günahlarımızla, eksikliklerimizle birlikte birbirimizi tamamlamaya çalışalım.

Ben, bundan dolayı, hassasiyetinizden dolayı teşekkür ediyorum ve ne olursunuz, bundan sonraki süreçte en ağır eleştirileri bu kürsüde yapalım diyorum.

Tekrar hepinize teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504) (Devam)

A) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

- 1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) SAYIŞTAY (Devam)

- 1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

- 1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YARGITAY (Devam)

- 1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DANIŞTAY (Devam)

- 1) Danıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Danıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) BAŞBAKANLIK (Devam)

- 1) Başbakanlık 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

- 1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

- 1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

- 1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Söz sırası olarak Ankara Milletvekili Sayın Necati Yılmaz'ı kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Yılmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Divan, saygıdeğer milletvekilleri; sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen yurttaşlarımızı saygıyla, sevgiyle ve hiçbir zaman tükenmeyen umudumla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, iktidarın on beş yıllık uygulamalarını özetleyecek bir kelime olacaksa tereddütsüz kullanacağım sıfat bellidir; bu sıfat “çürüme”dir. Bu dönemde, yirmi yıllık parlamenter sistem deneyimimizin tüm kazanımları, yüz yıllık cumhuriyetimizin tüm nitelikleri ve inançsal değerlerimiz çürütülmüştür. Ancak daha da önemlisi, tüm inançların, öğretilerin, hatta ideolojilerin yaslanarak meşruiyet aradıkları bir başka değer var. Tüm bunlara kaide olan, insanlığın yarattığı en büyük değer ahlak. Ahlak da çürütülmüştür. Vicdan çürütüldü sevgili arkadaşlar, vicdan. Zulmünüze boyun eğmeyen, yolsuzluklarınıza göz yummayan herkesi Nuriye ve Semih’e yaptığınız gibi terörist ilan ettiniz. İnsanları ekmeklerinden ettiniz, “Ağacın kökünü yesinler.” dediniz. Örgüt üyeliğiyle yargıladınız, beraat ettiler. Şimdi, soruyorum: Şayet beraat ettilerse, suçları yoksa neden işlerinde değiller? Her değeri çürütürken siz de çürüdünüz. Çürütme sizin yönetim anlayışınızın temel karakteriymiş. Kurumları çürütmek, kuralları değersizleştirmek, keyfiliği temel yönetim anlayışı hâline getirmek sizin politikalarınızın omurgasıymış, gördük, öğrendik. Yaptığınız Anayasa değişikliği de gayet açık şekilde gösteriyor. Kurmak istediğiniz parti devletinde hiçbir kurumsallığa, hiçbir kurala gerek yok. Sistemin tamamı bir kişiden ibaret, yetkisiyle yetinmeyen bir tek kişiden ibaret. Hem Cumhurbaşkanı hem Başbakan hem parti başkanı. O, elbette ki Anayasa’ya uymaz, elbette ki Anayasa Mahkemesinin kararına saygı duymaz.

Sayın milletvekilleri, demokratik bir hukuk devletiysek bu keyfiliği kim denetleyecek? Biliyoruz ki bu iktidar artık mali açıdan denetlenemiyor. Sayıştay devre dışı bırakılmış durumda. Hukuken de denetlenemiyor. Yüksek yargı çay toplama seanslarında cübbesine ilik arama telaşında. Meclisin denetim yetkisi zaten kaldırıldı, artık siyasi denetim de yok. Halkın sandıkta yapacağı denetime gelecek olursak onu da YSK toptan alıyor. Hep birlikte yapalım, ruhuna el Fatiha. Evet, medya denetimine gelince, muhalif basına operasyonlarla gözdağı veriliyor, yandaş medya tek tek yemleniyor. Peki, bu iktidarı kim denetleyecek? Görülen o ki hukuk devleti ilkesinin güvencesi olarak kurulan Anayasa Mahkemesi iktidar partisini hukuki bir zeminde tutmak yerine kendisi tamamen siyasetin kontrolü ve denetimi altına girmiştir. Burada şu tarihi hatırlatmayı yapmak isterim: Nazi rejiminin binlerce muhalifi idama yollayan mahkemesinin başyargıcı, Hitler’e yazdığı mektupta şöyle diyor: “Führerim, bizim mahkemelerimiz bir karar verirken kararı veren hâkim siz olsanız ne karar verecek idiyse biz de o kararı vereceğiz.” Tarih bu hâkimleri de yargıladı ve lanetledi. Bu durumdan pay çıkarması gerekenler çıkarsın lütfen.

Bu Anayasa Mahkemesi, kendini inkâr eden bir mahkemedir. Bu mahkeme aynı olayla ilgili iki farklı karar verebiliyor. Anayasa Mahkemesinin milletvekilimiz Mustafa Balbay hakkında kumpas davaları sürecinde verdiği bir karar var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Arkadaşlar, oradan tehdit ediyor.

NECATİ YILMAZ (Devamla) – Bir milletvekilinin uzun tutukluluğunun hak ihlali olduğunu söyleyen bu karar, şimdi Balbay durumundaki milletvekili Gülser Yıldırım hakkında tam tersi bir karara dönüştü.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Gelsin, yiğitse gelsin, erkekse gelsin.

NECATİ YILMAZ (Devamla) – Sayın Veli Ağbaba, konuşmak istiyorum, izinle.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Oraya söyle.

NECATİ YILMAZ (Devamla) – Başkana söylüyorum o zaman, müdahalenizi istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, lütfen müdahale etmeyin konuşmacıya.

NECATİ YILMAZ (Devamla) – Mahkeme, aynı mahkeme; heyet, aynı heyet ama karar, aynı karar değil. Neden? Çünkü kararın biri darbeden önce, bir diğeri darbeden sonra verildi sevgili arkadaşlar. Bu mahkeme sadece kendisini inkâr eden değil, aynı zamanda imha eden bir mahkemedir. KHK’ler Anayasa’ya uygun mu, değil mi, bunun denetiminden kendi rızasıyla vazgeçmiştir. Anayasa’nın kendisine verdiği görev ve yetkiyi reddetmiştir. KHK’lerle ilgili gelen itirazlara “Yetki benim dışımda.” diyerek dosya kapağını kaldırmadan talepleri reddetmiştir. Mahkeme bu kararıyla Anayasa’yı rafa kaldırmıştır. OHAL sürecinde yürütmenin denetlenemeyeceğini, böylelikle yürütmenin her istediğini yapabileceğini söyleyerek bir bakıma anayasasızlığın yolunu açmıştır. Evet, dikkatli söylüyorum, bu kararlar 20 Temmuz sivil darbesi tamamlanmıştır. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, “Bir OHAL kararnamesiyle Anayasa Mahkemesi de kaldırılırsa ne olacak?” sorusu aklınıza gelebilir. Bunun cevabını mahkeme kendi kararıyla verdi, dedi ki: “Bizi kapatmanıza dair bir KHK çıkarmanıza gerek yok, biz bu kararımızla kendi kendimizi kapattık zaten.” Evet, bir canlı bomba misali kendini imha etmiş olan bu mahkemeye bütçe ayırmaya gerek var mı? Cevabını söylüyorum: Elbette ki yok. (CHP sıralarından alkışlar) Anayasa’ya değil, saraya bağlı olan mahkemenin adı “saray mahkemesi” olarak değiştirilmelidir ve bütçesi de sarayın örtülü ödeneği üzerinden karşılanmalıdır sevgili arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

On beş yıldır Türkiye’yi getirdiği yerde, yargının tepesindeki Yargıtay Başkanı yargıya güvenin yüzde 70’lerden yüzde 30’lara indiğini söyledi. Bu söz darbeden önceydi. Şimdi söylüyorum, gidin sorun vatandaşa, kaç kişinin bu yargıya güveni kalmış, gidin sorun.

Söylemiştim, yine söylüyorum, bir daha söylüyorum: Topluma kendinizi dinî duyarlılık içinde gösterdiniz, dini siyasete alet ettiniz. Bu konuda zerre kadar samimiyetiniz varsa, reddedemeyeceğiniz bir referanstan bahsedeceğim. Hazreti Ali’ye sormuşlar: “Devletin dini var mı?” demişler. Cevap vermiş: “Var, devletin dini adalettir.” demiş. (CHP sıralarından alkışlar) Devletin dini adalet olmalıdır.

Sayın Başkanım, izin verirseniz, çok insani bir meseleyle ilgili bir cümle kurmak istiyorum, kesilen süreyi dikkate alarak. Hepimizi ilgilendiren bir konu, hepimizi ilgilendiriyor Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Hiç kimse için uzatmadım, sizin için de uzatamayacağım.

NECATİ YILMAZ (Devamla) – Akciğer hastası olan bir Meclis çalışanıyla ilgili efendim.

BAŞKAN – Tamam, tamamlayın, sözünüz vardı, zamanınız vardı ama.

NECATİ YILMAZ (Devamla) – Peki, sevgili arkadaşlarım, on beş yıldır Mecliste danışmanlık yapan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECATİ YILMAZ (Devamla) – ...emekçi arkadaşımız Celal Özcan yedi aydır akciğer nakli beklemekte.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Verin Sayın Başkan, bir dakika verelim.

NECATİ YILMAZ (Devamla) – Konu bu Başkanım. Uygun mudur?

BAŞKAN – Buyurun.

NECATİ YILMAZ (Devamla) – Baştan söylüyorum: On beş yıldır Mecliste danışmanlık yapan emekçi arkadaşımız Celal Özcan yedi aydır akciğer nakli beklemekte. Hastalığında son aşamaya gelen arkadaşımızın yaşama tutunması için buradan tüm yurttaşlarımıza sesleniyorum: Kendisi şu anda Ankara Yüksek İhtisas Hastanesinde yatıyor. Akciğer organ bağışi konusunda tüm yurttaşlarımızı duyarlılığa çağırıyorum.

Genel Kurulu saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yılmaz.

Söz sırası Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan’a aittir.

Buyurun Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Danıştay ve Yargıtay bütçesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

20 Temmuz 2016 tarihinde yürürlüğe giren istinaf mahkemeleriyle alakalı düzenlemede, düzenleme yürürlüğe girdiği zaman şöyle bir olay öngörüldü, denildi ki: “İstinaf mahkemeleri yürürlüğe girince Yargıtay ve Danıştayın iş yükü azalacaktır.” Gerekeceyi getirdiğinizde -iyi hatırlıyorum- burada gerekçe konuşuluyorken, yüzde 90 oranında Yargıtayın iş yükünün, yüzde 80 oranında da Danıştayın iş yükünün azalacağına ilişkin hükümler içeriyordu.

Değerli arkadaşlarım, bakın, burada bir çizelge var, kasım ayıyla alakalı, Yargıtayın ceza dairelerine gelen dosya sayısı 22.292, çıkan dosya sayısı 29.615. Yine, hukuk dairelerine gelen dosya sayısı 10.401, çıkan dosya sayısı 29.199; bu senenin kasımı yani geçen ay itibarıyla söylüyorum değerli arkadaşlarım.

Şimdi, geline nokta, 2014’te biz mevcut üye sayılarını artırdık. 2016’da bunları azalttık. Azaltma gerekçelerimizi de ileri sürdük. Sayın Bakan dikkatli dinliyor mu bilmiyorum? Değerli arkadaşlarım -şimdi öğrendiğimiz kadarıyla, basına yansıyan bilgilere göre- Yargıtayla alakalı, Danıştayla alakalı bir düzenlemenin getirileceğini artık sağır sultan bile duydu. Anladığımıza göre, bizim öğrendiğimize göre saray gerekli olur vermiş, Yargıtaydaki üye sayısını 100 artırıyoruz, Danıştaydaki üye sayını da 26 veya 30’a yakın artırıyoruz değerli arkadaşlarım. Şimdi, bu, emme basma tulum baya döndü; bir çıkıyor, bir iniyor, bir çıkıyor, bir iniyor. Yargıtay ile Danıştayın ciddi anlamda sorunları var ama en önemli sorun... Sayın Bakan, eğer bu düzenleme yapılacaksa ki... Eğer bunu ben biliyorsam Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili olarak, bunu sağır sultan da biliyordur, bu düzenleme vardır. Daha vahim olan bir şey daha var değerli arkadaşlar, bu düzenlemeyi Türkiye Büyük Millet Meclisinden kaçırarak, Türkiye Büyük Millet Meclisinden bu düzenleme geçmeden kanun hükmünde kararnameyle bu düzenlemenin geçeceğine ilişkin bize bir bilgi geldi. Bu doğru mudur değerli arkadaşlarım, AKP Grubundaki milletvekili arkadaşlarımız? Eğer bu şekilde bir düzenleme, yüksek yargıyı düzenleyen bir düzenleme kanun hükmünde kararnameyle düzeltilerek yapılacaksa bunu kabul etmek mümkün değildir değerli arkadaşlarım. Eğer böyle bir düzenlemeyi yaparsanız bu yargı Türkiye Cumhuriyeti’nin yargısı olmaz, bu yargı majestelerinin yargısı olur değerli arkadaşlarım, majestelerinin yargısı olur. (CHP sıralarından alkışlar) O nedenle, Sayın Bakan, bu konuda duyarlı davranmanızı istiyorum.

Bakın, Yargıtaya 100 yeni üye alacaksınız, Danıştaya 26 yeni üye alacaksınız. Şimdi, bu düzenlemede, bizim aldığımız bilgilere göre, kürsüde on yedi yıllık sınırı ortadan kaldırılıyorsunuz. Diyorsunuz ki: “Kürsüde on yedi yıl görev yapmaya gerek yok.” Ne olacak? “Efendim, birinci sınıf hâkim olmak yeterli.” Birinci sınıf hâkim olmak için ne kadar görev yapmak lazım arkadaşlar, biliyor musunuz? On üç yıl. Neden on üç yıl? Şimdi bunda bir hinoğluhnlık var, AKP’nin getirdiği her düzenlemede var. Acaba neden on üç yıl Sayın Bakan? Düşündüm, ona da kendime göre şöyle bir yanıt buldum Sayın Bozdağ, o da şundan: 2002’de AKP kuruldu. Bu tarafa doğru koyduğunuz zaman on yedi yıl yetmiyor arkadaşlar, 2019 oluyor. On yedi yıllık hâkim, savcılar içerisinde önünü ilikleyen, cübbesinin önünü ilikleyen yeterli sayıda hâkim ve savcı yok. Ne yaparsınlar bunlar? E, ne yapacaklar? On üç yıla indiriyorlar ki önünü ilikleyecek hâkim ve savcılar bulsunlar değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu kabul etmek mümkün değil Sayın Bakan, açık açık ifade ediyorum. Bakın, burada Danıştaydan, Yargıtaydan temsilciler var. Bunu kabul etmek mümkün değil.

Başka bir şey daha var. Şimdiki mevcut sisteme göre, Ceza Genel Kurulunda, Hukuk Genel Kurulunda sabit bir sistem yok, dönüşümlü sistem var, hangi hâkimle muhatap olacağınızı bilmiyorsunuz. Şimdi, 100 yüksek hâkimi atıyorlar, sabit sisteme getiriyorlar, burayı şaibeli hâle getiriyorlar değerli arkadaşlarım. Bunlara ulaşabilmek, kime kim tarafından yargılama yapılacağını mevcut sistemde bulmak çok zor. Ama şimdi şunu yapıyorlar: Bakın, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itiraz diye bir yöntemi var -Sayın Bakan, bunu gayet iyi biliyorsunuz- süre diye bir olay yok. Eğer bu düzenlemeyi getirirseniz Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı otuz yıl evvel kesinleşmiş bir hükümle alakalı, bununla ilişkili olarak genel kurula başvurabilir, Ceza Genel Kurulundan istediği gibi karar çıkartabilir değerli arkadaşlarım. Yapabilir mi? Bu düzenleme geçerse yapabilir. O nedenle, böyle bir tabloyla karşı karşıyayız.

Danıştayla alakalı bir şey söylemek istemiyorum. Ben size bir şey söyleyeyim, ben Artvin’in Milletvekiliyim değerli arkadaşlarım. Benim bildiğim, yöremde çayın taban fiyatını ÇAYKUR genel müdürü belirlerdi. Ben size bir şey söyleyeyim mi? Verin bir kanun teklifi, çayın taban fiyatını Danıştay Başkanı belirlesin. (CHP sıralarından alkışlar) E, bu Danıştay Başkanı değil mi çay toplayan? Çay toplamadı mı bu Danıştay Başkanı? Danıştay Başkanının açıklamalarına baktım, ne demiş biliyor musunuz hanımefendi? “Efendim, bu nisan halk oylaması kuvvetler ayrılığını sağlamlaştırmıştır.” Merak ettim, “Bunun hukuk fakültesi mezunu olması mümkün değil.” dedim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Mutlaka Burhan Hocadır onun hocası.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Gerçekten de bütün kimlik bilgilerini çıkardım, kimse saygısızlık olarak addetmesin, AİTİA mezunu çıktı Sayın Bakan -ben Ankara Hukuk Fakültesi mezunuyum, gururla söylüyorum- hanımefendi AİTİA mezunu çıktı. Bir hukuk fakültesi mezunu kuvvetler ayrılığı ilkesiyle alakalı böyle bir düzenlemeyi ortaya koyamaz değerli arkadaşlarım.

Danıştayla alakalı yapılan bütün şeylerde yanlışlıklar var. Cübbesinin önünü iliklemeye çalışan bir Danıştay Başkanını kabul etmiyorum, şiddetle protesto ediyorum, kınıyorum değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

Majestelerinin Danıştayı var bakın, Cerattepe kararında daha önce “Cerattepe’de maden çıkartmak ihanettir.” diyen ilgili Danıştay dairesi bugün o kararı neredeyse alkışlayacaktır. Majestelerinin Danıştayı bu işte değerli arkadaşlarım. Bakın, Danıştay ve Yargıtayla alakalı bu düzenlemeleri yapmayın, eğer

bunu yaparsanız, buna ilişkin düzenlemeleri yaparsanız bu silah bir gün gelir, bu siyasi iklim tersine döner, o yapmış olduğunuz silahla gelir sizi vururlar değerli arkadaşlarım. Bunu yapmak doğru değil. (CHP sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 2010 referandumu gibi olur.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Döndü, döndü.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Bakın, 2010 referandumunda size yalvarmıştık, “Yapmayın, etmeyin, kurban olalım, bir çeteye yargıyı teslim ediyorsunuz.” demiştik. Genel Başkan demişti ki “120 militanı Yargıtaya atamışsınız.” Ne oldu arkadaşlar, ne oldu o militanlar? Sayın Bakan, tırşusunu mu kuracaksın o 120 militanın, nerede bunlar? Nerede bu militanlar? Nerede bu militanlar beyefendi? O 120 tane... (CHP sıralarından alkışlar) Bir ülkenin yargısını düşünün, 16 bin hâkim, savcısından 4 bin tanesini bakın, dördte 1’ini Fetullahçı terör örgütüne teslim eden Hükûmete yazıklar olsun diyorum, yazıklar olsun diyorum, yazıklar olsun diyorum değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar) Hani diyordunuz ya “O gece beraber bombaları yiyorduk.” Sayın Bakan, burada beraberdik o gece, 15 Temmuz akşamı bazılarınız hamaset yapıyorken ben burada bomba yiyordum. Onlara bunları böyle altın tepsiler içinde sunan, onlara otobanı açan sizlersiniz, bizler açmadık değerli arkadaşlarım. O nedenle, buradan bir kere daha Hükûmeti uyarıyorum: Yüksek yargıyla alakalı düzenlemeleri yapmak ateşle oynamaktır Sayın Bakan, ateşle oynamayın, lütfen gereğini yapın, liyakatin gereğini yapın, sadakatin gereğini yapmayın diyorum.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası şimdi İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin’e aittir.

Sayın Tekin, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜRSEL TEKİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Hükûmet Sözcüsü Sayın Bozdağ’a bir sorum var, sonra da sizlere yapıcı önerilerim olacak, hep dersiniz ya “Muhalefet yapıcı öneriler yapmak zorunda.”

Birincisi şu: Hepimizin, dünyanın yakinen takip ettiği bir Reza meselesi var. Reza meselesinde iki gün önce gördük ki “17 Aralık, 25 Aralık ben yönettim.” diyen bir Emniyet mensubunun daha önce tutuklanıp 2016 Şubat ayında serbest bırakıldığı görülüyor. Dönemin bakanı Sayın Bozdağ’dı. Şimdi, merak ediyorum: Bu ülkede bu kadar rezaletler yaratmış, özellikle arkadaşlarımıza yönelik kumpaslar kurmuş bu vatandaş nasıl serbest bırakıldı? Yetmedi, sadece serbest kalması yetmedi, bugün bu ülkenin bilim insanları konferans için yurt dışına gidemezken bu vatandaş elini kolunu sallayarak nasıl gitti? Bu sorunun cevabını istiyorum.

İkincisi: Önerilerim... Özellikle Parlamento ve Parlamento dışında kentlerde yaşanan bu sorunlarla ilgili sürekli gündeme getirdik. Ben, çeşitli arkadaşlarımız sürekli gündeme getirdi. Kentleri beton lobilerine teslim ediyorsunuz dediğimizde, karşılığında çok ciddi hakaretlerle karşı karşıya kaldık. Ne zamana kadar? Sayın Erdoğan “İstanbul’a ihanet ettik.” dedikten sonra herkesin sesi kesildi. (CHP sıralarından alkışlar) Olabilir, bazı şeyler sonradan fark edilebilir. Yetmedi, Sayın Başbakan ifade etti: “İstanbul’a kötülükler yaptık.” Yetmedi, Çevre Şehircilik Bakanı “İstanbul ve Ankara’da imar hırsızlıkları var.” dedi.

Şimdi, bütün bu yaşanmışlıkları bir milat olarak kabul edelim, en azından hani zararın neresinden dönersiniz kârdır mantığıyla size bir önerim olacak. Sayın Bakan, Hükûmet sözcüsü olarak siz de bunları not alırsanız çok memnun olurum.

Özellikle İstanbul'da, sürekli bakanın da açıklama yaparak, depremle karşı karşıya olduğumuz bir dönemi hatırlatarak İstanbul'da şu anda Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ihaleye açmış olduğu birçok yeri sizlere hatırlatmak istiyorum:

1) Bakırköy'de Florya Polis Okulu. Yani koskoca Bakırköy'de nefes alabileceğimiz tek alan kalmış, şu anda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ihaleye açılmış.

2) Daha önce FETÖ'cülere vermiş olduğunuz, Florya'nın, Küçükçekmece'nin hemen altında, şu anda tutuklu şahsın yapmış olduğu... Aynı zamanda, bunun Millî Emlak'e ait olduğunu siz de biliyorsunuz, sizler verdiniz. Onun hemen yanında 20 dönüm bir yer var, ağaçlık ve fidanlık alan; burası da ihaleye açılmış.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Dün Bakırköy Belediye Başkanı işçilere saldırıyordu.

GÜRSEL TEKİN (Devamla) – Oraya da geleceğim merak etmeyin.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Evet, oraya da gel; 1 işçi vefat etti.

GÜRSEL TEKİN (Devamla) – 3) Küçükçekmece ve Avcılar arasında âdeta nefes alabileceğiniz bir alan yok. Burası Marmara Üniversitesinin yeri, 1 milyon metrekare yer. Şurası da şu anda ihaleye çıkmış, dört etaplı ihaleye. Sizden rica ediyorum, en azından bizi ciddiye almıyorsanız Sayın Erdoğan'ın dediklerini ciddiye alarak burayı da durdurmanızı rica ediyorum.

Levent'i bilirsiniz, ortalama, İstanbul'a giden her yurttaşımız çok iyi bilir. Levent'te kafanızı kaldırdığınızda -sağınızda, solunuzda- âdeta üstünüze beton gelecekmiş gibi... Levent'te Merkez Bankasının bir tek yeri var, orası da şu anda ihaleye çıkmış.

Yetmedi, uzun süredir, maalesef İstanbul da dâhil olmak üzere Türkiye'de hiçbir şehirde başaramadığınız, adına "kentsel dönüşüm" dediğiniz, âdeta bir kentsel yıkımla karşı karşıya kalan şehirlerde Fikirtepe Eğitim ve Dumlupınar Mahalleleri neredeyse on beş yıldır bir perişanlık yaşıyor. Ve bu anlattığım yerlerin tamamına baktığınızda çoğunluğu da sizin partinize oy veren seçmenlerdir. Şu anda geldiğimiz durum bu, perişanlık. Bu perişanlığı çözmek için bir önerim var: Fikirtepe'de Bakanlığınıza ait olan bir yer var. Burası önce ihaleye çıktı, daha sonra iptal edildi. Şu anda akıbetinin ne olduğu bilinmeyen ama herhangi bir yapılaşma yapılmamış. Bunun derhâl iptal edilerek bu kentsel dönüşüme sağlanmasında büyük bir katkı olacak. Bu önerimi de sizlere aktarmak istiyorum.

En önemlisi, biliyorsunuz, şehirlerde iki yeşil alan görebilirsiniz: Bir, mezarlıklar; ikincisi, askerî alanlar. Askerî alanların tamamı bakanlıklarınıza, çeşitli kurumlara devredildi. En azından bu askerî alanların -15 milyon İstanbullunun nefes alabileceği- dokusuna dokunulmadan park alanları ve donatı alanları olarak kullanılmasını öneriyorum. Daha İstanbul'da çok yer var. Bunların tamamı, söylemiş olduğum yerler, devlete ait olan yerler olduğu için daha kolay olur. Onun dışında imara açılmaması gereken 53 tane yer var.

En son olarak da, İstanbul'da tarım alanı olarak sadece Silivri -Silivri'yi bilen İstanbullu milletvekili arkadaşlarımız var- ve ne yazık ki iki ilçemiz kaldı. Silivri'de 5 milyon metrekare tarım alanı imara açılıyor. Buna da izin vermeyin. Önümüzdeki günlerde arkadaşlarımızla da Silivri'ye gideceğiz, bunu kamuoyuyla da paylaşacağız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tekin.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) - Gürsel Bey, sizden Bakırköy'e de gelmenizi beklerdim.

GÜRSEL TEKİN (İstanbul) – Söz verilirse konuşurum.

BAŞKAN – Şimdi, söz sırası İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’a aittir.

Buyurun Sayın Tanal. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Kamu denetçiliği üzerinde söz almış bulunmaktayım. Anayasa’mızın 74’üncü maddesi uyarınca Türkiye’de kurulması gereken, ihtiyaç duyulan bir kurumdur. Ancak niçin ihtiyaç duyuldu, neden kurulması gerekir? İdarenin kötü işleyişinden dolayı, kamu hizmetlerinin gereği gibi yerine getirilmemesinden dolayı ve ülkede liyakatsizliğin, kayırmacılığın, partizanca davranmanın olması nedeniyle gerçekten ihtiyaç vardı.

Peki, ombudsmana ihtiyaç vardı. Nedir bu? Gerek idarenin hizmet kalitesinin yükseltilmesi, iyi yönetimin yerleşmesi, insan haklarının gelişmesi, hukukun üstünlüğünün sağlanması, hak arama kültürünün gelişmesi açısından çok yararlı idi. Peki, kamu denetçiliğinin bu anlamda, gerçekten baktığımız zaman anlamı nedir? Anlamına “ombudsman” deniliyor fakat Kamu Denetçiliği Kurumunun kafası bulanık. Çoğu yerde “ombudsman” kullanılıyor, “kamu denetçiliği” çok az kullanılıyor. Şimdi, kanunun adına baktığımız zaman, “kamu denetçiliği” geçiyorsa Kamu Denetçiliği Kurumu “ombudsman” kelimesinden ya vazgeçecek veya bu kavramı kanun itibarıyla değiştirmek lazım.

Baktığımız zaman, Kanada’da kamu denetçisi “vatandaşın koruyucusu”, Avusturya ve Romanya’da “halkın avukatı”, Polonya’da “sivil haklar savunucusu” diye nitelendirilmekte. Peki, bu kamu denetçisi aslında kimin karşısında, kimin yanında? Aslında kamu denetçisi tarafsız ve bağımsız olmalı. Peki, tarafsız ve bağımsız olmalı derken, Türkiye’deki uygulama böyle midir, gerçekten bu durumda mıdır? Türkiye’deki uygulama bu durumda değil. Neden bu durumda değil? Baktığımızda, Türkiye’deki siyasi partilerde -bunun ayrımını vesairesini yapmıyorum ben- burada, Türkiye’de lider sultanı söz konusu. Lider sultanın olduğu bir ülkede parti içi demokrasi yoksa, seçilen kişiler partilerin de üyesiye o Kamu Denetçiliği Kurumunun o siyasi parti aleyhine bir karar ihdas etmesi mümkün değildir. Ne demek? Kamu Denetçiliği Kurumunun Sayın Başkanı -şahsına saygı duyarım ama- AK PARTİ’nin üyesiydi, Cumhurbaşkanının Başdanışmanıydı. Geliyoruz diğer üyelere; biri AK PARTİ’nin milletvekiliydi, diğer bir arkadaşımızın eşi AK PARTİ’den milletvekili adaydı, diğer arkadaşımız AK PARTİ’nin belediye meclisi üyesiydi. Peki, arkadaşlar, siz Başkanı AK PARTİ’den alırsanız, 4 üyenin 3’ü bizzat AK PARTİ’nin üyesi olmuşsa ve diğeri dolayısıyla danışmanlık yapmışsa siz bundan kamuyu denetlemesini bekleyemezsiniz arkadaşlar, kendimizi aldatmış oluruz. Bu ne olur olsa olsa? Efendim, iş açma alanı olur, makam, mevki açma alanı olur.

SALİH CORA (Trabzon) – Çok yanlış düşünüyorsunuz.

MAHMUT TANAL (Devamlı) – Birilerine iş alanı açmış oluruz. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Arpalık olur, arpalık!

SALİH CORA (Trabzon) – Yaptığı çalışmalara bakın. Çalışmalara bak yahu!

MAHMUT TANAL (Devamlı) – Ben şunu söylemek isterim: Bakın, şu Cumhurbaşkanlığı sistemi... Bu çalıştay raporunu kim yapmış? Kamu denetçisi. Yahu Allah’tan korkun, olağanüstü hâlin çalıştayını yapmıyorsunuz, kanun hükmünde kararnamelerin çalıştayını yapmıyorsunuz, işçi çalıştayını yapmıyorsunuz, taşeron çalıştayını yapmıyorsunuz, demokrasi çalıştayını yapmıyorsunuz; neyin çalıştayını

yapıyorsunuz? Yaptığınız, Cumhurbaşkanlığı çalıştayı. Peki, bunda kimi konuşturmuşunuz? Yine konuşturulan bir profesör var, Cumhurbaşkanının Başdanışmanı; onun sevgili eşi benim dönemimde hukuk fakültesi öğrencisi ve AK PARTİ sıralarının da saygı duyduğu bir milletvekili arkadaşımız. Bunun neresi tarafsız?

Bakın, biraz önce ne yaptınız? “Ombudsman tarafsız olmalı.” diyoruz, “Partisiyle ilgisi olmaması lazım.” diyoruz. Arkadaş, AK PARTİ’nin sıralarına geldiniz, hâlen kafanızda o duygusal bağ koparılmamış. Bugüne kadar bakanlara ziyarete gittiniz; niçin, üç tane muhalefet partisi var, üç tane muhalefet partisinin ziyaretine gitmediniz? Diğer bakanların ziyaretine gitmiş ve burada açıklıyor Ombudsman. Ombudsmanlık iktidara karşı boyun bükün, el pençe olan bir yer olmamalı.

Bu anlamda ve en sonunda ne yapıyor? Mecliste konuşulan konuyla ilgili, burada, efendim, diyor ki: “Müftü nikâhı, taşeron memura veriliyor da niye müftüye verilmesin?” Sayın Başkan, hukukçusunuz, iyi bir hukukçusunuz, memur taşeron olmaz ki. Nasıl, memurla taşeronu yan yana getiriyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Yani, burada kullandığınız deyimler, bu ziyaretler vesaireler ombudsmanlıkla uzlaşan bir husus değil. Yani, bu anlamda, burada, aslında, medyayla ilgili bağlantınız. Gayet rahat, Cumhurbaşkanlığı seçiminden sonra ve bu Yenikapı olayında, FETÖ darbesinden sonra Milliyetçi Hareket Partisine de neyi söylemişsiniz? “Gidecekler, orada o kalabalığı görecekler.” diyorsunuz. Ya, arkadaş, siz CHP’ye çatıyorsunuz, MHP’ye çatıyorsunuz, HDP’ye çatıyorsunuz. Orası hangi kurum? Hâlâ hangi kurumda olduğunuzun farkında değilsiniz, ciddiyetinde değilsiniz. Orası siyaset yapma alanı değil, orası hak arama özgürlüğüdür. İnsan hakları devlet olmadan önce vardı. Yasalar hakları sınırlasa da yasalar hakları tanımasa da o haklar bizim doğuştan sahip olduğumuz haklardır. Bu var olan haklarımızı Kamu Denetçiliği Kurumu savunmak zorunda. Cizre’yle ilgili şikâyetler yaptık, ne yaptınız; Şırnak’la ilgili şikâyetler yaptık, ne yaptınız? Hepsine ret cevabı verdiniz. Nerede insan hakları kaldı, nerede kaldı bu insan hakları?

Olağanüstü hâllerle ilgili, bakın, Anayasa’nın 129’uncu maddesi diyor ki: “Kamu görevlilerine ifadesi alınmadan, savunması alınmadan cezai işlem, disiplin cezası verilemez.” Ey Anayasa Mahkemesi, ey Danıştay, ey Kamu Denetçiliği Kurumu; sizi bu Anayasa bağlamıyor, ne bağlıyor? Saray mı bağlıyor? (CHP sıralarından alkışlar) Hani, diyoruz ki biz: Bizi bağlayan uluslararası sözleşmeler, anayasalar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Devamla) – ...evrensel hukuk ilkeleri... Bunların hepsini bir tarafa bırakmışsınız. İçinizde iyi niyetli unsurlar vardır, saygı duyuyoruz.

Bakın, bir önceki Kamu Denetçiliği Kurumu mevcut olan bu kurumdan daha iyi çalışıyordu ve eskisini aratır hâle geldiniz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Yo, yo, bu daha iyi.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan’a aittir.

Buyurun Sayın Özkan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkanım, kıymetli arkadaşlar; Millî İstihbarat Teşkilatı ve Millî Güvenlik Kurulu bütçeleri üzerine görüşlerimizi, partimizin görüşlerini aktarmak üzere huzurunuzdayım.

Devlet bir kurumlar hiyerarşisidir ve devleti ayakta tutan şey o kurumların gücü, o kurumlara bizim izafe ettiğimiz güçler değil, o kurumların çalışarak, üreterek ortaya koydukları güçler, olgulardır. Bugün ne yazık ki her iki kurumumuz açısından da askerî vesayetin ortadan kalktığını, Millî İstihbarat Teşkilatının sivilleştiğini iddia ettiğimiz. Millî Güvenlik Kurulunun sivilleştiğini iddia ettiğimiz dönemlerde içine düşülen durum beni ve partimi çok üzmektedir.

Bu konuyla ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir komisyonu oluşturmuş olması Adalet ve Kalkınma Partisinin, yıllardır, çok uzun yıllardır arzu ettiğimiz büyük bir değişimin gerçekleşmesi anlamına geliyordu. Yani denetlenebilir bir Millî İstihbarat Teşkilatı, denetlenebilir bir Millî Güvenlik Kurulu. Bu konuda Adalet ve Kalkınma Partisi çok olumlu bir adım attı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir daimi komisyon oluşturdu ancak ne yazık ki komisyonu çalıştırmıyoruz. Komisyona MİT Müsteşarını çağırıyoruz, gelmiyor, AKP’li üye arkadaşlar istediği hâlde gelmiyor. Komisyona bilgi verilmesini istiyoruz, verilmiyor. Komisyon asla denetim faaliyetinde bulunamıyor. Peki, denetlenemeyen MİT’te ne oluyor?

Çok üzüntüyle bir olay aktaracağım: Üç ay kadar önce yurt dışında PKK’ya dönük bir operasyona gönderilen... MİT Müsteşarının burada olmasını çok isterdim, buna yanıt vermesini de çok isterdim, Komisyona gelmesini de çok isterdim, bürokratik oligarşiyi yıkmak için kurduğunuz söylediğiniz Adalet ve Kalkınma Partisinin MİT’in bürokratik oligarşisine yenilmemiş olmasını çok isterdim, MİT’in denetlenebilmesi için Komisyonun çalıştırılıyor olmasını çok isterdim.

SALİH CORA (Trabzon) – Müsteşar Yardımcısı burada.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Müsteşar yardımcısına soralım o zaman: Niçin PKK’yı, PKK’nın üst düzey yöneticilerini yakalayıp Türkiye’ye getirmekle görevlendirdiğiniz 4 üst düzey MİT daire başkanı onların elindedir de onların elinde esir düşmüştür de yakalanmıştır da bu operasyonla ilgili olarak Komisyona bilgi vermezsiniz?

SALİH CORA (Trabzon) – Yazılı olarak ver.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Yazılı olarak da sorduk, vermediler. Komisyondaki arkadaşlarım burada, bütün çalışmalar boyunca bunları dile getirdik. MİT’in -PKK’yla ilişkili- daire başkanlarının da içinde bulunduğu iddia edilen bu bizim çalışanlarımız, devlet memurlarımız, güvenlik ve istihbarat elemanlarımızın hangi operasyonla, nasıl ele geçirildiğini öğrenmek istiyoruz. Bununla ilgili olarak bilgi sahibi olmak istiyoruz Sayın Bakan, eleştiri getirmek istiyoruz. Millî İstihbarat Teşkilatı hangi yanlışları yapmıştır da bu durumdadır?

Millî İstihbarat Teşkilatının başındaki “millî” kelimesi Millî Amale Hizmetten bu yana gelmektedir. Millî İstihbarat Teşkilatının kuruluşu savaş meydanlarındadır, Askerî P Teşkilatından bugüne gelmiştir. Ancak bugün Millî İstihbarat Teşkilatının hangi amaçla hangi operasyonlara girdiğini ve bu operasyonları sonuçlarıyla birlikte toplumuyla, en azından Türkiye Büyük Millet Meclisindeki Komisyonla niçin paylaşmadığını bilen var mıdır? MİT Müsteşarı neden Türkiye Büyük Millet Meclisine bilgi vermek istemez? Genelkurmay Başkanı gelip bilgi verir, başkaları da gelir, verir ama MİT Müsteşarı gelmez. Neden? Niçin? Bürokratik oligarşinin, güvenlik oligarşisinin bu denli yücelmesini, yükselmesini mi istiyorsunuz? İstemediğinize göre o zaman başka bir yere mi bağlıdır?

Millî İstihbarat Teşkilatıyla ilgili düzenlemeleri neden kanun hükmünde kararnameyle yaptınız arkadaşlar, neden buna izin verdiniz? O kanunla ilgili düzenlemeyi Türkiye Büyük Millet Meclisinde

tartışsaydık, size katkı sunsaydık, belki önerilerimiz Türkiye'nin önünü açacak şeylerdi, bunu neden dinlemek istemediniz? Hep birlikte Türkiye'de oligarşik düzene karşı mücadele edeceksek, güvenlik oligarşisini değiştireceksek buna bizim katkımızı neden istemediniz? Neden bu, kanun hükmünde kararnameyle yapıldı? Örneğin takas yetkisini niçin verdiniz Sayın Cumhurbaşkanına? Takas yetkisiyle yapmak istediğiniz bugün PKK'nın elinde olan daire başkanlarını almak mıdır?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Zarrab, Zarrab.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) – Eğer katkı sunmazsak eğer tekçil yönetirseniz Sağlık Bakanının düştüğü duruma düşersiniz. Bir tarikatı temizlemek isterken bir başka tarikatın eline düşersiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Eğer tekçil yönetmek isterseniz Zarrab'la yaşadığımız sıkıntıları yaşarsınız. Bir millî istihbarat teşkilatı düşünün ki -dün Sayın Genel Başkanımız burada ifade ettiler-onunla ilgili bilgi notu yoksa, Millî İstihbarat Teşkilatı Zarrab diye bir adamın çalışmalarıyla ilgili bir bilgi notu hazırlamıyorsa kapısına kilit vursun. Eğer var da söylemiyorsa o teşkilat kimin teşkilatı, hangi şahsın teşkilatı?

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Sarayın, sarayın.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Saray istihbarat teşkilatı.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Kime bağlı, nereye çalışıyor? Türkiye'yi mi koruyor şahsı mı koruyor? Zarrab'ı mı koruyor, devleti mi koruyor?

Arkadaşlar, eğer bir gemideyssek ve bu geminin istikameti Türkiye'nin mutluluğu, huzuru, refahıysa bırakın katkı sunalım, hep beraber tartışalım, tartışılmayan her şey çürür. Bir paralel yapıyı yok ederek bir diğerine alan açıyorsanız, devletin güvenliğini bir kişiye ya da bir kişinin isteklerine yönlendiriyorsanız ve güvenlik oligarşisi o kişinin iki dudağı arasına sıkışıyorsa ve siz bunu değiştiremiyorsanız o zaman büyük hastalık var, büyük bir sorunla karşı karşıyayız.

Tekrar ediyorum: Millî İstihbarat Teşkilatı olarak son dönem çalışmalarla Abdullah Öcalan'ı, teröristbaşını oradan alıp buraya getireceksiniz ve bunu bir dünya başarısı olarak, Türkiye'ye bir gurur olarak yaşatacaksınız; aynı örgüt sizin elinizde on altı yıl sonra, o örgütle mücadele etmek zorunda olan, bütün bilgilere sahip daire başkanlarını terör örgütüne kaptıracak. Ve bu, susularak, halı altında biriktirerek temizlenecek bir kötülük değildir. Biz bu kötülüğü konuşmak zorundayız, biz bu kötülüğü tartışmak zorundayız. Eğer biz kötüye, şerre bu ülkeyi teslim edersek şerden hayır çıkartamayız, kötünden iyiye evrilemeyiz. Millî İstihbarat Teşkilatında bir oligarşik düzen var, bu oligarşik düzeni gelin hep beraber konuşarak değiştirelim. Değiştirelim, gelsin hesap versin, “Ne yaptım, ne yapmadım.” desin, “Yanlıştır, doğrudur.” desin ve Millî Güvenlik Kurulu şahsa, kişilere değil, devletin millî güvenliği olarak çalışmaya devam etsin ve eğer Sağlık Bakanlığındaki musibeti yaşarsak -size şunu söyleyeyim-vah geldi devletimizin başına.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası İstanbul Milletvekili Eren Erdem'e aittir.

Sayın Erdem, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EREN ERDEM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Bakırköy'e gelin, işçi haklarına.

EREN ERDEM (Devamla) – ...sizden, telefon aparatına gösterdiğiniz hassasiyeti...

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – İşçi haklarına gelin.

EREN ERDEM (Devamla) – Bir sıkıntınız varsa buyurun kürsüye gelin beyefendi.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Bakırköy’deki işçi haklarına gelirsın inşallah.

EREN ERDEM (Devamla) – Varsa bir sıkıntın gel buradan konuş, öyle oturduğun yerden konuşma.

BAŞKAN – Müdahale etmeyelim lütfen sayın milletvekilleri.

EREN ERDEM (Devamla) – Telefon aparatına gösterdiğiniz hassasiyeti Parlamento sarayın aparatına dönüştürülürken de göstermenizi beklerdik. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Hadi be! Hadi be!

EREN ERDEM (Devamla) – Bu mealde aparatlarla çok uğraşmamakta fayda olduğu düşüncesindeyiz.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Senin haddine mi bu?

EREN ERDEM (Devamla) – Şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesiyle ilgili söz aldım.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – “İşçi hakkı.” diyorsunuz ya, dün Bakırköy’de işçi öldü, bunu söyle.

EREN ERDEM (Devamla) – Beyefendi, konuşacaksın atla gel buraya, buradan konuş, oradan oturduğun yerden konuşma.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Hadi bakayım, hadi!

GÜLAY YEDEKİ (İstanbul) – Sen devam et, sen devam et.

VELİ AĞBABA (Malatya) – O, kurumun laf atma imamı.

EREN ERDEM (Devamla) – Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesiyle ilgili söz aldım değerli arkadaşlar. Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesi Türkiye’nin en kapsamlı ve en büyük bütçelerinden bir tanesi. Şimdi, bu bütçenin girdileri, çıktıları, faiz gelirleri, içeriği, muhtevası; bunlar Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşüldü. Ben, kurumun amacıyla ilgili, bu amacın on beş yılda ne noktaya geldiğine dair bazı meselelerin altını çizmek istiyorum. Türkiye’nin en önemli kurumlarından biri, amacının hangi noktadan nereye geldiğini tartışmak gerekiyor.

Şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesi kapsamında yürütülen hizmetler; topluma inanç hizmeti, işte bildiğimiz hutbelerin okunmasından, onların yayınlanmasından çok kapsamlı çalışmalar yapıyor.

Şimdi, geçen hafta burada iktidar partisinin bir milletvekili bir ifade kullandı, dedi ki: “Erdoğan bizim mabudumuzdur.” Kelime kelime bu, tutanaklarda da var. “Erdoğan bizim mabudumuzdur.” Mabut; aranızda Arapça bilen arkadaşlar var.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Mabut ne ya?

EREN ERDEM (Devamla) – Mabut ne demek arkadaşlar? Mabut, ne demek mabut?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Allah’ımız.”

SALİH CORA (Trabzon) – Olur mu öyle şey ya?

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Sen bilmiyor musun öyle olmadığını?

EREN ERDEM (Devamla) – Mabut ne demek?

SALİH CORA (Trabzon) – Dil sürçmesi yapmış olamaz mı?

EREN ERDEM (Devamla) – Yani o yapınca dil sürçmesi, başkası yapınca dil sürçmesi değil.

SALİH CORA (Trabzon) – Ayıp ya!

EREN ERDEM (Devamla) – Her şeye dil sürçmesi, yapma öyle, yok öyle bir şey. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Nereden gidiyorsun ya?

EREN ERDEM (Devamla) – Yok öyle bir şey.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Mabut mu olurmuş?

SALİH CORA (Trabzon) – Neredesin ya? Nerede kaldın sen ya?

EREN ERDEM (Devamla) – Ne demek mabut? Soru soruyorum, ne demek mabut?

SALİH CORA (Trabzon) – Biraz kendini geliştir ya. Ayıp ya!

EREN ERDEM (Devamla) – Mabut; bu kelimeyi zikreden arkadaşları ben Diyanet İşlerine havale ediyorum. Çıkıp bir düzeltme yaptılar mı? (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Onu Allah’a havale et, Allah’a, Diyanet İşleri tarafı.

EREN ERDEM (Devamla) – Böyle bir düzeltme yaptılar mı?

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Yapıldı.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Yaptı, yaptı.

EREN ERDEM (Devamla) – Yapmadılar.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Diyanet İşleri tarafı, Allah’a havale et.

EREN ERDEM (Devamla) – Geçelim. Sayın Bakan burada.

SALİH CORA (Trabzon) – Bütçeye gel, bütçeye.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Kimmiş o, ismini açıkla.

EREN ERDEM (Devamla) – Siz biliyorsunuz, tutanaklarda var.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yeliz, Yeliz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – İsmi açıkla.

EREN ERDEM (Devamla) – Kendisi burada olmadığı için açıklamıyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Söyle, açıkla burada, açıkla.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Düzeltme yaptı Sayın Bakan.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yeliz, Yeliz. Sayın Bakan, Yeliz.

EREN ERDEM (Devamla) – Ahmet Hamdi Çamlı, sizin milletvekiliniz.

BAŞKAN – Genel Kurula hitap edin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yeliz, Yeliz. Yeliz’i biliyorsunuz.

EREN ERDEM (Devamla) – Ahmet Hamdi Çamlı, sizin milletvekiliniz, burada değil.

Şimdi, sayın milletvekilleri, bakın, Sayın Bakan burada. Reza Amerika’ya gittikten sonra Sayın Bakan bir açıklama yaptı. Ne dedi biliyor musunuz? Bakın, kelime kelime söyleyeceğim: “Reza itirafçı yapılmıştır.” dedi.

SALİH CORA (Trabzon) – İftiracı o.

EREN ERDEM (Devamla) – Bakın, tamam, siz “iftiracı” deyin, ben Bakanın sözünü beyan ediyorum, ona şerhiniz varsa kendisine şerh koyarsınız.

“Reza itirafçı yapılmıştır.” dedi, “Fi tarihte Hazreti Meryem ile Hazreti Ayşe’ye de iftiralar etmişlerdi.” dedi. Dediniz mi Sayın Bakan, söylediniz değil mi bunu?

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Evet, söyledi.

EREN ERDEM (Devamla) – Yani Reza’nın iftira ettiği odakla, getiriyor yani iftira ettiği odak siyasi iktidar ile Hazreti Meryem, Hazreti Ayşe’yi mukayese ediyor. Şimdi, Sayın Bakan, Kur’an-ı Kerim’de Hazreti Meryem ile Hazreti Ayşe’nin temiz olduğuna, tahir olduğuna, pak olduğuna dair ayetler var.

Sizin hakkınızda böyle ayetler mi var ki böyle izahlar yapıyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Nasıl böyle bir şey söyleyebiliyorsunuz? Böyle bir söz söylenebilir mi? Diyanet İşleri Başkanlığı bu konuda bir şey söyledi mi? Bu konuda da bir şey söylemedi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Söyleyemez, onları Allah’a havale et çünkü bakana bağlı Diyanet İşleri.

EREN ERDEM (Devamla) – Şimdi, gelelim, eski bir bakanınız...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bunları saraya havale et.

EREN ERDEM (Devamla) – “Bakara makara”ya gerek bile yok, eski bir bakanınız ramazan ayında yaptığı bir ziyarette bir sohbet esnasında diyor ki: “Peygamber Efendimiz Mekke fethinden sonra kibirlendi.” Dedi değil mi?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Dedi.

EREN ERDEM (Devamla) – Kulaklarınızla duydunuz, değil mi? Sayın grup başkan vekilim, duydunuz değil mi? Peygamber Efendimiz’in kibirlendiğine dair veriyi siz nerede okudunuz? Haşa, sizin farklı bir kitap ve kaynaktan okuduğunuz bilgiler var, bizim mi haberimiz yok?

SALİH CORA (Trabzon) – Önder Sav ne dedi? Önder Sav’dan bahset.

EREN ERDEM (Devamla) – Nasıl böyle bir şeyi siz söyleyebilirsiniz? Söyleyeni niye tenkit etmediniz? Edemezsiniz.

SALİH CORA (Trabzon) – Önder Sav’dan bahset. Kişiler üzerinden konuşma, olaylar üzerinden konuş.

EREN ERDEM (Devamla) – Diyanet İşleri Başkanlığı tenkit etti mi? Etmedi. Edebilir mi? Edemez.

SALİH CORA (Trabzon) – Kişiler üzerinden konuşuyorsunuz.

EREN ERDEM (Devamla) – Niye? Çünkü siyasi iktidarın çıkarlarını korumaya dönük bir kuruma dönüştürülmüştür bu kurum, kusura bakmayın. (CHP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Önder Sav ne demişti? Peygamber Efendimiz’e hakaret etti. Milletvekiliniz Peygamber Efendimiz’e hakaret etti.

EREN ERDEM (Devamla) – Şimdi, bakın arkadaşlar, Diyanet İşlerinin yaptığı en hayırlı işlerden birini söyleyeyim size: 15 Temmuzdan sonra yayımladığı...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Cora, senin yaşın yetmez...

SALİH CORA (Trabzon) – Konuşma yapacaksa sizin milletvekillerinizin...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Senin yaşın kaç? Senin yaşın yetmez ona.

EREN ERDEM (Devamla) – Bir saniye, bir saniye... Sakin olun arkadaşlar, sakin olun.

15 Temmuzdan sonra Diyanet İşleri Başkanlığının yayımladığı FETÖ raporu, bak, FETÖ raporu arkadaşlar.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne diyor?

EREN ERDEM (Devamla) – Olağanüstü bir rapor, olağanüstü bir rapor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Cora, dinle bak.

EREN ERDEM (Devamla) – Ya, ben çok merak ediyorum, bu kadar ciddi bir analize -ki gerçekten kelimesi kelimesine biz grup olarak katılıyoruz- ve birikime sahipti bu zatımuhterem, niye 15 Temmuzdan önce böyle bir rapor yayımlamadı? Acaba siz o zamanlar beraber yol yürüyordunuz, fırça yeriz kaygısıyla mı yayımlamadılar bunu? Niçin Diyanet İşleri Başkanlığı böyle karanlık yapılanmaları o gün teşhir etmedi de 15 Temmuzdan sonra teşhir etme noktasına geldi?

VELİ AĞBABA (Malatya) – 250 kişi şehit olduktan sonra.

EREN ERDEM (Devamla) – İş işten geçmiş, ülkede darbe girişimi olmuş, o gün iş yapması gereken arkadaşlar, efendim, hiçbir şey yapmıyor.

Bakın arkadaşlar, Üstat Ali Şeriatî -ki önemli bir isimdir- çok önemli bir şey söyler, der ki: “Dindar bir toplumu, din adına ancak din adamları kandırabilirdi.”

Şimdi, gelin bakın, size birkaç şey göstereyim Diyanet İşleri ne işlerle iştigal ediyor: “Kadının elini tutmak haramdır.” efendim, “SMS yoluyla ‘Boş ol’” noktasında boşanma fetvaları. Bakın, eski Diyanet İşleri Başkanlarımızdan Ali Bardakoğlu diyor ki: “Artık müşteriye göre fetva veren yapılar ortaya çıktı.”

Değerli arkadaşlar, SMS’le eşlerimizi boşama noktasında fetvalar veriliyor. Böyle bir kurum bu kadar büyük bir bütçeyi sizce hak ediyor mu? Daha da başka bir soru soracağım: Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesinden, o kurumun, Diyanet İşlerinin bütçesinden bu ülkede Aleviler, gayrimüslimler ne kadar pay alıyor arkadaşlar? Onlar bu ülkeye vergi ödemiyorlar mı?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ödüyorlar.

EREN ERDEM (Devamla) – Onların ibadet ettiği yerlerin “ibadethane” statüsü alma hakkı yok mu sayın vekilim?

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Var, var.

EREN ERDEM (Devamla) – Oradan “Var, var.” diyorsun, varsa madem getir bir kanun teklifi, geçirelim beraber.

Seni de saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı, 60’a göre...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, İstanbul Milletvekili Eren Erdem’in 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın birinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Eren Erdem daha konuşmasının girişinde Meclisi aparata benzetmiştir, yakışsız bir benzetmedir. Meclis, 4 tane partiden oluşuyor, milletin iradesinin tecelligâhı. Burası hukuk, yasa, İç Tüzük çerçevesinde vazifesini gören bir yer. Meclisi seçen halktır, Meclisin hesap verdiği de halktır. Bunları bilerek konuşmakta ve eleştirileri yaparken dikkat etmekte fayda vardır diye öncelikle bu düzeltmeyi yapıyorum.

İkincisi, grubumuzun vekili olan Sayın Ahmet Hamdi Çamlı, bir dil sürçmesi çerçevesinde bu ifadeyi kullandığını, dün Meclis Başkanlığına yapmış olduğu başvuru neticesinde “Erdoğan bizim mabudumuz değildir.” demek isterken bir sürçülisanla bu “değil” kelimesinin çıkmadığını ifade etmiştir. Sayın Eren Erdem de bilir ki inanan insanların tek mabudu Allah’tır, başka hiçbir şekilde herhangi bir İlah söz konusu değildir. “La ilahe illallah”, inananlar böyle bakarlar. Bir dil sürçmesini burada Meclis kürsüsüne gelip konuşmak doğru olmaz. Bu tür sürçülisanlar burada kâğıtlara bakarak konuşmuyorsa her zaman her konuşmacının başına gelebilir, bunları istismar etmek uygun bir davranış değildir.

Bir başka husus, evet, Sayın Bakan cevap verecektir muhakkak ama dinî anekdotlar insanlar içindir ve onlar üzerinden benzetme bu yüzden yapılır.

Son olarak, Peygamber Efendimiz’e ilişkin hatırlatma meselesi... Peygamberimiz, her zaman kendisinin bir insan olduğunu söylemiştir, bütün insanlığa rahmet olarak gönderilmiştir. Hayatının her aşaması bizlere yani sıradan insanlara, kusurlarıyla ve sevaplarıyla bu hayatı yaşayan insanlara örnek teşkil edeceği için ilahi bir hikmetle zaman zaman kimi problemler yaşanmıştır. Nitekim, sanıyorum bahsettiği konu, Abese suresinde geçen, kör bir insanın kendisine yaklaşması ve Peygamber Efendimiz’in yüzünü ekşiterek sırtını ona dönmesi, Mekkeli zengine doğru yönelerek onunla konuşmaya devam etmesi üzerinedir. Bu, insanlara örnek olması yani “Siz böyle yapmayın.” ilahi hükmünün Peygamber Efendimiz’in hayatı üzerinden hatırlatılmasına yöneliktir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bostancı.

Sayın Özkoç, buyurun.

9.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Ahmet Hamdi Çamlı arkadaşımızın dil sürçmesiyle “mabut” dediğini kabul etsek dahi milletvekillerimize dönerek “Siz bir put yarattınız, bir puta tapıyorsunuz.” sözlerini kabul etmek mümkün değildir. Eğer sözlerinde birazcık samimiyse, gerçekten “mabut”u bir dil sürçmesiyle söylediğini söylüyorsa o zaman inanan bir insan olarak, Allah’a inanan bir insan olarak, bir Müslüman olarak kendisinin yanında neyle suçladığını bilmediği arkadaşlarına karşı sarf ettiği sözleri de bu Mecliste geri almalıdır. Kimdir o put, hangi putu yaratmışız, hangi puta tapmışız söylemek zorundadır. Bu arkadaşımız samimi değildir, bu arkadaşımız iyi niyetli değildir. Bu arkadaşımızın zihninde ne varsa, içinde, yüreğinde ne varsa ağzında da o vardır. Bu arkadaşımızın samimiyetine, iyi niyetine asla güvenmiyoruz, bunun bilinmesini istiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Bu arada sayın milletvekilleri, tabii, inandığımız değerler üzerinde her birimizin biraz daha dikkatli bir dil kullanması gerektiği yolunda ben de bir kanaatimi ifade etmek istedim.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504) (Devam)

A) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

- 1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) SAYIŞTAY (Devam)

- 1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

- 1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YARGITAY (Devam)

- 1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DANIŞTAY (Devam)

- 1) Danıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Danıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) BAŞBAKANLIK (Devam)

- 1) Başbakanlık 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

- 1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

- 1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

- 1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına son konuşmacı Hatay Milletvekili Serkan Topal.

Buyurun Sayın Topal (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Az önceki konuşmacı arkadaşım Sayın Eren Erdem’e katılıyorum. Diyanet İşlerine ayrılan bütçede vergi ödeyenlerin arasında Alevi vatandaşlarımız da var. Hazır AİHM karar vermişken gelin Alevilerin cemevlerine de yasal bir statü kazandıralım. Eğer gerçekten bu konuda samimiyseniz biz de bunu bekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanımızın komisyondaki sunumunu özellikle dinledim. Konuşmasında, afete hazırlık ve riskin azaltılması, afet sırasında yapılacaklar, afetten sonra iyileştirme çabaları konusunda gerekeni söylediler, zaten olması gerekenler de bunlar. Ancak, bunların içerisinde en önemli şey nedir Sayın Bakanım? Öngörü yani riskin azaltılması. Riskin azaltılması için neler yaptık? Bir şey yapmadık. Şimdi, bakın, öngörü çok önemlidir. Nuh Peygamber gemiyi yapmadan önce yağmur başlamamıştı, hatta bulut da yoktu. Devlet tahminlere göre yönetilmez.

Bakın, 2016 yılı bütçesinde AFAD’a 1 milyar lira ayrılmıştı, 2016’nın sonunda 3 milyar 443 milyon lira, tam 3 katı. Sayın Bakanım, bu konuda bir öngörüsüzlük var mı, yok mu soruyorum.

Ayrıca, 30 milyar para harcadığını sürekli dile getiriyor Sayın Cumhurbaşkanı. Sayın Genel Başkanımız bunu onlarca defa sordu, burada ben de bir kez daha soruyorum: Bu 30 milyar nasıl harlandı, nereye harlandı, hangi bakanlıklar eliyle harlandı?

Bakın, 2004 yılında bir kanun çıkardınız, özel hesapları kapattınız. 2004 yılında özel hesaplar kapatılırken de şunu söylediniz, dediniz ki: “Bunlar yolsuzluk kaynağıdır. Para nasıl ve ne şekilde harcanıyor, denetlenemiyor.” ve 2004 yılında özel hesapları kapattınız. Ama burada, bir önceki AFAD konuşmamda da bunu dile getirmiştım, (E) Cetveli’nin 79’uncu maddesinde aynen şöyle söylüyor Sayın Bakanım, (E) Cetveli’nin 79’uncu maddesi: “...acil yardımların yapılması amacıyla tefrik edilen ödenekler Başkanlık bütçesine gider kaydedilmek suretiyle özel hesaba aktarılır. Özel hesaptan yapılan harcamalar 5018 sayılı Kanun ile 4734 sayılı Kanundan müstesnadır.” Ne demek yani müstesna? Sayıştay denetiminden müstesnadır. Sayın Bakanım, eğer ben yanlış söylüyorsam gelip burada düzeltebilirsiniz. Burada, özel hesaba aktarılan paraların harcaması Sayıştay denetiminden müstesna mıdır, değil midir? Peki, şimdi, bu kadar parayı eğer biz milletvekilleri olarak soramayacaksak, hesabını soramayacaksak, sizler de hesabını veremeyeceksiniz millete ne diyeceksiniz? 30 milyar dolar harcanıyor, bakın, 30 milyar dolar para harcanıyor ama İstanbul’un ortasında trafik sıkıştığı zaman bir Suriyeli kız o soğukta donmamak için egzoz gazıyla ısınıyordu, hatırlıyorsunuz değil mi? Vicdanlar sızlamadı mı? 30 milyar dolar nereye harlandı? 30 milyar dolar nereye harlandı? Bir kez daha soruyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) - 30 kere anlattık, 31’inci kere yine anlatırız.

SERKAN TOPAL (Devamla) - Maalesef sadece Hatay’da 450 bin Suriyeli ve 30 milyanın içerisinde acaba şunu soruyorum... Orada çeşitli ülkelerden gelen teröristler vardı, çeşitli ülkelerden gelen birçok grup vardı. Bunlar maalesef Hatay’da ve Türkiye’nin birçok ilinde eğitim gördü, eğitim verildi ve tekrar Suriye’ye savaşa gönderildi, maalesef.

Hazine Müsteşarlığının web sitesine girdim ve merkezî yönetim borç istatistiklerine baktım. 2002 yılı Türkiye brüt dış borç stoku 129,6 milyar dolar, 2017'nin ikinci çeyreğinde 432,4 milyar dolar; 3 misli.

Buradan yüce Türk milletine sesleniyorum: 2002 yılında her yeni doğan bebek 2 bin dolar borçlu doğuyordu, oysa bugün, 2017 yılında, iktidar belli, tam tamına 5 bin dolar borçla doğuyor. İstatistiklere bakabilirsiniz. Hazine Müsteşarlığı merkezî yönetim borç istatistikleri, bunların hepsi gerçek.

Değerli milletvekilleri, 2002 yılında mazot 1,30 liraydı ve buğday 40 kuruştı yani çiftçi 3 kilo buğday satıyordu 1 litre mazot için. Oysa, bugün mazot 5 lira ve 6 kilo buğday satması gerekiyor çiftçimizin. Hani ekonomi iyiydi? Hani gelişen ekonomi? Hani yükselen ekonomi?

Yüce milletim, bunlar sizi kandırıyor, kandırıyor.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Böylece, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi söz sırası Halkların Demokratik Partisi Grubunda.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına ilk söz Mersin Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat'a aittir.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

HDP GRUBU ADINA DENGİR MİR MEHMET FIRAT (Mersin) – Sayın Divan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Bugün görüşülmekte olan 2018 Yılı Bütçe Tasarısı bana göre çok çok önemli olan bir yasa, her zaman olduğu gibi. Parlamentoların kuruluş temelinde yatan mantık zaten bu yasaya dayanıyor. Çünkü halktan toplanan vergilerin nereye, nasıl gittiğini tespit edebilmek için parlamentolar -ilk kez- kurulmuştur. Ve Türkiye Parlamento tarihine baktığımız zaman da bütçe görüşmelerinin bugünkü gibi çok layüsel bir şekilde değerlendirildiğini zannetmiyorum. Bu çok önemli yasa ve bugün Meclis sıraları bomboş.

Çok iyi hatırlıyorum, sizler de hatırlarsınız; 12 Eylül 1980 öncesi meclislerinde en önemli günlerden biri bütçe görüşmelerinin başladığı gündü ve genelde bir ay sürüyordu yani Meclis görüşmeleri bir ay sürüyordu ve ilk gün saat sınırlaması olmamak şartıyla liderler konuşurdu ve bütün Türkiye -o gün olmayan televizyonlarından dolayı- radyolarının başında bu konuşmaları dinlerdi. Bu konuşmalar minimum beş saat sürerdi kişi başı. Bir Demirel, arkasından bir Erbakan ve diğer liderler beşer saat ama nezahet ve nezaket içerisinde ve bir nevi siyaset dersi verircesine saatlerce konuşurlardı ve bu sıralar tamamen dolu olurdu, hiçbir zaman da bir ay boyunca bu sıralar boşalmazdı. O gün milletvekillerinin danışmanı yoktu, konuşma hazırlanmazdı; her milletvekili bizzat kendi şu arkada bulunan kütüphanede aylarca çalışarak konuşmalarını hazırlarlardı. Çünkü bütçeler devletin, milletin DNA'sıdır. Siyasetin hangi yönde ilerlediğinin, ekonominin hangi yönde gittiğinin bu yasaya bakarak çözümlenmesi mümkündür.

Ancak böylesine önemli bir yasayı yasak savuştururcasına eğer dinlerseniz o zaman meclislerin her seçimde yüzde 60, yüzde 70 niye yenilediğinin mantığına varabilmek mümkün olur. Çünkü siyaset, özellikle milletvekillerinin siyaset öğretisi bu Mecliste yapıldı; değerli ağabeyler, daha önce deneyimi

olanlar kendisinden sonra gelmiş olan milletvekili arkadaşlara nasıl hazırlanacağını, bütçenin nasıl inceleneceğini çok rahat gösterirlerdi. Bunun ötesinde liderler zaten o beş saatlik konuşma içerisinde ama birbirlerine hakaret etmeden, birbirlerine saygı ve sevgi içerisinde siyasetin bir saygı, bir etik meselesi olduğunu anlatırlardı, davranışlarıyla bunu öğretirlerdi.

Ancak o hâle geldik ki -özellikle 1980 sonrasında- daha önce tamamen halka kapalı olan, basına kapalı olan grup toplantıları birer seçim arenasına hâline çevrildi ve maalesef artık çocukların dahi dinlemesi ve seyretmesi, bana göre ahlaken uygun olmadığı için, aslında çocuklara seyrettirilmemesi için kırmızı işaretin, noktanın mutlaka konulması gerekir. Aslında, 1980 öncesinde -ki hâlen yasada böyledir- grup toplantıları kapalıdır; sadece ve sadece milletvekillerine, eğer iktidar partisiye hükûmete ve parti yöneticilerine açıktır ve orası, bir nevi partinin ve bu üç kuruluşun hemhâl olduğu bir yerdir. Yoksa birbirine hakaret edildiği, birbirine olmadık sözlerin söylendiği... Ve ondan sonra da burada -biraz önce olduğu gibi- birbirine saldıran milletvekillerinin neden olduğunu izah edebilmek için grup başkan vekillerinin dakikalarca dil dökmelerini dinlemek zorunda kalırsınız çünkü birbirimize o saygı, maalesef gösterilmemiştir. Hatta o hâle gelmiştir ki bu taraf muhalefet partileri içindir, bu tarafı iktidar partileri içindir. Aslında, bu taraf Cumhuriyet Senatosuna aittir, bu taraf da Meclise aittir ve hangi partiden olursa olsun hep bir arada, kardeşçe, birbirine saygı içerisinde olurlardı.

Fakat üzücü olarak bir şeyi söylemek durumundayım. Toplumun hakikaten DNA'sını bozmak durumunda kaldık. Yani düşünebiliyor musunuz, bazı istatistikler aslında toplumun ne hâlde olduğunu gösteriyor. 2008 yılında 17 milyon kutu antidepresan kullanıldığı hâlde, 2011 yılında bu 41 milyona çıkmış. Vatandaşımız ne hâlde... Yani böylesine bir toplum yarattık kısa sürede. Birbirimize karşı olan sevgi ve saygıyı maalesef siyaset adına yok ettik. Eskiden milletvekillerinin albümlerinin meslek kısmına baktığınız zaman işte avukatları görürdünüz, mühendisleri görürdünüz, ekonomistleri görürdünüz. Şimdi yeni bir grup daha çıktı: Bileği güçlü olanlar, savunucular. Bu, bilmiyorum, bu Parlamente'ye yakışmıyor, hiçbirimize yakışmıyor. Eğer birbirimize karşı sevgi ve saygıda bir noksanlık gösterir isek topluma örnek olan bizler, toplumun çıldırmasından sorumlu oluruz kanısındayım.

Bu Parlamente'de Adalet Partisi -senesini hatırlamıyorum şu anda- iktidar olduğu bir dönemde kendi partisinin milletvekillerinin bütçeyi reddetmesi üzerine iktidardan düşmüştür ve rahmetli Demirel de şunu söylerdi her zaman: "Adalet Partisinin düşüş süreci o Meclis günü başlamıştır."

Yine, hatırlarım -yaşım çok fazla şey değildi ama- rahmetli Menderes -herhâlde 1958 yılıydı- grup toplantısında, özellikle hükûmet üyelerinin, milletvekillerinin telefonuna çıkmaması veya onlara gerekli olan saygıyı göstermemesi üzerine, Bakanlar Kurulunu, onları teker teker güven oylamasına tabi tutmuş, birincisini düşürmüştür; sıra ikinci bakana gelmiştir, onu da düşürmüştür; sıra üçüncüsüne gelmiştir, onu da düşürmüştür. Bunun üzerine rahmetli Menderes kürsüye çıkmıştır ve demiştir ki: "Sizi anlıyorum, bakanlarım adına sizden özür diliyorum. Eğer siz isterseniz o kadar gücünüz var ki hilafeti dahi getirebilirsiniz." Yassıada'daki meşhur davanın da... "Hilafeti getiriyor musunuz, getirmiyor musunuz?" sorusunun cevabı, aslında o günkü grup toplantısında rahmetlinin söylemiş olduğu ve milletvekillerine vermiş olduğu değeri gösterir. O değeri kazanacak olanlar bizleriz, milletvekilleriyiz.

Evet, doğrudur, 12 Eylül'den sonra özellikle Siyasi Partiler Yasası'nda ve seçim kanunlarında yapılan değişikliklerle maalesef milletvekilliği bir nevi atama mercisi hâline gelmiştir. Bir ön seçim hemen hemen yapılmıyor. Her seçimde parti genel merkezinde yöneticiler toplanıyor ve milletvekili

listelerini yapıyor. O dönem bir kısım milletvekili -ki bunun ortalama yüzde 60, yüzde 70'i diyebiliriz- yeniden seçilmiyor, diğerleri seçiliyor veya yerlerine yenileri geliyor ve böylece aslında bir Meclis örf ve adeti teşekkül edemiyor. Onun için, durmadan Meclis İctüzüğü'ne atfediyoruz veya onu değiştirerek bir yerlere varmaya çalışıyoruz. Aslında Meclisin örf, âdetleriyle bu Meclisin yönetilmesi gerekir. Tabii ki her Meclisin bir iç tüzüğü vardır ama her meselede İç Tüzük'e başvurmak veya orada cevap aramak mümkün değildir, bulamazsınız da. Çünkü her gün yeni olaylar, yeni problemler çıkacaktır. E, bu Meclis, bu örf ve âdetlere maalesef bugüne kadar sahip olmamıştır çünkü dediğim gibi, her dönemde yani bir dönemi ortalama dört yıl olarak kabul edersek her dört yılda bir bu Meclisin neredeyse yüzde 60'ı, yüzde 70'i değişmekte ve yeni arkadaşlar gelmektedir. Tabii ki her insanın seçme ve seçilme hakkına saygı göstermemiz lazım ama bunun yanında da bu nispetteki bir değişikliği diğer demokratik ülkelerde görebilmek maalesef mümkün değildir.

Değerli arkadaşlar, Meclisi bu şekilde biraz kritik ettikten sonra bunun topluma yansımalarına baktığımız zaman, toplumun da büyük bir sıkıntı içerisinde olduğunu görüyoruz. Yani biraz önce vermiş olduğum antidepresan sayısı ve bunun yanında her 5 evlilikten 1'inin boşanmayla neticelenmekte olması bu toplumun belli sıkıntılarının olduğunu göstermektedir. Bunun yanında, suç oranı hakikaten giderek artmakta. 2002 yılında 60 bin olan hükümlü ve tutuklu sayısı 2015'te -15 Temmuz öncesinde- 180 bini bulmuştur ve bugün en çok övündüğünüz şeylerden bir tanesi de gelecek yıl 45 tane yeni cezaevinin hizmete gireceği sözüdür. Kadınlara karşı yapılan saldırılar neredeyse yüzde 1.400 artmıştır. Bu arada, özellikle nefret suçu içeren köşe yazılarında ise neredeyse yüzde 140 artış olmuştur. Böylesine bir toplumla karşı karşıyayız. Bana göre bu toplumun mesulleri de yine bizleriz.

Bir yerde insan aklıyla, insan zekâsıyla yöneticilerimiz alay ediyorlar gibi. Sayın Cumhurbaşkanımız Yunanistan'a gitti, özellikle Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş anlaşmasının yenilenmesi gerektiğini söyledi. Ben biliyorum ki Sayın Cumhurbaşkanı Lozan Anlaşması'nın yalnız Türkiye ile Yunanistan arasında yapılmadığını biliyordur; bir yanda Birinci Dünya Savaşı'nın galipleri ile diğer yanda Türkiye vardı. Dolayısıyla yalnız Yunanistan'ın veya Türkiye'nin "evet" demesiyle bu anlaşmanın değişmeyeceğini biliyordur. Yine aynı şeyi söyledi, özellikle Batı Trakya'da müftünün Lozan Anlaşması'na göre seçimle gelmesi gerekirken atanarak geldiğini söyledi. Haklıydı çünkü Lozan Anlaşması'nda böyle bir hüküm vardı. Ama peki, orada Yunan Cumhurbaşkanı kalkıp sorsaydı "Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Dostumuz, siz hakikaten Batı Trakya'da müftünün seçimle gelmesini istiyorsunuz. Peki, siz ülkenizde yüzlerce belediye başkanını yasalara aykırı olarak, yasalardaki prosedüre uygun olmayarak görevden alabiliyorsunuz. Müftünün seçimle gelmesini istiyorsunuz da peki, kendi ülkenizdeki yasaya aykırı bu şeye ne diyorsunuz?" deseydi acaba ne cevap verilebilirdi? (HDP sıralarından alkışlar)

Bir yandan da gücümüz yetene efelenebiliyoruz. Kudüs'ün İsrail'in başkenti olması yeni bir sorun değil, İsrail tarafından otuz yıl önce alınan bir karar. Yeni olan hadise, Amerika Birleşik Devletleri'nin kendi büyükelçiliğini Tel Aviv'den Kudüs'e taşımasıdır. Peki, ne tepki veriyoruz? "İsrail'le diplomatik ilişkimizi keseriz." Diplomatik ilişki kesilecek olan İsrail değil, otuz yıl öncekiydi o. Bugünkü olay Amerika Birleşik Devletleri'yle. Eğer hakikaten birileriyle diplomatik ilişki kesilmesi gerekiyorsa bu Amerika Birleşik Devletleri'dir fakat nedense ona herhâlde fazla gücümüz yetmiyor, onun için öbürüne dönüyoruz. Bunlar toplumun kabul edemeyeceği şeyler.

Tabii, Sayın Başbakan, haklı olarak iktidarın yapmış olduğu köprüleri, yolları, havaalanlarını dün burada ballandıra ballandıra anlattı. Doğruydu da hakikaten dünya çapında birçok büyük köprü yapıldı, işte üçüncü havaalanı yapılıyor. Fakat unutulmaması, gözden kaçırılmaması gereken şey, geleceğimiz, çocuklarımızın geleceği ipotek altına alınıyor bu şehir hastaneleriyle birlikte.

Evet, Osmanlı İmparatorluğu kapitülasyonlarla karşı karşıyaydı. Türkiye Cumhuriyeti devleti kurulduğunda bundan, kapitülasyonlardan kurtulduk. Bu kapitülasyonlar gayrimilliydi ancak şunu göz önünde bulundurmamız lazım ki Türkiye’de yeniden bir kapitülasyonlar devrine giriyoruz ama bir farkla; bu, millî kapitülasyon çünkü hastanelerimizi yapanlar Türk müteahhitler ama kredi aldıkları kurumlar tabii ki dış ülkeler. Dolayısıyla millî artı gayrimillî bir kapitülasyonla karşı karşıyayız, bunu nazarıtibara almamızda fayda vardır.

Ben, bir kez daha kanunun hayırlı ve uğurlu olmasını dilerken Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok değerli üyelerinin, o geçmişteki örneklerini verdiğim dönemler gibi yeniden bir dönem, bir diriliş dönemi yaşaması umuduyla hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına ikinci söz, Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder’e aittir.

Buyurun Sayın Önder. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Dengir Bey’e bu deneyimden süzülen hikmetli konuşması için teşekkür ederek başlamak istiyorum. Ziya Paşa’nın bir beytiyle cevap vermek istiyorum Dengir ağabeye. “Hayr umulur mu böyle bir gecenin seherinde.” der Ziya Paşa. Evet, temenni iyidir, iyimser bir bakıştır ama böyle bir gecenin seherinde bizi ne bekliyor ve böyle bir gecede -ya da düzelteyim- sehere kavuşmak mümkün mü? Selahattin Demirtaş’ın yazdığı kitaptan bahsetmiyorum, şafak vakti, gün.

Şimdi, şüphesiz ki bu, milletvekillerinin niteliğiyle ilgili bir şey değil Dengir ağabeyin bahsettiği iş, bir sistem meselesi. Sayın Başbakanın dün yaptığı bir belirlemede saklı bütün bu meselenin niye buralara geldiği. Birçok alametleri belirdi, herhangi birisinden yürüeyebiliriz. HDP’li belediyeler için dedi ki: “Onların durumu özel.” Asrın liderinin seslenişiyse seslenmek istiyorum: Ne özeli, genel, genel. Ne özeli? (HDP sıralarından alkışlar) Özel olan Ataşehir Belediyesi, bir tane. Siz bu memlekette 94 tane belediyeyi gasbedeceksiniz, ona da özel diyeceksiniz, sonra da milletten bir uyum, kardeşlik, kaynaşma bekleyeceksiniz. İşte “Hayr umulur mu böyle bir gecenin seherinde.” tam burada yatıyor.

Efendiler, bu memleketin coğrafi olarak üçte 1’inde seçim sonuçlarını mülga saymışsınız, üçte 1’inde seçim sonuçlarını iptal etmişsiniz -kibarlığı bir yana bırakalım, adlı adınca çağırılım-gasbetmişsiniz. Üstelik nasıl yapmışsınız bunu? 411 sayılı torba yasayla. 19 Ağustosta Meclisimiz görüşmüş bunu; bitimi biraz daha farklı, ağustos ayı sonuna doğru. Bu “kayyum”u o zaman icat etmişsiniz, yüz yılın icadı -AK PARTİ’nin- “Ne lazımsa yaparız.” diyorlar. Bugünlerde CHP’yle Kemalizm yarışına girmişler. İyi olan kazansın diyoruz, biz bu yarışta yokuz.

Şimdi, HDP’nin etkili muhalefetiyle bu kayyum meselesi bu torbadan çıkarılmış ama bu çıkarılma işlemi sayın milletvekilleri, bir işçileri bakanına sebep olmuş aynı zamanda. “Ya, bu kayyum ahlaki bir şey değil.” diye düşünen hemen sistemin dışına itilmiş. Sizin, Meclisten geçiremediğiniz, ricat ettiğiniz bir yasayı kanun hükmünde kararnameyle sürüştürmenizin, fiilî bir durum hâline getirmenizin demokrasi jargonunda varsa bir karşılığı siz söyleyin, biz de rahat edelim.

Şimdi, böylesine, bir memleketin -coğrafi olarak- üçte 1'inde -3'ü büyükşehir, 10 vilayet, 72 tane ilçe, 12 tane belde- siz burada halkın “Bu beni yerelde yönetebilir, yönetmeli ve bu yönetmeli.” dediği iradeyi bir ay içerisinde tarumar edeceksiniz, sonra da buna “özel” diyeceksiniz. Ya “özel” ile “genel”in tanımını bilmiyoruz biz ya da Başbakan bundan bihaber. Hikâyenin kalbi burada atıyor. Siz, bu 94 belediyenin seçmenine “Ya kutuplaşmayalım, kıvançta ve tasada bir olalım.” dersiniz, size hangi organıyla gülmesini istersiniz? Seçin, beğenin. Sen benim irademi yok sayıyorsun, gasbediyorsun, sonra da bana dönüp “Kıvançta ve tasada bir olalım.” diyorsun.” İmtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir kitleyiz; bunları da ezberleyin, Kemalizm konkurunda bunlar hep size lazım olacak. Ondan sonra bunu bekliyorsunuz. Vallahi, güneş batıdan doğarsa belki.

Şimdi, bu memleketin bir hizalama aracı var. “Kürt” dedin mi, “farklı inançlar” dedin mi bu memlekette hizaya girmeyecek, sistemin içine koşar adım dâhil olmayacak pek az insan var. Bu ezber her seferinde çalışıyor, o kadar vahim ki yasama dokunulmazlıkları kaldırılırken de çalıştı. Ana muhalefet partisi bunun zincirleme, müteselsilen yarın öbür gün kendisinin de başına geleceğini bilemedi, acı bir şekilde tecrübe etti.

Belediyelere “terör” dediler, bütün bu belediyelere. Bu 94 belediyenin 27 kadın belediye eş başkanı da dâhil olmak üzere daha birçoğunun davasının bile açılmadığını biliyor musunuz? Davası açılmamış, ne ile suçlandığını bilmiyor. Terörle, şiddetle ya da son zamanlarda ortaya saçılan, para pul, akçeli işlerle ilgili bir tek dosya, bir tek itham -yalan da olsa- bir şey ortaya konulmuş değil.

Bütün belediye eş başkanlarımızın şahsında, yoldaşımız, yol arkadaşımız, onurlu, güzel insan Sayın Gültan Kışanak'ı buradan selamlamak istiyorum. (HDP sıralarından alkışlar) Tutuklanması için Meclis Darbe Komisyonuna ifade vermesini beklediler ve Meclis Darbe Komisyonunda bilgisine başvuru bir şahıs ve bu Parlamentonun emektar bir vekili olarak geldiğinde bir hadsiz vekil ona dedi ki Darbe Komisyonunda: “Cemaat seni ziyaret etmiş ve sana devletin HDP'nin içindeki ya da PKK'nin içindeki ajanlarının listesini vermiş.” Bunu söyleyen insanın çok değil iki hafta sonra Pensilvanya'da dest bağlamış bir şekilde fotoğrafı çıktı. “Sevgili kardeşim, verdilerse el bağlayanlara vermişlerdir.” denildiğinde ağzını açıp bir şey demedi. Buradan gitti, uçağı Diyarbakır'a indi ve Gültan Kışanak gözaltına alındı. Onurumuzdur, diğer bütün belediye eş başkanlarımız gibi, hepsini buradan saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar) Bu ülkenin demokratik dönüşüm tarihi yazılıyor ve siz bu demokratik dönüşüm tarihinde “demokrasi” denilen şeyin yerellik, yerinden yönetim, yerelin karar süreçlerine katılması demek olduğunu ağır mahkûmiyetler ve can güvenliği ve işkence ve itibarsızlaştırma olarak ödüyorsunuz. Bu, dünyada ödenmiş en kıymetli bedellerdendir tıpkı içeride olan başta eş genel başkanlarımızın ve milletvekillerimizin olduğu gibi.

Millî Savunma Bakanlığının bütçesinde müzakere sürecine dair konuşmak istemiştin “Savaş paradigması mı, barış mı? O bize ne getiriyor, öbürü bizden ne götürüyor?” diye. Fakat zorla getirmem var İstanbul 26. Ağır Cezada, o gün mahkemede olmak zorundayım. Niye? Yasama faaliyetinden alıkoymak bu değil de nedir? Neyse ki her biri birbirinden yetkin bir sürü yoldaşımız var, bir arkadaşımız bu görevi üstlenecek.

Savaşla alınacak hiçbir yol yok. Savaşla hizalayabilirsiniz. Bundan sonra CHP'yi hizalayamayacaksınız. Niye? Bir bedel ödedi ve farkına vardı: “Bunlar öyle yani bu kadar söyledikleri gibi değil, dertleri -sözde- ‘terör’ falan değişmiş. Bunlar, muhalif olan, başkaldıran, aykırı giden,

sistemin birazcık dışında durmayı tercih eden, bize, yaptıklarımıza ayna tutan herkese düşmanmış.” Bunu deneyimlediler, öğrendiler. En kötü çatışmazlık bir günlük bir savaştan iyidir, isterse asırlarca sürsün. Konuşmaktan zarar görmüş bir toplum, bir halk gösteremezsiniz ama savaşın ortaya koyduğu toplumsal maliyet ortada. Bir çelişki var, yandığımız ve itiraz ettiğimiz bu. Müsebbibi sizsiniz, faturasını bütün ülke ödüyor ve belki de en az siz ödüyorsunuz.

Şimdi, Başkanlık Divanı üyesi olmam hasebiyle Meclis bütçesine dair de bir şeyler söylemem gerekiyor. 336 sayfa, amiyane tabirle zembil gibi, bir çalışma raporu bastırılmış. Başkanlık Divanında -işte Sevgili Başkan Vekilimiz orada, Genel Sekreterimiz orada- dilimizde tüy bitti. Arkadaşlar, “internet” denen bir şey var. Bize her seferinde gündemi böyle sayfalarca basıp dağıtmayın, mailimize atın. Belki farkında değilsiniz, inovasyon çağı diye süpürgecilere ödül vermeye benzemez bu, inovasyon böyle bir şeydir yahu, hepimiz internet okuryazarıyız. Yazıktır, bunlar için ağaç kesiliyor, kimse de açıp merak etmiyor. Soruyorum buradaki 550 vekil arkadaşımıza: Hiçbiriniz bunu evinize götürüp kütüphanenize koyar mısınız? Ben götürsem hani kapı cereyandan çarpmasın diye -zembil gibi çünkü-kapının önüne koyarım. Niye? Edebî bir değeri yok, bilimsel bir değeri yok, arşivlik bir değeri yok. 336 sayfa, birinci sınıf kuşe hamur, böyle bir şey. Peki, içinde ne var? İçi çok önemli. İçinde 5 tane avize var, 5 tane avize fotoğrafı, Çekoslovak avizesi. 5 yerde var, bir tek yerde bu ülkenin üçüncü büyük partisinin eş genel başkanlarının fotoğrafı yok. 5 tane avize fotoğrafı var, bir tane Selahattin Demirtaş fotoğrafı yok. Bekaroğlu diyordu ya: “Cami yok içinde.” Sadece cami değil, bakın neler yok. 81 ilin müftüsünün fotoğrafı var hem vallahi hem billahi ama bizden bir tane milletvekilinin fotoğrafı var, o da cezaevinde, İdris Baluken’in. Niye? Bu 15 Temmuzun yüzü suyu hürmetine. Diyanet Başkanının fotoğrafı var, Figen Yüksekdağ’ın yok. Yahu bugünlerde antiemperyalizm rüzgârına kapırtmışsınız kendinizi, Dunford’un, Amerikan Genelkurmay Başkanının bile fotoğrafı var, bizim genel başkanlarımızın fotoğrafı yok. (HDP sıralarından alkışlar) Daha kerih olanı başta Divan, hepinizden özür dileyerek söyleyeyim, söyleyeyim mi, söylemeyeyim diye çok tereddüt ettim- 2 tane de abdesthane fotoğrafı var, gene 2 tane eş genel başkanın fotoğrafı yok. Abdesthanenin fotoğrafını koymuşlar, bu 3 partinin liderlerinin fotoğrafı var, bir partinin liderinin yok.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Asansör bile var.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Devamla) – 3 tane de asansör var, babana rahmet. 3 tane asansör var; saydım, birden fazla olanları sayıyorum.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Müteahhidin fotoğrafı yok ama.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Devamla) – Onlar da var. Onları da sivil toplummuş gibi itelemişler içine. Müteahhit ne zaman sivil toplum oldu?

Herkes şahittir bir yanlış beyanda bulunuldu, “Oy birliğiyle Divanda kabul edildi bu GYODER.” denildi; değildir. Reklam spotu gibi yaptı ya, kendi adını bastı.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – FETÖ’cülerin kardeşi yaptı.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Devamla) – Başkanlık Divanı tutanaklarını açın okuyun, FETÖ’den dolayı mal varlığına el konulmuş müteahhitler...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kardeşleri...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Devamla) – ...bunun, bu GYODER’in içerisinde mevcutlar, yönetiminde, yürütmesinde varlar. Şimdi propaganda olmasın adlarını söylemeyeyim. Başkanlık Divanında söyledim, kayıtlara geçirdim.

Milletin Meclisini millet mi yapar? “Milletin Meclisini millet yapar.” demek, işte bu bütçeden yapılması demek. Yarın öbür gün Gayrimenkul Yatırım Ortaklığıyla ilgili bir yasaya burada “evet” dersanız hepimiz şaibe altına girmez miyiz? Söyledik, çifayda.

Peki, bunun yerine ne var? Bunun yerine, Allah uzun ömür ve sağlıklı ömür versin, her sayfada Meclis Başkanımızın gül cemali var. Bu “Yiyin, için, tasadduk edin.” falan, hiç bunlardan haberdar değil misiniz kardeşim? Bunu gönderirdin bütün vekillerin mailine. Bu, küçük bir örnek ama büyük bir örnek aslında. Tüm bu israf anlayışının, tüm bu hovardalık, mirasyedilik, savrukluk anlayışının kristalize olmuş bir hâli.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Talan...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Devamla) – “Bunu yapmayın.” diye de Başkanlık Divanında hiç söylememişsem üç beş kere söylemişim. Bir kere maille gönderdiler, bir eski başbakana atfedilen fıkra gibi. Demiş “Ya bu Başbakanlığın arşivi çok doldu. Bunları SEKA’ya gönderin hamur olsun.” Sonra bir durmuş, hani devlet aklı ya “Ya yine de her birinden birer fotokopi alın.” demiş. Bu akılla o akıl arasında hiçbir fark yok. Var mı Sayın Bakan? Ayıp değil mi, günah değil mi, yazık değil mi; 5 tane avize olacak? Vallahi avizenin sayısı asrın liderinin sayısından fazla, o da 4 yerde gözüküyor. Bu Çekoslovak avizesi neymiş kardeşim? Abdesthanenin ne işi var Meclis gibi... Nezahetten, mehabetten bahsediyorsunuz.

Sevgili arkadaşlar, peki ne var dedik Faaliyet Raporu içerisinde? 15 Temmuz önemli bir yer tutuyor, tutmalı da. Hayatını kaybeden bütün yurttaşlarımızı büyük bir saygıyla, rahmetle yâd ediyorum. Yaralanan, bu uğurda sağlığını kaybeden bütün insanlara, bu devletin bütün imkânlarıyla eşit, adil bir şekilde, kaydıhayat şartıyla bakmaları gerektiğini ve bu konudaki duyarlılığı desteklediğimizi belirtiyorum. Ama el insaf! Darbenin mağduru onlar, darbenin mağduru siz değilsiniz ki. Siz bu darbenin olsa olsa ve kendinizi bilerseniz mahcubu olursunuz. Nereden mi olursunuz? Burada dinliyoruz sabahdan beri, Maliyede, yargıda, Millî Eğitimde, Diyanette -müstafi bir başkan oldu Diyanette, niye gittiği, nasıl gittiği hiç konuşulmadı- hepsinden vahimi, orduda kök salmış bu yapı ve bunlara dair bütün düzenlemeleri burada -en azından son üç dönemde ben şahidim- canhıraş bir şekilde, hulusi kalple, büyük bir imanla savunmuşsanız, bu darbenin mağduru olamazsınız, mahcubu olursunuz. Bari bu mahcubiyetle durun, millet de desin ki: “Ya, tamam işte, olmuş bir şey, en azından idrak etmişler.” Bu darbenin mağduru, başta hayatını kaybedenler sonra sağlığını kaybedenler, sonra da fırsatı ganimet bilerek aşından işinden, eşinden ettiğiniz binlerce KHK mağdurdur; bu darbenin mağduru onlardır. Size ne oldu? Tırnağınız taş a değdi mi? Yok. Değmesin de ama kalkıp da böyle bu darbenin mağduruymuş gibi de her seferinde ahkâm kesip bunu bir sopa gibi muhaliflerin üzerine sallamayın.

Bu Meclis eğer bu bütçeyi hak edecekse... Cezaevinde ve her gün mahkeme kapılarında olan, sadece kürsüde yaptığı konuşmalar için, kürsüde yaptığı konuşmayı dışarıda tekrarladığı için zindanlara attığınız, kılınızı da kıpırdatmadığınız vekiller için, onların yasama faaliyetine katılması için eğer bir inisiyatif almazsanız bu paranın her kuruşu bize haramdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Devamla) - Ben kendi adıma bunu reddediyorum.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Bir abdesthane kadar kıymeti olsun bu vekillerin.

Teşekkür ederim. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Önder.

Biraz ağır oldu gerçi ifadeleriniz ama...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) – Yalan bir şey yok. Ağır olabilir, sebep olanlar utansın. Yalan varsa burada hemen özür dilerim.

BAŞKAN – Bunun mantığı sadece şu: 26'ncı Yasama Dönemi birinci devreye ait çalışmaların bir rapora dökülmesi, bir faaliyet raporu. Her kurumda aşağı yukarı olabilir. Eksik olabilir, katılmadığımız hususlar olabilir ama sadece yasama ve denetim değil, onun dışında, onunla birlikte Meclisin diğer idari faaliyetleri de dikkate alınarak bu iki yıl içerisinde yaptığı çalışmalarını kapsayan bir rapor olarak değerlendirilelim.

Teşekkür ediyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, çok kısa bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, 60'a göre vereyim Sayın Yıldırım.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım 'ın, Meclis Başkanlığının faaliyet raporu yayınlamasına karşı olmadıklarına ancak dijital çağda bunu yayınlamanın envaitürlü yolu olduğuna ilişkin açıklaması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, öyle bir sanki sataşmadan söz alıp cevap veriyormuşsunuz gibi konuştunuz ki...

BAŞKAN – Değil, hayır hayır öyle değil.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sanki hatibimiz faaliyet raporu yayınlanmasına karşıymış gibi bir algı yaratıyorsunuz. “Yayınlansın. Bunun 21'inci yüzyılda, dijital çağında envaitürlü yolu var.” diye söyledi.

İkinci bir husus: Bari ekoloji yüzü suyu hürmetine, bari çevre, bari yeşil, bari orman yüzü suyu hürmetine bu israfı ne olursunuz Divan Başkanı olarak siz de ortak olmayın.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Başkanlık adına söylendiği için, ben de Başkanlığı temsilen şu anda burayı yönetiyorum Sayın Yıldırım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Siz her şeyi temsil ediyorsunuz Sayın Başkan yani!

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504) (Devam)

A) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

- 1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) SAYIŞTAY (Devam)

- 1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

- 1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YARGITAY (Devam)

- 1) Yargıtay 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DANIŞTAY (Devam)

- 1) Danıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Danıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) BAŞBAKANLIK (Devam)

- 1) Başbakanlık 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

- 1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

- 1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

- 1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

- 1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi söz sırası Mardin Milletvekili Mithat Sancar’a aittir.

Buyurun Sayın Sancar. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

HDP GRUBU ADINA MİTHAT SANCAR (Mardin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bütçe kanun tasarısı görüşülürken, tabii, yatırımlar ve gelecek yıl için öngörülen vaatler öne çıkıyor Hükûmet kanadından. Yani ne tür önemli yatırımlar yapacakları ve bundan önceki bütçe döneminde neler yaptıkları konuşmalarının temel konusunu oluşturuyor. Benim üzerinde konuşacağım bölüm daha çok yüksek yargı organlarını kapsıyor. O zaman, bu konuda acaba ne gibi yatırımlar öngördüklerini ve geçen yılda yaptıkları hangi yatırımlarla ilgili övüneceklerini de merak ediyor insan.

Adalet alanında, yargı ve hukuk alanında ne vadediyor bu bütçe? Hükûmet bu bütçe üzerinden önümüzdeki yıl için neler yapmayı tasarlıyor? İlk karşımıza çıkan vaat kalemi yeni cezaevleri inşa etmek, öyle görünüyor. Bugüne kadar yapılanlar yetmemiş anlaşılan, yenileri planlanıyor. Şu an 2018 için 23 yeni cezaevinin inşaatının devam etmesi söz konusu. Toplam cezaevi sayısı 382, ayrıca okuduğumuz haberlere göre önümüzdeki beş yıl için 228 adet daha ceza ve infaz kurumu inşa etmeyi planlıyor Hükûmet ve bunların kapasitesi de 138 bin kişi olacaktı. Yani şu an mevcut tutuklu ve hükümlülerin yüzde 66'sı kadar daha fazla tutuklu ve hükümlü olacağı hesabını yapıyor. Şimdi, bir Hükûmet bununla övünebilir mi? Bir ülkede cezaevlerinin sayısının artması, suçun, suç oranının arttığını mı işaret eder yoksa yönetimde büyük bir adaletsizlik, çarpıklık ve kriz olduğunu mu gösterir? Hiç şüphe yok ki adaletle yönetildiğini iddia eden hiçbir devlet cezaevleri sayısını artırmakla övünmez, tutuklu ve hükümlü sayısının fazlalığıyla övünmez, övünemez.

Peki, hukuk alanında uluslararası istatistiklerdeki durum nedir, Türkiye nasıl görünüyor? Dünya Adalet Projesi'yle ilgili burada birkaç kere daha konuşma yapıldı, onların yaptıkları yıllık Hukukun Üstünlüğü Endeksi var. Türkiye 2016 yılında 113 ülke arasında 99'uncu sırada yani Türkiye Guatemala, Myanmar gibi ülkelerle aynı seviyede. Hani Myanmar'ı Arakan'da yaptığı hukuksuzluklar dolayısıyla kınıyoruz, doğru, kınamak da gerekiyor, bunlara kesinlikle karşı çıkmak gerekiyor ama Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde Myanmar'dan farklı bir yerde durmuyor şu an bu devlet. E, bununla övünebilir mi? Hükûmetin bununla övünmek gibi bir niyeti var mı, olabilir mi? Tutuklu sayısında OECD verilerine göre ilk üç sırada yer alıyor Türkiye yani 3'üncü sırada. Nüfusuna göre cezaevlerindeki insan sayısının en fazla olduğu ülkeler istatistiğinin 1'inci sırasında ABD var, 2'nci sırasında İsrail var, 3'üncü sırasında Türkiye var. Şimdi, sürekli veryansın edilen, meydan okunan İsrail'le bu konuda aynı kategoride, aynı düzeyde yer alıyor bu ülke. O zaman, birini kınadığınızda size “Ya, önce kendine bak sen, önce sen kendini bir düzelt.” diye cevap alınca kızma hakkına da sahip olmuyorsunuz, kızmamalısınız. Yapmanız gereken şey bu istatistikleri düzeltmektir. Neden bu kadar tutuklu ve hükümlü var, neden Türkiye'de cezaevleri tika basa dolu, neden daha fazla cezaevi yapılıyor?

15 Temmuz darbe girişimi, burada hep söyledik, her zaman vurguladık, hain bir girişimdi, hiçbir şekilde tasvip edilemez. 15 Temmuz gelirken bu Hükûmetin ya da AKP'nin bundan önceki hükûmetlerinin sorumluluklarını da hep hatırlattık, hesap vermesi gerektiğini de söyledik, sadece şahıslar düzeyinde değil, siyaseten de hesap vermesi gerektiğini söyledik fakat buna yanaşmıyor. Ama hiç olmazsa bir noktada tutarlı davransın diye ısrarlı görüşümüzü ve talebimizi burada da yineliyoruz.

Bakın, FETÖ diye adlandırılan, adlandırdığınız terör örgütüne mensup olduğu gerekçesiyle ihraç edilen, tutuklanan, yargılanan hâkim ve savcıların hazırladıkları fezlekeler ve yaptıkları yargılamalarda aldıkları kararlar geçerli olmamalı. Bu tür tasfiyelere Almanya'nın birleşmesinden sonraki durumu örnek veriyorlar. Hayır, sevgili arkadaşlar, oradaki durum buranın tersiydi. Eski sistemin hâkim ve savcılarının verdikleri kararlar geçersiz sayılmıştı. Gelin, bu konuda birlikte bir çalışma yapalım. Biz üzerimize düşeni yapmaya hazırız, bu konuda her türlü katkıyı vermeye hazırız. Bir kanun üzerinde birlikte çalışalım, bu yargılamaların sonuçlarını, o fezlekelerin sonuçlarını adalete göre nasıl düzeltebileceğimizi burada birlikte çalışarak kararlaştıralım. İnanacağız ki o zaman gerçekten sizin bu darbelerle derdiniz var, sizin darbe zihniyetiyle sıkıntınız var. Ancak o zaman inanırız.

Bu iktidarın, Hükûmetin övüneceği bir şey göremiyorum adalet alanında. Mesela temel hukuk ilkeleri, yüzlerce yıldır hatta binlerce yıldır geçerli olan temel hukuk ilkeleri bir çırpıda çiğneniyor. Yüz yüzelik ilkesi yargılamalarda uygulanmıyor, savunma hakkı engelleniyor, eş başkanlarımızın duruşmaya çıkma talebi reddediliyor basit gerekçelerle, gülünç gerekçelerle. Bütün temel yargılama ilkeleri bu şekilde çiğnenirken acaba bu Hükûmet şu mirası devralmakla övünebilir mi: “Türkiye’de istiklal mahkemeleriyle başlayan özel görevli yargı organlarının ve yargılamalarının uyguladığı zihniyeti biz bugün topladık, burada toplamını uyguluyoruz.” diye övünecekler mi? Mesela istiklal mahkemeleri. Biliyorum, sizin sıralardan da istiklal mahkemelerine karşı çok söz söylemiş, çok itirazda bulunmuş insan var.

Sadece birkaç örnek anlatacağım oradaki yargılama anlayışından, başkalarından da. Mesela mahkeme başkanı Ali Çetinkaya istiklal mahkemelerinin önünde savunma yapmak isteyenlerin “İstiklal mahkemeleri dava vekillerinin cambazlığına gelmez.” diye savunma hakkını engellemişti. Mesela mahkeme başkanlarından Müfit Bey “Bizim belli bir amacımız vardır, ona varmak için kanunun üstüne de çıkarız.” demiştir. Şimdi yapılan da bundan farklı değil.

Yassıada yargılamaları; biliyorum, yine, bu sıralardan çok kişi onları şiddetle eleştiriyor. “Kanunsuz suç, ceza olmaz” ilkesini, “doğal yargıç” ilkesini ihlal etti zaten, o açık, onu biliyoruz ama daha başka vahim durumlar da var. Mesela mahkeme başkanı Salim Başol’un Samet Ağaoğlu’na verdiği yanıt çok meşhurdur: “Sizi Yassıada’ya tikan kudret böyle istiyor.” Hukuksuzluklara itiraz ederken Samet Ağaoğlu, Salim Başol ona bunu söylüyor. Ayrıca daha ne hukuksuzluklar var. Ondan sonra, 12 Mart yargılamalarını mı sayalım, 12 Eylül, DGM’leri, özel yetkili mahkemeleri mi sayalım? Şimdi, “sulh ceza mahkemesi” adı altında bu özel yargı usulünün ve zihniyetinin devam ettirilmesini mi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Sayın Başkan, tamamlamama izin verir misiniz?

BAŞKAN – Hiç kimseye vermedim ya, lütfen tamamlayın. (HDP sıralarından “Hocaya süre verin.” sesleri)

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – O kadar tartışma yaşandı boş yere.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (Ankara) – Zaten sizden dinleyen yok ki.

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Bir dakika verin, tamamlayayım.

BAŞKAN - Buyurun.

MİTHAT SANCAR (Devamla) – Teşekkürler.

Zaten birkaç cümle söyleyeceğim.

İlginçtir, istiklal mahkemeleri İsmet Paşa hakkında da tutuklama kararı çıkarmıştı. Yani o kadar keyfi, nereye gideceği belli olmayan bir kudret iştahıyla, iktidar iştahıyla hareket ediyorlardı ki aynı şey ilginç bir başka örnekte de karşımıza çıkıyor: İstiklal mahkemelerinde hâkim olan bir beyefendi -adını şimdi hatırlayamadım- otuz yedi yıl sonra Yassıada'da sanık oluyor.

Şimdi, eğer adaleti düzeltmezsek, sadece elimizde var olan şiddet araçlarıyla birbirimizi tasfiye etmeye kalkarsak varabileceğimiz bir yol yok arkadaşlar. Her cephanе tüketir, gün gelir, tüketir, tükenmeyen tek cephanе adalettir; bunu unutmayın lütfen. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'a aittir.

Buyurun Sayın Doğan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MÜSLÜM DOĞAN (İzmir) – Değerli milletvekilleri, merkezî yönetim bütçesindeki Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesi hakkında partim Halkların Demokratik Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, insanlığın ulaştığı bilinç ve yaşam düzeyi anlamında kimsenin yaşam hakkı elinden alınamaz. Cinsiyeti, cinsel yönelimi, kimliği, dini ve dili yüzünden kimse dışlanamaz, ezilemez. Aleviler, Hristiyanlar, Asuriler, Süryaniler, Museviler, Ezidiler gibi ezilen ve dışlanan tüm inanç ve kültür grupları üzerindeki baskıların kaldırılması için mücadele etmek de insani bir duruş ve gerekliliktir. Zorunlu din dersinin kaldırılması, Alevilerin eşit yurttaşlık taleplerinin kabulü, cemevlerinin ibadet yerleri olarak kabul edilmesi, ayrımcılığa maruz kalan inançların ibadet yerlerine eşit muamele edilmesi, yaşanan tüm kimlik sorunlarının eşit haklar temelinde çözülmesi artık kaçınılmaz bir görev olarak karşımızda durmaktadır. Din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması, inanan ve inanmayan tüm kimliklerin kendilerini özgürce ifade etmelerinin olanaklarının yaratılması, eşitlik ve özgürlük kapsamlı laik ülkenin de demokratikleşme sürecine girmesini sağlayacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu tutum, aynı zamanda Sünni Müslümanların da inançlarının devlet tekeline kurtarılması, özgürleşmesi ve kendi inançlarını istedikleri gibi yaşamaları için mücadele anlamına gelmektedir. Açıkçası, özgürlükçü laiklik anlayışının egemen olması temel bir ihtiyaçtır artık. Aslında farklı din ve inanca sahip olan ya da herhangi bir dinî inancı olmayan yurttaşların inanç ve vicdan özgürlüğünün, eşit yurttaşlık temelinde anayasal güvenceye kavuşturulması gerekmektedir. Zorunlu din dersleri uygulamasına son verilerek her bir öğrencinin kendi inancı doğrultusunda seçmeli olarak ders ve eğitim alma hakkı yasal güvence altına alınmalıdır. Sivil din eğitimi tümüyle serbest olmalı, Diyanet İşleri Başkanlığı mevcut yapısı yalnızca koordinasyon yapacak kurum statüsüne dönüştürülmelidir.

Günümüz ihtiyacı göstermiştir ki değerli milletvekilleri, devletin din ve inanç alanından elini çekmesi, din ve inanç işlerinin topluma, inanç sahiplerine bırakılması artık zorunlu bir durumdur. İnanç topluluklarının örgütlenme özgürlüğünün önündeki tüm engeller kaldırılmalı, kendi inançlarını istedikleri gibi yaşayabilecekleri koşulların hukuk zemini yaratılmalıdır.

Diyanet İşleri Başkanlığına ayrılan bütçe, her sene bir önceki yıla kıyasla çok ciddi artışlarla da önemli boyutlara ulaşmış durumdadır.

Değerli milletvekilleri, şimdi, Alevi yurttaşların ve Müslüman olmayan inançlardan insanlarımızın vergisiyle Diyanet bütçesini oluşturuyorsunuz, bunu biz kabul edemeyiz. Bu, doğru ve ahlaki bir durum

da değildir. Kurumun literatüründe de böyle bir şey söz konusu. Yayın organlarına bakarsanız Müslim ve gayrimüslim kelimeleri kullanılmaktadır. Aslında, bu da ötekileştirici bir anlayıştır, bundan da kurumun derhâl uzaklaşması gerekmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı, aralarında Kültür ve Turizm, Ekonomi, Kalkınma, Gümrük ve Ticaret, Şehircilik, Dışişleri, Bilim, Sanayi ve Teknoloji, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlıklarının bulunduğu 9 bakanlığın tekil bütçelerinden ve Kalkınma artı Dışişleri artı Avrupa Birliği Bakanlığı ve artı Çevre ve Şehircilik Bakanlıklarının bütçelerinin toplamından fazla bir bütçeye sahiptir arkadaşlar. Çok ciddi bir bütçeyle karşı karşıyayız. Kurum bünyesinde istihdam edilen personelin sayısal dağılımı, merkezi bütçenin, AKP'nin topluma dayattığı tekçi mezhepçi din anlayışını da maalesef ortaya koymasına neden olmaktadır.

Diyanet İşleri Başkanlığı, yaklaşık 120 bin personel istihdamından kaynaklı her yıl artan bir bütçeye sahiptir. Ayrıca, bütçenin yüzde 93,35'i personel giderleri, sosyal güvenlik giderleri, mal ve hizmet alımı olarak, geriye kalan da transferler ve sermaye giderleri olarak yerini almıştır.

Değerli milletvekilleri, ayrıca, Diyanet İşleri Başkanlığının yine bu yıl için ek ödenek talebinde bulunduğunu da biliyorsunuz. 2016 kesin hesabına göre 2016 yılı için Diyanete ayrılan bütçeden fazla olarak da 89 milyonu aşkın ödenek gideri olduğu görülmektedir. Yine, Diyanet İşleri Başkanlığının 2017 yılı için 1,3 milyar liralık ek ödenek talebinde bulunduğu da basına yansımıştır ve siz de okudunuz.

Değerli milletvekilleri, din-devlet ilişkileri tarihin ilk dönemlerinden beri en fazla tartışılan, iktidarları belirleyen, toplumlarda büyük çalkantılar meydana getiren olayların başında yer almaktadır. Tarih boyunca en büyük tartışma ve dinlerin felaketi dinin, devletin ve statükonun iktidar güçlerinin emrine girmesiyle olmuştur. İnanç ve siyasal iktidar ilişkisinin yarattığı bilinen büyük felaketler inanç dünyasının en çok kabul gören dinlerinde de karşımıza çıkmaktadır. Musevilikten Hristiyanlığa ve Müslümanlığa değin siyasal iktidarlar, kendi çıkarlarına hizmet eden bir yapı oluşturma isteğinden geri durmamıştır. Din, devlet elinden, esasında siyasal iktidar elinden kurtarılmalı; Diyanet İşleri Başkanlığı, özerk bir kurumlaşma seçeneği de dâhil olmak üzere birçok model altında yeniden düşünülmeli ve acilen iktidarların politikalarından etkilenmeyecek bir statükoya, bir statüye kavuşması gerekmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığına ayrılan bütçe her yıl düzenli olarak artırılmakta ve herkesten toplanan bu vergiler sadece tek bir mezhebin ihtiyaçları doğrultusunda kullanılmaktadır. Bu ülkede yaşayan önemli sayıda Alevi yurttaşımız bulunmakta ve bu kişiler de vergileriyle Diyanet bütçesine katkıda zorunlu olarak bulunmaktadırlar. Bu durum kabul edilemez elbette ki. Ama söz konusu Alevi hakları olunca ne ibadet yerlerine saygı gösterilmekte ne de zorunlu din dersleri almak istememeleri dikkate alınmamaktadır. Uluslararası hukuk nezdinde kazanılan hiçbir kazanımın da Türkiye Cumhuriyeti devletinde karşılığı bulunmamaktadır, AİHM kararları yok sayılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde din-devlet işlerinin birbirinden ayrılması gereken yerde devlet ve din birbirlerini kontrol eden bir yapı şekline bürünmüştür. Aslında karşımızda dinsel oligarşik bir kurum, anayasal kuruluş olmasına rağmen böyle bir kurumla da karşı karşıya olduğumuzu belirtmek isterim. Tarafsızlığını yitirmiş, siyasal erkin emrine girmiş, inancın manevi erdemini koruması ve sürdürmesi, kendi özgünlüğü içinde kalması artık bu kurumun mümkün değildir. Diyanet İşleri Başkanlığı, özellikle toplumu ilgilendiren sosyal olaylarda da zamanında açıklama yapıp tavır alması gerekirken iktidarların tutumuna göre tavır belirler hâle gelmiştir.

Bir örnekle devam etmek isterim değerli milletvekilleri. ABD Başkanının Kudüs’le ilgili verdiği karar inanç kurumları tarafından ağır bir şekilde eleştirilmiştir Amerika’da ama bizim ülkemizde verilen kararlarda Diyanet İşleri Başkanlığı bu konuda bir tavır alabilmekte midir? Hiç duydunuz mu bir açıklamasını? Özellikle Alevilere yapılan yok sayma ve yönelimlere ilişkin, ev işaretleme ve benzeri ötekileştirme çalışmalarına karşı Diyanet İşleri Başkanlığının bir tepkisi, açıklaması olmuş mudur? “Bu bir provokasyondur, bu provokasyona gelmeyin. Barış içerisinde, inançlar, birbirinize saygılı olun.” diye bir açıklamasını duydunuz mu arkadaşlar? Özellikle Diyanetin ölümler sonrası yapılan uygulamalara sessiz kalması bu kurumun ne durumda olduğuna da ayrıca bir işarettir. Bildiğiniz gibi, ölümle her ne olursa olsun hüküm ortadan kalkmaktadır. Bir insan öldükten sonra, onun insan onuruna yaraşır şekilde cenazesinin defni ve bir mezar taşına sahip olması ve ardından dinî gereklerin yerine getirilmesi en tabii haktır ve bu özellikle de geride kalanlar için çok önemli, vicdani bir meseledir. Bu daha çok ahlak meselesidir de aslında ama biz geçen yıldan beri özellikle bu konuda bariz bir ayrımın yapıldığını açıkça gördük. İnsanların cenazelerinin sokaklarda teşhir edilmesinin, cenazelere yönelik muamelelerin kabul edilebilir hiçbir yönü olamaz. Kurumun bu konudaki tavrı ise kabul edilemez bir boyuttadır.

Anayasa’nın 10’uncu maddesine göre herkes din, ırk ayrımı gözetmeksizin kanun önünde eşittir ve “Hiçbir kişiye, zümreye imtiyaz tanınmaz.” der. Devlet organları bütün işlemlerinde eşitlik ilkesine göre hareket eder ama Diyanet İşleri Başkanlığına baktığımızda maalesef tek bir kesime dönük, tek bir inanca dönük ve hatta tek bir mezhebe dönük hizmet verdiği de tartışmasız bir gerçektir.

Değerli milletvekilleri, baktığımızda Osmanlı Dönemi’nde aslında durum tam tersi. Bu kurumlar, vakıflar ilişkisi çerçevesinde genelde örgütlenen ve kendi içinde o dinî örgütlenmeleri yapan kurumlardı, şeyhülislamlık makamı da aslında bu hizmetleri bu şekilde sürdürüyordu. Her dinî topluluk kendi cemaatleri çerçevesinde bu dinî örgütlenmeleri yapar durumdaydı ve mesela Ermeni Patrikhanesi de bu anlamda 2.500 kiliseyi organize edebiliyordu, din insanı yetiştiriyordu, vakıflar çerçevesinde yerelde kaynaklar aktarabiliyordu ve bu örgütlenmeyi yapabiliyordu.

Değerli milletvekilleri, aslında uzun bir konuşma hazırlamıştım ama önemli bir konuya temas etmek istiyorum. Aslında bu konuda özellikle Diyanet İşleri Başkanlığının bir koordinasyon kurumuna dönüştürülmesi... Özellikle Sayın Cumhurbaşkanı Batı Trakya ziyaretinde, Bulgaristan’daki ziyaretinde demişti ki: “Müftüleri seçimle elde edin.” Bugün ben de öneriyorum, partimiz de öneriyor. Müftülerin bence halk tarafından seçilmesi gerekiyor. Camiler özzerleştirilsin, cami dernekleri kendi bütçelerini kendileri oluştursunlar ve Diyanete de böyle bir bütçe kesinlikle tahsis edilmemesi gerekmektedir. Buradaki Diyanet İşleri Başkanlığında çalışan tüm emekçilerin de haklarını korumamız gerekiyor ama bir Alevi olarak, bir Alevi yurttaşı olarak, bu ülkenin bir yurttaşı olarak da ben vergilerimi bu kuruma helal etmiyorum arkadaşlar.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası Diyarbakır Milletvekili Nimetullah Erdoğan’a aittir.

Buyurun Sayın Erdoğan. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

HDP GRUBU ADINA NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlar; hepinize hayırlı akşamlar diliyorum. Bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyor, çok değerli Diyanetten hazıruna da buradan saygılarımı sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, ben insanlık mirasıyla ilgili, ortak değerlerle ilgili birkaç cümleyi sizinle paylaşmak üzere huzurlarınızdayım. Bildiğiniz gibi, manevi miras olarak inandığımız ve temeli vahye dayanan, peygamberler vasıtasıyla da sürekli olarak insanlığa devredilen, eskimez, eskitilmez ve asla ve asla hiçbir zaman ihmal edilemez bir miras var. Biz buna “dinî miras” diyoruz, “manevi miras” diyoruz. Mesela, peygamberlerden devredilen bu miras, Hazreti İsa dönemine baktığınız zaman, 30 yaşında bir peygamber, otuz aylık peygamberlik süresi var ve kendisi bu mirasını havarilerine devretmek suretiyle insanlığa kıyamete kadar bu şekilde bir hizmetin öncülüğünü yaptı. Daha sonra Hazreti Muhammed (SAV) Efendimiz de bu insanlık mirasını arkadaşlarına ve ehlibeytine devretti. Dikkat ederseniz, İslam tarihine baktığımız zaman, ehlibeytin bu mirasın en büyük hissedarı olmasına rağmen, âdeti tarihte ihanete uğradıklarını söylesek haksızlık yapmış sayılmayız. İşte, bu şekilde, tarihî mirasın zaman zaman emanete riayet edilmeksizin birtakım ellerde dolaşmış olması dinî skandalların da kapısını aralamıştır. Daha sonra “ulema” olarak tanımladığımız -biz her ne kadar müspet ilimler ile diğer ilimler arasında bir ayrım yapmasak da bu mirasın vârisleri olarak ulemayı tanıdık ve bu şekilde tanımladık- ne yazık ki ulema da bu mirasa zarar verdi. Ulemamız, ehlisünnet uleması genel anlamda bu mirasa zarar verdi. Peki, iyi niyetli çabalar, gayretler, mücadeleler, bu mirasa karşı borcunu yerine getirenler olmadı mı? Elbette ki oldu, elan da var, yarın da olacak ancak en önemlisi, bu mirasın yenilenme gerçekliğinden, hakikatinden uzaklaştırılması tehlikesi sürekli olarak örtbas edildi. Bu mirasın karakterinde, bu mirasın tabiatında, bu mirasın özünde yenilenme vazgeçilmezdir. Dinî terminolojiyle yani dinin kendi, İslam’ın kendi kavramlarını kullanırsak tecdit bu mirasın vazgeçilmez şartıdır. İşte, bu tecdit yaşanmadığı için bugün de hepimizin şahit olduğu din meselesi, diğer dinler meselesi, diyanet meselesi -tenzih ederek söylüyorum hocalarımı- kabul edilemez, zaman zaman bizi komik duruma düşürecek birtakım fetvaların âdeti konusu oldu.

Bakınız değerli kardeşlerim, Hazreti Peygamber Efendimiz’in (SAV) Veda Hutbesi’nin birinci paragrafında “insanlar” diye çağrısı var, insanlara çağrısı var ve bu çağrı oradaki ashabin yani Peygamberimiz’in arkadaşlarının muhatap alınarak bütün insanlığa yapılan çağrıdır. Sadece o paragrafla ilgili ben bu Meclise partim adına şu anda teklif ediyorum: Buyurunuz, o paragrafı hayata geçirin. Biz sizin bu konuda getireceğiniz her türlü öneriye de açgız ve kabulümüz. Nedir o paragraf? Özet olarak, bir teşbihte bulunuyor Hazreti Peygamber. Hac günlerini ve hac ayını, bir de oradaki o kutsal mekânları mukaddes mekânlar olarak tanımlar ve der ki: “Bunlar nasıl mukaddesse, bu günler nasıl mukaddes günlerse, bu ay nasıl mukaddes bir aysa, şu anda Mekke nasıl mukaddes bir şehirse canlarınız, mallarınız, kanlarınız mukaddestir ve her türlü tecavüzden de muhafaza edilmiştir.” Buyurunuz, bugün memleketimizde akan kanlarla ilgili, heder edilen canlarla ilgili, o kutsallıklarıyla ilgili bu paragrafı hayata geçirerek bu şekilde bu mirasa bağlılığımızı yerine getirelim.

“Terörle mücadele ediyoruz.” diyorsunuz ve getirdiniz bunu devletin bekasıyla da taçlandırdınız. Devletin bekası adaletle olur. Eğer devletin bekasını istiyorsak, devletin daim olmasını istiyorsak, devletin kaim olmasını istiyorsak, birincisi, toplumsal olarak devletin adaleti kendisine bir ahlak olarak kabul edip o şekilde... Bizim CHP’li bir arkadaşımızın Hazreti Ali’ye atfen, Kerremallahu Vecheh’ye atfen “Devletin dini olsa olsa adalettir.” dediği gerçekliği bizim bugün kabul etmemiz gerekiyor.

Biraz önceki Sayın Bakan arkadaşım Müslüm Bey cenazelerden bahsetti. Ya değerli arkadaşlar, sayın hocalarım; şimdi, defin hakkı, cenaze hakkı, ölüm hakkı yok mu? Yani insanlar öldükten sonra da bizden kurtulamıyorlar mı? Defin yapamıyoruz, aileler çocuklarını defnedemiyor. Diyanet İşleri Başkanlığımızın çıkıp... Ya, olumsuz görüş bildirin. Ben, buradan, olumlu bir görüş bildirin şeklinde haddimi aşmıyorum. Çıkın, deyin ki: “Evet, dinen bu konuda bu şekilde yapmamız gerekiyor.” Yani çıkıp birtakım, işte “Boş ol, boş ol...” veya başka konulara şu anda magazin konusu olacağınıza bu ülkenin şu anda içten içe, içten içe sürüklendiği tehlikenin, sürüklendiği uçurumun neden manevi sorumluluğunu üstlenmiyorsunuz? Neden çıkıp demiyorsunuz ki: “Bu ülkeyi manevi bağlarla biz kenetleyeceğiz, bu ülke toplumlarını bir arada biz tutacağız.” Çıkın, bunu söyleyin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Her zaman söylüyoruz.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Devamla) – Buna ihtiyacımız var, toplumun ihtiyacı var. Devletler bir şekilde kendilerini ayakta tutmayı bilirler ama toplum gidiyor, toplum parçalanıyor. Bakınız, şu anda kopuşlar artık duygusal kopuşlar değil; âdeta öyle kopuşlar yaşanıyor ki bundan sonraki nesiller emin olun bizlere rahmet okumayacak.

Bu duygu ve düşüncelerle ifadelerimi bu şekilde gönülden dile getirirken herhangi bir arkadaşımızın ve herhangi bir partinin inşallah tadını kaçırmadık, inşallah moralini bozmadık diyorum.

Bütçeniz hayırlı olsun, bütçemiz hayırlı olsun. Savaş bütçesi yerine barış bütçesi olsun, barışa vesile olsun, barış bizim hedefimiz olsun, biz de barış yolcusu olalım diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına son konuşmacı Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş.

Buyurun Sayın Danış Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun bütçesi hakkında grubum adına söz almış bulunuyorum. Evet, yanlış duymadınız, İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Türkiye’de olmayan iki olgudan söz ediyoruz. İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun olduğunu, eminim, Türkiye yurttaşlarının ezici çoğunluğu bilmiyordu. Bugün, ben, hem halkımızı selamlamak hem de Türkiye’de böyle bir kurum olduğunu söylemek istiyorum. Türkiye’de İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu var.

Çok şaşırdım ben de yani biliyorduk ama “Bu kurum ne yapar, ne yer, ne içer, hangi insan hakları ihlallerini önlemek için çaba gösterdi, Türkiye’de gerçekten hak mı kaldı, eşitlik mi kaldı?” diye sormadan etmek mümkün değil.

Evet, Türkiye’de olmayan iki şey: İnsan hakkı ve eşitlik. Eminim, bu konuda sizlerin de birçok milletvekili arkadaşın da ne zaman kuruldu, ne yaptı, belki bilgisi vardır, saygısızlık yapmak istemem, mübalağa da etmek istemiyorum ama Af Örgütü bilmiyormuş. Uluslararası Af Örgütü 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında gözaltında işkence yapıldığını ve Türkiye İnsan Hakları Kurumunun kaldırıldığını söyledi uluslararası alanda. “Bunun üzerine inceleme yapacak kurum yok.” dedi Uluslararası Af Örgütü. Adalet Bakanlığı hemen bir yalanlama yayınladı ve dedi ki: “Hayır, yanılıyorsunuz, Türkiye’de İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu var.” İşte, o zaman Türkiye de birazcık duymuş oldu.

Şimdi, faaliyette mi, değil mi, bu çok tartışıldı. Tabii ki, faaliyette değil. Kısa adı TİHEK.

Peki, daha önce ne vardı? Türkiye İnsan Hakları Kurumu vardı, o da bunun gibi esamesi okunmayan bir kurumdur. Fakat daha eşitlikçi bir versiyonu kuruldu diye bu oldu.

Tabii ki, tabela kurumu, sadece tabelası var. Bütçede bir de payı var, az da bir payı yok. Bu bütçe nereye gidiyor, bunu da tartışmamız lazım.

Şimdi, bu bütçede bütçe ayrılması ve özel bütçeyle bu kurumun ne yaptığı da bir muamma olarak orta yerde duruyor. 2012 yılında, biliyorsunuz, Türkiye İnsan Hakları Kurumu kurulmuştu, 20 Nisan 2016'da da Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu kuruldu.

Peki, kim bu kurumun üyeleri? Tabii ki, yürütmeye doğrudan bağlı üyeler. Neymiş, kurumun 8 üyesini Bakanlar Kurulu atıyormuş, 3'ünü de Cumhurbaşkanı seçiyor. Bu kurumun zaten 11 üyesi var, 11'ini de yürütme seçiyor. Ve bu kurum, baktığımızda, kendi içinde de eşit değil, 1 tane kadın üye var. Her yerde olduğu gibi yine kadınların yokluğu üzerine, kadın iradesinin olmadığı kurumlardan bir tanesi.

Peki, bu kurumun Hükûmetin, yürütmenin icraatlarına imza atmak dışında bir seçeneği var mı? Tabii ki, yok, olamaz. Yürütmeye doğrudan doğruya bağlı olan, varlık sebebini yürütmeden alan, dışarıdan hiçbir denetimin olmadığı, sivil toplumdan, bağımsız kurumlardan, akademi dünyasından, hukukçulardan, barolardan kimsenin yer almadığı bir kurum Hükûmetin icraatını imzalamakla görevli İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu diyebiliriz.

Tabii ki, Hükûmet bu konuda bir taşla iki kuş vuruyor, kendi icraatlarını da meşrulaştırıyor; İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu var diye eminim uluslararası alanda ciddi ciddi böbürleniyordur, ne de olsa kâğıt üstünde bu konuda bir kurum var.

Bir de bütçeye ilişkin bir şey söylemek isterim, neymiş bütçesi? Bir sağlamasını yapalım, acaba bu bütçeyle ne yapılmış? Sayıştay tarafından bütçeye ilişkin tespitler yapılmış. Kurumun 2016 yılı bütçesi 5 milyon 957 binmiş, gelir ve ödenek öngörülmüş. Yıl içinde 6 milyon 467 bin ödenek alınmış, bunun 4 milyon 116 bin 845 TL'si tenkis edilmiş çünkü çalışmamış, hiçbir şey yapmamış. Hani Türkiye'de hiç hak ihlali yok ya, her şey güllük gülistanlık ya, böyle bir ülkede bütçenin -Allah var, haklarını yemeyelim- bir kısmını tenkis etmişler ama yine de bir harcamaları var, 2 milyon 350 bin 154 lira. Bu bütçeyi nereye harcadınız?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Personel gideri...

MERALDANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Vatandaş benim inim inlerken, işkence görürken, cenazelerini defnedemezken, cenazeler buzlukta dondurulurken, vatandaş gösteri hakkını kullanamazken, DBP'li belediyelere kayyum atanırken, hiçbir hak yokken bu kurum ne işe yarıyor? Bunu da buradan yüksek sesle sormak istiyoruz.

Şimdi, burada kesinlikle Hükûmetin boyunduruğu altında olan bir kurum. Bir de sıkı durun, başvuru kabul etmiyor. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu var ama başvuru yapamıyorsunuz. Bu konuda Af Örgütünün açıklamasına cevap veren Adalet Bakanlığı umarız bu kurumun ne yiyip ne içtiğini, ne iş yaptığını da yakında açıklar, bizler de öğreniriz.

Şimdi, bununla ilgili OHAL Komisyonu var biliyorsunuz, hâlâ bir açıklama yapmadı, TİHEK'i de aslında bununla kıyaslayabiliriz. Yani aradığınız kuruma şu anda ulaşamıyor. Hani telefonda arıyoruz ya, "Aradığınız numaraya şu anda ulaşamıyor." diyor, şu anda bu kuruma da ulaşamıyor. Orada uzakta bir kurum var, gitmesek de görmesek de o kurum Türkiye'nin kurumu ama hiçbir işe yaramıyor tabii ki.

Şimdi, Türkiye'nin şu anda en yakıcı sorunları, Kürt sorunu bağlamında tabii ki eşitlik meselesi, eşit ve özgür yurttaşlık meselesi. Her ne kadar, burada, ha bire, bizim beyanlarımıza karşı Hükûmet yetkilileri "Kürtler bu ülkenin eşit ve özgür yurttaşdır." diyorsa da aman ha, buna aldanmayın. Eşit ve özgür yurttaş değiller, hâlâ ana dillerinde eğitim göremeyen, hâlâ kendi düşüncelerini, kültürlerini, kimliklerini açıkça beyan edemeyen ve sadece Kürt olduğu için, Kürt hak ve özgürlüklerini savunduğu için, binlerce insanın cezaevinde, hapishanelerde tutsak edildiği bir dönemde yaşıyoruz. İşkence, bütün iddialarımıza rağmen "yok" deniliyor ama işkence olanca hızıyla ve sistematik bir şekilde devam ediyor.

15 Temmuz darbe girişiminden sonra ülkede bütün hak ve özgürlükler askıya alındı ve bu askı neticesinde öyle bir hâldeyiz ki TİHV Dokümantasyon Merkezinin verilerine göre kolluk güçlerinin yargısız infazı 36 kişi. 36 kişi can vermiş. Güvenlik güçlerine ait zırhlı araçların çarpması sonucu 6'sı çocuk olmak üzere 23 kişi yaşamını yitirmiş. Adalet Bakanlığının resmî verilerine göre 66 mahpus intihar etmiş ve 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ise 40 mahpusun intihar ettiği ifade edilmiştir. Bunlar intihar mı değil mi bilmiyoruz ama bu rakam kesinlikle gerçeği yansıtmıyor, bunu biliyoruz.

Adana'da, Kürkçüler Cezaevinde "Mehmet Kil intihar etti." deniliyor, hâlâ araştırmalarımız devam ediyor, kesinlikle intihar ettiğine inanmıyoruz. Ve bu ölümler, birçok rakam var, işçi sağlığıyla ilgili, iş güvenliğiyle ilgili, ihraçlarla ilgili tablo tarihin en ağır dönemini yansıtıyor ama şu anda bizi izleyen yurttaşlar, halk ne diyor? "Ya, güllük gülistanlık bütçe görüşülüyor." Bu bütçe, halkın talep ettiği, halkın taleplerini karşılayan bir bütçe değil, bu bir savaş bütçesidir. Biz, barış bütçesi talep ederken, eşitlik ve özgürlük talep ederken, savaşa karşı düşüncelerimizi ifade ederken Hükûmet içeride ve dışarıda savaş konusunda, hak ve özgürlüklere karşıtlık konusunda bayrağı ve çıtayı git gide yükseltmektedir.

Evet, gerçekten yazıktır. Yurttaşlara yazıktır, bu kadar emeğe, bu kadar yoksulun açıklıkla boğuştuğu bir ortamda Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu diye bir kurumun bütçeden pay alması tek kelimeyle yazıktır, günahtır. İnsanlar açıklıkla boğuşuyor ve insan haklarının tanınmadığı, yaşam hakkının güvende olmadığı, kimsenin kendini kişi özgürlüğü ve güvencesine sahip hissetmediği bir ülkede bunları konuşmak büyük bir talihsizlik ve gerçekten bu resim çok şey anlatıyor. Yüzlerce resim getirebilirdim, binlerce; Taybet anayı, Uğur Kaymaz'ı ve daha birçok çocuğun can verir fotoğraflarını ama doğru bulmadım. İnsan hakları anıtının tutuklu olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Bu resmin izahı yoktur. (HDP sıralarından alkışlar) Gerçekten tutuklu şu anda.

İnsan hakları anıtının tutuklu olduğu bir yerde sözün etkisi bilmiyorum ne kadar olur diyorum ve teşekkür ediyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Böylece Halkların Demokratik Partisi Grubu adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.06

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.38****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Bülent ÖZ (Çanakkale), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum. 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi söz sırası şahıslara geçti.

Şahıslar, lehinde olmak üzere söz, Kütahya Milletvekili İshak Gazel’e aittir.

Sayın Gazel, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

İSHAK GAZEL (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Amerika Birleşik Devletleri’nin Kudüs’le ilgili almış olduğu kararı şiddetle kınıyorum. Bu karar, bölgede barışı provoke eden bir karardır. Çünkü Osmanlı Devleti’nin bölgede hâkimiyetinin nihayete ermesinden itibaren bölgede söz sahibi olanlar, bölgenin dinamiklerine aykırı davranarak, geçmişi hiçe sayarak adım atmışlardır. Kudüs’ün en önemli noktasında yer alan Yafa Kapısı’nın üzerine Kanuni Sultan Süleyman tarafından neden “La ilahe illallah, İbrahim Halilullah” yazıldığını anlamadan bölgede barışın mekânı çözülemez. Kudüs bizimdir, hepimizindir, Kudüs tüm insanlığındır.

Değerli milletvekilleri, birinci tur görüşmelerini yaptığımız 2018 yılı bütçesi, AK PARTİ hükûmetlerinin 2002 yılından beri hazırladığı 16’ncı bütçedir. 2018 yılı bütçemiz de önceki bütçelerimiz gibi insan odaklı, refah ve huzuru esas alan, Türkiye’nin geleceğini hesaba katan; büyümeyi, istihdamı, yatırımı destekleyen ve mali disiplini önceleyen bir bütçedir. Türkiye’de AK PARTİ iktidarıyla sağlanan güven ve istikrar ortamı, mali disiplin ve akılcı ekonomi sayesinde son on beş yılda ülkemiz çok büyük kazanımlar elde etmiştir. Şimdi, ülkemiz bu güven ve istikrar ortamını sürekli kılacak, kötü ve karamsar senaryoları ortadan kaldıracak yeni bir sisteme kavuşmuştur. Tüm olumsuz propagandalara rağmen Türkiye Büyük Millet Meclisi cumhuriyet tarihinin en köklü Anayasa değişikliğini kabul etmiştir. 2018 ve takip eden yıllarda da Türkiye güven içinde istikrarla kalkınmaya devam edecektir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi Türkiye’nin istikrarlı büyümesini sağlayan bir değişim olacaktır.

Değerli milletvekilleri, demokrasi ve hukuk düzeni, kalkınmanın, huzurun ve refahın da güvencesidir. AK PARTİ hükûmetleri döneminde adalet sistemiyle ilgili biriken sorunların çözülmesi için reform niteliğinde adımlar atılmıştır. Yargı bağımsızlığı ve yargının tarafsızlığı ilkeleri Anayasa’mıza taşınmıştır. 15 Temmuz hain darbe girişiminden en büyük yarayı alan yargı sistemimiz hızla toparlanmıştır. On beş yılda 232 adet adalet sarayı açılmış, hâkim ve savcı sayımız 16 bine çıkmıştır. 15 Temmuz sonrası 108 yeni mahkeme kurulmuştur. Adalet katkısı veren herkese teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Çok kıymetli milletvekilleri, tarihin bize yüklediği misyona uygun olarak bölgede gelişen olaylar karşısında insanlığın vicdanı olduk. Dünyada en çok sığınmacıya ev sahipliği yapan ülkemiz AFAD koordinasyonunda 3 milyon sığınmacıya, Suriyeli sığınmacıya yeni bir hayat sundu.

Diyanet İşleri Başkanlığımız ise gerek yurt içinde gerekse yurt dışında yediden yetmişe toplumun tüm kesimlerini hedef alarak yaptığı çalışmalarla büyük bir atılım gerçekleştirmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığımız, özellikle FETÖ'yle mücadelede 15 Temmuzdan önce ve 15 Temmuzdan sonra büyük ve kapsamlı çalışmalara imza atmış, FETÖ'nün güzel dinimizi tahrif ederek insanların dinî duygularına dönük eylemlerini Kur'an ve sünnet temelli sahih din anlayışımızı toplumun tüm kesimlerine ulaştırarak izole etmeye çalışmıştır. FETÖ'nün devlete verdiği zarar kadar dinimize verdiği zarar da göz önünde bulundurulduğunda, Diyanet İşleri Başkanlığımız FETÖ'yle mücadelede ne kadar önemli bir rol oynamış, bu da gayet net bir şekilde ortaya çıkmıştır.

AK PARTİ iktidara geldiğinde vergi gelirlerinin yüzde 86'sı faiz harcamalarına giderken bu oran yüzde 10,9'a gerilemiştir. Faiz giderlerinin millî gelire oranı ise yüzde 14,4'ten yüzde 1,9'a kadar gerilemiştir. Ülkemizin imkân ve kaynakları faize değil, projelere aktarılmıştır. AK PARTİ hükûmetleri kendisini milletin hizmetkârı olarak görmektedir. Siyaset anlayışımızın temelinde de insan vardır, insana hizmet vardır. AK PARTİ döneminde yoksulluk ve gelir eşitsizliği azalmış, ülkemiz her platformda daha üst seviyelere tırmanmıştır. Oluşturduğumuz mali imkânlarla memurlarımızı, asgari ücretlilerimizi, engelli vatandaşlarımızı, yaşlılarımızı, işçilerimizi, esnafımızı ve çiftçilerimizi destekleyip enflasyon karşısında ezdirmedik.

Bu vesileyle, 2018 yılı bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diler, Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gazel.

Söz sırası Hükûmete geçmiştir.

Hükûmet adına ilk söz, Başbakan Yardımcısı Sayın Recep Akdağ'a aittir.

Buyurun Sayın Akdağ. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Hükûmetin de konuşma süresi seksen dakikadır. Bu sürenin kırk dakikasını size ayırıyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Saygıdeğer Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı üzerinde söz almış bulunuyorum. Tasarıların hayırlara vesile olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gazi Meclisimizin kıymetli üyeleri, konuşmama Başbakanlık adına sorumlu olduğum Afet Ve Acil Durum Yönetimi konusuyla başlayacağım.

Ülkemizde doğal afetlere ilişkin politikalara baktığımızda, ilk adımların 1939 depreminden sonra atıldığını, 1959 yılında 7269 sayılı Kanun'un yapıldığını görüyoruz. Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun bugün de yasal temeller açısından elimizdeki önemli bir dokümandır. Afetlerle ilgili yasal düzenlemeler 1988 yılında yapılan bir yönetmelikle devam ediyor. Ne yazık ki 1999 depremleri afet konusundaki hazırlıklarımızın yeterli olmadığını acı bir biçimde bize gösterdi. İzmit ve Düzce depremlerinin yaşandığı günlerde ülke olarak çok büyük sıkıntılar ve sosyal travmalar yaşadığımızı hepimiz biliyoruz. Şüphesiz bunun birçok sebebi var ancak ana sebeplerinden birinin afet yönetimi konusundaki bürokratik karmaşa olduğunu söyleyebiliriz.

İktidara geldiğimiz günden sonra Türkiye'nin afet, acil durum stratejisini tamamen değiştirerek çok başlılığı ortadan kaldırdık. 2009 yılında Sivil Savunma Genel Müdürlüğünü, Afet İşleri Genel Müdürlüğünü ve Başbakanlığa bağlı Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğünü bir çatı altında toplayarak Başbakanlığa bağlı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığını kurduk, böylece yeni bir vizyon ortaya koyduk. Bu durumla birlikte ilk olarak Türkiye'de afetlere nasıl müdahale edileceği konusundaki karmaşayı gidermek için Türkiye Afet Müdahale Planı'nı hazırladık. Böylece, özellikle bir afet sonrasında yerine getirilmesi gereken çalışmalar için ulusal düzeyde müdahale planları oluşturduk, 81 ilde de il afet müdahale planlarını hazırladık.

Değerli milletvekilleri, tabii, geçmiş dönemlerde uzun süre Sağlık Bakanlığı yaptığım için bu afetlerin hemen hemen hepsinde ben bulundum ve her geçen gün biraz daha hem AFAD altındaki hem Sağlık Bakanlığı altındaki ekiplerimizin yetiştğini ve müdahale kabiliyetlerinin de arttığını doğrusu müşahade ettim. Özellikle -biraz sonra temas edeceğim- Van depremi sırasında da bu hizmetin oldukça mükemmel bir biçimde yerine getirildiğine bizzat şahit oldum çünkü depremden sonraki ikinci saatte deprem bölgesine ilk ulaşan Bakan ben olmuşum.

Türkiye Afet Yönetimi Strateji Belgesi ve Eylem Planı konusunda yeni bir çalışma yapıyoruz. Afetle ilgili bütün planları çatısı altında toplayacak bu strateji planını 2018 yılında, önümüzdeki bütçe döneminde yürürlüğe koymuş olacağız. Ayrıca, bu belge kılavuzluğunda Türkiye Afet Risk Azaltma Planı üzerinde de çalışıyoruz. Çünkü afetlere baktığımız zaman, riski azaltma, hazırlık yapma, müdahale ve iyileştirme dönemleri olarak üç dönemden bahsetmeliyiz. Burada bu Türkiye Afet Risk Azaltma Planı'nın bir an önce tamamlanması ve 2018 yılı içerisinde AFAD koordinasyonluğunda uygulamaya girmesini de çok önemli buluyoruz. Çünkü geçtiğimiz yıllara göre dünyada afet yönetimi konusundaki en önemli gelişme budur, riski azaltma ve bir şekilde daha hazır olma.

TARAP, bütün sektörlerin, paydaşların ortak katılımıyla şu anda hazırladığımız bir planlama. Böylece afet öncesi yapılan hazırlık ve zarar azaltma çalışmalarını güçlendirmiş olacağız, afet sonrası faaliyetlere duyulan ihtiyaç ve ayrılan kaynağı da azaltmış olacağız.

Kıymetli arkadaşlar, bu anlamda önemli hususlardan biri de vatandaşlarımızda farkındalık oluşturulmasıdır, her bir ferdin ve ailenin afete karşı hazırlıklı olmasıdır. Bunun için AFAD koordinasyonunda Afete Hazır Türkiye Bilinçlendirme ve Eğitim Projesi'ni başlatarak 9 milyon vatandaşımızı, yetişkinlerimizi, gençlerimizi, çocuklarımızı eğittik. Bu bilinçlendirme çalışmalarını daha kapsamlı ve sonuç odaklı olarak geliştirmeye devam edeceğiz, bunu çok önemsiyoruz. Böylece bir taraftan TARAP'la riskleri azaltırken aynı zamanda da vatandaşlarımızın afete daha hazırlıklı olmasını sağlamak niyetindeyiz.

Türkiye, hepimizin bildiği gibi, deprem kuşağı üzerinde bir ülke. Artık “Ne zaman deprem olacak?” sorusu yerine “Deprem her an olabilir, biz ne kadar hazırız?” anlayışının zihinlere yerleşmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu arada, depremle ilgili olarak 2012 yılında Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı'nı 2023'e kadar yapılacak işler açısından hazırlamıştık. Şimdi, bu strateji ve eylem planını da yeniden gözden geçiriyoruz. Bu çerçevede daha önce, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun yapıldı, hepinizin bildiği gibi, Afet Sigortaları Kanunu yürürlüğe girdi.

Şimdi, yeni yaptığımız çalışmalarla bir taraftan bütün kurumlara göstergeler koyarak depreme hazırlık konusundaki çalışmaları hızlandıracacağız. Öbür taraftan, daha önce başlatılan Türkiye deprem

tehlike haritasını güncelledik. Bu gerçekten mükemmel bir çalışma oldu. Yakın bir zamanda bunu bilim insanlarımızla beraber kamuoyumuza da sizlere de takdim etmiş olacağız. Bu haritayla birlikte Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği'ni de yeniliyoruz. Önümüzdeki bir ay içerisinde bu iki önemli dokümanı kamuoyumuza takdim etmiş olacağız.

Çalışmalarımızı daha hızlı ve aktif hâle getirmek için son iki ayda paydaşlarımızla protokoller imzaladık. Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla afet konutları ve iyileştirme konusunda, yine AFAD ile AKUT arasında ise kurtarma ve arama çalışmaları alanlarında iş birliğini içeren protokoller yaptık. Türkiye'de 2 bini aşkın AFAD çalışanı, kurtarma birliği var, 20 bin civarında da itfaiye eri var.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kaç ilde müdür vekâleten yönetiyor ama Sayın Bakan? Çok ilde vekâlet var.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bu konuda gönüllülerden oluşan, iyi yetişmiş, bir şekilde sertifikasyonla sertifikalandırılmış kişilere büyük ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz. Önümüzdeki aylarda bunları çalışacağız, süratle gönüllülerin sayılarını artıracakız çünkü depremde -hepinizin bildiği gibi- ilk saatler çok önemli. Her ne kadar çevre illerden destek getirebilsek, yardım getirebilsek de önemli olan ilk andaki, ilk birkaç saat içerisindeki müdahaleler. Bunun için devletin memuru ya da işçisi konumunda çok fazla sayıda insanı istihdam etmek mümkün değil. Elbette arama kurtarma birliklerimizdeki personelin sayısını artıracakız ama bunlardan daha önemlisi gönüllülerle geniş bir afete hazırlık ordusu hazırlamayı planlıyoruz.

Deprem başlığını kapatmadan, müsaadenizle Hükûmetimiz döneminde ve öncesinde müdahale şartlarının nereden nereye geldiğini Van örneğiyle anlatmak istiyorum. 1999 Marmara depreminde arama kurtarma faaliyetleri depremde dört buçuk saat sonra başlatılabilmişken 2011 Van depreminde ilk otuz dakika içerisinde ekipler sahadaydı, hem Sağlık Bakanlığımızın UMKE ekipleri hem AFAD'ın ekipleri.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kaç il etkilendi Sayın Bakan?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) - Ben de -söylediğim gibi- iki saatin içerisinde olay mahallindeydim. Şunu gerçekten bu ekipler adına, bu değerli arkadaşlarımız adına iftiharla ifade etmek lazım ki işlerini iyi bilen, profesyonel ama aynı zamanda da amatör ruhla çalışan kardeşlerimiz, arkadaşlarımız var. Öyle hadiseler yaşadık ki biz Van depreminde, bir yakını hem de birinci dereceden bir yakını enkaz altındayken “Ben görev yerimi bırakmam.” diyen UMKE elemanlarımız oldu. Bu ülke gerçekten bu kahramanlara çok şey borçlu. Sadece Türkiye'deki afetlere müdahale açısından değil, yurt dışındaki afetlere müdahalede de göğsümüzü kabartan başarılarla imza attılar.

Deprem sırasında 48 çadır ve konteyner kentte 200 bin kişiye barınma imkânı verdik. Depremden sonra, âdeta bir rekora imza atılarak kısa sürede 25 binden fazla konut inşa edildi, toplamda 5 milyar liradan daha fazla kaynak harcanarak hayat normale dönmüş oldu.

Değerli milletvekilleri, bütçemizin, AFAD bütçesinin başlangıç ödeneği 1 milyar küsurken neden 3 milyar küsura çıktığı ifade edildi. Çünkü illerin beklenmeyen altyapı hasarları oluşuyor, bu hasarlar dolayısıyla Maliyeden ilave paralar alıyoruz. Afet, biraz da böyle bir alan yani bütçesini başlangıçta tam olarak belirlemek oldukça güç. Ancak bu eleştirinin haklı bir tarafı olduğunu da düşünerek bu sene bütçemizi geçen yıla kıyasla 1 milyar 248 milyondan 2 milyar 265 milyona çıkarmış durumdayız ama belki yine, ihtiyacımız olacak -inşallah olmasın- yine Maliyemizden talepte bulunacağız.

Yine, şu hususta da bilgi vermek isterim Değerli Kurula: AFAD’ın yaptığı işlerde, ihalelerde Sayıştay denetimi var. Bazı arkadaşlarımızda yanlış bir bilgi var, Sayıştay denetiminin olmadığı gibi. Elbette, AFAD kendi tabiatı icabı ihaleleri daha hızlı biçimde yapıyor ihtiyacı olduğu zaman ama Sayıştay denetimi AFAD’ın ihalelerinde şu anda, hâlihazırda geçerlidir.

Sayıştay söz konusu olmuşken... Sayıştay üyeleri, Sayıştay Başkanı, bürokratları ya da yetkilileri buraya katılıyorlar -diğer bütün kurumlar için söylüyorum- ama onlarla ilgili eleştirilere cevap verme şansları da yok. Onun için müsaade ederseniz Sayıştay ve uygulamalarından kısaca bahsetmek isterim. AK PARTİ’imiz kamu mali denetimi alanında gerçekten önemli reformlar gerçekleştirmiştir. Askerî malların denetlenmesine ilişkin kısıtlamaların kaldırılması, mahallî idarelerin denetiminin doğrudan Sayıştayca yapılmasını kararlaştırma, kamu kaynağı kullanan kuruluşların denetiminin kapsamının genişletilmesi, performans ve mali denetime başlanması AK PARTİ hükûmetleri döneminde Sayıştaya verilen görevler arasındadır ve elbette, Sayıştay ve denetçilerinin bağımsızlığı Anayasa Mahkemesi kararlarıyla güvence altındadır. Hepimiz biliyoruz ki -bunu Plan ve Bütçe Komisyonundaki tartışmalar sırasında da her zaman yaşadık- Sayıştay raporlarından bugüne kadar hem muhalefet hem de iktidar partileri azami ölçüde istifade etmiştir. Gerçekten, geleneği güçlü olan, teknik kabiliyeti güçlü olan bağımsız bir Sayıştay Meclis adına denetlemeleri yapıyor ve hepimiz bundan istifade ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye sadece oluşabilecek doğal afetlerle değil bulunduğu coğrafyanın konumu itibarıyla da çeşitli sebeplere bağlı olarak göç hareketlerine muhatap olmaktadır. 1989 yılında Bulgaristan’dan ülkemize gelen 300 binden fazla soydaşımızı bağrımıza basmıştık, Saddam rejiminden kaçan binlerce Kürt kardeşimiz yine Türkiye’ye sığınmıştı. En son, 2011 yılından itibaren Suriye krizi sebebiyle bugün 3,5 milyona yakın Suriyeli kardeşimiz Türkiye’de sığınmacı olarak yaşıyor. Bu olaylarda ya kardeşlerimize kapıları kapatıp onları ölüme terk edecektik ya da her zaman olduğu gibi necip Türk milletine yakışır bir biçimde onları alıp misafir edecektik. Biz, yaşadıkları ülkelerin rejimi tarafından yapılan baskı ve zorbalıklardan kaçan kardeşlerimize evimizi ve gönlümüzü açmayı tercih ettik. Bu tercih, birilerinin iddia ettiği gibi bir çıkmaz sokak değil tam tersine, yüz akımız olarak tarihe geçecek bir tercihtir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sayın Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımız başta olmak üzere, Hükûmet olarak milletimizle el ele vererek tarihin bize yüklediği bir misyonu yerine getirdik.

Kıymetli arkadaşlar, necip Türk milleti tarihinden ve kültüründen aldığı misafirperverliğiyle Suriyeli kardeşlerimize yedi yıl boyunca 30 milyar dolarlık bir maliyetle sahip çıktı. Bakın, özellikle, maliyet diyorum, burada hesap işini bilenler “harcama” ile “maliyet” kavramını birbirinden rahatça ayırt edebilirler. Bu 30 milyar dolarlık maliyet hususunda Sayın Cumhurbaşkanımız bu rakamı birçok kere zikretti ancak üzülerken ifade etmem gerekir ki hesapsız ve ölçüsüz açıklamalarla bu yardımların üzerine gölge düşürmeye kalktılar. Bunlara karşılık ben şunu yaptım: Konu benim görev alanımla ilgili olduğu için bir basın toplantısı düzenledim, bir hesap tablosuyla gereken bütün açıklamaları yaptım. Bu hesap tablosunda yıl yıl hangi kurumun ne kadar harcadığı, sivil toplumun ne kadar harcadığı, Kızılayın ne kadar harcadığı, Türk parası olarak ne kadar harcadığı, ilgili yılın kuruyula çevrildiğinde bunun ne kadar tuttuğu ve toplam olarak da 30 milyar TL’ye balığ olduğunu açıkça gösterdim.

Değerli milletvekilleri, hatta bu 30 milyar Türk lirası içerisinde aslında hesap edilmeyen...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – TL mi, dolar mı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – ...fırsatların kullanılmasıyla ilgili bazı hususlar da yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Bakan, Cumhurbaşkanını dolar diyor, siz Türk lirası diyorsunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Bunları eklersek yani fırsat maliyetlerini de eklersek aslında 30 milyar doların daha üstünde bir maliyetin ortaya çıktığı anlaşıyor.

Değerli milletvekilleri, aslında, herkes, bu aziz milletin yardımlaşma, merhamet, misafirperverlik gibi üstün vasıflarını bilir. AK PARTİ -Allah’a şükürler olsun ki- milletimizin bu alicenaplığına layık olmuş ve 3,5 milyona yakın Suriyeli kardeşine milletimiz adına sahip çıkmıştır. Bunun için, çok açık ifade ediyorum, Suriyeli sığınmacılar konusu, ağızını her açanın hoyratça yorum yapacağı bir konu değildir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yarısı sokakta dileniyor, cami önlerinde, ışıklarda.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 30 milyar doları dağıtsanız adamlar, emin olun, dönerler evlerine.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Yaşananların birinci dereceden sorumlusu olan rejime heyetler gönderenlerin, katıldıkları her programda Türkiye Cumhuriyeti devletini belirli çevrelere şikâyet edenlerin üzerinde pervasızca ahkâm keseceği bir konu hiç değildir.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – O rejimle şimdi anlaşacaksınız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hesap sorunca “pervasızca” mı oluyor Sayın Bakan? Yani “Nereye harcadınız?” deyince “pervasızca” mı oluyor?

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Tatil yapıyordunuz Esad’la, “dostum” deyip tatil yapıyordunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Kıymetli arkadaşlar, aslında, mazisinde Boraltan Köprüsü vakası gibi -burası çok önemli değerli milletvekilleri- kara bir sayfası olanların sığınmacılar konusunda takındığı tavra şaşırılmayalım.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Esad’ı da biz katil yapmıyoruz, siz yapıyorsunuz, siz; “Kardeşim Esad” diyordunuz.

BAŞKAN – Müdahale etmeyelim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – 1945 yılında Sovyetler Birliği’nden Türkiye’ye sığınan Azerbaycanlı kardeşlerimiz iade edildiğinde o insanların çoğu, sınır kapısını geçerek geçmez elleri arkadan bağlanmak suretiyle infaz edilmişlerdir.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sincan Bölgesi’nden gelen Çinlileri de siz teslim ettiniz. Devlet olmak, uluslararası hukuku korumak ayrı bir şey.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Haksız eleştirilere baktığımızda herhâlde bize şunu söylemek istiyorlar: “Siz neden Suriyelilere sınırlarınızı açarak, sınırlarımızı açarak Esed rejimince milyonlarca insanın katledilmesine engel oldunuz? Neden 3 milyon Suriyeliyi Esed rejiminin insafına bırakmadınız? Neden onları varil bombalarından kurtardınız? Neden Suriyelilerin Azerbaycanlı kardeşlerimiz gibi kurşunlanmasına izin vermediniz?” Tekrarlıyorum, biz, AK PARTİ iktidarı olarak elbette kardeşlerimize sahip çıkacaktık, bundan sonra da sahip çıkmaya devam edeceğiz. Bizi kardeşlerimize sahip çıktığımız için eleştiren bazıların zalim bir diktatörün kendi halkına zulmedişinin sebebi Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetiymiş, Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanımı gibi konuşmaları büyük haksızlıktır, bunu asla kabul etmiyoruz.

Değerli milletvekilleri, bugüne kadar 56 farklı ülkede uluslararası insani yardım operasyonu gerçekleştiren Türkiye'nin bu yaklaşımından kim, niye rahatsızlık duyuyor? Arakan'dan Çad'a, Nepal'den Bosna ve Süleymaniye'ye kadar büyük bir coğrafyada insani yardım konusunda farkını ortaya koyan bir Türkiye'den neden rahatsızlık duyuluyor?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kimsenin rahatsızlık duyduğu falan yok Sayın Bakan. Allah Allah, niye rahatsızlık duyalım?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, ülkemizin dünyaya örnek teşkil eden insani yardım operasyonları uluslararası kamuoyunda büyük takdirle karşılanmaktadır.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kandırılmanızdan rahatsızlık duyuyoruz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Yakın bir zamanda Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiseri Filippo Grandi, Arakanlı Sığınmacılar İçin Uluslararası Yardım Konferansı'nda Türkiye'nin Arakan Müslümanlarına, Rohingya Müslümanlarına yönelik yardımlarına ilişkin şunu ifade etmiştir: “Şunu vurgulamak istiyorum ki Türkiye insani yardımlarda küresel olarak cömert bir donör ülke olma özelliğini sürdürüyor.” Sadece kurumlar değil, Türkiye'nin muhatapı ülkelerin liderleri de bunu kabul etmek zorunda kalmışlardır. Bazı problemlerimiz olmasına rağmen Almanya Başbakanı Angela Merkel ev sahipliği yapmış olduğumuz Dünya İnsani Zirvesi'nde “Türkiye'nin ev sahibi olmasından mutluluk duyuyorum çünkü Türkiye, 3 milyon Suriyeli sığınmacıyı kabul etmesiyle insani yardım üzerinde sadece konuşmadığını, bunu yerine getirdiğini gösterdi.” diyerek memnuniyetini dile getirmek durumunda kalmıştır.

Değerli arkadaşlar, dünya neden bunları söylüyor biliyor musunuz? Türkiye'de şu an 3 milyon 381 bin Suriyeli var. Bunların 228 bini geçici barınma merkezlerinde, 31 milyondan daha fazla poliklinik hizmeti yapıldı bu insanlara. 612 bin Suriyeli yavrumuz şu an Türkiye'de okullarda eğitim görüyor. Türkiye'deki sağlık kuruluşlarımızda yaklaşık olarak 300 bin bebek doğdu. Bu bebeklerin aşılarından muayenelerine kadar her türlü bakım hizmetiyle Türkiye ilgilenmektedir. İşte bunları, bazılarının görmek istemediği bu hizmetleri uluslararası camia görüyor, Türkiye'yi her fırsatta övüyor.

Bu arada, bu şekilde bazı teröristlerin Türkiye'ye geldiği, eğitim gördüğü, Suriye'ye geri gönderildiği iddiaları, açıkça ifade ediyorum, hayal mahsulü iftiralar. Bu iftiralar neden yapılır, anlamak mümkün değildir.

Değerli kardeşlerim, bu sene yayınlanan Küresel İnsani Yardım Raporu'nda Türkiye, 2016 yılında yapmış olduğu 6 milyar dolar yardımıyla dünyada Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra ikinci sıradadır. Kişi başına gelirimizle kıyasladığımızda Türkiye, bu hususta dünyada birinci sıradadır. Biz, Suriye'de, Filistin'de, Somali'de, Bangladeş'te, dünyanın birçok ihtiyaç sahibi bölgesinde çalışmaya devam edeceğiz. Bu, bizim için bir vazifedir. Bu, bizim hükümetlerimiz için kutsal bir görev. Bu, bütün AFAD çalışanları için de büyük bir şeref kaynağıdır.

Değerli milletvekilleri, üzerinde önemle duracağım bir diğer konu, insan hakları konusudur. Bu konuda, ne yazık ki Türkiye'ye vicdansızca saldırılar yapılıyor; acımasız, ölçsüz ve gerçek dışı iddialar ortaya atılıyor. İnsan hakları konusunda Türkiye'yi eleştirenlerin bir kısmının terör örgütlerine kucak açan ülkelere, seslerin buralardan çıkışı, bir kısmının sırtını PYD'ye, YPG'ye, PKK'ya dayıyor olması ya da doğrudan, dolaylı bir biçimde FETÖ terör örgütü tarafından beslenmesi trajikomik bir durumdur. Milletvekillerini azılı katillerin, teröristlerin cenazesine gönderenlerin en son konuşacağı konu insan hakları meselesidir. FETÖ ile bir şekilde dirsek temasını devam ettirenlerin en son konuşacağı konu da bu olmalıdır.

Biz, bazılarının söylediği gibi, FETÖ konusunda, bunların hainliğini 17-25 Aralıktan önce yeterince anlamamış olabiliriz, bunu kabul ediyoruz.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Niye, niye?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yazıklar olsun, yazıklar!

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) - Ancak, bunun için bizi suçlayanların, gerçekler ortaya çıktıktan sonra aldanmışlığa devam ediyor olması çok enteresandır. Göz göre göre bu aldanmışlığa devam edenlere sesleniyorum, onlar her kimse. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Sayın Bakan, devletin raporları önünüze geldi, niye anlamadınız?

BAŞKAN – İdare amirlerini göreve çağıracağım Sayın Özdiş, lütfen.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Nöbetçileri çağırın.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 17-25 Aralıkta onu anlamadınız; e, Reza'yı da anlamadınız şimdi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Hatta FETÖ'nün kulaklarına üfledikleriyle amel etmeleri; FETÖ'nün ellerine tutuşturduğu paçavraları belge diye ortaya çıkarmaları anlaşılır olmaktan uzaktır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bunları inanarak mı söylüyorsunuz Sayın Bakan? İnanarak mı söylüyorsunuz, günahınızı mı affettirmeye çalışıyorsunuz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başbakan bir ton paçavra gösterdi oradan belge diye.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) - Kuşkusuzdur ki bırakın PKK'nın cinayetlerini kınamay ve onlara karşı tavır koymayı, konuşmaları ve politikalarıyla âdeta PKK'ya eleman hazırlayan bir organizasyon gibi çalışanların da bu konuda bizlere vereceği hiçbir ders yoktur.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Gerçekçi olmuyor söyledikleriniz, gerçekçi olmuyor.

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Başka bir şey söyleyin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Hükûmetimiz döneminde insan hakları alanında çok önemli adımlar atılmıştır.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – En önemlisi, İnsan Hakları Anıtı'nı tutuklamaktı Sayın Başkan.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İnsan Hakları Anıtı gözetiminde.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Bunların en önemlilerinden biri, vatandaşlarımızın ana dilleriyle ilgili husustur. Ülkemizin kültürel zenginliğinin bir göstergesi olan farklı dil ve lehçeler; çeşitli tabular, inkâr ve ret politikaları gereği uzun yıllar, maalesef, tehlike ve endişe kaynağı olarak görülmüştür; bunu hepimiz biliyoruz. Ancak AK PARTİ Hükûmetleri iktidara geldiği ilk günden beri, milletimizden aldığı güçle bu sorunların ortadan kalkması için gayret göstermiştir. Hükûmetlerimiz döneminde resmî dil olan Türkçenin yanında vatandaşların günlük hayatlarında geleneksel olarak kullandıkları kendi dilleri ya da farklı dillerde yayın yapılabilmesi mümkün hâle getirilerek yasal güvenceye kavuşturulmuştur.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Ne büyük nimet(!)

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) - Vatandaşlarımızın çocuklarına Türkçe olmayan isimleri koymalarının önü açılmıştır. Kültür ve sanat alanındaki çalışmaların önündeki engeller kaldırılmıştır. Seçim çalışmalarında Türkçe dışındaki dillerde Kürtçeyle de propaganda yapılabilmesine imkân verilmiştir.

Bakınız değerli milletvekilleri, bir çırpıda saydıklarımız bu ülkede bir yüzyılda yapılamayanlardır. Bunu takdir edemeyenler, gözlerini ve kulaklarını gerçeklere kapatanlardır.

Süreç içerisinde, bildiğiniz gibi, üniversitelerimizde Kürdoloji bölümleri açıldı.

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Kâğıt üzerinde... Kâğıt üzerinde...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kaç kişiyi kamu kurumlarına yerleştirdiniz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) - Hükûmetimiz Kürtçenin seçmeli ders olarak okutulmasını öngören düzenlemeler yaparken birileri de Kürtlerin çocuklarını bu derslere göndermemeleri için çağrıda bulunarak gerçek niyetlerinin hak ve özgürlükler olmadığını ortaya koydular.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kaç kişiyi atadınız, kaç kişiyi?

MEHMET EMİN ADIYAMAN (İğdır) – Hangi okulda açtınız Kürtçe dersini?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Bugün bu ülkede 80 milyon vatandaşın bütününe olduğu gibi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kürdoloji bölümüne kaç kişiyi atadınız?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) - “Kürtler kimliklerini, kültürlerini ifade edemiyor.” diyenler doğru konuşmuyor.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Milletvekilleri cezaevinde.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) - Bu ülkede her etnik grup, her inanç grubu kültürlerini de, inançlarını da, dillerini de rahatça ifade edebiliyorlar. Türkiye artık bu özgürlüklere kavuşmuş bir ülkedir.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Evet, linç etme özgürlüğü var!

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) - Artık bu Meclisin çatısı altında Türkiye’yi farklı şekilde suçlayanlara fırsat tanıyacak ifadelerde bulunmamalıyız. Bu gerçekler orta yerde apaçık duruyor.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Kimin gerçeği? Kime göre gerçek?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sağlıkçıların ek atama sözü ne oldu Sayın Bakan? Bakın mesaj atmışlar, onu soruyorlar.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, darbeler, muhtıralar, postmodern darbeler ülkemizin ilerlemesinin önüne her zaman engel olarak dikilmiştir. 28 Şubat dönemini hatırlayın, yüz binlerce vatandaşımız inançları ve giyim tarzları yüzünden mağdur edilmiştir. Liselerde uygulanan katsayı yüzünden çocuklarımız hak etmelerine rağmen istedikleri okullara gidememiştir. Kılık kıyafet fişlemeleri nedeniyle vatandaşlarımız işlerinden atılmıştır, özlük haklarına sahip olamamışlardır. Başında başörtüsü var diye bu Millet Meclisinin kürsüsünde bu milletin vekiline en büyük hakaretler edilmiştir. (CHP sıralarından gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Helal olsun, bravo(!)

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Bunların hepsini reddediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Amerika vatandaşı olduğu için, Amerika vatandaşı...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Bunları reddetmekle kalmadık, Allah’a şükürler olsun, bunları tarihin çöplüğüne atan, insan haklarını bu noktaya getiren bir Hükûmet olarak iftihar ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Helal olsun, alkışlayın(!)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Amerika vatandaşıydı Bakan, Amerika vatandaşıydı.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Şimdi, vicdanlara sesleniyor ve soruyorum değerli milletvekilleri...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O, Amerika vatandaşıydı, dediğiniz. Amerika'nın vatandaşını getirip Türkiye'de milletvekili yaptınız utanmadan!

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Hükûmetlerimizin bu özgürlükçü adımlarını daha önce hangi siyasi irade ortaya koymuştur? Sırtını terörist gruplara dayayanlar bunları görmeyebilir, vicdanlarını terör örgütlerine kiralayanlar bunları görmeyebilir, zaten böyle bir şeyi de beklemiyoruz ama bugün, güneydoğudaki Kürt kardeşlerimiz ya da Doğu Anadolu'daki ya da Türkiye'nin her bölgesinde yaşayan, metropol kentlerde yaşayan Kürt kardeşlerimiz de dâhil olmak üzere, geçmişte mağdur edilenler, emin olun, her şeyi çok iyi biliyor. İşte, çukur siyasetiyle en başta Kürt kardeşlerimizi sıkıntıya sokan, onların hayatını âdeta cehenneme çevirenler de bunları biliyorlar. Onun için, bu fırsatlar ellerinden gittiği için şimdi rahatsızlar, rahatsızlıklarının başka bir sebebi yok. Birileri varsın sırtlarını canilere dayasın ama biz, şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da sırtımızı halkımıza dayamaya ve insan haklarını en üst seviyede geliştirmeye devam edeceğiz.

Saygıdeğer milletvekilleri, zaman zaman Türkiye'de geçmişte yaşanan ve bugün de sistematik olarak yaşandığı iddia edilen işkence iddiaları var. Bakın, biz bunu her zaman söyledik, lütfen bunlar somutlaştırılarak bize getirilsin. Adalet Bakanlığımız, İçişleri Bakanlığımız bu konunun üzerinde hassasiyetle duruyor. Size iki örnek vereceğim: FETÖ soruşturması kapsamında Kırıkkale'de yargılaması devam eden H.K. isimli şahsın mahkemede dile getirdiği kötü muamele iddiası Kırıkkale Başsavcılığı tarafından incelendi. 11 adet kamera kaydının 6 kişilik bilirkişi heyeti tarafından incelenmesi sonucu iddiaların asılsız olduğu anlaşıldı. Şanlıurfa'da tutuklanarak cezaevine gönderilen, sonrasında tekrar polis merkezine götürülüp işkenceye uğradığını ileri süren ve raporda "öğretmen A." olarak anılan şahsın iddiaları Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından incelendi, iddiaların asılsız olduğu ortaya çıktı. Onun için, buraya gelip bu Meclis kürsüsünden bu iddiaları kafaları karıştırmak üzere atanlar bunları somutlaştırmalı, bakanlıklarımıza vermelidir.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Mersin) – Hepsi yalan mıymış yani?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Çünkü, evet, zaten kurumlar bunun için var, zaten kurduğumuz insan hakları kurumları bunun için var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hep AKP'li zaten, kurumun tüm üyeleri AKP'li.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Zaten Adalet Bakanlığı bunun için var. Eğer bu gibi hadiseler tevessül edenler varsa -Hükûmetim adına ifade ediyorum- şu açıkça bilinmelidir ki: Biz bunlara asla ama asla müsamaha göstermeyiz ama Türkiye Cumhuriyeti'ni bugün geldiği noktada sistematik bir işkence varmış gibi tamamen afaki biçimde suçlamak, hayal mahsulü bir biçimde birtakım güçlere fırsat vermekten başka bir şey değildir.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Bakan, Elâzığ Cezaevinde üç aydır zulüm var, üç aydır. Elâzığ Cezaevinde ne oluyor biliyor musunuz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Değerli kardeşlerim, temel insan hakları içinde gördüğüm sağlık konusunda attığımız birkaç adıma da temas etmek isterim.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Tekirdağ Cezaevi, Tarsus Cezaevi, Bolu Cezaevi, Şakran Cezaevi; hepsinde sorun var.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – İddia edildiği gibi, birilerinin iddia ettiği gibi Sağlık Bakanlığında AK PARTİ dönemlerinde asla bir musibet falan yaşanmamıştır. Bunlar doğru ifadeler değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Menzil tarikatını oraya yerleştirdiniz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Bu, bu kürsünün mehabetine de yakışan ifadeler değildir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Menzil tarikatını Sağlık Bakanlığına yerleştirdiniz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Değerli kardeşlerim, bakın, Sağlık Bakanlığında ne oldu biliyor musunuz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Menzil tarikatının hepsini oraya yerleştirdiniz.

BAŞKAN – Sayın Tanal, lütfen müdahale etmeyin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sağlık Bakanlığı Menzil tarikatının eline geçti.

BAŞKAN – Müdahale etmeyin konuşmacıya.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Sağlık Bakanlığında Recep Akdağ'ın on bir sene dört ay Sağlık Bakanlığı yaptığı AK PARTİ'li hükümetler döneminde bakın ne oldu, iyi dinleyin.

Sağlıkta dönüşüm gerçekleşti.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Tarikat liderinin ismini Sağlık Bakanlığının uçağına verdiniz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Vatandaşımızın memnuniyeti yüzde 39'dan 76'ya çıktı. Var mı tarihinizde buna benzer bir örnek?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bravo(!)

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sağlık Bakanlığının uçağına tarikat liderinin ismini verdiniz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Vatandaş memnuniyetinin yüzde 39'dan yüzde 76'ya çıktığı, kendi iktidarlarınız döneminde, var mı bir örnek?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yok, yok(!)

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Hastaneye gittiniz mi hiç Sayın Bakan, hastaneye gidiyor musunuz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Bana soruyorlar ki: “Hastaneye gittiniz mi?” Şuradan arkadaş laf atıyor.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Gidiyor musunuz hastaneye?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Yahu kardeşim, ben Türkiye'nin her hastanesine defalarca gittim.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Bir vatandaş olarak gidin, bakın, tedavi olabiliyor musunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Seksen bir vilayette defalarca gittim. Siz kendinize bakın yahu! Siz kendinize bakın kardeşim!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Gittin ama nereye? Başhekimin odasına.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Tedavi olabiliyor musunuz gidin, bakın!

BAŞKAN – Sayın Yarkadaş, böyle bir usul yok.

Lütfen sayın milletvekilleri, bakın, sizin konuşmacılarınıza kimse müdahale etmedi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – 80 milyonun sağlık hizmetine eriştiği bir dönemden bahsediyoruz değerli milletvekilleri.

Anne ölümlerinin 100 bin hamile için 70 anne ölümünden 14'lere indiği bir Türkiye'den bahsediyoruz. Çocuklarımıza 13 aşının, dünyanın en zengin ülkelerinin ancak ücretsiz yapabildiği aşılardan bedava yapıldığı bir ülkeden bahsediyoruz.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Grip aşıları ne oldu, grip aşıları?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – İnsanımızın, SSK hastanelerinin kapılarında, bodrum katlarındaki eczanelerin önünde çile çektiği bir dönemden, muayenehanelerde boynunu bükerek bıçak parası ödediği bir dönemden...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Şimdi ödenmiyor çünkü(!)

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – ...doktora, ilaca eriştiği bir dönüşüm döneminden bahsediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Özel hastaneler yüzde 200 fark alıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İlaç yok ilaç, ilaç bulamıyor.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ne yaptın grip aşılarını?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, sözün var sağlıkçılara. Ek atama ne zaman, ek atama?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Güney Amerika'dan, yirmi iki saatlik yoldan tamamen ücretsiz olarak hasta bir Türk vatandaşının uçak ambulansla getirildiği bir dönemden bahsediyoruz, biliyor musunuz?

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – 21'inci yüzyıdayız yani.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sağlıkçılar soruyor, ek atamayı soruyorlar, ha bire mesaj atıyorlar.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Halkın vergileriyle yapıyorsunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Dünya Sağlık Örgütünün, Harvard Üniversitesi Halk Sağlığı Okulunun, dünyanın en muteber tıp dergilerinden Lancet'in, The New England Journal of Medicine'in dünyaya örnek gösterdiği bir sağlık dönüşümünden bahsediyoruz.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Nerede?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok öyle bir şey ya, yok öyle bir şey.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Olmayan bir şeyden söz ediyorsunuz, olmayan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Onun için, birileri burada gelip de gerçekleri ters yüz etmeye çalışmasın.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Anlamazlar Sayın Bakan, anlamazlar; boşuna anlatmayın, anlamazlar.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Millet neyin ne olduğunu çok iyi biliyor.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Vallahi, bizim Ağrı'ya altı yıldır bir hastane gelmedi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kamu Hastaneleri Genel Sekreterliği ne oldu? Kaldırdınız. Getirdiğinizi geri götürdünüz.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Doktorlar fazla çalışmaktan intihar ediyor.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Binlerce insan güvenlik soruşturmasından dolayı atanamıyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, hepinizin bildiği gibi, Anayasa Mahkemesine bireysel başvurunun yolunun açılması AK PARTİ iktidarlarının, dönemimizin ürünlerinden birisidir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kamu Hastaneleri Birliğinden vazgeçtiniz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Madem doğruydı da niye kaldırdınız getirdiklerinizi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Değerli kardeşlerim, yine, hepinizin bildiği gibi, 2012 yılında Türkiye İnsan Hakları Kurumunu ve Kamu Denetçiliği Kurumunu kurduk. Daha sonra, Türkiye İnsan Hakları Kurumunu güçlendirmek için 2016 yılında yeni bir kanun yaptık, kurumun adını Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu olarak değiştirdik.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hâlen sitesi yok o kurumun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Bu kurumumuzun uygulama yönetmeliği 24 Kasım 2017 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girdi ve kurum başvuruları almaya başladı. Esasen, bu kurumun çatısı altında üç ayrı yapı var: Bunlardan birisi insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, ikincisi Birleşmiş Milletler İşkence ve Kötü Muamele Karşı Ek Protokol kapsamında ulusal önleme mekanizmasıdır, üçüncüsü de ayrımcılıkla mücadele ve eşitliğin sağlanmasıdır. Kurum bir şekilde teşkilatlanmasını devam ettirirken diğer yandan üzerine aldığı sorumluluk gereği ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında 16-18 Ekim 2017 tarihleri arasında Rize ve Trabzon’a ziyaretler düzenleyerek alıkonma merkezlerini de ziyaret etmiştir.

Bu arada şunu özellikle ifade etmek istiyorum: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumumuzu daha etkin ve işlevsel kılabilmek amacıyla kurumun personel, mali, teknik ve fiziki altyapısını güçlendirmeyi Hükûmet olarak 2018 yılı programımıza aldık. Kurulun temel hak ve hürriyetlerin korunup geliştirilmesinde, ayrımcılıkla mücadelede, herkesin eşit muamele görmesinde etkili bir faaliyet icra edeceği bir 2018 ve 2019 planlıyoruz.

Bu arada kurul üyelerinin teşkil edilmiş biçimleriyle ilgili olarak da şunu ifade etmek isterim: Avrupalı bütün diğer ülkelerin kurullarıyla büyük benzerlik gösteren bir atama usulü vardır yani birçok Avrupalı ülkede uygulanan usul Türkiye’de de kanuna yazılmış ve bu şekilde de kurul üyeleri belirlenmiştir.

Bu arada yine, burada konuşma imkânı olmayan... Aslında bu kurullar özel kuruluşlar, keşke imkânları olsa da kendileri hakkında eleştiri yapıldığında gelip burada kendilerini savunabilseler ama burada bu imkânlar yok. Bu kürsüye çıkıp da kendisini savunamayacağı hâlde Kamu Denetçiliği Kurumu hakkında da eleştirilerde bulunuldu, hatta Başkanın şahsına da eleştiriler getirildi.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Canım onları bakanlar temsil ediyor burada.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlarım, Kuruma ve Başkanına bu hususta haksızlık yapmamalıyız. Kişiler bir tarafsız kuruma atandıkları zaman daha önceki politik tutumlarının ya da pozisyonlarının ne olduğuna bakılmaz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir iki tane CHP’li atansın Ombudsmanlık Kurumuna.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Bakınız, şimdi, biz Meclis başkanları seçiyoruz, Meclis başkan vekilleri seçiyoruz. Onlar yemin ediyorlar ve tarafsız Meclis Başkanı ve başkan vekilleri olarak burada bize hizmet ediyorlar.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Cumhurbaşkanınız da yemin etmişti.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Şu mu isteniyor: Tamamen apolitik olan insanlar mı seçilsin?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Apolitizasyon değil, arada CHP’li de atayın istiyoruz. Mesela Ombudsmanlık Kurumuna 2 tane de CHP’li atayın.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Yani politikayla hiçbir ilgisi olmayan, geçmişte bu meselelere hiç kafa yormamış insanlar mı tamamen bu kurullara konmalıdır?

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Eşit temsil etmiyorsun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Bu yaklaşımı doğru bulmadığımı açıkça ifade etmek istiyorum.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 1 tane MHP’li, 1 tane de HDP’li atayın o zaman.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Bakınız değerli arkadaşlar, Kamu Denetçiliği Kurumuna 5 Aralık 2016 itibarıyla başvuru sayısı 5.096 iken 2016 yılının aynı dönemine kıyasla 2017’de başvuru sayısı yüzde 208 artarak 15.707 olmuş ve bu arada dostane çözüm yöntemiyle çözülen başvuru sayısı 1.827, tavsiye kararlarına uyum oranı 2013 yılında sadece yüzde 20 iken bu yıl bu oran yüzde 53’e ulaşmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, insanların güvenlik içinde yaşamaları temel haklarının başında gelmektedir. Hepinizin malumudur, Türkiye Temmuz 2016’da zalim, vahşi bir saldırıyla karşı karşıya kaldı. Şükürler olsun ki milletimiz bu saldırıyı püskürttü ve o günden beri de bu kanlı örgütle mücadele ediyoruz hem Türkiye’de hem Türkiye dışında. Terörist grupları Türkiye’de artık inlerinde yakalayıp etkisiz hâle getiriyoruz. Bu mücadele Türkiye Cumhuriyeti’nin beka meselesidir. Terörist Kandil’de de olsa teröristtir, Afrin’de de olsa teröristtir, Pensilvanya’da da olsa teröristtir; bizim için bunların hiçbirinin ötekinden farkı yok. Gazi Meclis çatısı altında bulunan bizler bunu herkese, bütün dünyaya anlatmalı ve bu konuda da mutlaka iş birliği yapmalıyız, gönül birliği yapmalıyız. Sırtını -biraz önce de ifade ettiğim gibi- PYD’ye, YPG’ye dayayan veya FETÖ’yle iş birliği yaparak kulaklarına üfleneni kamuoyuna taşıyanlar milletin emanetini taşıyamayanlardır. Altını çiziyorum, milletin oylarıyla milletin Gazi Meclisine gelen bizler, FETÖ ve PKK gibi teröristlerle aynı söylemde, ortak bir düzlemde buluşamayız.

Hayretler içerisindeyim, son zamanlarda -değerli Bakanımız bu konuya temas edecek, ben sadece çok önemli bir tespiti ifade etmek istiyorum- Amerika’da yürütülen davayla ilgili olarak Amerika sanki haklı bir şey yapıyormuş gibi konuşanlar var. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Siz nota verdiniz, nota!

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Zarrab konuşuyor, Zarrab konuşuyor.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Sayın Bakan, nota verdiniz, 2 tane nota verdiniz Reza Zarrab’la ilgili!

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Amerika Birleşik Devletleri’nde Türkiye aleyhine bir kumpas düzenleniyor. Bu kumpasın oyununa hiç kimse gelmesin, bu kumpasın oyununa gelmek Türkiye Cumhuriyeti’ne zarar vermekten başka hiçbir anlama gelmez. Bizim...

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Plaket vermediniz mi Zarrab’a?

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Kudüs’le ilgili nota vermediniz, Zarrab’la ilgili iki nota verdiniz! Bunu söyleyin Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Değerli kardeşlerim, Kudüs’le ilgili cümlelerle konuşmamı bitireceğim.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Filistin için vermediniz!

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Kudüs için şunu söylüyoruz: Sayın Cumhurbaşkanımız geçen gün “Güçlü olan haklı değildir, haklı olan güçlüdür.” demişti. Bizler, zorbalıkla tahkim edilen adalete değil adaletle güçlendirilen eşitliğe inanıyoruz. Biliyoruz ki... (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

Değerli milletvekilleri, önemli bir şey söylüyorum, bakın...

BAŞKAN – Sayın Özdiş, bakın Ceyda Hanım da geldi, idare amirlerinin hepsi burada ona göre, Ahmet Bey de burada.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Buradan İsrail devletine sesleniyorum, bu haksız kararı veren Amerika Birleşik Devletleri’ne sesleniyorum: Biliyoruz ki “Zulümle âbâd olanın ahiri berbat olur.”

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye... Sayın Özkoç, önce Sayın Kerestecioğlu’na söz vereyim.

Buyurun, 60’a göre söz veriyorum.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

11.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ’ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın birinci tur görüşmelerinde Hükümet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ben öncelikle, hangi ülkede yaşadığını gerçekten bilemediğimiz eski bakan, şimdi Başbakan Yardımcısına bizleri oldukça gülümseten bu konuşması nedeniyle teşekkür etmek istiyorum.

Daha ciddi olarak cevap verilebilecek şeyler olduğunu gerçekten düşünmüyorum ama bir iki örnek sadece vermek isterim: Eğer bu ülkede terörü bitirmekten vesaireden söz ediyorsa... Mesela burası şöyle bir ülkedir ki, dün, evinde bomba yaptığı ve bu tespit edildiği hâlde gözaltına alınmış, tutuklanmış olan birisi “Bu benim hobimdir.” diyerek -İŞİD’li birisi, ağzından böyle bir laf çıktığını da duymadık Sayın Bakanın- tahliye edilmiştir. Aynı zamanda burası öyle bir ülkedir ki, burada, gözlerimin önünde cereyan etmiştir Mavi Marmara mağdurlarının tazminatlarının nasıl aslında ortadan kaldırıldığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – ...insanların rızası hilafına nasıl burada Mavi Marmara mağdurlarının tazminatları yok sayılmıştır. Nasıl aslında o sırada, hani, şu gün, o çok efelenilen Kudüs kararına karşı aynı şekilde altında Kudüs yazarken imza atılmıştır sadece HDP dışında ve gerçekten hâlâ binlerce sağlıkçı da atanmamıştır. Ve bize her gün, her gün onlarca “Ne zaman atanacağız?” diye yazılar yazmaktadırlar. O yüzden gülümsedik.

Teşekkür ederiz, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Hesapsız, ölçüsüz, ağızına her alanın pervasız açıklamaları.” diyerek sataşmıştır. Söz istiyorum.

BAŞKAN – Grubunuza yönelik olarak mı söyledi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet efendim.

BAŞKAN – Peki, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Lütfen yeni bir..

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Gerçi ben bir tek kelime söylemedim.

BAŞKAN – Üzerlerine alınmışlar.

Buyurun.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ'ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın birinci tur görüşmelerinde Hükümet adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iftiracı, yalancı olan bir insanın yüzünde daima sözlerini bitirdikten sonra şeytani bir gülümseme vardır. Eğer bu şeytani gülümsemeyi görüyorsanız yüreğinizi soğutarak vicdanınıza seslenin. Bu insan her şeye rağmen pışkın bir şekilde masum ve mağdur insanların yok olmasına göz yumabilecek bir kişidir, bunu asla unutmayın.

Bize “Bunun hesabını verin.” diyenler, Orta Doğu savaşı başladığında, Amerika Birleşik Devletleri'nin, kendilerine kumpas kurduklarını ilan ettikleri Amerika Birleşik Devletleri'nin “Büyük Ortadoğu Projesi'nin Eş Başkanıyım.” diye dünyaya kabadayılanan liderlerinden hesap sorsunlar öncelikle. (CHP sıralarından alkışlar) O lider, tam bir buçuk ay içerisinde Irak'ta çoluk çocuk, kadın, minarede ezan okuyan müezzin şehit edilirken bütün televizyonlarda “İşte buraya özgürlük getiriyoruz, ben bunun eş başkanayım.” derken o Hükümetin üyesi olanları ne Allah affedecek ne millet ne de Müslümanlar affedecek, bunu da kimse unutmamasın. (CHP sıralarından alkışlar)

Orta Doğu savaşında tam 3 milyon 750 bin Müslüman ölmüştür. Haçlı Savaşı'nda bile bu kadar insan ölmemiştir. Kadınları, kızları, Müslüman kadınları, çocukları çırılçıplak üst üste koyup resimlerini çektiler. Onların da sorumlusu bu Hükümet ve onun başıdır.

Arkadaşlar, sürem yetmiyor. İşte az önce “Açıkladım.” dediği Suriyelilerle ilgili beyan, burada okuyorum: Güvenlik ve kamu hizmetleri, sağlık hizmetleri, eğitim hizmetleri, belediyeçilik hizmetleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – ...bunlara verilen, Fırat Kalkanı bölgesi masrafları, sıfır noktası insani yardım, belediyeler tarafından düzenlenen kampanyalar... Az önce bunları 34 milyar dolara toparlayamadığı için, Sayın Bakan 34 milyon dedi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – TL dedi, TL dedi.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – TL dedi, 34 milyon TL dedi; 120 katrilyon diyemediği için... Sokakta açlık, sefalet içerisinde bıraktıkları...

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özkoç, süreniz doldu.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – ...onlar üzerinden Avrupa ülkeleriyle anlaşma yapıp, çocuklar ve kadınlar Akdeniz’in karanlık sularında boğulurken hiçbir şey yapmayan, göz yuman Hükûmet, “Acaba onu biz gösteririz de Avrupa’dan üç kuruş para alır mıyız?” diye canlara kıyan insanlar buradan gelip de muhalefete mi hesap soruyorlar?

BAŞKAN – Sayın Özkoç, lütfen...

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – FETÖ’de yanılan, PKK’da yanılan, Balyoz’da, Ergenekon’da yanılan... (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok ya.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, bu ne!

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Sayın Başkanım...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Kürsüyü işgal ettiniz ya.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – ...bu devletin sözcüleri müfteridir, yalancıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok ya.

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Şahsıma ve Hükümetimize sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başbakan Yardımcısı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Nasıl sataşmış, ne söylemiş, bir tekrar etsin. Bize gelince soruyorsunuz, onlara niye sormuyorsunuz?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Gerekçesini bir söylesin, niye istiyor?

BAŞKAN – Buyurun efendim, yeni bir sataşmaya meydan vermeyin.

5.- Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ’ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Hükûmete sataşması nedeniyle konuşması

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Bu kürsüye biraz önce çıkan değerli milletvekili eğer “iftiracı ve yalancı”yı ve “şeytani gülümseme” ifadelerini şahsım için kullanmışsa kendisine iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben de aynı şekilde size iade ediyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Hem de misliyle iade ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben de size 4 katıyla beraber iade ediyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, sayın milletvekilleri; yani hiç yakışıyor mu? Lütfen...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bakan olmanız bir şey olmanızı ifade etmez. Oradan tehdit gönderemezsin bana.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – O sizin bu Meclis kürsüsüne yakışmayan ifadelerinizi...

BAŞKAN – Bu şekilde yaklaşımlar doğru değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Cumhuriyet Halk Partisine karşı konuşuyorsun, haddini bilerek konuş!

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Meclise yakışmayan ifadelerinizi...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İlelebet muhalefet Sayın Bakan, ona göre konuşun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Haddini bil!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Saygısız!

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Bana bak...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Haddini bilerek konuş, burası Cumhuriyet Halk Partisinin makamı.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Sen bana “Haddini bil!” diyecek adam değilsin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Öyle konuşamazsın! Haddini bil de konuş!

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Sen bana haddimi bildiremezsin! Haddini bildirmek gerekirse ben sana haddini bildiririm!

BAŞKAN – Sayın Özkoç, lütfen... Siz konuştunuz burada, Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Konuşma! Haddini bil!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Bakan, konuşmanıza bakın.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, onu siz konuşturup konuşturmama hakkına, yetkisine sahip değilsiniz, lütfen.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Yeri gelmişken bir düzeltme yapayım: Evet, 34 milyar TL değil -bir fırsat vermiş oldu sayın milletvekili- 30 milyar dolar ve fırsat maliyetlerini eklersek 34 milyar dolar. 30 milyar doları hep fırsat maliyetlerini ifade etmediğimiz rakamlar olarak ifade etmiştik.

Değerli milletvekilleri, bakın aynı şey yapılıyor. Bizim Suriye savaşıyla ilgili yaptığımız şey, Suriyeli kardeşlerimize sahip çıkmaktır, 3,5 milyon Suriyeliye kucak açmaktır. Buraya çıkan milletvekili Esed’in zalimliğini Türkiye Cumhuriyeti’nin üzerine getirip konduramaz, bunu şiddetle reddediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Kardeşim Esad”ı söyle!

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Esed’in zalimliğine, Esed bu zalimliği başladıktan sonra milletvekillerini oraya göndererek orada fotoğraf çektirenler ortak olmuştur, mesele bundan ibarettir. (CHP sıralarından gürültüler)

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Amerikan askerlerine başsağlığı dilediniz.

AHMET TAN (Kütahya) – Yeterin artık ya!

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Bizim yaptığımız, bir zalim diktatörün zulmettiği kardeşlerimize yardımcı olmaktan, destek olmaktan, onlara bağrımızı açmaktan başka hiçbir şey değildir, bundan sonra da bu böyle devam edecektir.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Onların üzerinden yapıyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Üç gün sonra beraber oturacaksınız.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Devamla) – Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.31

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.42

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Bülent ÖZ (Çanakkale), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504) (Devam)

A) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) BAŞBAKANLIK (Devam)

1) Başbakanlık 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Şimdi söz sırası Hükümet adına Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir Bozdağ'a aittir.

Buyurun Sayın Bozdağ. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz kırk dakikadır.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay Başkanlıkları ile Diyanet İşleri Başkanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı, Millî Güvenlik Kurulu 2016 Yılı Kesin Hesap Kanun Tasarısı ile 2018 Yılı Bütçe Kanun Tasarısı üzerinde Hükümetimizin görüşlerini açıklamak, öneri ve eleştirileri değerlendirmek üzere huzurlarınızdayım. Bu vesileyle Türkiye Büyük Millet Meclisimizin değerli Başkanlık Divanını ve milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Bütçemizin hazırlanmasında, Komisyon görüşmeleri ve Genel Kurul görüşmeleri sırasında katkı sunan herkese ayrı ayrı şükranlarımı sunuyorum. Bütçemizin ülkemize, milletimize, hepimize hayırlı ve uğurlu olmasını Cenab-ı Allah'tan temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanı Anayasa'mıza göre devletin başıdır ve bu sıfatla Türkiye Cumhuriyeti'ni ve milletin birliğini temsil eder. Ayrıca Cumhurbaşkanı Anayasa'nın uygulanmasını ve devlet organlarının birbiriyle uyumlu çalışmasını temin eder ve Anayasa'mızda yasama, yürütme, yargıya dair tayin edilmiş görevler ile kanunlarda geçen diğer görevleri yapar, yetkileri kullanır.

Bizim Anayasa'mızda Cumhurbaşkanına çok önemli bir yer ayrılmıştır. Hem devletin başı olmak hem cumhuriyeti ve milletin birliğini temsil etmek, Anayasa'nın doğru uygulanmasını ve kurumların,

organların uyumlu çalışmasını temin etmek elbette son derece önemli bir görevdir. Bu kadar önemli görevlerde bulunan ve devletin başı olan Cumhurbaşkanına karşı da elbette hepimizin belli bir saygı dili içerisinde konuşmamız esas olmalıdır. Cumhurbaşkanına karşı kullanacağımız saygı dili evvela devletimize olan saygıdır...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ama bir partinin Genel Başkanı.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - ...cumhuriyete saygıdır, temsil ettiği milletin birliğine saygıdır, Anayasa'ya saygıdır ve devletimizin her türlü özelliğine saygıdır, kurumlarına saygıdır.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Senin Genel Başkanın.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – O, AKP'ye saygıdır.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Saygısızlık ise bunların tamamına eş zamanlı saygısızlık yapmak anlamını taşır.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Size de saygı göstermek zorunda mıyız?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Cumhurbaşkanın siyasi bir kişilik olması bizim Anayasa'mıza aykırı bir durum değildir çünkü bildiğiniz gibi, 16 Nisanda kabul edilen Anayasa değişikliğiyle...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ondan önce neydi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...daha önce “Cumhurbaşkanı seçilenin partisiyle ilişkisi kesilir.” kuralı Anayasa'dan çıkarılmış ve cumhurbaşkanlarının siyaset yapmasının Anayasa'ya göre resmî olarak da önü açılmıştır.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – O zaman “devlet, devlet” diye konuşmayacak...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bu, Türkiye'nin yeni olduğu, ilk defa karşılaştığı bir durum da değildir. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk on beş yıl hem Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanlığını hem de Türkiye Cumhuriyeti devletinin Cumhurbaşkanlığını yaptı.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – O zaman başka parti mi vardı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Yine, hakeza, İsmet İnönü'nün otuz üç yıl Genel Başkanlığı var, bunun önemli bir kısmı da hem Cumhurbaşkanı hem Genel Başkan olarak geçti. Tabii, hem Atatürk'ün hem İnönü'nün Genel Başkan ve Cumhurbaşkanı olarak görev yapması o zaman eleştiri konusu elbette yapılmış olabilir çünkü 1940'tan sonra bu eleştirilere de hep beraber şahit oluyoruz ama o zaman da, başka zamanlarda da bugün bu yönde eleştiri yapanlar buradan bir tarafsızlık eleştirisini üretmemişlerdir. Zira, biz, hepimiz, çok iyi biliyoruz ki cumhurbaşkanları ülkenin iç ve dış güvenliğiyle, siyasetiyle, dış politikasıyla, ekonomisiyle, hukukuyla, her alanıyla doğrudan ilgili olan birileridir. Düşünebiliyor musunuz belediye meclis üyesi her konuda konuşacak, belediye başkanı, milletvekili, partilerin genel başkanları, STK'ler, gazeteciler, üniversiteler, Başbakan, bakanlar herkes konuşacak ama ülkenin Cumhurbaşkanı ülkenin gidişatına ilişkin görüşlerini söylemeyecek; söylerse yanlış olur, söylerse tarafsızlığını yitirmiş olur. Bu, işin doğasına terstir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hiç susmuyor ki konuşsun, Cumhurbaşkanı susmuyor ki.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Herkesin konuştuğu bir yerde Cumhurbaşkanı gibi devletin en tepesinde olan birisi, Anayasa'nın uygulanmasını teminle görevli

birisi, yasama, yürütme, yargıya dair görevleri olan ve aynı zamanda yürütmenin de başı olan Cumhurbaşkanının konuşmamasını istemek bu Anayasa'ya en başından aykırı bir durum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – O konuşmaz, çözer.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Anayasa'yı açıp bakacağız, Anayasa sembolik bir Cumhurbaşkanı öngörmemiş.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “Konuşmasın.” demiyoruz, arada sussun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Sadece protokol görevi yapan bir Cumhurbaşkanını bizim Anayasa'mız hiç ama hiç öngörmemiş. O nedenle, Cumhurbaşkanının ülkenin her türlü konusunda konuşma, görüşlerini Meclise iletme hakkı vardır. Nitekim, Mecliste 1 Ekimde cumhurbaşkanlarının yaptığı açık konuşmalarına baktığınız zaman, bundan önceki bütün cumhurbaşkanları da ülkenin gidişatına dair güvenlik, dış politika, ekonomi, adalet, eğitim ve benzeri konularda görüşlerini Türkiye Büyük Millet Meclisiyle, değişik platformlarda da yine Türkiye'yle, herkesle paylaşmışlardır, kimse bunlara tarafsızlık eleştirisini getirmedir.

Ayrıca, Başbakan bir partiden seçiliyor sistemde, partinin üyesi, genel başkanı, milletvekili, grup başkanı ama yürütmeye de en önemli görevi alıyor. Başbakan olunca tarafsızlığına gölge düşmüyor, genel başkan; belediye başkanı olunca, partili, tarafsızlığına gölge düşmüyor; ben bakanım, partiliyim, ben bakan olunca tarafsızlığıma gölge düşmüyor ama Cumhurbaşkanı partili olursa “Tarafsızlığına gölge düşer.” demek Anayasa'yı tersinden okumaktır, çifte standarttır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Cumhurbaşkanı devletin başı, devletin; Başbakan devletin başı değil.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Ya, Anayasa böyle yazıyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ülke bütünlüğünü temsil eder.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bakın, yeminle ilgili maddeye geleceğim. En çok kullanılan yemin maddesidir, orada bir değerlendirmeyi paylaşmak istiyorum. Yemin maddesinde bahsedilen tarafsızlığın ne olduğunu bir de bu gözle değerlendirmenizi hepinizden rica ediyorum. “...Ve üzerine aldığım görevi tarafsızlıkla yerine getirmek için bütün gücümle çalışacağım...” diyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çalışıyor mu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – “Üzerime aldığım görevi...” Buradaki tarafsızlık görevdeki tarafsızlıktır, Anayasa ve yasalarla verilen görevleri, yaşamaya, yürütmeye, yargıya dair görevleri yerine getirme konusundaki tarafsızlıktır.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “Taraf olmayan bertaraf olur.” diyen adam.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Yoksa, Cumhurbaşkanının ülkenin siyasi konularında...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bir partinin genel başkanı nasıl tarafsız olur ya!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...ülkenin ekonomik konularında, dış ve iç politika, güvenlik konularında fikrinin olmaması anlamında bir tarafsızlıktan bahsetmemektedir. Bunu doğru yere koymak gerekir ve bizim Anayasa'mızın ilkeleri çerçevesinde de Türkiye Cumhuriyeti devleti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – AKP Genel Başkanı...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ... görevlerini ve yetkilerini Anayasa’ya göre tarafsız bir şekilde kullanmakta ve yerine getirmektedir. [CHP sıralarından alkışlar (!)] Bunda hiç kimsenin tereddüdü olmaması gerekir. Ama mesele Türkiye olunca, Türkiye’nin çıkarları olunca, milletin çıkarları olunca Cumhurbaşkanı bu konuların tamamında tereddütsüz taraftır, bundan sonra da taraf olmaya devam edecektir. Bundan daha doğru olan, daha doğal olan ne olabilir?

Tabii, Cumhurbaşkanına karşı bazı hakaretimiz konular oluyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Onlar AKP Genel Başkanına...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – AKP Genel Başkanına konuşuyoruz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bizim Ceza Kanunu’umuzda bu suç. Bakın, bir şey daha söyleyeceğim. Getirdim ben kanunu. Bizim kanunumuzda 1926’dan beri Cumhurbaşkanına hakaret suç sayılıyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, Cumhurbaşkanına ama AKP Genel Başkanına değil.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – 1961’den sonra gene hakeza bir değişiklik yapılıyor, gene suç sayılıyor, yeni Ceza Kanunu’na göre de suç sayılıyor.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Biz AKP Genel Başkanını eleştiriyoruz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Efendim, şimdi genel başkan oldu, şimdi değişmesi lazım... Peki, soruyorum: Atatürk Cumhurbaşkanımızdı, aynı zamanda CHP’nin Genel Başkanı değil miydi? Niye burada durdu bu? (CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Tek parti dönemi o dönem.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – İsmet İnönü Cumhurbaşkanındı, aynı zamanda Genel Başkan değil miydi? Niye durdu? Cumhurbaşkanına hakaret suçtur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Her dönemde suçtur, biz suç yapmadık.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İleri gidin, geri gitmeyin, ileri gidin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – İkincisi, bakın, İtalya’da suç, Polonya’da suç, İspanya’da suç, Almanya’da suç, Fransa’da suç, Belçika’da suç, suç olmayan yer yok, her ülkede suç.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – AK PARTİ Genel Başkanına yapılan eleştiriler suç değildir.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ama oralarla bizim aramızda bir fark var, onlar cumhurbaşkanıyla konuşurken, ondan bahsederken hakaretle, saygısızlıkla, sinkaf ile görüş açıklamayı birbirine karıştırıyorlar.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) - Çünkü onların cumhurbaşkanı da halka hakaret etmiyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Maalesef bugün ülkemizde Cumhurbaşkanımızdan bahsederken “Görüş açıkladım.” diyor. Ben şimdi buraya bazı görüş açıklama şeylerini getirdim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Oradaki cumhurbaşkanı sabah akşam konuşuyor mu? Muhalefete hakaret ediyor mu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ya, bakın, sayın vekil, elimde dosyalar var, ben o dosyaları sana vereyim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Oradaki cumhurbaşkanları sabah akşam konuşmuyor ki hiç.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Eşinize, annenize, babanıza, çocuğunuza, yedi ceddinize sinkaflı küfürler yapmak ne zamandan beri düşünce açıklaması oluyor? (CHP sıralarından gürültüler)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kimse sinkaflı küfrü savunmuyor Sayın Başkan. Kimse sinkaflı küfrü savunmuyor. Senin genel başkanının ettiği hakaret...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bunlar küfürdür, hakarettir. Hem bizim yasalarımızda suç hem genel ahlak kuralları bakımından hem de kültürümüz bakımından kabul edilemez bir şeydir.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Trolistanın cumhurbaşkanı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – O zaman bunların hepsini senin genel başkanına söyleyeceksin. Küfür eden de o, hakaret eden de o, saygısızlık yapan da o.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Cumhurbaşkanına karşı hakaret eden elbette bunun karşılığını görecektir. Hakaret ile düşüncüyü de birbirinden hepimizin ayırması son derece önemlidir.

Bundan önceki cumhurbaşkanlarında, Sayın Gül, Sayın Demirel, Sayın Sezer ve diğerlerinin tamamında da bu maddeyle ilgili yargılamalar var. Hepsı döneminde de uygulanmış, o zaman sorun değil, şimdi sorun.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kaç tane dava var, kaç tane?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kaç tane dava var?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sezer bir partinin genel başkanı değildi, Demirel değildi, hiçbirisi bir partinin genel başkanı değildi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Neden? Çünkü çok farklı bir şekilde, siyaseten Cumhurbaşkanımızı yıpratmak için kullanılıyor orada.

Peki, bir başka konu: Cumhurbaşkanı ve Hükümetimiz Türkiye'nin çıkarlarına ilişkin konularda görüşlerini oluştururken, tutumlarını belirlerken hangi saikle hareket ediyor?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – İktidarını korumak için, iktidarı korumak için.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tek adamın yağcısı!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Çok net, çok net söylüyorum: Türkiye Cumhuriyeti devletin ve Türk milletinin ortak çıkarlarını esas alarak hareket ediyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – FETÖ'yle aynı yolda yürürken, aynı menzile giderken de ortak mıydı? Çıkarlarımızı mı düşünüyordu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Biz, milletimizin ve devletimizin çıkarı söz konusu olduğu zaman bırakın bir ülkeyi, bir ülkenin liderini, dünyayı karşımıza almaktan çekinmeyiz. Mesele Türkiye olduğu zaman gözümüz kimseyi görmez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Amerika'ya bir gün “dostum”, bir gün “postum” diyorsunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Cihan Harbi yıllarında, Kurtuluş Savaşı yıllarında bunu ispat ettiğimiz gibi, Kıbrıs Harekâtı'nda ispat ettiğimiz gibi, 15 Temmuzda ispat ettiğimiz gibi pek çok olay da bunun tanığıdır. Bundan sonra da aynı şey olacak.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bu 18 adada niye ispat edemiyorsunuz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Şimdi, deniyor ki: “Cumhurbaşkanı Lozan’la ilgili niye konuştu?” Yahu niye konuşmayacak?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Adalara ne oldu, adalara?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) –Cumhurbaşkanımız Yunanistan’a ziyarete gitti, Yunanistan Cumhurbaşkanı kendisi açtı, “Lozan yenilenemez, güncellenemez; ben hukukçuyum.” diye yüksek perdeden ahkâm kesti. Ne bekliyoruz, Cumhurbaşkanımız Türk milletinin, Türkiye devletinin hukukunu korumayacak mı? O ne dedi? “Lozan güncellenebilir.” dedi, milletin hukukunu korudu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Lozan Türkiye Cumhuriyeti devletinin tapusudur. Lozan bir tapudur tapu Sayın Bakan, bilmiyorsanız öğrenin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Şimdi, Cumhurbaşkanı Pavlopulos’la aynı yerde... “Biz Lozan’ı tartıştırmayız.” Yunanistan da aynısını söylüyor, siz de aynısını söylüyorsunuz. Böyle bir şey olur mu? Olamaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Lozan’da adalar bizim. Güncellemek mi istiyor? Haydi adalara Türk Bayrağı çek, güncellemek için Türk Bayrağı çek.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Şimdi, bakın, çok net, çok...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Adaları teslim ettiniz Yunanistan’a.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Türkiye Cumhuriyeti devleti bizim dönemimizde Ege’de bizden önceki statülerin hiç birisinde bir milim geri gitmemiştir.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ya, 18 tane adaya bayrak çekildi, daha yeni ya!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Milletimizin de devletimizin de hukukunu sonuna kadar koruduk, bundan sonra da koruyacağız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yapma Allah aşkına ya, yapma Allah aşkına ya! Güncellemek istiyorsan o adalara çıkarsın, Türk Bayrağı’nı çekersin, Süleyman Şah gibi, kaçmazsın. Orada 18 adayı söyleyecekti.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Şimdi, Trump’la ilgili, “Efendim, niye böyle söyledi?” Ya, şimdi, biz ne diyeceğiz? Türkiye’nin Cumhurbaşkanı, ABD yönetimi PKK’nın uzantısı PYD/YPG’ye tır tır silah gönderirken “Sayın Trump, bu silahları niye gönderiyorsun?” diye sormayacak mı?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Soracak tabii, soracak.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Aramız bozuluyor diye çekinecek, korkacak, pıacak mı? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Öyle bir şey olur mu? O silahlar bize tehdit, Türkiye’ye, ülkemize tehdittir. Çok net söylüyorum. Elbette milletin hukukunu koruyacak.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Sorsun tabii, sorsun, 18 adayı da sorsun.

BAŞKAN – Sayın Bozdağ, bir saniye...

Sayın milletvekilleri, kürsüde hatip konuşuyor, siz niye konuşuyorsunuz, niye konuşuyorsunuz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Soru soruyor.

BAŞKAN – Sizin konuşmacılar konuşunca kimse müdahale etmedi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, soruyor bize, biz de cevap veriyoruz.

BAŞKAN - Lütfen, lütfen müdahale etmeyelim. Varsa sözünüz gerekirse sataşmadan söz alırsınız. ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan Meclise hitap etsin, bize niye hitap ediyor? BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Sayın Başkan, süreme ilave istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bozdağ.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Şimdi Kudüs gündemde. Şimdi, Amerika, Büyükelçiliğini Kudüs’e taşıma kararı aldı. Kudüs bütün Müslümanların ve semavi dinlerin değer verdiği bir şehir, bizim ilk kiblemiz...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...miraç mucizesinin şahidi bir yer...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...ve böylesi bir yerde, bütün Müslümanların kırmızı çizgisinin olduğu bir yerde, Orta Doğu’da zaten kırılgan olan barış sürecini ateşe atan böyle bir açıklama yaptığı zaman Türkiye demeyecek mi “Niye bunu yapıyorsunuz?” (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Diyoruz! Demiyor muyuz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – “Bölgeyi felakete atıyorsunuz, ateşe atıyorsunuz, barışı bombalıyorsunuz, huzuru yok ediyorsunuz.” demeyecek mi?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Nota verin o zaman!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Nota verin, nota!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Kimden yana tavır koyacak? Elbette milletin ve devletin hukukundan yana tavır koyacak.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Nota kotan doldu mu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – İsrail’de yaşananlara Türkiye’nin bigâne kalmasını kimse Türkiye’den beklememelidir.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – İsrail Büyükelçiliğini kapatın Sayın Bakan!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Bakan, kim bekliyor bunu? Kim bekliyor?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Filistinlilere yaptıklarına, Gazzelilere yaptıklarına, Kudüs’teki kutsal emanetlere yaptıkları saygısızlığa karşı Türkiye’nin sesi her zaman gür olacaktır.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yahudi Cesaret Madalyası’nı iade ettiniz mi? O hâlâ duruyor, önce onu iade edin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – İsrail Büyükelçiliğini kapatın!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bakın, bir şey söylüyorum, Cumhurbaşkanımızı ve Hükümetimizi İsrail konusunda zayıflatacağını düşünenler beyhude düşünüyorlar, bizim en güçlü olduğumuz konulardan birisi budur.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne yapacaksınız?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Büyükelçiyi geri çekin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – İsrail’in Cumhurbaşkanına “Siz adam öldürmeyi iyi bilirsiniz.” diye (...) (x) çeken bir Cumhurbaşkanına... (CHP sıralarından gürültüler)

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edilmiştir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, istirham ediyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – “Siz İsrail’le şöyle böyle yan yana geliyorsunuz.” kimse diyemez. Var mı böyle bir örnek? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ATILA SERTEL (İzmir) – 16 yaşında çocuk öldü, Furkan var.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Dünyanın hangi lideri bunu söyleyebilme cesareti gösterir?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sen söylediğine inanıyor musun?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Mavi Marmara’da da İsrail’den ilk özür diletten Hükümet, lider gene Cumhurbaşkanımızdır. Tazminatı kabul ettiler, ambargoyu hafifleten adımı attılar ve Türkiye’nin tezlerini kabul ettiler.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Bakan, bir anlaşma yapalım, Mavi Marmara’yı bozun, büyükelçiği geri çekin, Cesaret Madalyası’nı geri verin, bütün bunları yapın, alkışlayalım sizi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bakın, burada, bir başka hususu daha ifade etmek istiyorum. Anlaşmalarla ilgili konuşuluyor. Orada pek çok anlaşma imzalanmış.

ATILA SERTEL (İzmir) – Mavi Marmara var, Mavi Marmara!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Hem İsmet İnönü’nün Başbakan yardımcılığı döneminde...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bana soruyor, cevap veriyorum. Allah Allah!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...Ecevit’in Başbakanlığında, Demirel’in Cumhurbaşkanlığında, Başbakanlığında, anlaşmaların hepsinde açık açık yazıyor. Orada bıraktım, o anlaşmaları bana bir gönderirseniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok, videoyu seyredelim! Videoyu seyredelim! Kudüs’e gittiğinizde... Videoyu seyredelim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bakın, hepsi “Kudüs” yazıyor, “Kudüs.” O zaman kimse demiyor “Kudüs’te imzalandı.” O zaman “Siz tanıyorsunuz.” denilmiyor, şimdi burada söylenince bambaşka şey... (CHP sıralarından gürültüler)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kudüs’e gittiğinizde “Hoş geldiniz Kudüs’e, İsrail’in başkentine” dendiğinde ne dediniz?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bakın, sizin konuşmanızda da bu kadar müdahil olurlarsa karışmam, ona göre. Lütfen...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bunlar çok net şeyler.

Buradan şunu özellikle ifade etmek istiyorum...

BAŞKAN – Size nasıl muamele edilmesini istiyorsanız siz de öyle muamele edin, lütfen istirham ediyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Türkiye Cumhuriyeti devletinin, milletin hukukunu korumak bizim görevimiz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ama bir saattir konuşuyorlar, susturun arkadaşları.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – İşte anlaşmalar. Bakın burada ne yazıyor? Erdal İnönü, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı. Ne zaman? “1 Haziran 1992 tarihinde Kudüs’te imzalanan ekli anlaşma” diyor. Kaç tane var? Onlarca var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Siz bozsaydınız, bozsaydınız. On beş yıldır Hükûmetisiniz. O yanlışsa düzgününü yapsaydınız. Elini tutan mı vardı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Allah Allah! Ne yapıyorsunuz? Buradan acaba biz nasıl yıpratırız diye oradan giriyorsunuz. Buradan bizi vuramazsınız.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakan, Mavi Marmara’yı 20 milyon dolara sattınız, 20 milyon dolara.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Kudüs bizim ruhumuzda, kalbimizde, zihnimizde. Bir dünya yıkılsa Kudüs’ten biz vazgeçmeyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biz de geçmeyiz, biz de geçmeyiz. Ama biz şunu söylemeyiz: “Üç ay içinde bölgeyi temizleyeceğiz.” demeyiz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Kudüs’ten Filistinliler, Gazzeliler, bütün Araplar vazgeçse de Türkiye vazgeçmez, Türk milleti vazgeçmez. Bunu herkesin çok iyi bilmesi lazım.

Diğer bir konu, değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi 15 Temmuzda bir darbe teşebbüsü yaşadı Türkiye.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Toplam 20 milyon dolar. Bütün Kudüs’ün maliyeti 20 milyon dolar sizin için.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sizin Kudüs’ünüz 20 milyon dolar.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bu darbe teşebbüsünden sonra olağanüstü hâl ilan ettik. Fetullahçı terör örgütü ve diğer terör örgütlerine karşı ülkemizin etkin mücadelesini başarılı bir şekilde yürütmek için bunu yaptık. Bizim düşüncemiz olağanüstü hâli uzatmak değildi ama ortaya çıkan ihtiyaçlar olağanüstü hâli uzatma zaruretiyi ortaya koymuştur. Bundan sonra da Türkiye’nin olağanüstü hâli uzatma zarureti devam ettiği sürece olağanüstü hâl devam edecektir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne ihtiyaç var mesela Sayın Bakan? Ne ihtiyaç var? Ne var ihtiyaçlar söyler misiniz? Yani işçinin sendikalı olma hakkını elinden almak mıdır, grev yapma hakkını elinden almak mıdır?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bu zaruretin ne olduğunu elbette Hükümetimiz, Millî Güvenlik Kurulu takdir edecek ve bunun gereğini yapacaktır. Buradan şunu çok net bir şekilde ifade etmek isterim ki Fetullahçı terör örgütünü terör örgütü olarak ilan eden ilk hükûmet, cumhuriyet hükûmeti AK PARTİ Hükûmetidir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bravo, bravo(!)

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bizden önceki hiçbir hükûmet “Fetullahçı terör örgütü” diye ilan etmemiştir. Varsa getirin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bravo, bravo(!)

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bizden önceki hiçbir hükûmet “Fetullahçı terör örgütü” diye ilan etmemiştir. Varsa getirin. Bizden önce kaç tane cumhuriyet hükûmeti geçti?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne zaman?

SEYİT TORUN (Ordu) – Sizin kadar da kadrolaşmadı ama.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – İşte şu hükümet ilan etmiş diyorsunuz. Halep oradaysa arşın burada. Alın getirin. Bu FETÖ’nün kırk yıllık geçmişi var, kırk yıllık. Bizden önce de yirmi beş yıl var. Peki yirmi beş yılda gelen hükümetler neden terör örgütü ilan etmedi? Neden dershaneleri kapatmadı?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sizin yüzünüzden. “Muhterem Hoca Efendi” diye diye canınız çıktı burada.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Neden yayın organlarına el koymadı? Neden okullarına el koymadı?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sizin yüzünüzden.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Neden bunları finanse eden şirketlere el koymadı, neden yargı süreçleri işlemedi?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kıyamet kopartıyordunuz burada Fetullah’a bir şey deyince.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Baktığınız zaman, bütün bunları yapan, işleten iktidar AK PARTİ iktidarı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Bakan, kıyamet kopartmıyor muydun burada biz Fetullah’a laf söyleyince, sen yapmıyor muydun burada?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – FETÖ’yü aklayan sizsiniz, siz! Sizin döneminizde beraat etti FETÖ!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bakın, şunu çok net söylüyorum: Fetullahçı terör örgütü dâhil bütün terör örgütleriyle tereddütsüz, amasız ve amansız bir mücadeleyi Hükümetimiz sürdürdüğü gibi bundan sonra da sürdürmeye devam edecektir. Burada bir gevşemenin olması asla söz konusu değildir, bundan sonra da olmayacaktır.

Kamudaki arındırmalar, Anayasa’mız ve çıkarılan KHK’ler çerçevesinde yapıldı. Anayasa’nın 129’uncu maddesi çok açık, ne diyor? Memurlar ve diğer kamu görevlileri Anayasa ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunmakla yükümlüdür.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Memur bırakmadınız ki, hepsini ihraç ettiniz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Yani Anayasa’ya ve kanunlara sadakat yükümlülüğü vardır. Hiçbir devlet, sadakatinden şüphe ettiği insanları çalıştırmaya mecbur tutulamaz.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Ne zaman, hangi yargı karar verdi buna?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Sadakatinden şüphe uyandıracak bir şey fark ettiği zaman da daha önce memuriyete girse dahi onu orada tutamaz.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Anayasa’ya sadakat ve AKP’ye sadakat aynı şey mi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Başka ülkeler de bu arındırma politikalarını yaptılar.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Kölelik düzeni mi var Sayın Bakan? AKP’yi sevmek zorunda mı memurlar?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Sovyetlerin dağılmasından sonra komünist bloktan ayrılan ülkeler yeni rejime geçince pek çok arındırma politikasını uyguladılar. Niçin? Onların sadakati önceki rejimdir diye yaptılar.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Tasfiye ediyorsunuz siz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bizim yaptığımız da bu anlamda Anayasa’ya ve yasalarımıza uygun bir arındırma politikasıdır. Buradan çok net ifade ediyorum: Devletimizin içerisinde FETÖ veya başkaca -adı ne olursa olsun- terör örgütleriyle iltisaklı, irtibatlı veya üyelik ilişkisi içinde olanları bundan sonra da barındırmayacağız, tespit ettiğimiz anda gereğini yapmaktan tereddüt etmeyeceğiz.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Siyasi ayağı nerede?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Devletine sadakatle hizmet edenin başımızın üzerinde yeri vardır. Anayasa’mız, yasalarımız da Hükûmetimize bu noktada tasarruf yetkisi vermektedir. Bundan kimsenin endişesi olmamalıdır.

Ayrıca DEAŞ’la ilgili de konuşuldu. Bakın, DEAŞ, İslam’ın düşmanıdır, Müslümanların düşmanıdır.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – “Öfkeli çocuklar” diyordunuz onlara.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – İslam düşmanlarının ve Müslüman düşmanlarının da taşeronu uluslararası bir proje terör örgütüdür.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne söylüyordunuz Sayın Bakan, ne diyordunuz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bu terör örgütüyle samimi mücadele eden yegâne ülke Türkiye’dir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne diyordunuz? Tırnak aç...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Hesapsız kitapsız bir mücadeleyi biz yaptık. Bakın, şu anda Türkiye’de 3.627 kişi hakkında soruşturma var. Yine pek çok kişi hakkında dava var ve Türkiye’de 1.128 kişi de şu anda tutuklu. Bu DEAŞ terör örgütüne göz açtırmamak için, diğer terör örgütleriyle olduğu gibi...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Antep’e kadar niye sabrettiniz, Antep patlamasına kadar?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama öfkeli çocuklarıydı, öfkeli çocuklarıydı sizin!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...bundan sonra da etkili bir şekilde mücadeleye devam edeceğiz. Bundan hiç kimsenin endişesi olmamalı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Bakan, öfkeli çocuklarıydı sizin, öfkeli!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, tabii, Yargıtay, Danıştay, Anayasa Mahkemesi Anayasa’mızda yüksek mahkemeler arasında yer almaktadırlar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hataları siz yapacaksınız, ondan sonra bir de gider yapacaksınız.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Önemli görevleri, Anayasa’nın kendilerine tevdi ettiği görevleri yerine getirmektedirler ve başarıyla da bu görevleri yerine getirmektedirler. Türk yargısı, Fetullahçı terör örgütünün yargıyı işgal girişimine karşı kendini korumayı başarmış bir yargıdır. İçine bunca Fetullahçı terör örgütü üyesinin bir şekilde sızmasına rağmen kendini korumuş ve bir zaman sonra da bunları içinden atmıştır. Bunların yargıdan uzaklaştırılması, yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını korumak için atılmış bir adımdır. Eğer bir yargıç veya savcı Pensilvanya’daki teröristbaşına gidip sorarak karar veriyor, soruşturma yapıyorsa burada bağımsız ve tarafsız bir yargıçtan, savcıdan bahsedemeyiz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siz atadınız, siz!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – E şimdi de saraydan alıyor talimatı, hiçbiri karar veremiyor korkusundan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bu özelliğini, vasfını kaybetmiştir, dolayısıyla o cübbeyi şerefli bir şekilde giyme hakkını da kaybetmiştir. Böyle birini yargıda barındırmak mümkün değildir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi nasıl oldu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – HSK bu noktada doğru kararlar vermiş, yargımızın bağımsız ve tarafsız vasfına gölge düşürenleri yargıdan uzaklaştırmıştır. Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay Başkanlığımız da bu noktada doğru ve yerinde kararlar vermiştir, hepsini kutluyorum. Ayrıca, 15 Temmuz 2016’da yapılan darbe teşebbüsü sırasında da Türk yargısı büyük bir sınavı başarıyla geçmiştir. Yargının içindeki, siyasi görüşü ne olursa olsun, hangi anlayışı benimserse benimsesin, bütün yargı mensuplarına buradan şahsım ve Hükümetimiz adına şükranlarımı sunuyorum, sağ olsunlar. Bundan önce pek çok darbe oldu ya darbelerin önden öncü kuvveti yargı oldu ya da darbenin daha ilk saatlerinde ilk biatçısı yargı oldu, darbeden sonra da darbeyi meşrulaştıran, onların haksızlıklarına yol gösteren bir yargımız oldu. Ama ilk defa darbeye ve darbecilere biat etmeyen, onlara meydan okuyan bir yargı çıktı. Ben bu yargıyı ayakta alkışlıyorum, hepsine teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bravo!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – O gece, daha darbenin başarısının veya başarısızlığının belli olmadığı saatlerde, yakalama, gözaltı, tutuklama kararlarını verdiler ve pek çok kişiyle ilgili meslekten el çektiirme kararı aldılar; bu, büyük bir cesarettir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Zekeriya Öz nerede, Zekeriya Öz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Herkesin saklandığı, korktuğu, kaçtığı bir yerde adalet ayakta idi, yargı ayakta idi; savcılarımız, hâkimlerimiz, Anayasa Mahkememiz, Yargıtayımız, Danıştayımız ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulumuz ayakta idi; onun için ben kutluyorum. Ama buradan, Danıştay Başkanımıza, Yargıtay Başkanımıza da burada çok büyük bir haksızlık yapıldığını özellikle ifade etmek isterim.

Cumhurbaşkanımızla bir araya gelmesi Cumhurbaşkanımıza karşı saygıdan. Bir edep timsali olarak saygısını ortaya koymasını, yargıya ve yargının bağımsızlığına saygısızlık olarak nitelendirmeyi kabul etmek mümkün değildir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bir de çay demleseydi!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Devletin başı Cumhurbaşkanı, cumhuriyeti, milleti temsil ediyor. Yargıtayın başkanının da Anayasa Mahkemesinin başkanının da Meclisin başkanının da, nerenin başkanı olursa olsun, devletin başına, milletin ve cumhuriyetin temsilcisine, Anayasa’nın uygunluğunu, doğru uygulanmasını teminle sorumlu olana saygı duyması doğal olanıdır, doğru olanıdır, edebe uygun olanıdır, ahlaka uygun olanıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Çay toplaması yetmez, bir de demleyip getirseydi!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Şimdi düşünebiliyor musunuz, kültürümüze, ahlakımıza, Anayasa'mıza uygun hareket etmiş mahkeme başkanlarına ve üyelerine çok büyük bir eleştiri yapılıyor; bunu kabul etmek mümkün değil.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Çay toplamanın Anayasa'da yeri mi var?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Cüppeler saraydan düğmeli olarak yollanmış onlara!

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Anayasa'da mı yazıyor?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ama eleştiri yapacaksak kime yapacağız biliyor musunuz? Eleştiriye işte buradakilere yapacağız.

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Adalet nal topluyor siz çay toplarken.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Ne zaman? Bakın, 10 Haziran 1997, Genelkurmay Orbay salonu, yaklaşık 400 yargı mensubu katılıyor bir brifinge, Anayasa Mahkemesi Başkanı -isimlerini vermiyorum- Yargıtay Başsavcısı, Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Başsavcısı -daha sonradan olan, 367'nin yolunu gösteren zat- orada gittiler, 28 Şubat postmodern darbesini yapan askerleri cübbeleriyle ayakta alkışladılar.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Onlar Meclisi bombalamadı, sizinkiler Meclisi bombaladı, sizinkiler.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - İşte onursuzluk bu. Yargının bağımsızlığına, tarafsızlığına gölge düşürmek bu. Yargıyı askerin emrine tahsis etmek bu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şimdi, gitmiş, darbeye meydan okuyan bir liderin yanında, milletin seçtiği bir liderin yanında oturdu diye, onunla beraber bulundu, yürüdü, çay içti diye eleştiriye tutulan bir Yargıtay, Danıştay Başkanı var.

SEYİT TORUN (Ordu) – Çay topladı.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Darbecilerle olmadı bunlar ya. Muhtıra verenlerle olmadı bunlar.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) - Sarayın emrinde, sarayın emrinde.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Bu millete kötülük yapmadı bunlar ve yapmayacaktır da. Ben hem Yargıtay Başkanımıza hem Danıştay Başkanımıza hem de Anayasa Mahkemesi Başkanımıza haksızlık yaptığını düşünüyorum, onları iyi tanıyan birisi olarak bunu söylüyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Danıştay Başkanının kızı nerede çalışıyor?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Amerika'da devam eden bir dava var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Bu sene çay fiyatlarını Danıştay Başkanı belirleyecekmış.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Son olarak ona değinmek istiyorum. Şimdi “Zarrab davası” deniliyor, görülüyor çok net bir şekilde. Bakın, son ifadeler de çıktı ortaya. 17 Aralık soruşturmasını yürüten FETÖ'cü terörist orada “Belgeleri ben getirdim, kâğıt parçalarını.” diyor, tanıklık yapıyor; bir.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Niye nota verdiniz?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Niye nota verdiniz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Şimdi, orada bir bankacı FETÖ'cü firarı -oradaki “rapor” denen kâğıt parçasında imzası var- o da tanık orada.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sağlığını merak ediyordunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Şimdi, FETÖ'nün finans desteği verdiği bir STK'de bilirkişi atandı, o da resmî bilirkişi orada.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Reza'nın sağlığını merak ediyorsunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Yargılamayı yapan yargıç 2014 Mayıs'da Türkiye'ye getirildi FETÖ'cüler tarafından, 17-25 Aralık sürecine destek vermek için burada açıklama yaptı, hâkim de o.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kozmik odaya nasıl soktunuz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Niye nota verdiniz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Zarraf ceza tehdidiyle veya çıkma ümidiyle baskılandı, iftiracı olmaya zorlandı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bunları biliyordunuz da niye nota verdiniz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ve şimdi, burada, bakın, böyle bir yargılama yapılıyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kozmik odaya nasıl soktunuz onları, kozmik odaya?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Şimdi, burada adalet çıkar mı?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kıbrıs için nota vermeyin, çuval geçirilen askerler için nota vermeyin, şimdi Reza için 2 tane nota vereceksin, bunları anlatacağın burada!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - FETÖ'cülerin lojistiğini, tanıklığını yaptığı, desteklediklerinin bilirkişi, hâkim olduklarının verdiği bir karar Türkiye'yi mahkûm edemez ve burada bitmemiş komployu Amerika'da tamamlamaları mümkün değildir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Türkiye'yi mahkûm etmiyor, kimse mahkûm edemez!

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Dolandırıcıları mahkûm ediyor, dolandırıcıları!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Bu bir kumpastır ve burada olup bitenlerin tamamı Türkiye'de savcılık tarafından soruşturuldu...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakan, Zafer Çağlayan'ı tekrar yargılayalım o zaman, 50 milyon euro rüşvet almış, öyle diyorlar.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - ...Meclis tarafından soruşturuldu ve kararlar verildi. Yeni bir şey de hiç yok, iftiralar var, yalanlar var; bu iftiralarla, bu yalanlarla Türkiye'yi yormaya kimsenin hakkı yoktur, olmayacaktır da.

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Zafer niye çağlamıyor!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sizin de yok ama sizin de yok!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Bunlarla ilgili bizim duruşumuz çok nettir, bundan sonra da duruşumuzu milletten yana muhafaza etmeye devam edeceğiz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, nota da mı kumpas nota, orada da mı kumpasa geldiniz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hepiniz müzisyen oldunuz be nota vermekten!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Tabii, Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili konuya gelmeden önce MİT'le ilgili de çok şey söylendi.

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Zafer niye çağlamıyor, Zafer niye çağlamıyor!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Burada yeri nedeniyle kısaca değinmek istiyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) - Süleyman Aslan'ın paralarına ne oldu, 4,5 milyon dolar? Faiziyle iade ettiniz. Bu haram para ne oldu, haram para?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Bakın Millî İstihbarat Teşkilatı ülkemizin güvenliğiyle çok ilgili, bekasıyla çok ilgili önemli görevleri yapıyor hem de canı pahasına yapıyor. Burada onları eleştirmek çok kolay, bu kırmızı koltuklarda ama MİT'in içerisinde milletimizin ve devletimizin bekası için canı pahasına gece gündüz mücadele eden kahramanlar var. Ben o kahramanları da buradan saygıyla selamlıyorum.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Niye kaçkırttınız onları; kozmik odaya niye soktunuz, kozmik odaya?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Bunların içerisinde yanlış yapan olabilir mi? Olabilir, her yerde olduğu gibi; onlara da elbette bunun hesabı soruluyor, sorulacaktır da.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Görmedik. 2 tane başarısız kurum var darbeye, biri MİT, biri Genelkurmay; ikisi de devam ediyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - MİT'in bağlılığı Başbakanaydı, Cumhurbaşkanına değiştirildi. MİT, şimdi, elde ettiği istihbaratı Cumhurbaşkanına, Başbakana, ilgili bakanlara, Genelkurmay Başkanına ve gerekli gördüğü kurumlara iletiyor. Yine hem Cumhurbaşkanının hem Bakanlar Kurulunun ülkenin dış ve iç güvenliğiyle ilgili ve terörle mücadeleyle ilgili verdiği görevleri yerine getiriyor. MİT bir kişiyle irtibatlı çalışmıyor, devletin bütün organlarıyla, bütün kurumlarıyla, Hükûmetiyle, Genelkurmayıyla, Cumhurbaşkanıyla irtibatlı çalışıyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Enişteden öğreniyorsunuz ama darbeyi, darbeyi enişteden öğreniyorsunuz!

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Darbeyi enişteden öğrendiniz, neredeydi Hakan Fidan?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Başbakanla irtibatlı çalışınca tek adam olmuyor, Cumhurbaşkanıyla irtibatlı çalışınca tek adam oluyor! Böyle bir şey olur mu? Olur mu?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hakan Fidan neredeydi? Darbeyi enişteden öğrenirken Hakan Fidan neredeydi?

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Anca enişteden mi öğreniyorsunuz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Bakın, darbe teşebbüsüyle ilgili de söylüyorum, elbette burada MİT'e dönük çok eleştiriler var, benim de eleştirim var ama şunu da söylemek lazım: Bundan önceki darbelere hep uykuda yakalanıldı, o zaman MİT müsteşarları vardı, MİT vardı, “Darbecilerle beraber sessiz sakin darbeyi nasıl başarırız?”

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi de enişteler var, enişteler; hem Man adasında var hem de MİT'in içinde.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Ama darbe başarılamadı, başaramadılar ve MİT eksiğiyle gediğiyle bu darbenin başarısızlığında en önemli rollerden birini oynadı. Bu hakkı da hepimizin teslim etmesi lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi enişteler var, enişteler; enişteler haber veriyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Canlarını bu ülke için feda eden insanları burada hırpalamak bu millete de, bu devlete de fayda vermez, bize de fayda vermez.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Cumhurbaşkanı “Enişteden öğrendim.” dedi Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Onlar davul zurnayla iş yapmazlar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Bakan, Cumhurbaşkanına darbeyi kim haber verdi? Kim haber verdi Cumhurbaşkanına darbeyi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Gizliliğe riayet etmek onların hepsinin görevidir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Parayı enişteye mi veriyorsunuz, bütçeyi? MİT’in bütçesini enişteye mi verdiniz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Milletın, devletin hukukunu canı pahasına koruyan bu kahramanlara karşı hepimizin saygı diliyle hareket etmesi son derece önemlidir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir gün durmaması lazım o MİT’in başında.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Peki, diğeri bir konu Diyanet İşleri Başkanlığı. Son derece önemli bir kurumumuz, Atatürk’ün kurduğı bir kurum ve cumhuriyetimizin kuruluşundan beri memleketimizde önemli görevler ifa ediyor. Hem Anayasa’da yeri var hem de yasalarımızda yeri var ve Diyanet İşleri Başkanlığı İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarıyla ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak, ibadet yerlerini yönetmek üzere kurulmuş ve görevlendirilmiş bir teşkilat. Din konusunda toplumu aydınlatmak Diyanetin birinci vazifesi. Bu FETÖ ve DEAŞ gibi terör örgütleri konusunda Diyanete ne kadar önemli bir görev düştüğünü yaşadığımız olaylar bize öğretti.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – IŞİD’ciler medreselerde eğitim veriyor. Her tarafta IŞİD militanı yetiştiriliyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Burada bir şeyi teslim etmek lazım yani bir şeyi ifade etmek lazım: Diyanet İşleri Başkanlığımızın bu konudaki çalışması elbette geç kalmıştır. Bunu daha önce yapması, daha önce sapkın, dinî hareketler konusunda toplumu aydınlatması elbette son derece önemlidir. Diyanet İşleri Başkanlığı bundan sonraki süreçte yayımlanan dinî kitapları, yapılan bütün çalışmaları yakından izleyecek ve bunlarla ilgili toplumu aydınlatan raporlar açıklayacak ve toplumu bilgilendirecektir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yıllarca yalan söylediniz “Diyanet hadis kitabını yasakladı.” diye bizim için.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Bundan sonraki süreçlerde geç kalmaya izin ve fırsat vermeyecektir; bunu özellikle altını çizerek ifade etmek istiyorum.

Bir başka konu, Diyanet İşleri Başkanlığının Teşkilat Kanunu 1965’te çıkmış ama Anayasa Mahkemesi bu kanunun kolunu kanadını budamış, âdeta kanunsuz bir hâle getirmişti. Biz bunu düzelttik ve 2010’da 6002 sayılı Kanun’la Diyanet İşleri Başkanlığını ilk defa, yeniden teşkilat kanununa kavuşturduk.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – “Piyango haram.” demiş bugün, faize “haram” demiyor Diyanet.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ve Kur’an kurslarına konulan yasakları kaldırdık. İlköğretimi, beş yılı tamamlamadan, 12 yaşını doldurmadan yaz Kur’an kursuna gitmek yasaklandı; 15’i doldurmadan hafızlığa, örgün Kur’an kursuna gitmek yasaklandı; bunları kaldırdık, önüne hürriyet getirdik. Kur’an kurslarının iâşe ve ibatesinin bütçe tarafından karşılanmasını getirdik, yaşağımızın içerisine koyduk. Belediye ve özel idare kanunlarına, dinî tesisler konusunda bütçelerinden kaynak aktarma ve bunları yapma yetkisini getirdik, bu alanda ön açtık.

Yurt dışındaki vatandaşlarımızın ihtiyacını karşılamak üzere Uluslararası İlahiyat Programı'nı gündemimize aldık ve bir noktaya getirdik. Ayrıca, "Diyanet Akademisi" gibi önemli bir adımı da önümüzdeki günlerde atacağız. Bundan sonra müftü, vaiz, imam-hatip, Kur'an kursu öğreticisi ve müezzin kayyum adayı olarak alınacaklar "Diyanet Akademisi"ndeki nitelikli eğitimi tamamladıktan sonra göreve başlayacaklardır.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İlahiyat fakültelerini kapatın. İlahiyat fakülteleri ne iş yapıyor Sayın Bakan?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bunların iyi yetişmesi FETÖ ve diğer terör örgütleriyle mücadele bakımından da son derece önemlidir ve bu konuda önemli bir adımı bu dönemde hep beraber atacağımızı ifade etmek isterim.

Bu ayın içerisinde imam-hatip, Kur'an kursu öğreticisi, müezzin kayyum alımıyla ilgili ilanlara çıkacağız. Rakamları açıklamıyorum, onlar ilanda görülecektir. Ayrıca, ilk defa bir kadın başkan yardımcısı atandı. Bütün illerde bir müftü yardımcısının kadın olarak atanması konusunda karar alındı ve atamalar başladı ve ilk defa, Diyanete kadın müfettişler, murakıplar alınması konusunda da adımlar atıldı. Bundan sonra Diyanet İşleri Başkanlığında kadınlar daha fazla görünür hâle gelecek, kadın hakları ve İslam'da kadının yeri ve dinimizi güzel anlatma konusunda kadınların rolü daha da artacaktır. Biz buna inanıyor ve bunu da büyük bir inançla destekliyoruz.

Diyanet TV'yi, Diyanet Radyoyu ve Diyanet Yayınlarını yeni dönemde de güçlendirmeye devam edeceğiz.

Burada bir hususun altını çizmekte fayda görüyorum. Dinî literatürü bilmeden din hakkında konuşmak hepimize son derece zarar verebilir.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Hadi ya!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Diyanet İşleri Başkanlığı fetva verirken Medeni Kanun'a göre, Anayasa'ya göre veya herhangî bir partinin ideolojisine göre fetva vermiyor. Neye göre fetva veriyor? Kur'an'a, sünnete ve İslam'ın sahih kaynaklarına göre fetva veriyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Daha bir gün hırsızlık, rüşvet hakkında bir fetva vermedi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bu fetva kanuna uyar, uymaz, siz ona uyarınız, uymazsınız; genel de değil, fetvalar kişiyi bağlar, mahkeme kararları nasıl öelse o da özeldir. Şimdi, boşanma hukuku ve başka konularda almışlar, dalga geçiyorlar; yahu, bir gidin de İslam hukukçularına sorun, dalga geçtiğiniz konunun aslı esası nedir diye bir sorun, onlar size cevap versinler, herkes konuşuyor.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Şeriatla mı yönetiliyoruz Sayın Bakan? Medeni Kanun'u mu kaldırdınız? Şeriata mı geçtiniz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Onun için, bilenler konuşacak, literatürü bilmeden... Bakın, Peygamber Efendimiz'e Kur'an-ı Kerim'in Enbiya suresinin 107'nci ayetinde...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ya, bırak bunları ya!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – "Resul'üm, biz seni âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik." diyor, Kalem suresi 4'üncü ayette "Ve sen elbette yüce bir ahlak üzeresin."

diyor, Ahzâb suresi 21'inci ayette “Ant olsun ki Resulullah'ta sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı zikredenler için güzel bir örnek vardır.” diyor. Peygamberlerin tamamı bütün insanlığa örnek gönderilmiş birer liderdir ve onları örnek almayı Kur'an emrediyor, bütün dinler de peygamberi örnek almayı emrediyor. Biz şimdi konuşurken Peygamber'imizin hayatında yaşanmış bir iftirayı dile getirdiğimizde, Peygamber'in eşi böyle iftiraya uğruyor da biz kim oluyoruz da -sıradan insanlar- iftiralarla muhatap kalmayalım? Onun için, bunun değerlendirmesini yaparken oralardan istifade etmek yanlış bir şey değildir. Ama yanlış olan nedir biliyor musunuz? Türkçe anlatım bozukluklarından veya sürçülisandan...

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Ana dil, ana dil.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...istifade ederek “Bak, şimdi sıkıştırdık buraya...” Yahu, nereye sıkıştırdın sen beni? Ben bu dine, bu dinin peygamberine, bu dinin kitabına...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Sayın Bakan, yani demagoji konusunda elinize kimse su dökemez be!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - ...inanan ve onun yoluna hayatını feda etmeye hazır olan sizin gibi 80 milyondan bir tanesiyim. Bizim neyimizi sınyayacaksınız? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (İzmir) – Burada senin gibi düşünmeyenler de yaşıyor ya!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Fetullah Gülen çok muhterem bir beyefendiydi!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Ahmet Hamdi Çamlı, adı gibi Ahmet, Hamdi ve Çamlı, çınar; ne diyor burada konuşurken? Çok net diyor, geliyor kürsüye, bakın, Ahmet Hamdi Çamlı “Sevgili arkadaşlar, bizim mabudumuz belli, âlemlerin Rabb'i Allah (CC) başka mabutları olan varsa baksın.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bozdağ, süreniz doldu, lütfen tamamlayın bir dakikada.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bitiriyorum Başkan, bir cümle, izninizle bitiriyorum.

BAŞKAN – Bitirin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Sonra, bunun arkasından bir dil sürçmesi yapıyor, kelimenin arkası gelmiyor. “Bizim başka mabudumuz yoktur.” diyeceği yerde, orada eksik kalıyor ve sonra diyor ki: “Tayyip Bey bizim kardeşimizdir, bizim kardeşimiz, ağabeyimiz.” Şimdi, gelip burada bu konu çarpıtılıyor. Bu kadar dara, zora düştüyseniz vah olsun, eyvah olsun, yazıklar olsun! Bundan imdat umuyorsunuz, bundan, bundan! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Geç bunları, geç!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Arkasından da Meclise düzeltme yazıyor Ahmet Hamdi Çamlı, diyor ki: “Bizim mabudumuz değil.” İfademde değil kelimesi tutanaklarda eksik kalmış.” Buraya getiriyor, buraya getirip bunu burada dillendirmek...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Ayıp!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ayıptan öte.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ama bu kaçınıcı hata Sayın Bakanım, kaçınıcı hata?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ben bir şey diyemiyorum, benim ahlakım buna cevap vermeye el vermiyor ama bu tür anlatım bozukluklarına, sürçülisana...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Milletvekilleriniz, belediye başkanlarınız, AK PARTİ'liler hep aynı şeyi söylüyor. Böyle hata mı olur, dil sürçmesi mi olur?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Üniversite sınavlarında sorarlardı anlatım bozukluklarını, demek ki üniversiteyi hâlâ geçememiştir, o sınavlara biraz daha çalışmamız lazım diyorum ve bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, eleştiren, öneri sunan bütün arkadaşlarıma ayrı ayrı teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 3 tane öneri sundum Sayın Bakan, biraz evvel Filistin konusunda.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bozdağ. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, “Pembe koltuklarda oturup MİT’i suçlayamazsınız.” diye sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Size mi, size hitaben?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

Yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ’ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın birinci tur görüşmelerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

“Edepsiz, alçak” 2 Haziran 2011. “Cibilliyetinin gereğini yapıyorsun. Bazı insanlar var ki yüzüne tükürsen yağmur yağıyor sanır, bu da öyle pişkin bir tiptir.” Sizin Cumhurbaşkanı kisvesi adı altında AKP Genel Başkanı olarak... (AK PARTİ sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, lütfen sözlerinize dikkat edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – ...Kemal Kılıçdaroğlu’na böyle hakaret ederseniz...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, lütfen sözlerinize dikkat edin, kaba ve yaralayıcı sözler kullanmayın.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - ...biz de AKP Genel Başkanına gerektiği gibi cevap veririz, gerektiği gibi. (CHP sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır niye vuruyorlar anlamadım ki? Cumhurbaşkanının lafları bunlar, Erdoğan’ın lafları bunlar ya.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - Buradan millete sesleniyorum...

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Şerefsiz!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - Arkadaşlar, ne var? Ne var, ne oldu?

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Şerefsizlik yapma!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - Bir dakika cevap vereyim. (AK PARTİ sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Şerefsizlik yapma!

KEMALETTİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – O ne demek! Ne demek!

BAŞKAN – Sayın Özkoç... Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Bir dakika, bir şeyler söyleyeyim...

KEMALETTİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – Konuşma! Konuşma!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - Bir dakika dur bakayım, cevap vereyim. Ne oldu, niye vuruyorsun?

KEMALETTİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – Geç yerine! Otur yerine!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - Niye vuruyorsun, ne yaptım, oturun yerinize! Oturun yerinize...

Otur yerine, otur!

(Şanlıurfa Milletvekili Kemalettin Yılmaztekin'in hatip kürsüsüne yürümesi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.26

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Bülent ÖZ (Çanakkale), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35’inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Sayın Özkoç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

6.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ’ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın birinci tur görüşmelerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması (Devam)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Cumhuriyet Halk Partisinin Grup Başkan Vekiliyim, kürsüden bir konuşma yapıyorum. Daha sonra yaptığım konuşmaya geleceğim ancak yaptığım konuşmanın metinlerinin geldiği hâl budur. Bunu doğru bulmuyorum.

İçeride Sayın Başkanla yaptığımız görüşmede gerçekten grupların birbirleriyle olan ilişkileri üzerinde çok net, düzgün ifadeler kullandık. Kullandığım ifadelerde, arkadaşlarımız da kabul ettiler, bir hakaret yoktur. Ancak şu var, ben şöyle diyorum: Cumhurbaşkanı olarak AKP Genel Başkanı sıfatıyla...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Bak, “kisvesi altında” diyorsun, kisvesi.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Müsaade edin. Ama bak, karışırsan böyle olmaz. O zaman grup başkan vekiline bak.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müdahale etmeyelim.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – O zaman grup başkan vekiline bak.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Yalan söylüyorsun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Yalan söylüyorsun.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müdahale etmeyelim lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Yalan söylemiyorum. “Kisve”den kastım da odur. O zaman grup başkan vekiline bak.

Böyle yaptığınız için burada grubu yürütemiyoruz.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Aptal değiliz ki biz.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Bak, gene benimle konuşuyorsun.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Kiminle konuşacağım?

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Arkadaşlar, Cumhurbaşkanının Cumhurbaşkanı görüntüsüyle AKP Genel Başkanı olarak Genel Başkanımıza ettiği hakaretleri tek tek sıraladım. Sayın Bakana az önce, “Anayasa’nın hükmü gereği Cumhurbaşkanına hakaret edemezsiniz.” deyince ben de “Cumhurbaşkanı görüntüsüyle AKP Genel Başkanı olarak...”

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Müsaade et ya.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Genel Başkan, Genel Başkan...

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – ...sen ‘ahlaksız’, ‘cibilliyetsiz’ laflarını söyleyemezsin.” dedim. Şimdi, bunu söylemekten arkadaşlar, muhalefet partisiyiz, hiç geri durmayız. Bize hakaret edilirse, biz aşağılanırsak, bizim Genel Başkanımıza herhangi bir söz söylenirse siz Cumhurbaşkanınız için ne yapıyorsanız 5 katını biz Genel Başkanımız için yaparız, tamam mı? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Şimdi arkadaşlar, biz buraya birbirimizi dövmeye, kırmaya, küfretmeye gelmedik; ben küfretmiyorum, hakaret de etmiyorum ama gerçekleri söylüyorum.

Bir şey daha söyleyerek sözlerimi bitireceğim.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, bitti. Sataşmadan dolayı zaten iki dakikayı hiç uzatmıyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Sataşma yok, sadece tamamlayacağım efendim.

BAŞKAN - Lütfen, tamamlayın, düzeltin sözünüzü.

Buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Özür dilesin.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Sayın Bakanım, biz de aynı hassasiyeti sizden bekliyoruz. Fetullah terör örgütüyle ilgili -MİT’ten bahsederken-bizden “pembe koltuklarda oturanlar, sizler” diye bahsederken, aynı pembe koltuklarda siz de oturuyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Biz Türkiye Büyük Millet Meclisinin çatısı altında söylüyoruz ama Fetullah terör örgütünü besleyen, Fetullah Hoca’yı övücü sözler söyleyen biz değiliz sizsiniz ve bunun sorumluluğunu siz almalısınız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

HİKMET AYAR (Rize) – Sen, sen!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Bostancı, buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Kerestecioğlu, size de söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bostancı.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Sayın Başkanım, bugün bütçe müzakerelerinin ikinci günü. Hayli gerilimli ve elektrikli görüşmeler yaşandı. Öfkenin ve kızgınlığın olduğu zeminlerde ne insanlar birbirlerini anlayabilir ne de konuşanlar hakkaniyet ve adalet esaslı bir yaklaşımla fikirlerini aktarabilirler. O bakımdan, böyle elektrikli ortamların doğması her şeyden önce hiçbirimize fayda getirmez. Ben, burada, kimin rolü var, kim ne söyledi, neler yaşandı, bu müzakereye girmeyeceğim ama olaylar burada yaşandı ve insanlar neler olduğunu, bu gelişmelerin nasıl yaşandığını biliyorlar, anlıyorlar ve kendi kafalarına not ediyorlar.

Ama şunu unutmayalım: Bu Meclis millet iradesinin mekânı olarak görevlerini yerine getirirken nezaketten, zarafetten, dilin nüfuz edeceği anlatımından uzak olmamalı. Hepimiz insanız, öfkelenebiliriz ama özellikle grup başkan vekillerinin gerek yerlerindeki açıklamalarda gerek kürsüde

yaptıkları konuşmalarda sadece kendi gruplarına değil, bütün Meclise ilişkin bir sorumluluk taşıdıkları düşüncesi ve fikriyle davranmaları, emin olun, Meclisin ruhuna uygun bir tarzda işlerini yürütmesi bakımından önemlidir. Sayın Engin Özkoç burada konuşmasını yaparken kullandığı ifade itibarıyla grubumuz tarafından anlaşılan şekli -hele de bir elektrikli ortam olursa- âdeta kisvesinden güç alarak birtakım sözleri söyleyen bir Cumhurbaşkanı profili şeklinde anlaşılmıştır. (CHP sıralarından “Öyle demedi.” sesleri)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - İzin verir misiniz?

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Oysaki anlaşılan şekli ile arkada yapmış olduğumuz görüşme ve zabıtlarda geçen şekli, Engin Bey’in getirdiği açıklama, sadece iki görevi olan, hem Cumhurbaşkanlığı hem de AK PARTİ Genel Başkanlığı görevi olan Sayın Cumhurbaşkanımıza ilişkin bir eleştiri getirmek istediği şeklinde ifade edilmiştir. Biz içeride öyle anladık, Sayın Özkoç burada da bu şekilde ifade etti. Eleştiriler elbette yapılabilir ama şundan da kaçınmak önemlidir diye düşünürüm: Şimdi, geçmişteki birtakım sözleri, beyanları getirip burada sıralamak ve bunlar üzerinden tartışma yürütmek, emin olun, uygun olmuyor. Bunlara da dikkat etmekte fayda mülahaza ederim.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kerestecioğlu, buyurun, yerinizden.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Yok, yerimden değil.

BAŞKAN – Bir saniye... Niye?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – İçeride açıkça söyledim, aslında “pembe” denilen turuncu koltuklarda oturan bizleriz ve sataşmadan ilk başta söz istemiştım ben.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

7.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ’ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın birinci tur görüşmelerinde Hükümet adına yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, evet, tansiyonu düşürmek lazım, bunu yapacak olan da öncelikle burada konuşma yapan iki Sayın Bakandır ve eğer yaptıklarını, maharetlerini anlatıyorlarsa da herkesi kucaklayan bir dille, kimseyi ötekileştirmeden bunu yapmaları lazım. Soluksuz bir şekilde, âdeta nefesi kesilecek diye yerimizde böyle korktuğumuz ve sanki öyle bir öfkeli tonla konuşmak zaten bu Meclisin atmosferini yeterince germiştir.

Şimdi, Sayın Bakanın, özellikle Sayın eski Adalet Bakanının gösterdiği tüm referanslar tek parti rejimlerine ve o döneme aittir. Biz tek parti rejiminde yaşamıyoruz, bizim özlemimiz bu değildir ama kimin özlemi olduğu ve yaşatılmak istenenin ne olduğu çok açık bir şekilde görülüyor. Sayın Bakan başkalarını FETÖ’yle yeterince mücadele etmemekle suçlama hakkına da sahip değildir. Bundan tam altı yıl önce aynı lacivert takım elbiseyle buradan konuşma yapan ve “Bilge kişidir.” diyerek Fetullah Gülen’e iltifatlarla bulunan da kendisidir.

Şimdi, Cumhurbaşkanlığı makamı saygıyı hak eder. Doğrudur, hakikaten Cumhurbaşkanlığı makamı saygıyı hak eder, kendisi halkına, partilere, vatandaşlara saygı gösterdiği sürece. Şimdi, Cumhurbaşkanı Eş Genel Başkanımız hakkında “Teröristleri cezaevinden bırakma yetkisi bizim değildir. Söylediğimiz kişi bir teröristtir.” demişti. Peki, biz buna karşı dava açmaya kalktığımızda ne oldu? “Cumhurbaşkanına isnat edilen suçların görevi sırasında ve Cumhurbaşkanlığı görevine ilişkin olduğu, Anayasa’nın 105’inci maddesine atıfla” diyerek... Yargı mercisine başvurulamadı, dilekçe dahi kabul görmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Bir cümleyle tamamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Yeter.” sesi)

BAŞKAN – Buyurun, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Vallahi, size yeten bize yetmiyor bazen, size çok konuşma hakkı veriliyor.

Peki, Selahattin Demirtaş “Erdoğan emretti diye başlatılan bu yargı tiyatrosuna figüran olmayı kabul etmiyorum.” dediği için ne oldu, Selahattin Demirtaş’ın başına ne geldi? Hakkında fezleke düzenlendi. Şimdi, hangi adil yargıdan, hangi adaletten söz edeceğiz burada? Ve gerçekten hangi hakaretten, hangi saygıdan söz edeceğiz? Saygıyı hak edecek olan kişi kendisi de saygı göstermeyi bilen kişidir. Biz o makamdaki bunu görmediğimiz için ve birçok vatandaş da bunu görmediği için bütün bu kavga kıyamet çıkıyor aslında.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Siz hazmedemiyorsunuz da ondan.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Ve Cumhurbaşkanı Sezer zamanında 4 suç duyurusu vardır. Bugün kaç biliyor musunuz? 3 bin.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkan...

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın’ın, görüşmelerin sağlıklı ve verimli yürütülebilmesi için tüm milletvekillerinden İç Tüzük’te belirtilen hususlara dikkat etmelerini istirham ettiğine ve devletin başı olan Cumhurbaşkanına yönelik iftira ve yaralayıcı sözlerden kaçınılması gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, İç Tüzük’ün 66’ncı maddesi İç Tüzük’e uymayı, 67’nci maddesi Genel Kurulda yapılan konuşmalarda temiz bir dil kullanmayı, kaba ve yaralayıcı sözler sarf etmemeyi düzenlemekte. Yine, 65’inci maddesinde Genel Kurulda söz kesmek, şahsiyatla uğraşmak ve çalışma düzenini bozucu harekette bulunmak yasaklanmış.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Efendim, 70’i de okur musunuz?

BAŞKAN – Görüşmelerin sağlıklı ve verimli yürütülebilmesi, gerginliklere sebep olunmaması için tüm milletvekillerimizden bu hassasiyetlere dikkat etmesini istirham ediyorum.

Bu Meclisin bir pratiği var, bir hukuku var, gerek İç Tüzük gerek teamülle oluşmuş bir geleneği var ve bu geleneklere biz uymak durumundayız. Hele ki bütçe müzakereleri son derece içerikli tartışmaların olduğu, fikirlerin tartıştığı bir usuldür, bir üsluptur ve bu nokta itibarıyla buna hepinizin dikkat etmesini özellikle istirham ediyorum.

Yine, Anayasa'nın 104'üncü maddesine göre Cumhurbaşkanı devletin başıdır. Bu sıfatla Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk milletinin birliğini temsil eder. Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder. Bu kapsamda, hem devletin başı olan hem milletin yüzde 52'siyle tek başına seçilen Sayın Cumhurbaşkanımıza...

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Selahattin Demirtaş da yüzde 80 oyla seçilmişti.

BAŞKAN – ...lütfen, beyanlarımızı kullanırken ithamdan uzak, iftiradan uzak, onu yaralayıcı ve onunla birlikte -milletimizi temsil ettiği için- milletimizi yaralayıcı sözlerden kaçınmamız gerekir.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bütün parti başkanları için...

BAŞKAN – Sayın Cumhurbaşkanımızı pekâlâ tenkit edebilirsiniz ancak ağır eleştiriyi aşacak şekilde ithamlarla onu hiç kimse takim edemez. Eleştirmek ayrı bir şeydir, ancak yapılan açıklamaların her birinin âdeta bir suç isnadı varmış şeklinde ya da özellikle bir algı operasyonu halkın nezdinde karalamaya yönelik olması ayrı bir şeydir. Bunu halkımız da bu Meclis de asla kabul etmez.

Sonuç olarak, unutulmamalıdır ki devletin başı Cumhurbaşkanıdır. Bu sıfatla Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk milletinin birliğini de Sayın Cumhurbaşkanı temsil eder.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Aynı hassasiyeti HDP eş başkanları için de gösterin Meclis Başkan Vekili olarak.

BAŞKAN – Lütfen, kastı aşacak cümlelerimizi kullanmayalım, cümlelerimizi daha makul düzeyde kullanmaya özen göstermenizi istirham ediyorum.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Aynı hassasiyeti Selahattin Başkan için de gösterin.

BAŞKAN – Bu vesileyle de bu hassasiyete hepinizin dikkat etmesini ben buradan tekrar dile getiriyorum.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz de edin.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Kimse hakaret etmesin.

BAŞKAN – Tekrar hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Her iki konuşmacı da şahsımı itham eden konuşmalarda bulundu. Buna cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, size de iki dakika süreyle...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben de konuşayım da sonra söylesin.

BAŞKAN – Yok öyle Sayın Özkan, öyle bir...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – 60'a göre istekte bulundum efendim.

BAŞKAN – Yok.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Neden yok?

BAŞKAN – Yok, öyle bir yöntem yok.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – 60'a göre talepte bulunuyorum. Niye yok efendim?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – O da pembe koltukta oturuyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ama bana yanıt verdi Sayın Bakan. Sayın Bakanın yanıtlaması için bir açıklamada bulunacağım.

BAŞKAN – Bir saniye.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – “Yok öyle şey.” ne demek ya! 60’a göre açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bozdağ.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- *Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ’ın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ve İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanını devletin başıdır. Türkiye Cumhuriyeti’nin ve Türk milletinin birliğini temsil eder, Anayasa’nın uygulanmasını, devlet organlarının uyumlu çalışmasını temin eder. Cumhurbaşkanına saygı devlete saygının, cumhuriyete saygının, millete saygının, Anayasa’ya saygının doğal sonucudur, gereğidir.

Konuşurken biz büyüklerimize karşı belli bir edep, belli bir ahlak, belli bir saygı diliyle konuşmayı anamızdan, babamızdan...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bunda bir tereddüt yok Sayın Bakan. Ne anlatıyorsun?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – ...öğretmenlerimizden, sokağımızdan, her yerden öğreniriz, ona göre konuşuruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – O da konuşsun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ama şimdi, Cumhurbaşkanı hem Genel Başkan hem Cumhurbaşkanı sıfatlarını birlikte taşıyor diye “Genel Başkan adıyla ben bunu yaparım, Cumhurbaşkanı kısmına dokunmam, öbürü ayrı, öbürü ayrı...” Bu olmaz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki, onun öyle bir hakkı var mı, hakaret etme hakkı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Sıfatlar bir kişide birleşiyorsa o sıfatta egemen olan şeye göre hareket etmeniz gerekir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok öyle bir şey, o bana küfür edecek, ben susacağım.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ya, bize nasihat mi ediyorsun Hocam?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Cumhurbaşkanı vasfı ortadan kalkıyor mu Genel Başkan olarak konuşurken? Kalkmıyor. Cumhurbaşkanı olarak konuşurken de kalkmıyor. Ona göre hepimizin bir saygı diline ihtiyacı var, bir.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Evet (!)

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – İki: Cumhurbaşkanımızın konuşmalarına baktığınızda hep kendisine yapılan saldırılara karşı cevap vermedir. Kendisinin doğrudan kişilerin kişiliğine dönük bir saldırı açıklaması da yoktur, bunu ifade etmek isterim.

Cumhurbaşkanına karşı saygı sınırlarını aşan bir dil bu kürsüde değil, nerede olursa olsun karşılığını anında, her zaman bulur, bundan sonra da bulacaktır. Herkes ona göre diline ayar versin. Ayar vermediğinde ayar verenler çıkar. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sen tam olarak ne demek istiyorsun?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Ama ayar vereceğiz biz, bu çok önemli. Kusura bakmayın, herkes ayarını verecek.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ya, ne diyorsun? Bizi tehdit mi ediyorsunuz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bu ayar önemli, bu ayar önemli. Edebin ayarını biz...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ne ayarı ya! Ne ayarı ya!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Kusura bakmayın, küfür, hakaret âcizliğin, kifayetsizliğin göstergesidir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Söylediğin sözleri söyledi grup başkan vekili orada. Sen kabul eder misin böyle sözleri kendine?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Biz bunu yapmayacağız, yapana da izin vermeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Sayın Başkanım, bir konu daha var.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın, bir dakikada siz de tamamlayın, bu işi bitirelim, artık yeter.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Bakan, söylediğin sözleri kabul ediyorsan her şeye eyvallah.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) – Bir diğer konu da şahsımla ilgili her kürsüye geldiğimde, işte geçmişte Parlamentoda yaptığım bir konuşmayı getiriyorlar. Bunu FETÖ’nün teröristleri yapıyor. Ben FETÖ’nün üzerine ne kadar gittiysem ertesi gün benim konuşmamı getirip koyuyorlar. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ne FETÖ terör örgütü ya! Yaptın işte.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani onlar söyledi diye biz susacak mıyız?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Diğer terör örgütleri de koyuyorlar, AK PARTİ’yle mücadeleyi de koyuyorlar. Ya, 2011’de yapılmış bir konuşma. O zaman “Fetullahçı terör örgütü” ibaresi var mıydı, söylendi de mi biz söylemedik? Bu bir.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – O zaman önünüzde MGK yoktu! Nüfus kıyası vardı!

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakanım, vardı da siz bilmiyordunuz. Vardı, vardı. O zaman da terör örgütüydü.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - İki: Terör örgütü vasfı ortaya çıktıktan sonra “terör örgütü” diyen Hükümet bizim ve mücadele eden bizim.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Sizi teröristler mi konuşturmuştu? Sizi kim konuşturmuştu o zaman? Kim konuşturdu o zaman sizi? FETÖ’nün teröristleri mi?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – O zaman da suç işliyorlardı.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Hepiniz FETÖ’ye çalıştınız, hepiniz oradaydınız.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Fetullahçı terör örgütünün başındaki başterörist ve onun bütün tasmalılılarıyla mücadele eden Türkiye’de 10 siyasetçi varsa birisi de bu kardeşinizdir, bunun altını çizirim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sen 1940 yılına gidiyorsun, 1938’e gidiyorsun, her yere gidiyorsun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Geçmişte söylenmiş bir söz bugün bu mücadeleyi gölgelemek için söylemeniz bu mücadeleyi zaafa uğratmayacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz sonuna kadar mücadele edeceğiz ama terör örgütü olduktan sonra FETÖ’yle kol kola, el ele her konuda yürüyen terör örgütleri sizsiniz.(x) (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(x) Bu ifadeye ilişkin düzeltme bu Birleşim Tutanak Dergisi’nin 197’nci sayfasında “Açıklamalar” bölümünde yer almaktadır.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – FETÖ başından beri terör örgütü, başından beri berabersiniz.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Yürü yalancı ya! Ya gazla!

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - 17 Aralık-25 Aralık, MİT tırları, kapatma davaları, hepsinde berabersiniz.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bozdağ.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Beraber yürüdünüz o zaman be!

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Başkan...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Kontrollü darbeye berabersiniz, Zarrab davasında berabersiniz. FETÖ neyi söylüyorsa, onu söylüyorsunuz.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Kim söyledi onları size, kim? Silah mı dayadılar alnınıza?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ya, kışkırtma milleti.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - FETÖ’nün dümeninde yürüyorsunuz, terör örgütü vasfı ortaya çıktıktan sonra, on sene önce konuşulmuş şeyleri buraya getiriyorsunuz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yardım ve yataklık yaptınız!

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Beraber yürüyordunuz, beraber!

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bozdağ, süreniz doldu, lütfen.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Devamla) - Şimdi terör örgütü... Sen şimdi ne diyorsun, ben ne diyorum; ona bakın.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bozdağ.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – FETÖ’nün Allah’ısın sen!

ATILA SERTEL (İzmir) – FETÖ’yü siz bela ettiniz, siz! Bunu unutmayın.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Siz yarattınız, siz! Biz ezdik, kafasını ezdik!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye...

Buyurun Sayın Özkoç, sizi dinliyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım, kesinlikle herhangi bir söz istemiyorum çünkü biz size içeride verdiğimiz sözün gereğini yerine getiriyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ama şu anda burayı tahrik eden kim? Burayı tehdit eden kim? Ahlak dersi veren kim? Cumhurbaşkanı ben burada güzel gözükeceğim diye dün söylediği sözü inkâr edip de bugün burada bize ahlak dersi vermeye kimse kalkmasın, hiç kimse. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, “Aslında benim daha önce yaptığım konuşmaları gündeme Fetullahçılar getiriyor.” diyerek...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Açılmadı ya.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bir dakika arkadaşlar.

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bir dakika, hiç öyle “Sayın Kerestecioğlu” demeyin.

BAŞKAN – Niye? “Sayın” demeyim mi, “Sayın” dememden rahatsız mı oldunuz?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Hayır, öyle bir şeyden değil yaptığınız müdahalelerden rahatsız olduğumu ifade etmek istiyorum.

Ben burada her zaman en fazla nezaketle konuşmaya gayret eden insanlardan biriyim ama bu söz açık bir sataşmadır. Fakat sataşmadan...

BAŞKAN – Hangi söz?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – “Bilmem kaç yıl önceki konuşmalarımı dile getiriyorlar, bunu dile getirenler Fetullahçılardır.” diyerek aslında sonuçta onu ben dile getirdiğim için bana sataşmış oluyor. Ama bunu kastetmediyse bilemiyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ben sizi kastetmedim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ben sataşmadan söz istemiyorum, kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Bütün Meclisi Sayın Bakan tehdit etmiştir, “Bugüne kadar gördünüz, bundan sonra da göreceksiniz.” demiştir ve asıl tahrik eden konuşmayı, başta da söylediğim gibi Sayın Bakan yapmaktadır, her zaman da bunu yapmaktadır. Biz buna alet olmayacağız, gerçekten, gidip de buna sataşmadan söz almayacağım ama bunun kayıtlara geçmesi için söylüyorum: O zaman o lafları kendisi ederken ayrıca, Selahattin Demirtaş ne diyordu? “Valiler, kaymakamlar, emniyetleriyle Fetullah Gülen cemaati her yere yerleşmiştir, buna dikkat edin, dikkat edin.” diyordu. Bunu da belirtmek isterim.

BAŞKAN – Kayıtlara geçmiştir Sayın Kerestecioğlu.

Siz?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkanım, ben biraz önce bir konuşma yaptım. Konuşma sürem yedi dakika. Sayın Bakanımız o konuşma bölümüyle ilgili olarak on üç dakikalık bir yanıt verdi. Bu yanıtla ilgili olarak yerimden atmış saniyelik tamamlayıcı bilgi sunmak istiyorum, izin vermiyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Verir, verir.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bunu sadece grup başkan vekillerine... Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütçeyle konuşan bir milletvekiline atmış saniyelik bir açıklama hakkı tanınmıyorsa o zaman bunu gündeme getirmek lazım. Çünkü bakın, bu Parlamentonun bu tarafında...

BAŞKAN – Şimdi, bir saniye.

Bu kadar çok talep ettiğinize göre çok mühim bir şeyler söyleyeceksiniz, tamam, eyvallah ama şunu söyleyeyim, bakın başta da ifade ettim: Bütçe müzakerelerinin bir geleneği var...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Evet, ben o geleneği çok iyi biliyorum, Parlamento muhabiriydim.

BAŞKAN – İşte o geleneği biliyorsunuz, o zaman yerinizden söz talep etmemeniz lazım, onu demeye çalışıyorum ben de.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Peki, ne yapayım efendim?

BAŞKAN – Yani her konuşmadan sonra illaki “60’a göre söz alacağım.”, illaki “Sataşmadan söz talep edeceğim.” diye bir kaide bütçe müzakerelerinde olmazdı.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, elektronik bir sistem kurdunuz. Oturduğum yerden sizin önünüzde de gözüktüğü üzere...

BAŞKAN – Soru-cevaba girdikleri için çok fark edemiyorum. Şu anda sorular var. Birazdan soruda sorun altmış saniye.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hayır, ben altmış saniyelik bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çoktan bitmişti, üç dakika oldu.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bir dakikayı üç dakikada alabildik.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Başkanım, vermiş olsaydınız bu kadar tartışmadan.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Başkanım, zamanı verimli kullanmama gibi bir alışkanlığınız var.

BAŞKAN – Arkadaşlar, biz bir usulü oturtmaya çalışıyoruz yani bir dakika vermek, iki dakika vermek problem değil. Adil olarak ve herkese aynı ölçüde davranarak İç Tüzük’ü uygulamaya çalışıyoruz. Lütfen...

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

13.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan’ın, Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ’ın 503 sıra sayılı 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile 504 sıra sayılı 2016 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın birinci tur görüşmelerinde Hükûmet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, anlayışınız için çok teşekkür ederim. Sayın Bakana da verdiği yanıtın büyük bir kısmıyla ilgili olarak hiçbir itirazım yok.

Sayın Bakanım, Millî İstihbarat Teşkilatı çalışanlarının zor koşullarda çalıştıklarını söylemek için Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekili sıfatı taşıyan insanları aşağılamanıza gerek yok. Bu Parlamentonun yarısı cezaevlerinden, işkencehanelerden geliyor. Bu Parlamentonun yarısı o tarafta veya bu tarafta siyaseti kelle koltukta yapan insanlardan oluşuyor. Biz de en az Millî İstihbarat Teşkilatı çalışanları kadar vatansever ve onlar kadar Türkiye için bir şey yapmaya çalışıyoruz. Onlar da Yenimahalle’deki pembe koltuklarında, mavi koltuklarında, yeşil koltuklarında oturuyorlar ama milletin kaderiyle ilgili çeşitli kararlar veriyorlar. Siz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu olarak çok güzel bir şey yaptınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – ...MİT teftiş edilsin diye bir Denetleme Kurulu kurdunuz. Bunu çalıştırın, başka bir şey demiyoruz. “MİT’çiler kötüdür.” demiyoruz. MİT çalışanlarını övmek için “Milletvekilleri kötüdür.” demenize gerek yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504) (Devam)

A) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) BAŞBAKANLIK (Devam)

1) Başbakanlık 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

*H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)**1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)**1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Şimdi şahıslar adına ikinci ve son söz aleyhte olmak üzere İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş’a aittir.

Buyurun Sayın Yarkadaş. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – İyi akşamlar.

Sayın Bozdağ az önce Fetullah Gülen cemaatinin terör örgütü olduğunu bilmediklerini söyledi. Oysaki 2002 yılındaki Cumhuriyet gazetesinin manşetinde -ki AKP’nin iktidara geldiği dönemdir- “Gülenciler terör örgütü...” Adana Cumhuriyet Başsavcılığının bu konudaki fezlekesi ortadadır. Sayın Bozdağ eğer bilmek isteseydi, FETÖ’nün o zaman da bir terör örgütü oluşumu olduğunu bilirdi. (CHP sıralarından alkışlar) Peki, hadi Cumhuriyet’e inanmıyorsunuz, Akit gazetesine ne diyelim? “Gülen’i AK PARTİ kurtardı.” Övünerek anlatıyor şu andaki grup başkan vekili, “Biz kurtardık.” diyor. Kimi? Cumhuriyet gazetesinin 2002 yılında terör örgütü olarak işaret ettiği, sizin çok sevdiğiniz Hizmet Hareketi’ni. Biliyordunuz, bilerek devletin içine yerleştirdiniz, iş birliği yaptırınız, sızdırmadınız, yerleştirdiniz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yardım yataklık.

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Aynı hataları bugün de yapıyorsunuz. “FETÖ’yü temizliyoruz.” adı altında şimdi devletin okullarını, Millî Eğitim Bakanlığını yeni cemaatlara, yeni tarikatlara açılıyorsunuz ve âdeta yeni FETÖ’lerin aslında tohumunu kendi ellerinizle atıyorsunuz. Bakın, Bahçelievler Millî Eğitim Müdürlüğü ne yapıyor? Bir tarikatın denetiminde öğrencileri zorla namaza götürüyor arkadaşlar, zorla. Çağaloğlu Anadolu Lisesinin müdürü bir cemaate mensup, şu anda öğrencileri zorla dinî sohbetlere çağırıyor. Yetmiyor, hemen aşağıya geliyoruz; Maltepe Millî Eğitim Müdürlüğü yine bir cemaate teslim edilmiş, bir tarikata teslim edilmiş, öğrencilere şu tavsiyeyi veriyor: “Öğretmenleriniz eve gelecek, size dinî sohbetler aktaracak.” Bunlar tam da FETÖ’nün yöntemleridir. FETÖ geçmişte bu yöntemleri uyguluyordu, şimdi devletin içine yerleştirdiğiniz cemaatler, tarikatlar aynı FETÖ’nün yaptığı işleri yapıyor ve o yoldan gidiyor, yarın yine “Kandırıldık, aldatıldık, haberimiz yoktu.” demeyin. (CHP sıralarından alkışlar)

Tabii, bütün bunlar -Sayın Metin Külünk de burada- olurken öğrencilere din iman, AKP’lilere han hamam. Yine İstanbul’da 200 trilyonluk bir rant projesini devreye soktunuz. 18 bin taksici itiraz

etmesine rağmen ve bu konu, iTaksi şu anda mahkemelik olmasına rağmen ne yaptınız? iTaksi adlı bir projeyle 200 milyonluk bir kaynak yaratıp bunu da AKP'nin yerel yönetimlerden sorumlu genel başkan yardımcısının oğluna aktarıyorsunuz.

Sayın Metin Külünk İstanbul'a gitti, taksicilerle konuşma yaptı "Bu projeye karşıyım, bu projenin uygulanmaması lazım." dedi. Sanki birileri Metin Külünk'ün söylediğinin aksine, onunla inatlaşırçasına iki gün sonra iTaksi Projesi'ni başlattı. Niye? Çünkü burada 200 milyonluk bir rant var ve her yıl 20 milyon lira -eski parayla 20 trilyon- nereye aktarılacak? iTaksi aracılığıyla AKP'nin yerel yönetimlerden sorumlu eski Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Tanrıverdi'nin oğlunun Tam Yazılım adlı şirketine. Yani, yoksula din iman, öğrencilere din iman, AKP'li yandaş şirketlere han hamam. (CHP sıralarından alkışlar)

E, şimdi, bütün bunlar neyi gösteriyor? AKP iktidarı aslında buradaki bütçe görüşmelerinde halkın yararına bir bütçeyi değil, kendilerinin yararına bir bütçeyi oluşturuyor.

Meclis Başkanının bütçeyi nasıl kullandığını biliyoruz, önümüze getirilen kitaplardan yapılan israfı görüyoruz. Ayrıca, Sayın Meclis Başkanının 5 milyon TL'ye aldığı arabaya isterdim ki itiraz edesiniz. Allah aşkına, bu Meclisin 5 milyon lira bir Mercedes'e verecek parası mı var? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bu yoksul halkın sırtından daha ne kadar yaşayacaksınız?

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Faturayı ödediniz mi, faturayı?

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Daha ne kadar bu halkın sırtında duracaksınız? (CHP sıralarından alkışlar)

O yüzden, bu bütçenin halkın yararına olmadığını söylüyoruz. Yüzde 11 büyüme yalanlarıyla da kimseyi kandırmaya çalışmayın.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Faturayı ödediniz mi, telefon faturasını?

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Bu nasıl bir büyümedir ki işsiz sayısı gitgide artıyor? Bu nasıl bir büyümedir ki her gün bizi telefonlarla arayan binlerce kişi "İş bulamıyorum, evime ekmek götüremiyorum, çaresizim, perişanım." diyor.

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Telefon faturaları ne oldu?

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) – Eğer yüzde 11'lik bir büyüme olsaydı işsizlik azalır, patronlar kalifiye eleman ararlardı.

O yüzden, bu bütçenin halkın yararına olmadığını bir kez daha söylemek istiyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Telefon faturası ne oldu, telefon?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yarkadaş.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, Meclis Başkanının makam aracının Başbakanlıktan tahsis edildiğine ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından herhangi bir harcama yapılmadığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Meclis Başkanlık makamını temsil ettiğim için, özellikle Meclis Başkanının makam aracıyla ilgili kullandığınız ifadeyle ilgili daha önce de bilgilendirdik, bir kez daha bilgilendirmek istiyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca dört yıl boyunca kullanılmakta olan makam aracı sık sık arıza veriyordu ve yolda kalıyordu, yüklü miktarda bakım onarım masrafı oluşturunuyordu. Başbakanlıkça daha önce tahsis edilmiş olan ve ekonomik ömrünü dolduran bu aracın yerine yine Başbakanlık tarafından yeni bir araç tahsisi yapılmıştır. Dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yeni bir araç alımı olmayıp söz konusu araçla ilgili herhangi bir harcama da yapılmamıştır. Yine, iddia edildiği üzere aracın içerisine ambulans tertibatı daha önce yapıldığı için böyle bir tertibat da yok ve bunun için yüksek meblağların harcadığı ifadeleri de...

Sayın Yarkadaş, bu, daha önce Sayın Başkanımız tarafından da ifade edilmişti, basına da böyle bir açıklama yapılmıştı. Şimdi, sizin bu ifadeleriniz üzerine bu açıklamaları yapma gereği hissettim.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504) (Devam)

A) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) BAŞBAKANLIK (Devam)

1) Başbakanlık 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Şimdi, sayın milletvekilleri, soru-cevap işlemine geçiyoruz yirmi dakika süreyle.

Bu yirmi dakikanın ilk on dakikası soru olarak ayrılacak, geri kalan on dakikasında da cevap için ilgili bakanlara ve Meclis Başkan Vekiline süre vereceğim.

Sayın Engin, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2002 yılı Cumhurbaşkanlığı bütçesi 18 milyon 850 bin TL'yken 2017 yılında bu bütçe 648 milyon 488 bin TL'ye yükseltildi. Bugün üzerinde görüştüğümüz 2018 yılı bütçesinde ise Cumhurbaşkanlığına tam 845 milyon 365 bin TL ayrılmak isteniyor. Yani Cumhurbaşkanlığı harcamaları geçen yıla göre yüzde 30, 2002'ye göre yüzde 4.384 artmış durumda. Vatandaşlarımıza gelince zam üstüne zam, vergi üstüne vergi bindiriyorsunuz, asgari ücretlilerden fedakârlık bekliyorsunuz ama söz konusu saray olunca “İtibardan tasarruf olmaz.” diyorsunuz.

Şimdi sayın bakanlara soruyorum: Cumhurbaşkanlığı bütçesinde yaptığınız gibi asgari ücretlilerin, emeklilerin, memurların, emekçilerin maaşları için de geçen seneye göre yüzde 30'luk bir zam yapmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Yalım'ın yerine Sayın Torun, buyurun.

SEYİT TORUN (Ordu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AKP iktidarı büyük bir çözümler yaşamaktadır. Bu çözümlerin en önemli nedenlerinden biri de AKP'nin belediyeçilik anlayışının iflas etmiş olmasıdır. Nitekim Cumhurbaşkanı kendi belediye başkanlarını baskıyla ve zorla istifaya zorlamış, belediye başkanları da baskı ve tehdidi açıkça dile

getirerek istifa etmişlerdir. Cumhurbaşkanı bununla da kalmamış, sıranın CHP’li belediyelere geleceğini söylemiş, “Siz de benim gibi yapın, yoksa sonuçlarına katlanırsınız.” demiştir. Ataşehir Belediye Başkanı tüm yargı süreçlerinde aklanmasına ve elde hiçbir belge olmamasına rağmen açığa alınmıştır. Anlaşıyor ki Cumhurbaşkanı yanlış bilgilendirilmiştir. Ataşehir Belediye Başkanının açığa alınmasıyla ilgili talimat Cumhurbaşkanı tarafından mı verilmiştir? Sırada hangi CHP’li belediye başkanları vardır? Kaç tane AKP’li belediyede soruşturma yürütülmektedir? Yoksa bu soruşturmalar sadece CHP’li belediyelere mi yöneliktir?

Ayrıca, Cumhurbaşkanlığı sarayında kaç tane danışman görev yapmaktadır? Bu danışmanların aylık maaşları kaç liradır? Bu danışmanlara aylık ücretlerinin dışında konut kirası yardımı yapılmakta mıdır? Bu danışmanlara araç tahsis edilmiş midir?

Diğer sorum Meclis Başkanındır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEYİT TORUN (Ordu) – Sayın Kahraman döneminde avukatlık hizmeti için ne kadar hizmet alımı yapılmış, bu hizmet alımlarına kaç lira ödenmiştir? Bu hizmet alımları kapsamında görev yapan avukatlar hangi davaları takip etmektedir?

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Başbakan Binalı Yıldırım’a soruyorum: TRT ekranlarında 8 Aralık 2017 tarihinde yayınlanan “Payitaht” dizisinin 28’inci bölümünde Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün ve cumhuriyetin kurucularının Osmanlı Devleti’ni yıktıkları ima edilmiş ve söz konusu bölüm medyada da haber konusu olmuştur. Dizide geçen karşılıklı konuşmada Osmanlı Devleti’ni yıkanların Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti’ni kuranlar olduğu ima edilmiştir. Buna göre “Osmanlı’yı kendi evlatları bizim için yıkacak.” diyalogunun geçtiği bölümde söz konusu dizi yapımcısı için hukuki bir işlem başlatmayı düşünüyor musunuz? Atatürk düşmanı olarak bilinen ve haberlerde de konusu olan dizinin tarih danışmanı Atatürk’e hakaret eden Mustafa Armağan mıdır? Devletin kanalında aleni Atatürk düşmanlığı yapılmasına nasıl kayıtsız kalınmaktadır? Söz konusu diziyle ilgili başka yaptırımlarınız olacak mıdır?

BAŞKAN – Sayın Akın...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, teşekkürler.

Önceki Cumhurbaşkanlarıyla karşılaştırıldığında AKP Genel Başkanı Sayın Tayyip Erdoğan’ın Cumhurbaşkanlığı döneminde bütçede ne kadarlık bir artış olmuştur?

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından iade edilen yazılı soru önergesi sayısı kaçtır, kaç cevaplanmamıştır, bunların kaç Cumhuriyet başkanıyla ilgilidir?

Ayrıca, buraya, masamızın üzerine koyduğunuz bu kâğıtları çöpe atmak için mi koydunuz, yoksa bu çağda artık bunlarla mı uğraşmamız gerekiyor? Bunların yerine bize birer flaş disk verseydiniz daha iyi olmaz mıydı?

Sayın Başbakan Binalı Yıldırım’ın çocuklarının Malta’daki yatırımlarla ülkeye verdiği kayıp nedir?

MİT’in Cumhurbaşkanlığına bağlanmasının gerekçesi nedir?

Bu yıl AFAD’dan toplam kaç vatandaşımız yardım almıştır, toplam başvuru nedir, yardımların ile göre dağılımı nedir?

OHAL döneminde Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna başvuruların kabul edilmediği iddiaları doğru mudur?

BAŞKAN – Sayın Akıldız...

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir Bozdağ’a soruyorum. Biraz önce Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili yaptığı konuşmada devasa bir bütçenin ayrıldığını, 7 milyar 774 milyon 183 bin liralık bir bütçenin ayrıldığını görüyoruz. Sayın Bozdağ’a buradan soruyorum: Biraz önce Kur’an-ı Kerim’den ayet ve sureleri söyledi, ben de Fecr suresinin 25 ve 26’ncı ayetlerini hatırlatıyorum. Bu ülkede yaşayan milyonlarca Alevinin kul hakkını yiyerek nasıl gideceksiniz? AİHM’in vermiş olduğu cemevlerinin ibadethane olarak tanınması kararını uygulamayı düşünüyor musunuz? Bu bütçeden Alevilere de pay ayırmayı düşünüyor musunuz?

Yine, Sayın Recep Akdağ’a teşekkür ediyorum. Biraz önceki konuşmasındaki “Biz yüz yılda yapılmayanları yaptık.” sözüne ben de katılıyorum. Bu Gazi Meclis yüz yılda ilk defa sizlerin sayesinde FETÖ terör örgütü tarafından bombalanmıştır. Bu itirafınızdan dolayı da teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdiş...

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye’nin üçüncü çeyrek büyüme rakamı yüzde 11,1 olarak açıklandı. Bu büyümedeki ağırlığın tüketim ve inşaat sektörü olduğunu da biliyoruz. Bu durumu, aynı, abur cuburla beslenip yağlanan, sürekli kilo alan obez bir kişinin durumuna benzetebiliriz. Ancak, biliyoruz ki enflasyon oranının altındaki büyüme çiftçiye, memura, işçiye, kısacası halka küçülme olarak yansır.

Aklınıza gelebilecek her şeye zam yaptınız; dolar, avro uçuştı gitti; borsa beşik gibi sallanıyor. Kâğıt üstündeki rakamsal değişikliklerin ülkemize uzun vadede bir yarar sağlamayacağını farkındayız. Man Adası’ndaki hesapların büyümesini ülkemizin büyüme rakamlarıyla karşılaştırmayın. İllaki “Yok, büyüdük, geliyoruz.” diyorsanız da asgari ücreti 2 bin TL yapın, halkımız da bu büyümeyi gerçek anlamda hissedebilsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Ben Sayın Bakana soruyorum: Asgari ücreti 2 bin lira yapacak mısınız?

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bize bugün dağıttığınız 26. Yasama Dönemi Birinci Devre Çalışma Raporu’nun sayfalarını ben size sunuyorum: Sayfa 41, 43, 47, 48, 52, 55, 57, 162, 115, 181, 211, 212, 270. Toplam 13 yerde Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün posterinin yarısını çekmişsiniz, yarısını göstermemişsiniz, çekilmemiş. Mevcut olan bugünlerde Atatürk’e bu sevdanızdan... Daha yeni bize gönderdiğiniz bunlarda hâlâ Atatürk düşmanlığından vazgeçilmemiş, bu Atatürk düşmanlığından ne zaman vazgeçeceksiniz? (CHP sıralarından alkışlar) Bu, kurucu Meclise, Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan bu Meclise saygısızlık değil midir? Bu çalışma raporunda yazılı soru önergesi yok, sözlü soru önergesi yok; burada sadece Meclis Başkanının reklamı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani burası bir reklam yeri midir, çalışma yeri midir? Yani insan bir kanun teklifi gösterir, yazılı soru önergesini gösterir, sözlü soru önergesini gösterir, araştırma önergesini gösterir. Ayıp değil mi, utanmıyorlar mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Onlar da var içinde herhâlde ya.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hiçbiri yok, bir tanesini görsem istifa edeceğim. Yok böyle bir şey.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tor.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Sayın Bakan, tüm partilerin seçim beyannamelerinde yer aldığı ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak ısrarla gündeme getirdiğimiz taşeron işçilerine kadro konusunun nihayet Meclisin gündemine gelmesi kesinleşmiştir. Genel ve katma bütçeli idareler ile belediye ve il özel idarelerindeki taşeron işçilerine kadro verileceği, KİT’lerde çalışanlara verilmeyeceği basında yer almaktadır. Sayıları 900 bini bulacağı açıklanan taşeron işçilerine kadro verilmesinden KİT’lerde çalışanların mahrum bırakılması hak ve adalet ilkeleriyle, kul hakkıyla bağdaşmamaktadır. 900 bin işçiye kadro verilecekse 40 bin kişiye de pekâlâ kadro verilebilir, devletimiz büyüktür. KİT’lerdeki taşeron işçilerini bu haktan mahrum etmemenizi, yasanın ölü doğmamasını bekliyoruz, devlete düşen hak ve adaletten, eşitlikten ayrılmamaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

20 Temmuz 2016 tarihinde ilan edilen ve bugün devam eden OHAL kapsamında çıkarılan KHK’lerle akademisyenler, öğretmenler, devlet memurları görevlerinden, mesleklerinden gerekçesiz olarak uzaklaştırıldı. Anayasa Mahkemesi ve AİHM’e yapılan başvuruların azaltılması amacıyla kurulan OHAL İnceleme Komisyonu 150 binden fazla yurttaşın tek muhatabı olarak gösterildi ancak OHAL İnceleme Komisyonunun kuruluşunun üzerinden geçen on bir aya rağmen, Sayın Bakan, henüz hiçbir başvuru sonuçlanmadı. Doğal olarak yurttaşlarımızın, ailelerin ekonomik, sosyal ve psikolojik mağduriyetleri gün gün artmaktadır. Bu bağlamda, öncelikle OHAL ne zaman kaldırılacak? OHAL İnceleme Komisyonu kendisine yapılan başvuruların neticesini ne zaman açıklayacaktır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, yirmi saniyeniz var.

Buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bozdağ Plan ve Bütçe Komisyonunda 10 bin imam açığı olduğunu ifade etmişti. Bu açığı kapatmak için yapılan planlama nedir? İŞKUR kanalıyla istihdam edilen ve istihdam süreleri bu ay dolacak olan 4.995 imamımızı söz konusu imam-hatip açığı çerçevesinde değerlendirmeyi düşünüyor musunuz?

Yine, Diyanet 15 Temmuzdan yeterince ders çıkarmış mıdır? Ders çıkarmışsa geçen bir buçuk senelik süre içerisinde niye hiçbir vaazda ya da hutbede yeni paralel yapılarla ilgili hiçbir şeyi bugüne kadar duyamadık?

Yine, yüzde 11 büyümeyle ilgili olarak da sabit gelirli vatandaşlarımız, emeklilerimiz, dul ve yetimlerimiz, memurlarımız soruyor: “Bu yüzde 11 bize ne zaman ulaşacak, biz payımızı ne zaman alacağız?”

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Akçay, sizin bir sorunuz olacaktı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Meclis Başkanlığına: Türkiye Büyük Millet Meclisinde işletme, yapım ve destek hizmetleri gibi alanlarda teknik mahiyette görev yapan personel hâlihazırda yardımcı hizmetler, genel idare hizmetleri ve 4/C gibi statülerde çalışmaktadırlar ancak mevzuat gereği, bu personelin idari bir işlemle teknik hizmetler sınıfına geçirilmesi gerekir. 3795 sayılı Kanun’a göre mesleki ve teknik öğretim veren ortaöğretim kurumlarından mezun olanlara teknisyen unvanı verilmiştir ve kamudaki pek çok kurumda aynı statü ve görev alanında iş yapan personel teknisyen sayılmakta ve teknik hizmetler sınıfına geçirilmektedir ve Meclisimizde görev yapan buna muadil personel ise bu unvanı kazanamamış ve bu sınıfa geçirilmemiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli söz konusu personelin mağduriyetinin giderilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bir çalışma yapmakta mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, soruları cevaplandırmak için ilk sözü Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Ayşe Nur Bahçekapılı’ya veriyorum.

Buyurun.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İyi akşamlar diliyorum sayın milletvekili arkadaşlarıma.

Öncelikle, Sayın Akın’ın sorusuna cevap vermek isterim. Sayın Akın soru önergeleriyle ilgili bir soru sordu, iade işlemleriyle ilgili detaylı bilgi istedi. Sayın Akın, İç Tüzük’ün 96’ncı maddesinde soru önergelerinde bulunması gereken unsurlar belirtilmiştir. 97’nci maddesinde ise soru önergelerinde konu edilmeyecek hususlara yer verilmektedir. Yine anılan maddelerde belirli şartlara uygun olmayan soru önergelerinin Meclis Başkanlığına iade işlemine tabi tutulacağı da hüküm altına alınmıştır.

Diğer yandan, İç Tüzük’ün 67’nci maddesinde kaba ve yaralayıcı ifadelerin metinden çıkarılması ve bu işlemin Başkanlık tarafından yapılabileceği hükme bağlanmıştır. Yine, Anayasa’nın 138’inci maddesinde de yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili sorular sorulamayacağı belirtilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından Anayasa ve İç Tüzük’ün anılan emredici kuralları dikkate alınarak soru önergelerinde yer alan hangi ifadelerin hangi kurala aykırı olduğu belirtilmek suretiyle iade işlemleri yapılmaktadır. Ancak muhatabına ve konusuna göre iade edilen soru önergelerine ait bir istatistik, tutanak yoktur. Belki bir eksiklik, bundan sonra tamamlanabilir, böyle bir istatistiki bilgi sağlanabilir.

Sayın Tanal’ın sorusuna gelirsek, Sayın Tanal Meclis Başkanlığı tarafından bastırılan kitapçıkla ilgili bir eleştiri sundu. Konuşmalar esnasında başka milletvekili arkadaşlarım da aynı mahiyette eleştirilerini sundu. Bütçe görüşmeleri esnasında kurumların faaliyetlerinin belirtildiği kitapçıkların

basılıp dağıtılması âdettendir, Meclis Başkanlığı da aynı şekilde bu görevi, bu âdeti yerine getirmiştir ama gelişen teknolojik çağda bunun başka yöntemlerle yapılabilceği de dikkate alınmalıdır, alınabilir de aynı zamanda. Ama bu bahsettiğiniz kitapçıkta hiçbir bilginin verilmediğini söylediniz ama dikkat ederseniz yasama ve denetim faaliyetleriyle ilgili...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Atatürk posterleri niçin kesilmiş? Tesadüf bu kadar olur mu, 13 tane ya?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – ...her türlü bilgi o kitapçığın içinde bulunmaktadır. Bu kitapçıkla ilgili eleştiriler olabilir, düzeltilebilir de, biraz önce de söyledim, iletişim çağı gelişt...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Yazık ya, çevre kirliliği.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – ...başka yöntemler kullanılabilir bu konuda ama “Utanmıyorlar mı!” söylemini de size yakıştıramadım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Atatürk’ün 13 poster, 1 tane tesadüf olabilir, özellikle...

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Müsaade eder misiniz, bizim vaktimiz sınırlı; üç dakikam var, cevap vermek zorundayım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Vakit biz verelim, muvafakat edelim, bir saat konuş, ne olacak.

BAŞKAN – Vakit sınırlı, daha iki Sayın Başbakan Yardımcımıza da söz vereceğiz.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Ayrıca bir de Sayın Tanal bu kitapçıkta Mustafa Kemal Atatürk’ün fotoğraflarının kasti olarak yarım basıldığını söylediler. Bakın, o kitapçığın birinci sayfasında Sayın Mustafa Kemal Atatürk’ün fotoğrafı vardır, ilk sayfasında.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Olmasın mı o da? Meclisi o kurdu.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Yarım basılmasında bir kasıt aramamanızı rica ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 1 tane tesadüf olabilir, 13 üstat, 13 tane.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Sayın Tanal, müsaade edin. Bir kimsenin Mustafa Kemal’in ilkelerinin ve vizyonunun hangi derecede yoğun olduğunu takdiri bir başka kişiye ait değildir.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Resimlerini kesmeyin.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Biz burada Mustafa Kemal’in ve arkadaşlarının halkıyla beraber kurmuş olduğu Mecliste ve “Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir.” Kemal Atatürk imzası altında görev yapan insanlar ve bunun bilincindeyiz. Lütfen, rica ediyorum, hepimizden rica ediyorum, Mustafa Kemal Atatürk’ün kullanımını bir siyasi araç olarak, yöntem olarak belirlemeyelim; onun ilkelerine, onun vizyonuna sahip çıkalım. Sanıyorum burada bulunmamızla da bunu ifade etmiş oluyoruz diye düşünüyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Zaten amacımız bu.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Bunun takdirini hiç kimse kendisinde görmemelidir diye de bir kez daha altını çizmek isterim.

Sayın Akçay, sizinle ilgili olarak da verebileceğim cevap şudur: Mesleki ve teknik öğretim veren ortaöğretim kurumlarından mezun olanlara teknisyen, lise üstü ve iki yıl süreli yüksek teknik öğretim görenlere de tekniker unvanı verilmektedir, belirttiğiniz 3795 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinde.

Kanunun bu maddesine göre, teknik ortaöğretim verilenlere teknisyen, yüksek teknik eğitim görenlere de tekniker unvanı verilmesi... Kanun bu şekilde kadroya alınması hakkını vermemektedir ama teknisyenlerin tekniker kadrolarına atanabilmek için, teşkilat yasamıza göre Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı'na girerek başarılı olmaları gerekiyor. Dilerim, bu unvanda olan arkadaşlar bu sınava girip bu unvan yükseltmeyi kazanırlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akdağ, bir dakikada hemen çözelim.

Buyurun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Hemen kısaca ifade edeyim.

AFAD'la ilgili olarak, 2017 yılında, 3.958 vatandaşımız hak sahibi olmuştur, bu çerçevede illerimize 86 milyon 300 bin TL gönderilmiştir.

Ayrıca, 4123 sayılı Kanun kapsamında belediyelere ödenen paralar, acil yardım kapsamında ödenen paralar ve bu arada Suriyeliler için de dâhil olmak üzere toplam 2 milyar 637 milyon 918 bin lira ödenmiştir. İllere göre tasnifini değerli milletvekillerimize yazılı olarak verelim.

Bu yüzde 11,1 büyüme meselesinde, hakikaten muhalefet milletvekillerinden de istirhamımız, bununla iftihar edelim arkadaşlar. Yani işin başka tarafını eleştirebilirsiniz ama yüzde 11,1 büyüme, bugün dünyada 1 numaraya bizi getiren bir büyümedir.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Tüketim ne?

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Bakınız, ihracatımız, ayları kıyasladığımızda, geçen yılın ekim ayına göre yüzde 15, geçen yılın kasım ayına göre yüzde 14 artmıştır. Ne güzel, Allah'a şükürler olsun, bu daha da iyi böyle olacak.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Açık ne kadar? İthalat, ihracat...

BAŞBAKAN YARDIMCISI RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Asgari ücrete gelince, AK PARTİ hükûmetlerimiz 184 lira olan asgari ücreti 1.404 liraya getiren hükûmetlerdir.

Teşekkür ediyorum.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Biz “1.500” dedik de öyle yaptınız Sayın Bakan.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Başbakan Yardımcısı Sayın Bozdağ, buyurun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Cumhurbaşkanlığına MİT'in bağlanmasıyla ilgili düzenlemenin gerekçesini sordu arkadaşlarımız. Tabii, MİT Başbakana bağlı ve Başbakana karşı sorumluydu. Aynı zamanda Cumhurbaşkanına, Genelkurmay Başkanına, Başbakana, ilgili, gerekli görülen yerlere de bilgi aktarımı yapıyordu, istihbaratı ulaştırıyordu, onlarla yakın çalışıyordu. Tabii, bağlılığı değiştirildi, Cumhurbaşkanlığı yapıldı, sorumluluğu değiştirildi ama diğer kısımlar aynen devam ediyor. Tabii, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine Türkiye geçmek için büyük bir Anayasa değişikliği yaptı ve bu konudaki adım bu çerçevede, uyum çerçevesinde atıldı ancak 2019'da, biliyorsunuz, tam yürürlüğe girecek fakat bu düzenlemeyi yapmaya anayasal bir engel yok. Şu anda böyle bir bağlama Cumhurbaşkanlığına pekâlâ yapılabilir. Burada Anayasa'ya aykırı bir durum söz konusu değildir.

İkincisi, Cumhurbaşkanlığının bütçesiyle alakalı da artışlara ilişkin bazı arkadaşlarımızın değerlendirmesi oldu. Elbette Cumhurbaşkanlığı devletin başı olarak Cumhurbaşkanının görev yaptığı yer; milletimizin, devletimizin temsiline uygun görevlerin sürdürülmesi bakımından son derece önemli. Bir hassasiyet gösteriliyor. Ayrıca, orada devam eden inşaatlar var. Şu anda kütüphane yapımı devam ediyor, başka devam eden imalatlar var. Bu çerçevede bir artış var. Diğer bütçe kalemlerine baktığımızda orantılı bir artışın burada olduğunu görüyoruz yani fazladan bir artış yok, zarureten kaynaklı ihtiyaçları karşılayacak bir artış yapılmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesine gelince, Diyanet İşleri Başkanlığının, tabii, bütçesi her dönem konuşuluyor, rakamlar büyük...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Kalanlara yazılı cevap verirsiniz.

Sayın milletvekilleri, birinci turdaki görüşmeler böylece tamamlanmıştır.

Şimdi sırasıyla birinci turda yer alan bütçelerin bölümlerine geçilmesi hususunu ve bölümlerini ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Cumhurbaşkanlığının 2018 yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

01) CUMHURBAŞKANLIĞI

1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

Kodu	Açıklama	(TL)
------	----------	------

01	Genel Kamu Hizmetleri	845.365.000
----	-----------------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GENEL TOPLAM		845.365.000
--------------	--	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin yer aldığı (I) sayılı cetvelde bulunan Cumhurbaşkanlığı bütçesinin eki (E) cetvelinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zekeriya Temizel	Kadim Durmaz	Musa Çam
İzmir	Tokat	İzmir
Ali Şeker	Mahmut Tanal	Lale Karabıyık
İstanbul	İstanbul	Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın bütçe görüşmelerini düzenleyen 162'nci maddesinin "Değişiklik önergeleri, üzerinde ayrıca görüşme yapılmaksızın okunur ve oylanır." hükmü gereğince önergenin gerekçesini okutuyorum.

Gerekçe:

Cumhurbaşkanlığının bütçe hazırlama ve uygulama süreci bakımından Anayasanın 107'nci maddesinde yapılan düzenleme dışında diğer kurumlara göre bir ayrıcalığı bulunmamaktadır. Bütçesinin hazırlanması, uygulanması ve denetimi bakımından da özel düzenlemeler söz konusu değildir. Son dönemde kamu mali yönetim ve denetim sistemine aykırılık teşkil eden, mali saydamlık ve hesap verilebilirlik ilkeleriyle bağdaşmayan bir biçimde Cumhurbaşkanlığı bütçesini sistem dışına çıkaran bazı uygulamaların kurum bütçesine eklenen (E) cetvellerinde yer alan hükümlerle gerçekleştirildiği görülmektedir.

Kurumların bütçe hazırlama sürecini, uygulama ve denetimini düzenleyen 5018 sayılı Yasa'nın 12'nci maddesinde Cumhurbaşkanlığı bütçesi genel bütçe kapsamındaki idareler arasında sayılmıştır. Bu bağlamda Cumhurbaşkanlığı, 5018 sayılı Kanun'a ekli (I) sayılı cetvelindeki merkezî yönetim kapsamındaki kamu idaresidir. Kuruma tahsis edilen kaynakların mali yönetim ve kontrolü 5018 sayılı Kanun'a, mal ve hizmet alımları ile yapım işleri ise 4734 sayılı Kanun'a tabidir. Dolayısıyla bütçeyle tahsis edilen kaynakları kamu harcama hukuku içinde kullanması ve hesabını da TBMM'ye vermesi gerekir.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın "Bağlı Cetveller" başlıklı 4'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (ç) bendinde "Bazı ödeneklerin kullanımına ve harcamalara ilişkin esaslar (E) cetvelinde gösterilmiştir." denilmektedir. Nitekim, bazı ödeneklerin kullanımı ve harcamalara ilişkin esasların düzenlendiği 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı eki olan söz konusu (E) cetveli 85 maddeden oluşmaktadır. Cumhurbaşkanlığı bütçesinin uygulamasıyla ilgili bir zorunluluktan kaynaklanan hususun varlığının kabulü hâlinde bile bu düzenlemelerin 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'na ekli (E) cetveli içerisinde yer alması gerekmektedir.

Anayasa'nın 2'nci maddesindeki hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayıp yargı denetimine açık olan devlettir. Kanunların genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi hukuk devleti olmanın gereğidir. Kamu idarelerinin tamamı, ihtiyaçlarını 4734 sayılı Kanun hükümlerine göre yerine getirir iken Cumhurbaşkanlığı bütçesine ekli E cetvelinin 7'nci maddesindeki gibi Cumhurbaşkanlığı çalışma ofisiyle konutlarında kullanılacak mal ve malzeme alımları, taşıt kiralınması ve diğer hizmet alımları ile çalışma ofisi personel yemek hizmetleri alımı ile bununla ilgili mal ve mamul alımlarının, Cumhurbaşkanlığı konutlarının ve tarihî, bedii değeri olan varlıkların yapım, bakım ve onarımları ile çalışmaların kitap hâline getirilmesinin, diğer kamu idarelerinden farklı olarak ilan yapılmaksızın, teminat alınmaksızın, ihale açılmaksızın, ihale komisyonu kurulmaksızın, isteklilerde aranacak yeterlik kuralları aranmaksızın tedarikçiyle yapılacak pazarlık sonucuna göre edinilmesinde kamu yararı olduğu ileri sürülemeyeceği gibi, genel kuraldan ayrık tutulmasını gerektirecek öznel bir gerekçesi bulunmamakta ve ihtiyaçların giderilmesinde Cumhurbaşkanlığı bütçesine ayrıcalık tanınması yasal kuralların adil ve hakkaniyete uygun olması ölçütleriyle bağdaşmamaktadır.

2018 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'nın Cumhurbaşkanlığıyla ilgili bölümüne ekli (E) cetveline konulan hükümlerle tahsis edilen ödeneklerin kullanımıyla ilgili özel düzenlemeler getirilmesi, yapılacak bazı harcamaların 4734 sayılı Kanun'da yer alan bazı sınırlamalara tabi olmadan yapılmasına yönelik hüküm konulması Anayasa'nın 2, 7, 87, 88, 89 ve 161'inci maddelerindeki kurallarla bağdaşmadığından bu önerge verilmektedir.

BAŞKAN – Gerekçesini okuttuğum Zekeriya Temizel ve arkadaşlarının önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Böylece, Cumhurbaşkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	1.345.099.900,00
Bütçe Gideri	1.292.555.356,81
İptal Edilen Ödenek	52.544.543,19

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

02) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
01	Genel Kamu Hizmetleri	1.255.074.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
10	Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri	50.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
GENEL TOPLAM		1.255.124.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	895.045.869,24
Bütçe Gideri	825.566.400,10
İptal Edilen Ödenek	65.860.043,74
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	3.619.425,40

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

06) SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

1) Sayıştay Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
01	Genel Kamu Hizmetleri	28.111.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
02	Savunma Hizmetleri	50.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	243.540.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
09	Eğitim Hizmetleri	5.000.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
GENEL TOPLAM		276.701.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Sayıştay Başkanlığının 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Sayıştay Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	225.656.500,00
Bütçe Gideri	203.645.740,43
İptal Edilen Ödenek	22.010.759,57
BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Sayıştay Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

03) ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI

1) Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
01	Genel Kamu Hizmetleri	12.048.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	56.400.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
GENEL TOPLAM		68.448.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
Toplam Ödenek		54.940.500,00
Bütçe Gideri		38.604.944,75
İptal Edilen Ödenek		16.335.555,25
BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		

Anayasa Mahkemesi Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Yargıtay 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

04) YARGITAY

1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
01	Genel Kamu Hizmetleri	43.964.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	416.323.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
10	Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri	150.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
GENEL TOPLAM		460.437.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		

Yargıtay 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Yargıtay 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) *Yargıtay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	209.660.000,00
---------------	----------------

Bütçe Gideri	200.351.693,07
--------------	----------------

İptal Edilen Ödenek	9.308.306,93
---------------------	--------------

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yargıtay 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Danıştay 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

05) *DANIŞTAY*

1) *Danıştay 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
------	----------	------

01	Genel Kamu Hizmetleri	19.586.000
----	-----------------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	129.386.000
----	------------------------------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GENEL TOPLAM		148.972.000
--------------	--	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Danıştay 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Danıştay 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) *Danıştay 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	134.593.000,00
---------------	----------------

Bütçe Gideri	132.307.230,47
--------------	----------------

İptal Edilen Ödenek	2.285.769,53
---------------------	--------------

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Danıştay 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Başbakanlık 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölmöleri okutuyorum:

07) BAŞBAKANLIK

1) Başbakanlık 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
01	Genel Kamu Hizmetleri	1.275.261.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
02	Savunma Hizmetleri	2.773.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	7.329.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
04	Ekonomik İşler ve Hizmetler	56.369.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
06	İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	150.000.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
07	Sağlık Hizmetleri	811.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
10	Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri	118.000.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
GENEL TOPLAM		1.610.543.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Başbakanlık 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Başbakanlık 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

	(TL)
Toplam Ödenek	2.515.895.074,66
Bütçe Gideri	2.438.101.819,88
İptal Edilen Ödenek	77.793.254,78

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Başbakanlık 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölmöleri okutuyorum:

40.60) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
------	----------	------

03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	22.903.000
----	------------------------------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GENEL TOPLAM 22.903.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelini okutuyorum:

(B) CETVELİ

(TL)

04	Alınan Bağışlar ve Yardımlar ile Özel Gelirler	22.703.000
----	--	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

05	Diğer Gelirler	200.000
----	----------------	---------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TOPLAM 22.903.000

Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	19.288.000,00
---------------	---------------

Bütçe Gideri	16.582.783,11
--------------	---------------

İptal Edilen Ödenek	2.705.216,89
---------------------	--------------

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap (B) cetvelini okutuyorum:

(B) CETVELİ

(TL)

Genel Toplam	19.288.000,00
--------------	---------------

Tahsilat	19.458.532,88
----------	---------------

BAŞKAN – (B) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

*07.75) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜŞTEŞARLIĞI**1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

Kodu	Açıklama	(TL)
------	----------	------

03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	2.335.535.000
----	------------------------------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GENEL TOPLAM		2.335.535.000
--------------	--	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	1.747.555.092,53
---------------	------------------

Bütçe Gideri	1.492.564.115,43
--------------	------------------

İptal Edilen Ödenek	254.990.977,10
---------------------	----------------

Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	250.404.930,03
-------------------------------	----------------

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

*07.76) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ**1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

Kodu	Açıklama	(TL)
------	----------	------

01	Genel Kamu Hizmetleri	29.158.000
----	-----------------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GENEL TOPLAM		29.158.000
--------------	--	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN– (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	25.975.000,00
Bütçe Gideri	24.146.047,33
İptal Edilen Ödenek	1.828.952,67
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	904.204,06

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

07.86) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
01	Genel Kamu Hizmetleri	54.229.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
02	Savunma Hizmetleri	140.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	10.322.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
07	Sağlık Hizmetleri	1.033.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
08	Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	7.707.270.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
09	Eğitim Hizmetleri	1.189.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
GENEL TOPLAM		7.774.183.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) *Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek	6.451.473.935,49
Bütçe Gideri	6.517.434.932,73
Ödenek Üstü Gider	89.924.770,54
İptal Edilen Ödenek	23.960.227,35
Ertesi Yıla Devreden Ödenek	5.052.786,86

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

07.96) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

1) *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

Kodu	Açıklama	(TL)
01	Genel Kamu Hizmetleri	11.697.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
02	Savunma Hizmetleri	127.368.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	5.643.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
04	Ekonomik İşler ve Hizmetler	32.544.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
09	Eğitim Hizmetleri	3.624.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
10	Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri	2.084.988.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
GENEL TOPLAM		2.265.864.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Bakanın bir düzeltme talebi var zannediyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

14.- *Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ın, sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin açıklaması (x)*

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; biraz önceki tartışmalar sırasında sataşmaya cevap verdiğim esnada “Biz sonuna kadar mücadele edeceğiz ama terör örgütü olduktan sonra FETÖ’yle kol kola, el ele her konuda yürüten terör örgütleri sizsiniz.” şeklinde bir ifade geçiyor. Şimdi, benim kesinlikle milletvekillerimizi veya CHP’yi kastederek “Terör örgütleri sizsiniz.” diye bir kastım olamaz, böyle bir şeyi düşünemem de zaten. Ancak kelimenin gelişine baktığınızda “FETÖ’yle kol kola, el ele her konuda yürüten sizsiniz.” Benim kastım budur, terör örgütleri şeyi kesinlikle aklımın ucundan geçmez. Sürçülisan olmuştur, düzeltiyorum, kayıtlara da bu düzeltme şeklinde geçmesini rica ediyorum.

(x) Bu düzeltmeye ilişkin ifade bu Birleşim Tutanak Dergisi’nin 172’nci sayfasında yer almaktadır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, siz de kayıtlara geçirin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Hatasını görmesi sevindiricidir Sayın Bakanın ancak ikinci konu olarak ele alıp da “FETÖ’yle kol kola” diyen Sayın Bakanın kendisinin bu konuda ne kadar FETÖ’yle kol kola olduğunu Türkiye biliyor artık. Onun için, bu konuyu da kabul etmiyoruz.

Bilgilerinize arz ediyorum.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kendini tarif ediyor Sayın Başkanım, kendini tarif ediyor.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 503) (Devam)

2.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 504) (Devam)

A) CUMHURBAŞKANLIĞI (Devam)

1) Cumhurbaşkanlığı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Cumhurbaşkanlığı 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ (Devam)

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) SAYIŞTAY (Devam)

1) Sayıştay 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sayıştay 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) ANAYASA MAHKEMESİ (Devam)

1) Anayasa Mahkemesi 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Anayasa Mahkemesi 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) YARGITAY (Devam)

1) Yargıtay 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Yargıtay 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) DANIŞTAY (Devam)

1) Danıştay 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Danıştay 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) BAŞBAKANLIK (Devam)

1) Başbakanlık 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Başbakanlık 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU (Devam)

1) Kamu Denetçiliği Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kamu Denetçiliği Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI (Devam)

1) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ (Devam)

1) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Diyanet İşleri Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU (Devam)

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN– (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)

Toplam Ödenek 3.688.617.614,20

Bütçe Gideri 3.443.904.222,13

Ödenek Üstü Gider 4.281,43

İptal Edilen Ödenek 244.717.673,50

Ertesi Yıla Devredilen Ödenek 3.179.814,20

BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölmeleri okutuyorum:

40.61) TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

Kodu	Açıklama	(TL)
01	Genel Kamu Hizmetleri	7.824.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
03	Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	230.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
GENEL TOPLAM		8.054.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
(B) cetvelini okutuyorum:		

(B) CETVELİ

(TL)		
04	Alınan Bağışlar ve Yardımlar ile Özel Gelirler	8.034.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
05	Diğer Gelirler	20.000
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		
TOPLAM		8.054.000
BAŞKAN – (B) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2018 yılı merkezî yönetim bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – (A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(A) CETVELİ

(TL)	
Toplam Ödenek	5.957.000,00
Bütçe Gideri	2.350.154,94
İptal Edilen Ödenek	3.606.845,06
BAŞKAN – (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
Kesin hesap (B) cetvelini okutuyorum:	

(B) CETVELİ

(TL)	
Bütçe Geliri Tahmini	5.957.000,00
Tahsilat	1.580.052,06
BAŞKAN – (B) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu 2016 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece birinci turda yer alan kuruluşların bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olmasını Yüce Allah'tan niyaz ediyoruz, temenni ediyoruz.

Birinci tur görüşmeleri tamamlanmıştır. Programa göre, kuruluşların bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 13 Aralık 2017 Çarşamba günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyor, verdiğiniz emek ve gayret için teşekkür ediyor, hepinize hayırlı geceler diliyorum.

Kapanma Saati: 23.17

VII.- GEÇEN TUTANAK HAKKINDA DÜZELTMELER

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, 11/12/2017 tarihli 34'üncü Birleşimdeki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin dilekçesi (x)

12.12.2017**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

Genel Kurul'un 11.12.2017 tarihli 34. Birleşiminde 2018 yılı Bütçe Kanunu Tasarısının tümü üzerinde grubum adına yaptığım konuşma esnasında yapılan sataşmalar neticesinde oluşan gürültüden dolayı şahsım tarafından birkaç kelime yanlış ifade edilmiştir.

Bu nedenle İçtüzüğü'nün 58. Maddesi gereğince ilgili tutanaktaki "*Tuncay Ceylan, Kılıçdaroğlu'nun kardeşinin özel kalem müdürü*" ibaresinin "*Kılıçdaroğlu'nun özel kalem müdürü Tuncay Ceylan'ın kardeşi*" olarak düzeltilmesini arz ederim.

Mehmet MUŞ
Ak Parti Grup Başkanvekili
İstanbul Milletvekili

(x) Bu düzeltmeye ilişkin ifade 11/12/2017 tarihli 34'üncü Birleşim Tutanağı'nın 139'uncu sayfasında yer almakta olup bu birleşim tutanağı'na eklidir.

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 3

35'İNCİ BİRLEŞİM
12 ARALIK 2017 SALI
SAAT: 11.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarında yer alması; bütçe görüşmelerine 11.12.2017 Pazartesi günü saat 13.00'te başlanması, Bütçe ve Kesin Hesap Kanun tasarılarının görüşmelerinin bitimine kadar, resmî tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00'den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalara devam olunması,

2- Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 22.12.2017 Cuma günü görüşmelere saat 14.00'te başlanması ve bu Birleşimde Bütçe ve Kesin Hesap Kanunu tasarılarının bitimine kadar çalışmalara devam olunması,

3- Başlangıçta Bütçenin tümü üzerinde gruplar ve Hükûmet adına yapılacak konuşmaların (Hükûmetin sunuş konuşması hariç) birer saat (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakika ile sınırlandırılması,

4- Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 9 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın TBMM Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe ve Kesin Hesap Kanunu tasarılarının maddelerinin oylanması,

5- İçtüzük'ün 72'nci maddesi gereğince yapılacak görüşmelerde, gruplar ve Hükûmet adına yapılacak konuşmaların 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 8'inci turlarda seksener dakika, 7'nci turda altmış dakika, 9'uncu turda ise elli dakika -bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir- kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük'ün 61'inci maddesine göre biri lehte, biri aléyhte olmak üzere iki üyeye söz verilmesi ve bir üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırması,

6- Bütçe görüşmelerinde soruların gerekçesiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

7- Bütçe görüşmelerinin sonunda gruplara ve Hükûmete birer saat süreyle söz verilmesi -bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir- İçtüzük'ün 86'nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların onar dakika olması

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 05.12.2017 tarihli 32'nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

35'İNCİ BİRLEŞİM

12 ARALIK 2017 SALI

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 503) 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 07.12.2017) (X)

2.- (S. Sayısı: 504) 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861), 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısına İlişkin Olarak Hazırlanan 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminin, 2016 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunun ve 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 174 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1187), 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu Uyarınca Hazırlanan 2016 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun ve 2016 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu ile 2016 Yılı Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporunun Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1188) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 07.12.2017) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

2'nci Gün

12.12.2017 SALI

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

I. TUR

1-.	CUMHURBAŞKANLIĞI	(Bütçe + Kesinhesap)
2-.	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	(Bütçe + Kesinhesap)
3-.	SAYIŞTAY	(Bütçe+ Kesinhesap)
4-.	ANAYASA MAHKEMESİ	(Bütçe + Kesinhesap)
5-.	YARGITAY	(Bütçe + Kesinhesap)
6-.	DANIŞTAY	(Bütçe + Kesinhesap)
7-.	BAŞBAKANLIK	(Bütçe + Kesinhesap)
8-.	KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	(Özel Bütçe) (Bütçe+ Kesinhesap)
9-.	MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI	(Bütçe + Kesinhesap)
10-.	MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	(Bütçe + Kesinhesap)
11-.	DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	(Bütçe + Kesinhesap)
12-.	AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	(Bütçe + Kesinhesap)
13-.	TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	(Özel Bütçe) (Bütçe + Kesinhesap)

(AK PARTİ, MHP, CHP, HDP)

(Siyasi parti grupları ve Hükümet adına yapılacak konuşma süresi: 80'er dakika)

(Kişisel konuşmaların süresi biri lehte ve biri aleyhte olmak üzere: 5'er dakika)

(Soru – Cevap işlemi: 10 dakika soru - 10 dakika cevap)

